

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

1384. d. 7

RITUALE

AD USUM DIŒCESIS

CAMERACENSIS,

AB ILL^{MO} ET REVEREND^{MO} DOMINO

D. FR. DE SALIGNAC
DE LA MOTTE-FENELON,

*Archiepiscopo Duce Cameracensi, sacri Romani Imperii
Principe, Comite Cameracesii, &c. recognitum & illius
auctoritate publicatum :*

A C J U S S U

*Illustr^{mi} & Reverend^{mi} Domini D. HENRICI-MARIÆ-
BERNARDINI DE ROSSET DE FLEURY,
Archiepiscopi Ducis Cameracensis, sacri Romani Imperii
Principis, Comitis Cameracesii, &c. typis denuo mandatum.*

C A M E R A C I,

Ex typis SAMUELIS BERTHOUD, Typographi
Excellentissimi D. ARCHIEPISCOPI.

M. D C C. L X X I X.

FRANCISCUS
DE SALIGNAC
DE LA MOTTE
FENELON,

ARCHIEPISCOPUS DUX CAMERACENSIS,
SACRI ROMANI IMPERII PRINCEPS,
COMES CAMERACESII, &c.

Parochis, Vicariis & aliis Sacerdotibus nostræ Dio-
cesis, SALUTEM ET BENEDICTIONEM.

*F*ÆLICIS memoriæ decessores nostri Illustrissimi ac
Reverendissimi Domini GUILLELMUS DE
BERGUES, FRANCISCUS VANDERBURK, &
GASPAR NEMIUS, Manuali perficiendo omnem
operam multâ cum laude dederant. Verum quotidiano
Pastorum usu jam pridem detrita jacent pœne omnia,
quæ excusa erant exemplaria. Undè novam editionem
approperari necesse est. Neque tamen est animus Ma-
nuale à veteri diversum instituere. Imò majorum vestigiis
insistere, eorumque placita amplecti juvat. Paucissima
tantùm occurrunt, quæ temporum diversitati accommo-
danda esse videntur. Absit verò ut in hoc privatae opinioni
quidquam indulserimus. Insignes siquidem viri ex nostrâ

Metropolitanâ Ecclesiâ delecti, quorum peritiâ, sagacitate & pietate Vicariatus noster hæcenus floruit, ea singula patriis moribus aptari studuerunt.

Cæterum ut brevitati optandæ consulatur, ab omni eruditione investigandâ origine rerum, & ab omni dogmaticâ dissertatione temperandum esse duximus, hoc unum scilicet assequi studentes, ut singula quæ in praxi passim gerenda sunt, semotâ omni speculatione, in promptu sint, & primâ fronte perspecta habeantur. Reliqua apud Theologos, vel historicos, vel rituum indagatores præsto esse, pastores norunt.

Epist. iv.
ad Januar.

Porro in his omnibus quæ sacrum ritum attinent, duæ sunt Augustini regulæ quas religiosè sectari velimus. Altera hæc est, omnia, quæ neque sanctarum Scripturarum auctoritate continentur, nec in concilio Episcoporum statuta inveniuntur, nec consuetudine universæ Ecclesiæ roborata sunt, sed pro diversorum locorum diversis moribus innumerabiliter variantur, ita ut vix aut omnino numquam inveniri possint causæ, quas in eis instituendis homines secuti sunt, ubi facultas tribuitur, sine ullâ dubitatione rescanda existimo. En vides, piissime lector, rescanda esse ea omnia quæ tum omni auctoritate, tum omni causâ sperandæ ædificationis omnino carent. Neque vero prætexere licet leviusculas rudis & indocilis vulgi opiniones, aut usus temerarios. Pronum quippe est, plebem imperitam multa, quæ minus decent, in divinum cultum sensim invehere. Nostrum autem est hunc cultum ad purum excoquere, ne superstitio subrepat, & hæretici malè insultent.

Altera hæc est Augustini sententia, quâ priorem temperari oportuit. Totum hoc genus rerum liberas habet observationes, nec disciplina ulla est in his melior gravi prudentique Christiano, quàm ut eo modo agat, quo agere viderit Ecclesiam, ad quam fortè devenerit. Quod enim neque contra fidem, neque contra bonos mores esse convincitur, indifferenter est habendum, & propter eorum, inter quos vivitur, societatem servandum est ad quam fortè Ecclesiam veneris, ejus morem serva, si cuiquam non vis esse scandalo, nec quemquam tibi Ipsa enim mutatio consuetudinis, etiam quæ adjuvat utilitate, novitate perturbat. Ex quibus profectò liquet hanc esse saluberrimam Augustini regulam, ut ea, quæ absque ullâ ædificationis causâ invaluerunt & in apertam superstitionem redundant, rescēta sint, ea vero quæ non sunt contra fidem neque contra bonos mores, & habent aliquid ad exhortationem vitæ melioris, ubicumque institui videmus, vel instituta cognoscimus, non solum non improbemus, sed etiam laudando & imitando sectemur. Quemadmodum enim coercenda est plebis superstitio, ita etiam frangenda videtur recentiorum criticorum audacia, qui ritum asperiori reformatione ita attenuant, ut veluti exsanguis & exsuccus jaceat.

Epist. LIV.
ad Januar.

Ibid.

Hinc homines creduli, superstitionis amantes, & aversantes interiorem cultum, quo quisque abnegat semetipsum & tollit crucem suam, & Christum sequitur, avido ore captant cærimonias, quæ suis cupidi-

Epist. ad
Januar. LV. *tatibus nihil incommodent. Ipsam religionem, ut ait*

Ibid.

*Augustinus, quam paucissimis & manifestissimis celebrationum Sacramentis misericordia Dei esse liberam voluit, servilibus oneribus premunt, ut tolerabilior sit conditio Judæorum, qui etiam si tempus libertatis non agnoverunt, legalibus tamen sarcinis, non humanis præsumptionibus subjiciuntur. De his S. Doctor ita conqueritur. Sed hoc nimis doleo, quod multa quæ in divinis libris saluberrimè præcepta sunt, minus curantur, & tam multis præsumptionibus plenâ sunt omnia, ut gravius corripiatur, qui per octavas suas terram nudo pede tetigerit; quam qui mentem vinolentiâ sepe-
lierit. Cum Augustino libens dixerim. Hæc approbare non possum, etiam si multa hujusmodi propter nonnullarum vel sanctarum vel turbulentarum personarum scandala devitanda liberius improbare non audeo. Itaque hujusmodi ritus advectitios, qui extra ritum ab Ecclesiâ in Manualibus comprobatum temerè vagantur, dolentes quidem tolerare cogimur, minime vero suademus.*

Ibid.

*Illinc critici fastidiosi homines, dum superstitionem acrius amputant, vivos piissimi cultûs ramos evellunt. Nimirum, dictitant, ea singula, quæ in privatis quibusdam Ecclesiis fieri solent, amputanda esse ut aliena ab universali aut à puriore antiquissimæ Ecclesiæ ritu. Quasi verò universalis Ecclesia hanc rituum varietatem ratam non fecerit? Quasi verò Romana Ecclesia cæterarum omnium mater ac magistra id umquam ægrè-
tulerit. Quasi verò non accepta sit apud omnes opti-*

ma hæc Augustini sententia, in his rebus in quibus nihil certi statuit scriptura divina, mos populi Dei, vel instituta majorum pro lege tenenda sunt. De quibus si disputare voluerimus & ex aliorum consuetudine alios improbare, orietur interminata luctatio. *Præterea nefas est minoris facere recentiores, quam antiquiores Ecclesiæ ritus. Neque enim Ecclesia senescendo minus sapit, aut spiritu promisso sensim destituitur! Profectò non satis Catholicè sentit, quisquis non fatetur, pari omnino auctoritate pollere ritus in decimo octavo, ac ritus in quarto sæculo ab Ecclesiâ institutos. Immutata enim stat hæc Augustini sententia unicuique sæculo æquè aptanda. Si quid horum tota per orbem frequentat Ecclesia, . . . quin ita faciendum sit disputare insolentissimæ insanix est.*

Epist. 36.
ad Casula-
num.

Epist. LV.
ad Januar.

Itaque pastores singulos gravissimè monemus, & amantissimè adhortamur, ut gemino huic officio se totos impendant, sicuti decet ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei. Scilicet ut diligentissimè observent ea omnia, quæ Ecclesia in Manuali observari jubet, ceteros autem ritus quos popularis aura inconsultè usurpat, declinent; neque ipsi, obtento quovis pietatis incentivo quidquam novi & insoliti tentare audeant. Absit verò ut in tanto munere obeundo ab illâ aureâ Augustini sententiâ umquam recedant. Non ergo asperè, quantum existimo, non duriter, non modo imperioso ista tolluntur, magis docendo, quam jubendo, magis monendo, quam minando: sic enim agendum est cum multitudine. Severitas autem exercenda est in peccata paucorum. Et si quid minamur, cum

Epist. xxix.
ad Aurel.

dolore fiat; de scripturis comminando vindictam futuram, ne nos ipsi in nostra potestate, sed Deus in nostro sermone timeatur. Ita prius monebuntur spirituales, vel spiritualibus proximi, quorum auctoritate, & lenissimis quidem, sed instantissimis admonitionibus, cætera multitudo frangatur.

Datum Cameraci die 20 Augusti anno Domini 1707.

FR. AR. D. CAMERACENSIS.

Tabula

Tabula Paschalis antiqua reformata.

<i>Aur. num.</i>	<i>Cyclus Epact.</i>	<i>Lit. Do.</i>	<i>Sep- tuag.</i>	<i>Dies Ciner.</i>	<i>Pasc.</i>	<i>Ascensio.</i>	<i>Pentecost.</i>	<i>Corpus Christi.</i>	<i>Dom post Pent.</i>	<i>I. Domin. Advent.</i>
16	xxiiij	...	Jan.	Feb.	Mart.	April.	Maii.	Maii.
5	xxij	d	18	4	22	30	10	21	28	29 No.
13	xxj	e	19	5	23	1. Maii.	11	22	28	30.
2	xx	f	20	6	24	2	12	23	28	1. De.
	xix	g	21	7	25	3	13	24	28	2.
10	xviiij	A	22	8	26	4	14	25	28	3.
	xvij	b	23	9	27	5	15	26	27	27 No.
18	xvj	c	24	10	28	6	16	27	27	28.
7	xv	d	25	11	29	7	17	28	27	29.
	xiv	e	26	12	30	8	18	29	27	30.
15	xiiij	f	27	13	31	9	19	30	27	1. De.
4	xij	g	28	14	1. Ap.	10	20	31	27	2.
	xj	A	29	15	2	11	21	1. Jun.	27	3.
12	x	b	30	16	3	12	22	2	26	27 No.
	ix	c	31	17	4	13	23	3	26	28.
1	viiij	d	1. F.	18	5	14	24	4	26	29.
9	vij	e	2	19	6	15	25	5	26	30.
	vj	f	3	20	7	16	26	6	26	1. De.
17	v	g	4	21	8	17	27	7	26	2.
6	iv	A	5	22	9	18	28	8	26	3.
14	iiij	b	6	23	10	19	29	9	25	27 No.
3	ij	c	7	24	11	20	30	10	25	28.
	j	d	8	25	12	21	31	11	25	29.
	*	e	9	26	13	22	1. Jun.	12	25	30.
11	xxix	f	10	27	14	23	2	13	25	1. De.
19	xxviii	g	11	28	15	24	3	14	25	2.
8	xxvij	A	12	1. Mar	16	25	4	15	25	3.
	xxvj	b	13	2	17	26	5	16	24	27 No.
	xxv	c	14	3	18	27	6	17	24	28.
	xxiv	d	15	4	19	28	7	18	24	29.
		e	16	5	20	29	8	19	24	30.
		f	17	6	21	30	9	20	24	1. De.
		g	18	7	22	31	10	21	24	2.
		A	19	8	23	1. Jun.	11	22	24	3.
		b	20	9	24	2	12	23	23	27 No.
		c	21	10	25	3	13	24	23	28.

T A B U L A P A S C H A L I S.

<i>Litt. Domin.</i>	<i>Cyclus Epactarum.</i>	<i>Septuag.</i>	<i>Dies Ciner.</i>	<i>Pascha.</i>
d	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. * 29. 28. 27. 26. 25. 24.	18 Jan. 25 Jan. 1 Feb. 8 Feb. 15 Feb.	4 Feb. 11 Feb. 18 Feb. 25 Feb. 4 Mar.	22 Mar. 29 Mar. 5 Apr. 12 Apr. 19 Apr.
e	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. * 29. 28. 27. 26. 25. 24.	19 Jan. 26 Jan. 2 Feb. 9 Feb. 16 Feb.	5 Feb. 12 Feb. 19 Feb. 26 Feb. 5 Mar.	23 Mar. 30 Mar. 6 Apr. 13 Apr. 20 Apr.
f	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. *. 29. 28. 27. 26. 25. 24.	20 Jan. 27 Jan. 3 Feb. 10 Feb. 17 Feb.	6 Feb. 13 Feb. 20 Feb. 27 Feb. 6 Mar.	24 Mar. 31 Mar. 7 Apr. 14 Apr. 21 Apr.
g	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. * 29. 28. 27. 26. 25. 24.	21 Jan. 28 Jan. 4 Feb. 11 Feb. 18 Feb.	7 Feb. 14 Feb. 21 Feb. 28 Feb. 7 Mar.	25 Mar. 1 Apr. 8 Apr. 15 Apr. 22 Apr.
A	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. * 29. 28. 27. 26. 25. 24.	22 Jan. 29 Jan. 5 Feb. 12 Feb. 19 Feb.	8 Feb. 15 Feb. 22 Feb. 1 Mar. 8 Mar.	26 Mar. 2 Apr. 9 Apr. 16 Apr. 23 Apr.
b	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. * 29. 28. 27. 26. 25. 24.	23 Jan. 30 Jan. 6 Feb. 13 Feb. 20 Feb.	9 Feb. 16 Feb. 23 Feb. 2 Mar. 9 Mar.	27 Mar. 3 Apr. 10 Apr. 17 Apr. 24 Apr.
c	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17. 16. 15. 14. 13. 12. 11. 10. 9. 8. 7. 6. 5. 4. 3. 2. 1. * 29. 28. 27. 26. 25. 24.	24 Jan. 31 Jan. 7 Feb. 14 Feb. 21 Feb.	10 Feb. 17 Feb. 24 Feb. 3 Mar. 10 Mar.	28 Mar. 4 Apr. 11 Apr. 18 Apr. 25 Apr.

NOVA REFORMATA.

<i>Ascensio.</i>	<i>Pentecostes.</i>	<i>Corpus Christi.</i>	<i>Domin. inter Pent. & Adv.</i>	<i>1 Dominica Adventus</i>
30 April.	10 Maii.	21 Maii.	28	29 Novem.
7 Maii.	17 Maii.	28 Maii.	27	29.
14 Maii.	24 Maii.	4 Junii.	26	29.
21 Maii.	31 Maii.	11 Junii.	25	29.
28 Maii.	7 Junii.	18 Junii.	24	29.
1 Maii.	11 Maii.	22 Maii.	28	30 Novem.
8 Maii.	18 Maii.	29 Maii.	27	30.
15 Maii.	25 Maii.	5 Junii.	26	30.
22 Maii.	1 Junii.	12 Junii.	25	30.
29 Maii.	8 Junii.	19 Junii.	24	30.
2 Maii.	12 Maii.	23 Maii.	28	1 Decemb.
9 Maii.	19 Maii.	30 Maii.	27	1.
16 Maii.	26 Maii.	6 Junii.	26	1.
23 Maii.	2 Junii.	13 Junii.	25	1.
30 Maii.	9 Junii.	20 Junii.	24	1.
3 Maii.	13 Maii.	24 Maii.	28	2 Decemb.
10 Maii.	20 Maii.	31 Maii.	27	2.
17 Maii.	27 Maii.	7 Junii.	26	2.
24 Maii.	3 Junii.	14 Junii.	25	2.
31 Maii.	10 Junii.	21 Junii.	24	2.
4 Maii.	14 Maii.	25 Maii.	28	3 Decemb.
11 Maii.	21 Maii.	1 Junii.	27	3.
18 Maii.	28 Maii.	8 Junii.	26	3.
25 Maii.	4 Junii.	15 Junii.	25	3.
1 Junii.	11 Junii.	22 Junii.	24	3.
5 Maii.	15 Maii.	26 Maii.	27	27 Novem.
12 Maii.	22 Maii.	2 Junii.	26	27.
19 Maii.	29 Maii.	9 Junii.	25	27.
26 Maii.	5 Junii.	16 Junii.	24	27.
2 Junii.	12 Junii.	23 Junii.	23	27.
6 Maii.	16 Maii.	27 Maii.	27	28 Novem.
13 Maii.	23 Maii.	3 Junii.	26	28.
20 Maii.	30 Maii.	10 Junii.	25	28.
27 Maii.	6 Junii.	17 Junii.	24	28.
3 Junii.	13 Junii.	24 Junii.	23	28.

TABULA TEMPORARIA.

<i>Anni Domini.</i>	<i>Litter. Dom.</i>	<i>Aureus Numer.</i>	<i>Epactæ.</i>	<i>Septuages.</i>	<i>Dies Cinerum.</i>	<i>Pascha.</i>
1779	c	13	xij.	31 Jan.	17 Feb.	4 Apr.
1780	b A	14	xxij.	23 Jan.	9 Feb.	16 Mar.
1781	g	15	iv.	11 Feb.	28 Feb.	15 Apr.
1782	f	16	xv.	27 Jan.	13 Feb.	31 Mar.
1783	e	17	xxvj.	16 Feb.	5 Mar.	20 Apr.
1784	d c	18	vij.	8 Feb.	25 Feb.	11 Apr.
1785	b	19	xvij.	23 Jan.	9 Feb.	27 Mar.
1786	A	1	*	12 Feb.	1 Mar.	16 Apr.
1787	g	2	xj.	4 Feb.	21 Feb.	8 Apr.
1788	f e	3	xxij.	20 Jan.	6 Feb.	23 Mar.
1789	d	4	ij.	8 Feb.	25 Feb.	12 Apr.
1790	c	5	xiv.	31 Jan.	17 Feb.	4 Apr.
1791	b	6	xxv.	20 Feb.	9 Mar.	24 Apr.
1792	A g	7	vj.	5 Feb.	22 Feb.	8 Apr.
1793	f	8	xvij.	27 Jan.	13 Feb.	31 Mar.
1794	e	9	xxviiij.	16 Feb.	5 Mar.	20 Apr.
1795	d	10	ix.	1 Feb.	18 Feb.	5 Apr.
1796	c b	11	xx.	24 Jan.	10 Feb.	27 Mar.
1797	A	12	j.	12 Feb.	1 Mar.	16 Apr.
1798	g	13	xij.	4 Feb.	21 Feb.	8 Apr.
1799	f	14	xxij.	20 Jan.	6 Feb.	24 Mar.
1800	e	15	iv.	9 Feb.	26 Feb.	13 Apr.
1801	d	16	xv.	1 Feb.	18 Feb.	5 Apr.
1802	c	17	xxvj.	14 Feb.	3 Mar.	18 Apr.
1803	b	18	vij.	6 Feb.	23 Feb.	10 Apr.
1804	A g	19	xvij.	29 Jan.	15 Feb.	1 Apr.
1805	f	1	*	10 Feb.	27 Feb.	14 Apr.
1806	e	2	xj.	2 Feb.	19 Feb.	6 Apr.
1807	d	3	xxij.	25 Jan.	11 Feb.	29 Mar.
1808	c b	4	ij.	14 Feb.	2 Mar.	17 Apr.
1809	A	5	xiv.	29 Jan.	15 Feb.	2 Apr.
1810	g	6	xxv.	18 Feb.	7 Mar.	21 Apr.
1811	f	7	vj.	10 Feb.	27 Feb.	14 Apr.
1812	e d	8	xvij.	26 Jan.	12 Feb.	29 Mar.
1813	c	9	xxviiij.	14 Feb.	3 Mar.	18 Apr.

FESTORUM MOBILIUM.

<i>Anni Domini.</i>	<i>Ascensio.</i>	<i>Pentecostes.</i>	<i>Corpus Christi.</i>	<i>Indict.</i>	<i>Dom. p. Pent.</i>	<i>1. Domin. Adventus.</i>
1779	13 Maii.	23 Maii.	3 Junii.	12	26	28 Nov.
1780	4 Maii.	14 Maii.	25 Maii.	13	28	3 Dec.
1781	24 Maii.	3 Junii.	14 Junii.	14	25	2 Dec.
1782	9 Maii.	19 Maii.	30 Maii.	15	27	1 Dec.
1783	29 Maii.	8 Junii.	19 Junii.	1	24	30 Nov.
1784	20 Maii.	30 Maii.	10 Junii.	2	25	28 Nov.
1785	5 Maii.	15 Maii.	26 Maii.	3	27	27 Nov.
1786	25 Maii.	4 Junii.	15 Junii.	4	25	3 Dec.
1787	17 Maii.	27 Maii.	7 Junii.	5	26	2 Dec.
1788	1 Maii.	11 Maii.	22 Maii.	6	28	30 Nov.
1789	21 Maii.	31 Maii.	11 Junii.	7	25	29 Nov.
1790	13 Maii.	23 Maii.	3 Junii.	8	26	28 Nov.
1791	2 Junii.	12 Junii.	23 Junii.	9	23	27 Nov.
1792	17 Maii.	27 Maii.	7 Junii.	10	26	2 Dec.
1793	9 Maii.	19 Maii.	30 Maii.	11	27	1 Dec.
1794	29 Maii.	8 Junii.	19 Junii.	12	24	30 Nov.
1795	14 Maii.	24 Maii.	4 Junii.	13	26	29 Nov.
1796	5 Maii.	15 Maii.	26 Maii.	14	27	27 Nov.
1797	25 Maii.	4 Junii.	15 Junii.	15	25	3 Dec.
1798	17 Maii.	27 Maii.	7 Junii.	1	26	2 Dec.
1799	2 Maii.	12 Maii.	23 Maii.	2	28	1 Dec.
1800	22 Maii.	1 Junii.	12 Junii.	3	25	30 Nov.
1801	14 Maii.	24 Maii.	4 Junii.	4	26	29 Nov.
1802	27 Maii.	6 Junii.	17 Junii.	5	24	28 Nov.
1803	19 Maii.	29 Maii.	9 Junii.	6	25	27 Nov.
1804	10 Maii.	20 Maii.	31 Maii.	7	27	2 Dec.
1805	23 Maii.	2 Junii.	13 Junii.	8	25	1 Dec.
1806	15 Maii.	25 Maii.	5 Junii.	9	26	30 Nov.
1807	7 Maii.	17 Maii.	28 Maii.	10	27	29 Nov.
1808	26 Maii.	5 Junii.	16 Junii.	11	24	27 Nov.
1809	11 Maii.	21 Maii.	1 Junii.	12	27	3 Dec.
1810	31 Maii.	10 Junii.	21 Junii.	13	24	2 Dec.
1811	23 Maii.	2 Junii.	13 Junii.	14	25	1 Dec.
1812	7 Maii.	17 Maii.	28 Maii.	15	27	29 Nov.
1813	27 Maii.	6 Junii.	17 Junii.	1	24	28 Nov.

J A N U A R I U S.

<i>Cyclus Epact.</i>	<i>Litt. Dom.</i>		<i>Dies mensis.</i>	
*	A	Kal.	1	<i>CIRCUMCISIO DOMINI</i> , duplex.
xxix	b	iv	2	Octava S. Stephani, <i>dup. cum com.</i> Octavar.
xxviii	c	iii	3	Octava S. Joannis Apostoli, <i>dup. cum comm.</i> Oft. Sanctorum Innocentium.
xxvii	d	Prid.	4	Octava SS. Innocentium, <i>duplex.</i>
xxvj	e	Non.	5	Vigilia Epiphaniæ, <i>semiduplex cum commem.</i> S. Telephori Papæ & mart.
25. xxv	f	viii	6	<i>EPIPHANIA DOMINI</i> , duplex.
xxiv	g	vij	7	De Octava Epiphaniæ.
xxiii	A	vj	8	De Octava.
xxij	b	v	9	De Octava.
xxj	c	iv	10	De Octava.
xx	d	iii	11	De Octava & <i>comm.</i> S. Hygini Papæ & mart.
xix	e	Prid.	12	De Octava.
xviii	f	Idib.	13	Octava Epiphaniæ, <i>duplex.</i>
xvij	g	xix	14	Hilarii episcopi & confessoris, <i>semiduplex cum commemor.</i> S. Felicis presbyteri & mart.
xvj	A	xviii	15	Pauli primi Eremitæ, <i>semid. cum commem.</i> S. Mauri abb. <i>In multis locis</i> , Sanctissimi No- minis Jesu. <i>Malbodii</i> , Ableberti ep. & conf.
xv	b	xvij	16	Marcelli papæ & mart. <i>semid. Cameraci</i> Fursei episc. & conf.
xiv	c	xvj	17	Antonii abbatis, <i>duplex.</i>
xiii	d	xv	18	Cathedra S. Petri Romæ, <i>duplex & commem.</i> S. Priscæ virginis & mart.
xij	e	xiv	19	Marii, Marthæ, Audifacis & Abachum mart.
xj	f	xiii	20	Fabiani & Sebastiani mart. <i>duplex.</i>
x	g	xij	21	Agnetis virginis & mart. <i>duplex.</i>
ix	A	xj	22	Vincentii & Anastasii martyrum, <i>semid.</i>
viii	b	x	23	Raymundi de Pennafort conf. <i>semid. cum commem.</i> Emerentianæ virginis & mart.
vij	c	ix	24	Timothei episcopi & mart. <i>semid. Cameraci</i> Elevatio S. Autherti episc. & conf.
vj	d	viii	25	Conversio S. Pauli apostoli, <i>duplex.</i>
v	e	vij	26	Polycarpi episcopi & mart. <i>semid.</i>
iv	f	vj	27	Joannis Chrysostomi episc. & conf. <i>duplex.</i> <i>Ghisenopoli</i> , Sulpitii episc. & conf.
iii	g	v	28	Agnetis fecundò.
ij	A	iv	29	Francisci Salesii episc. & conf. <i>duplex.</i>
j	b	iii	30	Martinæ virginis & martyris <i>semid.</i> <i>Malbodii</i> , Aldegundis virginis.
*	c	Prid.	31	Petri Nolasci confessoris, <i>duplex.</i>

F E B R U A R I U S.

<i>Cyclus Epact.</i>	<i>Litt. Dom</i>		<i>Dies mensis.</i>	
xxix	d	Kal.	1	Ignatii episcopi & martyris, <i>semiduplex.</i>
xxviiij	e	iv	2	<i>PURIFICATIO B. MARIE VIRG. duplex.</i>
xxviij	f	iiij	3	Blasii episcopi & martyris. <i>Montibus Hannoniæ, Waldetrudis continentis.</i>
25. xxvj	g	Prid.	4	Andreæ Corfini episcopi & confessoris, <i>semid. Hunnicurti, Lietphardi episcopi & mart. Binchii & Lobiis, Wlghii episc. & conf.</i>
xxv. xxiv.	A	Non.	5	Agathæ virginis & mart. <i>semid.</i>
xxiiij	b	viiij	6	Dorotheæ virg. & mart. <i>Cameraci, Vedasti episc. & conf. Alibi, Amandi episc. & conf.</i>
xxij	c	vij	7	Romualdi abbatis, <i>duplex. Binchii & Lobiis, Amoluini episcopi & conf.</i>
xxj	d	vj	8	Joannis de Matha conf. <i>duplex.</i>
xx	e	v	9	Apolloniæ virg. & mart. <i>Altimontii, Ansberti episc. & conf.</i>
xix	f	iv	10	
xviiij	g	iiij	11	
xviij	A	Prid.	12	
xvj	b	Idib.	13	
xv	c	xvj	14	Valentini presbyteri & martyris.
xiv	d	xv	15	Faustini & Jovitæ martyrum.
xiiij	e	xiv	16	
xij	f	xiiij	17	
xj	g	xij	18	Simeonis episcopi & martyris.
x	A	xj	19	
ix	b	x	20	
viiij	c	ix	21	
vij	d	viiij	22	Cathedra S. Petri Antiochiæ, <i>duplex.</i>
vj	e	vij	23	Vigilia.
v	f	vj	24	<i>MATHIÆ Apostoli, duplex.</i>
iv	g	v	25	<i>Malbodii, Aldetrudis virginis.</i>
iiij	A	iv	26	
ij	b	iiij	27	
j	c	Prid.	28	

. In anno Bissextili Februarius est dierum 29, & festum S. Mathiæ celebratur 25 Februarii, & bis dicitur, *sexto Kalendas*, id est, die 24 & die 25, & littera Dominicalis quæ assumpta fuit in Januario, mutatur in præcedentem : ut si in Januario littera Dominicalis fuit *A*, mutetur in præcedentem, quæ est *g*, &c. & littera *f*, bis servit, 24. 25.

M A R T I U S.

<i>Cyclus Epact.</i>	<i>Lit. Dom</i>		<i>Dies mensis.</i>	
*	d	Kal.	1	
xxix	e	vj	2	
xxviiij	f	v	3	
xxvij	g	iv	4	Casimiri confessoris, <i>semiduplex</i> & <i>commem.</i> S. Lucii papæ & martyris.
xxvj	A	iiij	5	
25. xxv	b	Prid.	6	
xxiv	c	Non.	7	Thomæ de Aquino conf. & Eccl. doct. <i>duplex</i> & <i>comm.</i> SS. Perpetuæ & Felicitatis mart.
xxiiij	d	viiij	8	
xxij	e	vij	9	Franciscæ viduæ Romanæ, <i>duplex.</i>
xxj	f	vj	10	Quadragesima Martyrum, <i>semiduplex.</i>
xx	g	v	11	
xix	A	iv	12	Gregorii papæ & confessoris, & Ecclesiæ doctoris, <i>duplex.</i>
xviiij	b	iiij	13	
xvij	c	Prid.	14	
xvj	d	Idib.	15	
xv	e	xvij	16	
xiv	f	xvj	17	Patritii episcopi & confessoris, <i>semiduplex.</i> <i>In multis locis, Gertrudis virginis.</i>
xiiij	g	xv	18	
xij	A	xiv	19	Joseph confessoris, <i>duplex.</i>
xj	b	xiiij	20	Joachim confessoris, <i>duplex.</i>
x	c	xij	21	Benedicti abbatis, <i>duplex.</i>
ix	d	xj	22	
viiij	e	x	23	
vij	f	ix	24	
vj	g	viiij	25	ANNUNTIATIO BEATÆ Mariæ VIRGINIS , <i>duplex.</i>
v	A	vij	26	
iv	b	vj	27	
iiij	c	v	28	
ij	d	iv	29	
j	e	iiij	30	Montibus Hannonia & Lembecæ, Veroni conf.
*	f	Prid.	31	

Feriâ sextâ ante Dominicam Palmarum, *Cameraci & alibi*, Septem Dolorum Beatæ Mariæ Virginis.

A P R I L I S.

<i>Cyclus Epact.</i>	<i>Litt. Dom</i>		<i>Dies mens.</i>	
xxix	g	Kal.	1	
xxviii	A	iv	2	Francisci de Paula confessoris, <i>duplex</i> .
xxvii	b	iii	3	
25. xxvj	c	Prid.	4	
xxiv	d	Non.	5	
xxiii	e	viii	6	
xxii	f	vii	7	
xxj	g	vj	8	
xx	A	v	9	Montibus Hannonia, Waldetrudis continen- tis. Haspris, Hugonis episc. & conf.
xix	b	iv	10	
xviii	c	iii	11	Leonis papæ & confessoris, <i>duplex</i> .
xvii	d	Prid.	12	
xvj	e	Idib.	13	Hermenegildi martyris, <i>semiduplex</i> .
xv	f	xviii	14	Tiburtii, Valeriani & Maximi, martyrum.
xiv	g	xvii	15	
xiii	A	xvj	16	Seburgi, Drogonis confessoris.
xij	b	xv	17	Aniceti papæ & martyris. Sonégiis, Landrici episcopi & confessoris.
xj	c	xiv	18	Binchii & Lobiis, Ursuari episcopi & conf.
x	d	xiii	19	
ix	e	xii	20	
viii	f	xi	21	Anselmi episcopi & confessoris, <i>semiduplex</i> .
vii	g	x	22	Soteris & Cati pontificum & martyrum, <i>semid.</i>
vij	A	ix	23	Georgii martyris, <i>semiduplex</i> .
v	b	viii	24	
iv	c	vii	25	Marci evangelistæ, <i>duplex</i> .
iii	d	vj	26	Cleti & Marcellini pont. & mart. <i>semiduplex</i> . Binchii & Lobiis, Ermini episc. & conf.
ij	e	v	27	
j	f	iv	28	Vitalis martyris.
*	g	iii	29	Petri martyris, <i>duplex</i> .
xxix	A	Prid.	30	Catherinæ Senensis virginis, <i>duplex</i> .

M A Y U S.

<i>Cyclus Epact.</i>	<i>Litt. Dom.</i>		<i>Dies mens.</i>	
xxviiij	b	Kal.	1	<i>PHILIPPI & JACOBI Apostolorum, duplex.</i>
xxviij	c	vj	2	Athanasii episcopi & confessoris, <i>duplex.</i> <i>Crispini</i> , Aiberti confessoris.
xxvj	d	v	3	<i>INVENTIO S. CRUCIS</i> , duplex. & <i>comm.</i> SS. Alexandri, Eventii & Theoduli, mart. ac Juvenalis ep. & conf. <i>in Laudibus tantum.</i> Monicæ viduæ, <i>semiduplex.</i>
25. xxv	e	iv	4	
xxiv	f	iiij	5	
xxiiij	g	Prid.	6	<i>JOANNIS ANTÈ PORTAM LATINAM, duplex.</i>
xxij	A	Non.	7	Stanislai episcopi & martyris, <i>semiduplex.</i>
xxj	b	viiij	8	Apparitio S. Michaëlis Archangeli, <i>duplex.</i>
xx	c	vij	9	Gregorii Nazianzeni episc. & conf. <i>duplex.</i>
xix	d	vj	10	Gordiani & Epimachi martyrum.
xviiij	e	v	11	
xvij	f	iv	12	Nerei, Achillei & Domitillæ, virginis, atque Pancratii martyrum, <i>semiduplex.</i>
xvj	g	iiij	13	<i>In multis locis</i> , Servatii episcopi & conf.
xv	A	Prid.	14	Bonifacii martyris.
xiv	b	Idib.	15	
xiiij	c	xviij	16	Ubaldi episcopi & confessoris, <i>semiduplex.</i>
xij	d	xvj	17	
xj	e	xv	18	Venantii martyris, <i>semiduplex.</i> <i>Maricolis &</i> <i>Salsæ</i> , Quiniberti confessoris.
x	f	xiv	19	Petri Cælestini papæ & confessoris, <i>duplex.</i> & <i>comm.</i> S. Pudencianæ virginis.
ix	g	xiiij	20	Bernardini Senensis confessoris, <i>semiduplex.</i>
viiij	A	xij	21	
vij	b	xj	22	
vj	c	x	23	
v	d	ix	24	
iv	e	viiij	25	Mariæ Magdalenæ de Pazzis virginis, <i>semid.</i> <i>cum commem.</i> S. Urbani papæ & martyris.
iiij	f	vij	26	Philippi Nerii confessoris, <i>duplex cum comm.</i> S. Eleutherii papæ & martyris.
ij	g	vj	27	Joannis papæ & martyris.
j	A	v	28	
	b	iv	29	
* xxix	c	iiij	30	Felicis papæ & martyris.
xxviiij	d	Prid.	31	Petronillæ virginis.

Postidie Dominicæ Sanctissimæ Trinitatis, *Cameraci* Processio solemnîs, ac festum majus.

J U N I U S.

<i>Cyclus Epact.</i>	<i>Litt. Dom</i>		<i>Dies mensis.</i>	
xxvij	e	Kal.	1	
25. xxvj	f	iv	2	Marcellini, Petri atque Erasmi martyrum.
xxv. xxiv	g	iiij	3	
xxiiij	A	Prid.	4	
xxij	b	Non.	5	
xxj	c	viiij	6	Norberti episc. & conf. <i>duplex. In multis locis,</i> Claudii episcopi & conf.
xx	d	vij	7	
xix	e	vj	8	<i>In multis locis,</i> Medardi episcopi & conf.
xviiij	f	v	9	Primi & Feliciani martyrum.
xvij	g	iv	10	Margaritæ reginæ Scotiæ, <i>semiduplex.</i>
xvj	A	iiij	11	Barnabæ apostoli, <i>duplex.</i>
xv	b	Prid.	12	Basilidis, Cyrini, Naboris & Nazarii, mart.
xiv	c	Idib.	13	Antonii de Padua confessoris, <i>duplex.</i>
xiiij	d	xviiij	14	Basilii Magni episcopi & confessoris, <i>duplex.</i>
xij	e	xvij	15	Viti, Modesti, atque Crescentiæ martyrum. <i>Crispini, Landelini abbatis.</i>
xj	f	xvj	16	
x	g	xv	17	
ix	A	xiv	18	Marci & Marcelliani martyrum.
viiij	b	xiiij	19	Gervasii & Protasii martyrum.
vij	c	xij	20	Sylverii papæ & martyris.
vj	d	xj	21	
v	e	x	22	Paulini ep. & conf. <i>Crispini, Domitiani conf.</i>
iv	f	ix	23	Vigilia. <i>Binchii & Lobiis, Hidulphi conf.</i>
iiij	g	viiij	24	<i>NATIVITAS S. JOANNIS BAPT. duplex.</i>
ij	A	vij	25	De Oct. S. Joan. Bapt. <i>In multis locis, Eligii</i> ep. & conf. <i>Cameraci, Vindiciani ep. & conf.</i> <i>Binchii & Lobiis, Theodulphi epif. & conf.</i>
j	b	vj	26	Joannis & Pauli martyrum, <i>semid. cum comm.</i> Octavæ Nat. S. Joannis. <i>Juxta Valencenas,</i> Salvii & Superii martyrum.
*	c	v	27	De Oct. Nat. S. Joan. <i>Crispini, Adelimi conf.</i>
xxix	d	iv	28	Leonis papæ & confessoris, <i>semid. & commem.</i> Vigiliæ & Octavæ.
xxviiij	e	iiij	29	<i>PETRI & PAULI Apostolorum, duplex.</i>
xxvij	f	Prid.	30	Commemoratio S. Pauli apostoli, <i>duplex cum</i> <i>commem. Octavæ Nativitatis S. Joannis.</i>

J U L I U S.

<i>Cyclus Epact.</i>	<i>Litt. Dom.</i>		<i>Dies mensis.</i>	
xxvj	g	Kal.	1	Octava Nativitatis S. Joannis Baptistæ, <i>duplex.</i> & <i>commem.</i> Octavæ Apostolorum.
25. xxv	A	vj	2	VISITATIO B. Mariæ Virg. <i>duplex.</i> <i>cum commem.</i> Octavæ Apostolorum, & SS. Proceffi & Martiniani martyrum.
xxiv	b	v	3	De Octava. <i>Dominicâ primâ post diem tertiam Julii</i> , Dedi- catio Ecclesiæ Metropolit. Cameracensis, & aliarum Ecclesiarum per Diœcesim.
xxiiij	c	iv	4	De Octava.
xxij	d	iiij	5	De Octava.
xxj	e	Prid.	6	Octava Apostolorum Petri & Pauli, <i>duplex.</i>
xx	f	Non.	7	
xix	g	viiij	8	Elisabeth reginæ Portugalliæ, <i>semiduplex.</i>
xviiij	A	vij	9	
xvij	b	vj	10	Septem Fratrum mart. ac SS. Rufinæ & Se- cundæ mart. <i>semid.</i> Latiis, Ettonis episc. & conf. Binchii & Lobii, Amalbergæ viduæ.
xvj	c	v	11	Pii papæ & martyris.
xv	d	iv	12	Joannis Gualberti abbatis, <i>duplex cum comm.</i> SS. Naboris & Felicis martyrum.
xiv	e	iiij	13	Anacleti papæ & martyris, <i>semid.</i> Cameraci & alibi, Henrici confessoris.
xiiij	f	Prid.	14	Bonaventuræ episcopi & confessoris & Ec- clesiæ doctoris, <i>duplex.</i> Sonégiis & alibi, Vincentii confessoris.
xij	g	Idib.	15	Henrici imperatoris confessoris, <i>semiduplex.</i> <i>In multis locis</i> , Divisio Apostolorum.
xj	A	xvij	16	Santhis, Raineldis virginis, & Grimoaldi ac Gundulphi martyrum.
x	b	xvj	17	Alexii confessoris, <i>semiduplex.</i>
ix	c	xv	18	Symphoræ cum septem Filiis mart. <i>Alicubi</i> , Arnulphi episcopi & martyris.
viiij	d	xiv	19	
vij	e	xiiij	20	Margaritæ virginis & martyris.
vj	f	xij	21	Praxedis virginis.
v	g	xj	22	Mariæ Magdalænæ, <i>duplex.</i>
iv	A	x	23	Apollinaris episcopi & martyris, <i>duplex.</i> <i>cum commem.</i> S. Liborii episc. & conf.

iiij	b	ix	24	Vigilia & <i>commem.</i> S. Christinæ virginis & martyris.
ij	c	viiij	25	JACOBI Apostoli, duplex, <i>commem.</i> S. Christophori martyris. <i>In Laudibus tantum.</i>
j	d	vij	26	Annæ matris B. Mariæ, duplex.
*	e	vj	27	S. Pantaleonis martyris.
xxix	f	v	28	Nazarii, Celsi & Victoris papæ, martyrum, ac Innocentii papæ & confessoris, <i>semid.</i>
xxviiij	g	iv	29	Marthæ virginis, <i>semiduplex.</i> & <i>commemor.</i> SS. Felicis papæ, Simplicii, Faustini & Beatricis martyrum.
xxvij	A	iiij	30	Abdon & Sennen martyrum.
25. xxvj	b	Prid.	31	Ignatii confessoris, duplex. <i>Alicubi,</i> Germani episcopi & confessoris.

AUGUSTUS.

<i>Cyclus Epact.</i>	<i>Lit. Dom.</i>		<i>Dies mensis.</i>	
xxv. xxiv	c	Kal.	1	Petri ad Vincula, duplex & <i>commem.</i> SS. Machabæorum martyrum.
xxiiij	d	iv	2	Stephani papæ & martyris.
xxij	e	iiij	3	Inventio S. Stephani protomartyris, <i>semid.</i>
xxj	f	Prid.	4	Dominici confessoris, duplex.
xx	g	Non.	5	Dedicatio S. Mariæ ad nives, duplex. <i>Binchii & Lobiis,</i> Abelis episcopi & confessoris.
xix	A	viiij	6	Transfiguratio Domini, duplex & <i>commem.</i> SS. Xysti papæ, Felicissimi & Agapiti, martyrum.
xviiij	b	vij	7	Cajetani Thienæi confessoris, duplex cum <i>commem.</i> S. Donati episcopi & martyris.
xvij	c	vj	8	Cyriaci, Largi & Smaragdi martyrum, <i>semid.</i>
xvj	d	v	9	Vigilia, <i>commem.</i> S. Romani martyris.
xv	e	iv	10	LAURENTII martyris, duplex.
xiv	f	iiij	11	De Octava S. Laurentii, cum <i>commemoratio</i> SS. Tiburtii & Susannæ mart. <i>Cameraci,</i> GAUGERICI episcopi & confessoris.
xiiij	g	Prid.	12	Claræ virginis, duplex cum <i>commemoratione</i> Octavæ.
xij	A	Idib.	13	De Octava & <i>commemoratio</i> SS. Hyppoliti & Cassiani martyrum.

xj	b	xix	14	De Octava cum commem. Vigiliæ & S. Eusebii confessoris.
x	c	xviii	15	ASSUMPTIO B. Mariæ VIRG. duplex.
ix	d	xvii	16	Hyacinthi confessoris, duplex cum commem. Octavarum Assumptionis, & S. Laurentii. In multis locis, Rochi confessoris.
viii	e	xvi	17	Octava S. Laurentii, duplex & commemor. Octavæ Assumptionis.
vii	f	xv	18	De Octava & commem. S. Agapiti martyris.
vi	g	xiv	19	De Octava.
v	A	xiii	20	Bernardi abbatis, duplex cum commemorat. Octavæ Assumptionis, & S. Stephani Hungariæ regis, confessoris.
iv	b	xii	21	De Octava. Dominicâ quartâ Augusti, Cameraci & alibi, Recollectio festorum B. Mariæ Virginis.
iii	c	xi	22	Octava Assumptionis B. Mariæ, duplex cum commem. SS. Timothei, Hyppoliti & Symphoriani martyrum.
ii	d	x	23	Philippi Benitii confessoris, duplex cum commemor. Vigiliæ.
i	e	ix	24	BARTHOLOMÆI Apostoli, duplex. Romæ celebratur die 25.
*	f	viii	25	Ludovici regis Franciæ, confessoris, semid. Romæ 26.
xxix	g	vii	26	Zephyrini papæ & martyris.
xxviii	A	vi	27	
xxvii	b	v	28	Augustini episcopi & confessoris & Ecclesiæ doctoris, duplex & commemoratio S. Hermetis martyris.
xxvi	c	iv	29	Decollatio S. Joannis Baptistæ, duplex & commem. S. Sabinæ martyris.
25. xxv	d	iii	30	Felicis & Adaucti martyrum.
xxiv	e	Prid.	31	Raymundi Nonnati confessoris, duplex.

S E P T E M B E R.

<i>Cyclus Epact.</i>	<i>Litt. Dom.</i>		<i>Dies mensis.</i>	
xxiiij	f	Kal.	1	Ægidii abbatis, & <i>commem.</i> SS. duodecim Fratrum martyrum.
xxij	g	iv	2	Stephani regis Hungariæ confessoris, <i>semid.</i>
xxj	A	iiij	3	
xx	b	Prid.	4	
xix	c	Non.	5	
xviiij	d	viiij	6	<i>Maricolis</i> , Humberti episcopi & conf.
xvij	e	vij	7	<i>Malbodii</i> , Madelbertæ virginis.
xvj	f	vj	8	NATIVITAS B. MARIE VIRG. duplex & <i>comm.</i> S. Adriani mart.
				Dominica infra Octavam, <i>Festum Sanctissimi Nominis B. Mariæ Virginis.</i>
xv	g	v	9	De Oct. B. Mariæ & <i>comm.</i> S. Gorgonii mart.
xiv	A	iv	10	Nicolai de Tolentino conf. <i>duplex cum comm.</i> Octavæ Nativitatis B. Mariæ.
xiiij	b	iiij	11	De Oct. & <i>comm.</i> SS. Proti & Hyacinthi mart.
xij	c	Prid.	12	De Octava.
xj	d	Idib.	13	De Octava.
x	e	xviiij	14	EXALTATIO S. CRUCIS , <i>duplex cum comm.</i> Octavæ Nativitatis B. Mariæ.
ix	f	xvij	15	Oct. Nat. B. V. Mariæ <i>dup. cum comm.</i> S. Ni- comedis mart. <i>Haspris</i> , Aichadri Ab. conf.
viiij	g	xvj	16	Cornelii & Cypriani Pont. & mart. <i>semid. cum com.</i> SS. Euphemie, Lucie & Geminiani, m.
vij	A	xv	17	Impressio SS. Stygmat. S. Francisci, <i>semid. In multis locis</i> , Lamberti episc. & conf.
vj	b	xiv	18	Thomæ à Villanova episc. & conf. <i>semid.</i>
v	c	xiiij	19	Januarii episcopi & sociorum mart. <i>duplex.</i>
iv	d	xij	20	Eustachii & socior. mart. <i>dup. & com.</i> Vigiliæ.
iiij	e	xj	21	MATTHÆI Apostoli & Evangelistæ , duplex.
ij	f	x	22	Mauritii & sociorum martyrum.
j	g	ix	23	Lini papæ & martyris, <i>semid. & commem.</i> S. Theclæ virginis & martyris.
*	A	viiij	24	Festum B. V. Mariæ de Mercede, <i>dup. Came- raci</i> , Translatio S. Gaugerici ep. & conf.
xxix	b	vij	25	
xxviiij	c	vj	26	Cypriani & Justinæ martyrum.
xxvij	d	v	27	Cosmæ & Damiani martyrum, <i>semiduplex.</i> <i>Latiis</i> , Hiltrudis virginis.
25. xxvj	e	iv	28	
xxv. xxiv	f	iiij	29	DEDICATIO S. MICHAELIS Arch. dupl.
xxiiij	g	Prid.	30	Hieronimi presb. conf. & Eccl. doct. <i>dup.</i>

O C T O B E R.

<i>Cyclus Epact.</i>	<i>Litt. Dom</i>		<i>Dies mensis.</i>	
xxij	A	Kal.	1	Remigii episcopi & confessoris. <i>Condati</i> , Wafnulphi episcopi & confessoris.
xxj	b	vj	2	Angelorum Custodum, <i>duplex</i> .
xx	c	v	3	
xix	d	iv	4	Francisci confessoris, <i>duplex</i> .
xviii	e	iiij	5	Placidi & sociorum martyrum.
xvij	f	Prid.	6	Brunonis confessoris, <i>duplex</i> .
xvj	g	Non.	7	Marci papæ & confessoris, & <i>commem.</i> SS. Sergii, Bacchi, Marcelli & Apuleii mart.
xv	A	viiij	8	Birgittæ viduæ, <i>semiduplex</i> . Lutosæ, Badilonis Abbatis. <i>Hunicurti</i> , Valeriæ & Pollenæ virg.
xiv	b	vij	9	Dionysii, Rustici & Eleutheri mart. <i>semid.</i>
xiii	c	vj	10	Francisci Borgiæ confessoris, <i>semid.</i> <i>Juxta</i> <i>Cameracum</i> , Ollæ virginis.
xij	d	v	11	<i>Ghislenopoli</i> , Ghisleni episcopi & confessoris.
xi	e	iv	12	
x	f	iiij	13	Eduardi regis, confessoris, <i>semiduplex</i> .
ix	g	Prid.	14	Callisti papæ & martyris, <i>semiduplex</i> .
viii	A	Idib.	15	Theresiæ virginis, <i>duplex</i> .
vij	b	xvij	16	
vj	c	xvj	17	
v	d	xv	18	Lucae Evangelistæ, <i>duplex</i> .
iv	e	xiv	19	Petri de Alcantara, confessoris, <i>duplex</i> .
iii	f	xiiij	20	
ij	g	xij	21	Hilarionis abbatis, & <i>commem.</i> SS. Ursulæ & sociarum virginum & martyrum.
j	A	xj	22	
*	b	x	23	
xxix	c	ix	24	
xxviii	d	viiij	25	Chrysanthi & Dariæ martyrum.
xxvii	e	vij	26	Evaristi papæ & martyris.
xxvj	f	vj	27	Vigilia.
25. xxv	g	v	28	<i>SIMONIS & JUDÆ Apostolorum</i> , <i>duplex</i> .
xxiv	A	iv	29	<i>Monaster. in Faniâ</i> , Dodonis confessoris.
xxiii	b	iiij	30	
xxij	c	Prid.	31	Vigilia. <i>Juxta Rodium</i> , Foillani episcopi & martyris. <i>Alibi</i> , Quintini martyris.

N O V E M B E R.

<i>Cyclus Epact.</i>	<i>List. Dom</i>		<i>Dies mensis.</i>	
xxj	d	Kal.	1	<i>FESTUM OMNIUM SANCTORUM</i> , dupl.
xx	e	iv	2	Commemoratio omnium Fidelium Defunctorum, <i>duplex</i> & de Oct. omnium Sanctorum.
xix	f	iiij	3	De Oct. <i>In multis locis</i> , Huberti episc. & conf.
xviiij	g	Prid.	4	Caroli episc. & conf. <i>dup. cum comm.</i> Octavæ & SS. Vitalis & Agricolaë martyrum.
xvij	A	Non.	5	De Octava.
xvj	b	viiij	6	De Octava.
xv	c	vij	7	De Octava.
xiv	d	vj	8	Octava omnium Sanctorum, <i>duplex & comm.</i> SS. quatuor Coronatorum martyrum.
xiiij	e	v	9	Dedicatio Basilicæ Salvatoris, <i>duplex & comm.</i> S. Theodori martyris.
xij	f	iv	10	Tryphonis, Respicii & Nymphæ mart.
xj	g	iiij	11	<i>MARTINI episc. & conf.</i> duplex & comm. S. Mennæ martyris.
x	A	Prid.	12	Martini papæ & martyris, <i>semiduplex.</i>
ix	b	Idib.	13	Didaci confessoris, <i>semiduplex.</i> Cameraci & alibi, Maxellendis virginis & martyris.
viiij	c	xviiij	14	
vij	d	xvij	15	
vj	e	xvj	16	
v	f	xv	17	Gregorii Thaumaturgi episc. & conf. <i>semid.</i>
iv	g	xiv	18	Dedicatio Basilicarum Petri & Pauli, <i>duplex.</i> Cameraci, Elevatio S. Gaugerici ep. & conf.
iiij	A	xiiij	19	Elisabeth viduæ, <i>duplex cum comm.</i> S. Pontiani papæ & martyris.
ij	b	xij	20	Felcis de Valois confessoris, <i>duplex.</i>
j	c	xj	21	Præsentatio B. Mariæ Virginis, <i>duplex.</i>
*	d	x	22	Cæcilie virginis & martyris, <i>duplex.</i>
xxix	e	ix	23	Clementis Papæ & martyris, <i>semiduplex cum comm.</i> S. Felicitatis martyris.
xxviiij	f	viiij	24	Chrysogoni martyris. <i>In Castello Cameracesio</i> , Sarii confessoris.
xxvij	g	vij	25	<i>CATHARINÆ virginis & martyris</i> , duplex.
25. xxvj	A	vj	26	Petri Alexandrini episcopi & martyris. <i>Dominicâ primâ post hanc diem 26 inchoatur Adventus Domini.</i>
xxv.	b	v	27	
xxiiij	c	iv	28	
xxij	d	iiij	29	Vigilia, & <i>commem.</i> S. Saturnini martyris.
xxj	e	Prid.	30	<i>ANDRÆ apostoli</i> , duplex.

D E C E M B E R.

<i>Cyclus Epact.</i>	<i>Litt. Dom</i>		<i>Dies mensis.</i>	
xx	f	Kal.	1	<i>In multis locis, Eligii episc. & conf.</i>
xix	g	iv	2	Bibianæ virginis & martyris, <i>semid.</i>
xviii	A	iii	3	Francisci Xaverii confessoris, <i>duplex.</i>
xvii	b	Prid.	4	Barbaræ virginis & martyris, <i>commem.</i>
xvi	c	Non.	5	Sabbæ abbatis, <i>commem.</i>
xv	d	viii	6	NICOLAI episcopi & confessoris, <i>duplex.</i>
xiv	e	vii	7	Ambrosii episc. & conf. & Ecclesiæ doct. <i>dup.</i>
xiii	f	vi	8	CONCEPTIO B. MARIE VIRG. <i>duplex.</i>
xii	g	v	9	De Octava. Ghislenopoli, Leocadiæ virginis.
xi	A	iv	10	De Oct. cum com. S. Melchiadis papæ & mart.
x	b	iii	11	Damasi papæ & conf. <i>semid. cum comm. Oct.</i>
ix	c	Prid.	12	De Octava.
viii	d	Idib.	13	Luciæ virginis & martyris, <i>duplex cum comm.</i>
				Octavæ. Cameraci, Autberti episc. & conf.
vii	e	xix	14	De Octava. <i>In multis locis, Nicasii episcopi</i>
				<i>ac sociorum mart.</i>
vi	f	xviii	15	Octava Conceptionis B. V. Mariæ, <i>duplex &</i>
				<i>comm. S. Eusebii Vercellensis ep. & mart.</i>
v	g	xvii	16	Cifonii, Everardi confessoris.
iv	A	xvi	17	
iii	b	xv	18	
ii	c	xiv	19	
i	d	xiii	20	Vigilia.
*	e	xii	21	THOMÆ Apostoli, <i>duplex.</i>
xxix	f	xi	22	
xxviii	g	x	23	Vigilia.
xxvii	A	ix	24	NATIVITAS DOMINI NOSTRI JESU
xxvi	b	viii	25	CHRISTI, <i>duplex.</i>
25. xxv	c	vii	26	STEPHANI Protomartyris, <i>dup. cum comm.</i>
				Octavæ Nativitatis.
xxiv	d	vi	27	JOANNIS Apostoli & Evangelistæ, <i>duplex</i>
				<i>cum commemorat. Octavarum.</i>
xxiii	e	v	28	SS. Innocentium mart. <i>dup. cum comm. Oct.</i>
xxii	f	iv	29	Thomæ Cantuariensis episcopi & martyris,
				<i>semid. cum commem. Octavarum.</i>
xxj	g	iii	30	De Dominica infra Oct. Nat. <i>vel de Oct. Nat.</i>
				<i>cum commem. aliarum Octavarum.</i>
19. xx	A	Prid.	31	Sylvestri papæ & conf. <i>dup. cum comm. Oct.</i>

FESTA MAJORA ET MINORA

CIVITATIS ET DIÆCESIS

CAMERACENSIS.

FESTA MAJORA.

*In quibus & Missa audienda,
& à servilibus atque aliis
prohibitis abstinendum est
præter Dominicas, sunt hæc:*

FESTUM Circumcisionis Do-
mini.

Epiphaniae.

Purificationis beatæ Mariæ.

Annunciationis ejusdem.

Feria secunda postridie Domi-
nicæ Resurrectionis.

Ascensionis Domini.

Feria secunda postridie Domi-
nicæ Pentecostes.

SS. Philippi & Jacobi apostolo-
rum.

Inventionis sanctæ Crucis.

Venerabilis Sacramenti.

Nativitatis sancti Joannis Bap-
tistæ.

SS. Petri & Pauli apostolorum.

Visitationis B. Mariæ Virginis.

B. Mariæ Magdalenæ.

S. Jacobi apostoli.

S. Laurentii.

Assumptionis B. Mariæ.

S. Bartholomæi apostoli.

Nativitatis B. Mariæ.

Exaltationis Sanctæ Crucis.

S. Matthæi apostoli.

S. Michaëlis archangeli.

SS. Simonis & Judæ apostolo-
rum.

Omnium Sanctorum.

S. Martini.

S. Catharinæ.

S. Andreæ apostoli.

S. Nicolai.

Conceptionis B. Mariæ.

S. Thomæ apostoli.

Nativitatis Domini.

S. Stephani protomartyris.

S. Joannis Evangelistæ.

Patroni & Dedicationis cujus-
que Ecclesiæ semel in anno.

IN CIVITATE

AUTEM CAMERACENSI

Festum Processionis, postridie
Sanctissimæ Trinitatis.

S. Gaugerici, undecima Au-
gusti.

S. Autberti decima tertia De-
cembris.

MINORA VERO FESTA

In quibus auditio Missæ est sub præcepto, in iis tamen ante & post Missam licitum est operari, sunt hæc quatuor.

S. Matthiæ apostoli.

Feria tertia Paschatis.

Feria tertia Pentecostes.

Sanctorum Innocentium.

Si Festum Purificationis B. Mariæ Virginis inciderit in Dominicam Septuagesimæ, Sexagesimæ, vel Quinquagesimæ, celebretur à populo in ejusmodi Dominica, & tunc fiat candelarum benedictio, distributio, & Processio. Missa verò dicatur de Dominica; in qua ubi est concursus populi ad celebrandum Festum, fieri poterit commemoratio de Festo. Porro reliquum ejusdem Festi Officium, in Ecclesiis Beatissimæ Virgini non dedicatis, juxta Rubricam Missalis & Breviarii Romani transferatur in sequentem diem, qui tamen à populo non ferietur. Si autem Festum Annunciationis ejusdem B. Mariæ Virginis in aliquam Dominicam Quadragesimæ inciderit, transferatur in feriam secundam proximè sequentem, & à populo ferietur. Si verò inter Dominicam Palmarum & Dominicam *Quasimodo* inclusivè venerit, feriâ

secunda post *Quasimodo* celebretur & à populo ferietur. Festum incidens in diem Cinerum transfertur in diem proximè sequentem.

Si Festum S. Marci in hebdomadâ Paschæ vel Dominica *Quasimodo* evenerit, celebretur cum jejunio, Litanis, & Processione in proxima feria post *Quasimodo*, non impedita festo sanctorum Philippi & Jacobi, vel Inventionis Sanctæ Crucis. Si autem in aliam Dominicam post Pascha inciderit, eadem die Dominica celebretur; sed jejunium ac Processio, & Litanie in proximam sequentem feriam transferantur.

Si Festum SS. Philippi & Jacobi apostolorum occurrat in Sabbato ante Dominicam in Albis, vel ipsa Dominica in Albis, vel etiam in die Ascensionis Domini, officium transferatur in diem proximam festo novem Lectionum non impeditam: sed à populo, anno illo non ferietur. Quod etiam servetur, dum Festum Inventionis S. Crucis inciderit in diem Ascensionis Domini.

Si Festum Nativitatis sancti Joannis Baptistæ occurrerit eodem die quo solemnitas Corporis Christi, in sequentem diem tam à populo quam à Clero celebrandum transferatur.

Festa

Festa verò Conceptionis beatæ Virginis Mariæ, & san-
ctorum Andreæ, Nicolai &
Thomæ (atque Cameraci fan-
cti Autberti) incidentia in Do-
minicam aliquam Adventus,
licet transferantur etiam in
alium diem sequentem, à po-
pulo tamen tunc non nisi in
Dominica feriantur.

Dedicatio autem Ecclesiæ
Metropolitanæ Cameracensis,
& aliarum diœceseos Ecclesia-
rum, celebretur Dominica
proxima sequente diem ter-
tium mensis Julii.

*Indicta jejunia præter Qua-
dragesimam & Quatuor Tem-
pora, sunt hæc: Vigiliæ.*

Pentecostes.

Nativitatis B. Joannis Baptistæ.
SS. Petri & Pauli Apostolorum.
Sancti Laurentii martyris.

Assumptionis B. Mariæ Virginis.
S. Matthæi apostoli.
Sanctorum Simonis & Judæ
apostolorum.

Omnium Sanctorum.

S. Andreæ apostoli.

Et Nativitatis Domini.

Si quæ ex his Vigiliæ in Do-
minicam inciderint, Sabbato
præcedenti jejunetur.

Similiter si Vigilia Nativita-
tis S. Joannis Baptistæ occur-
rerit in Festo Corporis Christi
pridie ejusdem Festi Corporis
Christi jejunetur, ipso autem
Festo Corporis Christi, sicut in
die Dominica, tunc vesci car-
nibus licitum est.

In die Processionis Litania-
rum majorum, & tribus die-
bus Rogationum, abstinence
ab esu carnium per totam diem,
& jejunetur usque ad pran-
dium. Et hæc obligatio à Paro-
chis debite populo publicetur.

*quando festum
= ficationis inci-
dit sabbatum, eo
manducare car-
nibus licitum est, ex
vicariatus.*

NOTANDUM quod ex Mandato Illustrissimi & Rever. D. D.
ARCHIEPISCOPI, dato 21 Aprilis 1757, tantum esse Obliga-
tionem audiendi Missam, non tamen abstinendi à servilibus
in sequentibus Festis.

Sanctorum Philippi & Jacobi
apostolorum.

Inventionis Sanctæ Crucis.

Visitationis B. Mariæ Virginis.

B. Mariæ Magdalenæ.

S. Jacobi apostoli.

S. Laurentii.

S. Bartholomæi apostoli.

Exaltationis Sanctæ Crucis.

S. Matthæi apostoli.

S. Michaelis archangeli.

SS. Simonis & Judæ.

S. Martini.
Sanctæ Catharinæ.
S. Andreæ apostoli.
S. Nicolai.
S. Thomæ apostoli.
S. Joannis evangelistæ.

In Civitate autem Cameracensi.

In Festo Processionis postridiè
Sanctissimæ Trinitatis.

Ex Decreto Illust. & Rev. D. D.
ARCHIEPISCOPI, de 15 Octobris
1771, in parte Diœcesis sub-
jectâ ditioni Imperatricis ac
Hungariæ Reginae, nulla
est Obligatio audiendi Mis-
sam sequentibus Festis.

SS. Philippi & Jacobi apost.
Inventionis Sanctæ Crucis.
S. Joannis evangelistæ.
Visitationis B. Mariæ Virginis.
B. Mariæ Magdalenæ.
S. Jacobi apostoli.
S. Laurentii.
S. Bartholomæi apostoli.
Exaltationis Sanctæ Crucis.

S. Matthæi apostoli.
S. Michaëlis archangeli.
SS. Simonis & Judæ apostolor.
S. Martini.
Sanctæ Catharinæ.
S. Andreæ apostoli.
S. Nicolai.
S. Thomæ apostoli.
S. Joannis evangelistæ.
S. Matthiæ apostoli.
Feriâ tertiâ Paschatis.
Feriâ tertiâ Pentecostes.
Sanctorum Innocentium.

Ex eodem Decreto suppressa
sunt Jejunia indicta sequen-
tibus Vigiliis pro eadem dē-
tionē.

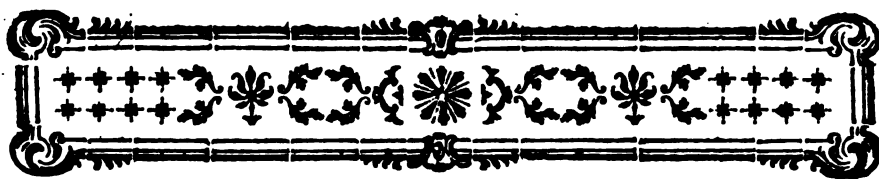
S. Joannis Baptistæ.
S. Laurentii.
S. Matthæi apostoli.
SS. Simonis & Judæ.
S. Andreæ apostoli.

Eorundem loco indictum est
Jejunium singulis Feriis quartis
& sextis Adventûs.

Q U A T U O R T E M P O R A .

Quatuor Tempora celebrantur quartâ, ac sextâ feriâ
& Sabbato post tertiam Dominicam Adventûs, post primam
Dominicam Quadragesimæ, post Pentecostes, post Festum
Exaltationis Sanctæ Crucis.

ORDO

ORDO AD FACIENDAM AQUAM BENEDICTAM.

O *MNI Dominico die (exceptis diebus Paschæ & Pentecostes, in quibus ubi sunt fontes, de aqua fontium pridie benedictorum antè Chrismatis admixtionem acceptâ aspergitur populus) præparato sale & aqua mundâ, Sacerdos superpelliceo & stola indutus, vel paramentis Missæ, demptâ casulâ & manipulo, in medio Chori, vel in cornu epistolæ ad altare, dicit :*

ꝛ. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

ꝛ. Qui fecit cœlum & terram.

Deinde absolutè incipit exorcismum salis.

EXorcizo te creatura salis, per Deum ✠ vivum, per Deum ✠ verum, per Deum ✠ sanctum, per Deum, qui te per Elisæum prophetam in aquam mitti jussit, ut sanaretur sterilitas aquæ : ut efficiaris sal exorcizatum in salutem credentium : & sis omnibus sumentibus te sanitas animæ & corporis : & effugiat atque discedat à loco in quo aspersum fueris, omnis phantasia & nequitia, vel versutia diabolicæ

Benedictio Aquæ.

fraudis, omnisque spiritus immundus adjuratus, per eum qui venturus est judicare vivos & mortuos, & sæculum per ignem. *℟. Amen.*

O R E M U S.

Immensam clementiam tuam, omnipotens æterne Deus, humiliter imploramus, ut hanc creaturam falis, quam in usum generis humani tribuisti, bene ✕ dicere & sancti ✕ ficare tuâ pietate digneris: ut sit omnibus sumentibus salus mentis & corporis: & quidquid ex eo tactum vel respersum fuerit, careat omni immunditia, omnique impugnatione spiritualis nequitiae. Per Dominum nostrum. *℟. Amen.*

Exorcismus Aquæ, & dicitur sine Oremus:

Exorcizo te creatura aquæ, in nomine Dei ✕ Patris omnipotentis, & in nomine Jesu ✕ Christi Filii ejus Dominici nostri, & in virtute Spiritus ✕ sancti: ut fias aqua exorcizata ad effugandam omnem potestatem inimici, & ipsum inimicum eradicare & explantare valeas cum Angelis suis apostaticis: per virtutem ejusdem Domini nostri Jesu Christi, qui venturus est judicare vivos & mortuos, & sæculum per ignem. *℟. Amen.*

O R E M U S.

Deus qui ad salutem humani generis maxima quæque sacramenta in aquarum substantia condidisti: adesto propitius invocationibus nostris, & elemento huic multimodis purificationibus præparato virtutem tuæ benedictionis ✕ infunde: ut creatura tua mysteriis tuis serviens, ad abigendos dæmones, morbosque pellendos divinæ gratiæ sumat effectum: ut quidquid

Benedictio Aquæ.

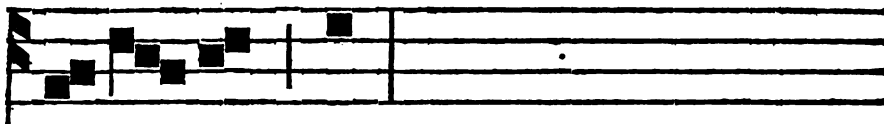
in domibus, vel in locis fidelium hæc unda resperferit, careat omni immunditia, liberetur à noxa : non illic resideat spiritus pestilens, non aura corrumpens : discedant omnes insidiæ latentis inimici : & si quid est, quod aut incolumitati habitantium invidet aut quieti, aspersione hujus aquæ effugiat ; ut salubritas per invocationem sancti tui nominis expetita, ab omnibus sit impugnationibus defensa. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritûs sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *℟. Amen.*

Hic mittit ter salem in aquam, in modum crucis, dicendo semel. Commixtio salis & aquæ pariter fiat, in nomine Pa *✠* tris, & Fi *✠* lii, & Spiritûs *✠* sancti. *℟. Amen.*
℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

DEus invictæ virtutis auctor, & insuperabilis imperii Rex, ac semper Magnus triumphator, qui adversæ dominationis vires reprimis : qui inimici rugientis sævitiam superas, qui hostiles nequitias potenter expugnas : te Domine trementes & supplices deprecamur ac petimus, ut hanc creaturam salis & aquæ dignanter aspicias, benignus illustres, pietatis tuæ rore sanctifices : ut ubicumque fuerit aspersa, per invocationem sancti tui nominis, omnis infestatio immundi spiritus abigatur, terrorque venenosi serpentis procul pellatur, & præsentia sancti Spiritus nobis misericordiam tuam poscentibus ubique adesse dignetur. Per Dominum nostrum, in unitate ejusdem Spiritus sancti, &c. *℟. Amen.*

Finitâ aquæ benedictione, Sacerdos genuflexus ad altare, aspergit illud ter, inchoans antiphonam,

A sper ges me, &c. (nisi hoc per cantores fiat.) Tum osculatus altare, aspergit se, Ministros, Clerum ac populum, recitans si velit solus psalmum, Miserere mei Deus, cum Gloria Patri, & Sicut erat: Sed Dominica Passionis & Palmarum, non dicitur, Gloria Patri.

A Dominica Paschæ usque ad Pentecosten inclusivè, dicitur antiphona sequens:

Vi - di a - quam, &c.

Factâ aspersione aquæ, Sacerdos reversus ad locum benedictionis, & illic stans, dicit: ψ. Ostende nobis Domine misericordiam tuam. r̃. Et salutare tuum da nobis.

Tempore Paschali additur Alleluia. ψ. Domine exaudi orationem meam. r̃. Et clamor meus ad te veniat. ψ. Dominus vobiscum. r̃. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

EXaudi nos Domine sancte Pater, omnipotens, æterne Deus: & mittere digneris sanctum Angelum tuum de coelis, qui custodiat, foveat, protegat, visitet, atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum Dominum nostrum. r̃. Amen.

Deinde fit processio.

B E N E D I C T I O

F O N T I S B A P T I S M I

E X T R A S A B B A T U M

P A S C H Æ E T P E N T E C O S T E S ,

CUM AQUA CONSECRATA NON HABETUR.

*P*rimum lavatur & mundatur vas baptisterii, & limpidâ aquâ repletur. Tum Sacerdos cum Clericis vel Sacerdotibus, Cruce, & duobus cereis præcedentibus, ac thuribulo, & incenso, & cum vasculis Chrismatis, & Olei Cathecumenorum descendit ad fontem, & ibi dicit Litaniam ordinariam quæ habetur post septem Psalmos pœnitentiales.

Et antè ✠. Ut nos exaudire digneris, dicat bis sequentem versum :

Ut fontem istum ad regenerandam tibi novam prolem bene ✠ dicere & conse ✠ crare digneris : Te rogamus audi nos.

- *Potest etiam dici Litania brevior, ut in Missali in Sabbatho sancto : Et dicto ultimo. Kyrie eleison, Sacerdos dicat Pater noster, & Credo in Deum, &c. omnia clarâ voce : quibus finitis, dicat : ✠. Apud te Domine est fons vitæ. R. Et in lumine tuo videbimus lumen. ✠. Domine exaudi orationem meam. R. Et clamor meus*

ad te veniat. *ꝛ.* Dominus vobiscum. *ꝛ.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

OMnipotens sempiterne Deus, adesto magnæ pietatis tuæ mysteriis, adesto Sacramentis, & ad recreandos novos populos, quos tibi Fons Baptismatis parturit, Spiritum adoptionis emitte: ut quod nostræ humilitatis gerendum est ministerio, virtutis tuæ impleatur effectu. Per Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus: Per omnia sæcula sæculorum. *ꝛ.* Amen.

EXORCISMUS AQUÆ.

EXorcizo te creatura aquæ, per Deum ✠ vivum, per Deum ✠ verum, per Deum ✠ sanctum, per Deum qui te in principio, verbo separavit ab arida, cujus super te spiritus ferebatur, qui te de Paradiso manare jussit.

Hic manu aquam dividat, deinde de eâ effundat extra marginem fontis, versus quatuor orbis partes, prosequens.

Et in quatuor fluminibus totam terram rigare præcepit: qui te in deserto amaram, per lignum dulcem fecit atque potabilem: qui te de petra produxit, ut populum quem ex Ægypto liberaverat, siti fatigatum recrearet. Exorcizo te, & per Jesum Christum filium ejus unicum, Dominum nostrum, qui te in Cana Galilææ signo admirabili suâ potentiâ con-

Benedictio Fontis Baptismi.

7

vertit in vinum : qui super te pedibus ambulavit , & à Joanne in Jordane in te baptizatus est : qui te unà cum sanguine de latere suo produxit , & discipulis suis iussit , ut credentes baptizarent in te , dicens : Ite , docete omnes gentes , baptizantes eos in nomine Patris , & Filii , & Spiritus sancti ; ut efficiaris aqua sancta , aqua benedicta , aqua quæ lavat sordes , & mundat peccata. Tibi igitur præcipio omnis spiritus immunde , omne phantasma , omne mendacium , eradicare & effugare ab hac creatura aquæ salientis in vitam æternam , regenerans eos Deo Patri , & Filio , & Spiritui sancto , in nomine ejusdem Domini nostri Jesu Christi , qui venturus est judicare vivos & mortuos , & sæculum per ignem. *℟. Amen.*

O R E M U S.

Domine sancte , Pater omnipotens , æterne Deus , aquarum spiritualium sanctificator , te supplices deprecamur , ut ad hoc ministerium humilitatis nostræ respicere digneris , & super has aquas abluendis & purificandis hominibus præparatas , Angelum sanctitatis emittas , quò peccatis vitæ prioris ablutis , reatuque deterso , purum sancto Spiritui habitaculum regenerati effici mereantur. Per Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum , qui tecum vivit & regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus : Per omnia sæcula sæculorum. *℟. Amen.*

Sufflet ter in aquam versus tres partes , juxta hanc figuram Ψ : Deinde imponit incensum thuribulo , & fon-

tem incensat. Postea infundens de Oleo Catechumenorum in aquam in modum crucis, clarâ voce dicit :

Sanctificetur ; & fœcundetur Fons iste Oleo salutis renascentibus ex eo in vitam æternam , in nomine Pa ✠ tris , & Fi ✠ lii , & Spiritus ✠ sancti. *℟.* Amen.

Deinde infundit de Chrismate, modo quo supra , dicens : Infusio Chriftatis Domini nostri Jesu Christi , & Spiritus sancti paracliti , fiat in nomine sanctæ Trinitatis. ℟. Amen.

Accipit ambas ampullas Olei sancti & Chriftatis , & de utroque simul in modum crucis infundendo , dicit :

Commixtio Chriftatis sanctificationis , & Olei unctionis , & aquæ Baptismatis pariter fiat in nomine Pa ✠ tris , & Fi ✠ lii , & Spiritus ✠ sancti. *℟.* Amen.

Tum depositâ ampullâ , dextera manu Oleum sanctum & Chisma infusum miscet cum aquâ , & spargit per totum fontem. Deinde medullâ panis manus tergit , & si quis baptizandus est , eum baptizat ; ut infra. Si neminem baptizat , statim manus abluat , & ablutio effundatur in sacrarium.

D E

SACRAMENTORUM

ADMINISTRATIONE

MONITIONES.

A Ntequam Sacerdos aliquod Sacramentum administret, summa cum animi devotione sanctissimum Dei nomen invocabit, quatenus largiri dignetur gratiam tractandi, atque dignè & cum fructu administrandi tanta mysteria ac Sacramenta, ad ipsius Dei gloriam & honorem, ædificationem Ecclesiæ, necnon eorum, qui suscepturi sunt, salutem. Quod fiet, si Sacerdos dicta Sacramenta administrans, summa cum discretione, reverentia ac religione procedat. Hinc enim Christi plebs, Pastorum ac Sacerdotum devotionem atque reverentiam circa tanta mysteria attendens, ad eadem magis ac magis reverenda & honoranda sese assuesfaciet.

2. Sit etiam diligentissimus in administrandis Sacramentis, nec ulli unquam desit officio, pro paupere æquè ac divite sollicitus; ne sua culpa vel negligentia pereat anima, quam Christus Dominus tanti fecit, ut pro illa sanguinem suum preciosum effundere voluerit.

3. Et quoniam ad irreverentiam Dei spectat quoties sancta non sanctè tractantur: aliquod Sacramentum administraturus, vel quippiam benedicturus, ipse & reverenter coram Deo, & honestè coram Ecclesia se gerat.

4. Sit semper animo corporeque benè composito, nec

10 *De Sacramentorum administratione monitiones.*

unquam cum peccati mortalis conscientia tractet sacra vel administret, nisi præmissa sacramentali confessione : Quod si urgente gravi necessitate compulsus facere nequeat, sit saltem animo multum contritus.

5. *Sit quoque tonsura sacerdotali atque decenti veste commendatus, nec ullum Sacramentum administret, vel quippiam benedicat, saltem sine superpelliceo & stolâ.*

6. *Deinde comitetur semper illum Clericus aliquis, qui etiam, si fieri potest, clericali veste & superpelliceo ornatus ipsi ubique adsit, & ministret, precantique nomine totius Ecclesiæ respondeat. Nihil immutet ex præscriptis verbis, rubricis, vel regulis, quando Sacramenta conficit, & ministrat ac benedicit.*

7. *Verba omnia, præsertim sacramentalia, pronuntiet integrè, graviter, distinctè & intelligibili voce : & in cæremoniis tam religiosum ac prudentem se exhibeat, ut populo Dei nihil offendiculi offerat, sed potius exemplo suo cunctos ad sacrorum reverentiam ac devotionem provocat.*

8. *Caveat diligentissimè à contractu simoniaco, omni-que pactione illicita, in omni Ministerio Ecclesiastico, neque pecuniâ unquam exigat (licet oblatam recipere possit) pro Sacramentorum dispensatione, vel quacumque benedictione ; salvo moderato honorario quod in solemni nuptiarum benedictione, à contrahentibus persolvi consuevit.*

9. *Profuerit quoque plurimùm si Sacramenta administraturus, illorum vim & usum (si commodè fieri possit) pro suscipientium, vel etiam assistentium captu, piè prudenterque vernacula lingua explicet, prout decrevit Concilium Tridentinum.*

*Oratio dicenda à Sacerdote pro temporis opportunitate
ante administrationem cujusvis sacramenti.*

O R E M U S.

Adesto Domine supplicationibus nostris, & me, qui etiam misericordiâ tuâ primus indigeo, clementer exaudi: & mihi, quem non electione meriti, sed dono gratiæ tuæ constituisti hujus operis ministrum, da fiduciam tui muneris exequendi: atque ipse, in nostro ministerio, quod tuæ pietatis est, operare. Qui vivis, & regnas Deus, &c.

DE SACRAMENTO
BAPTISMI.
DE MATERIA BAPTISMI.

Materia hujus Sacramenti est aqua simplex, id est, quæ habet naturam & speciem aquæ elementaris: ideoque nullus alius liquor adhiberi potest.

2. Aqua solemnisi Baptismi sit eo anno benedicta in Sabbato sancto Paschatis, vel Sabbato Pentecostes: si tamen ea non sufficiat, alia non benedicta admisceri potest, in minori tamen quantitate. Si verò corrupta fuerit, aut defecerit, in fontem benè mundatum infundat aliam, & benedicat modo supra scripto. Si aqua sit glaciata, curetur ut liquefiat: si nimis frigida sit, potest parum aquæ naturalis non benedictæ calefieri, & misceri aquæ baptismali in vasculo, ne noceat infantulo.

3. Quamvis autem baptismus fieri possit per immer-

tionem, aut per asperisionem, aut per infusionem; servetur usus trinae infusionis, ita ut caput baptizandi ter perfundatur, & idem sit aquam adhibens, & verba pronuntians.

4. *Caveatur tamen ne aqua ex infantis capite in fontem defluat, sed aliquo vase recepta, in baptisterii sacrum effundatur, ut pericula contagii, & morborum vitentur.*

DE FORMA.

1. **F**orma baptismi est hæc: Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Quæ pronuncianda est eodem tempore (moralis æstimatione) quo fit ablutio: nec eam ullo modo licet immutare.

2. *Dum quispiam sub conditione baptizandus est, ea conditio explicanda est, hoc modo: Si non es baptizatus, ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.*

3. *Hac tamen conditionali formâ non passim, aut leviter uti licet, sed ubi prudenti discussione factâ, probabilis subest dubitatio, utrum sit baptizatus.*

Synod.
prov. tit.
6. c. 8.

4. *Proinde infantes expositi, quamvis appensum scriptum habeant, quo baptizati esse significantur: si tamen aliter de eorum baptismo constare non possit, sub dictâ conditione baptizentur, ut Patres 2. Synodi Provincialis mandaverunt.*

DE MINISTRO BAPTISMI.

1. **S**acerdos quilibet ex ordinatione suâ est proprius baptismi minister: sed alienum parochianum baptizare sine Parochi, vel Ordinarii facultate non licet.

2. In casu necessitatis potest quicumque in qualibet lingua baptizare, sive clericus, sive laicus, mulier, paganus, excommunicatus, hæreticus, servatâ tamen formâ, & intentione Ecclesiæ. Sed si adsit Sacerdos, præferatur Diacono, Diaconus Subdiacono, Clericus laico, fidelis infideli, non excommunicatus excommunicato, vir feminae; nisi femina viro sit peritior, aut pudoris gratiâ deceat eam potius, quàm virum baptizare infantem non omninò editum. Proinde sedulò curent parochi, ut obstetrices baptizandi formam probè sciant, & servant.

3. Pater aut Mater non debet baptizare prolem suam, præterquàm in mortis articulo, quando alius non adest. Quo casu si aliteruter baptizaverit, non propterea desinant se habere ut conjuges sicut ante, quemadmodum nostri prædecessores monuerunt in decretis antiquis titul. 2. cap. 5. Quemadmodum etiam statuitur jure Canonico c. Ad limina, causa 30. q. 1. Propriam autem prolem ex fornicatione genitam, in extremâ necessitate baptizans, cognationis spiritualis impedimentum dirimens contrahit cum parente prolis.

DE PATRINIS.

1. **Q**uoniam juxta decretum Conc. Trid. unus tantum sive vir, sive mulier, vel ad summum unus & una baptizatum de fonte suscipere potest; diligenter inquirat parochus antequam ad baptizandum accedat, quis, vel qui susceptores electi sint, ne plures quàm licet admittat.

2. Cum autem susceptores ad instructionem eorum, quos de fonte suscipiunt, teneantur; ad hoc officium admittendi non sunt infideles, non baptizati, Judæi, hæ-

retici, excommunicati, non confessi, aut non communicati in Paschate, usurarii, & peccatores publici ac infames, aut qui sanâ mente non sunt, & qui orationem Dominicam, salutationem Angelicam, symbolum Apostolorum, ac præcepta decalogi & Ecclesiæ ignorant, Monachi, Abbates, Sanctimonialia, neque cujusvis ordinis regulares à sæculo segregati.

3. Quando propter instantis mortis periculum puer baptizatur, non est opus patrino: ideò ne tali quidem casu pater aut mater prolem suam ad baptismum teneat, multò minùs extra necessitatis articulum. Si tamen bonâ fide, vel per ignorantiam in necessitate tenerent, non impediuntur idcirco à petitione, vel redditione debiti conjugalìs.

DE BAPTISMO PARVULORUM.

1. **H**ortetur Parochus suos subditos, ut infantes natos non differant ad baptismum offerre, ne quidem propter susceptorum moram, sed saltem intra tertium à partu diem baptizentur: neque etiam puero baptismum impendere differat ideò, quòd sit illegitimus, nec habeat fidejussorem pro alimentis. Inquirat tamen priùs de certis parentibus, ut eorum nomina scribi, & impedimenta matrimonii (si quæ sunt, aut esse possunt) cognosci valeant.

Antiq. stat.
tit. 2. cap. 6.

2. Nullus in utero matris inclusus baptizari debet. Sed si caput infantis appareat, & mors immineat antequàm perfectè nascatur, baptizetur in capite, etiam non cognito sexu, ruptâ priùs pelliculâ quam galeam nativitatis appellant; ut aqua possit caput immediatè perfundere: nec postea erit iterum baptizandus, si vivus evaserit. Quod si pedem, vel digitum, vel manum, aut aliud membrum

emiserit vitalem motum indicans, baptizetur in illo : & si vivus evaserit, erit sub conditione baptizandus. Si verò ita baptizatus prodierit mortuus ex utero, debet in loco sacro sepeliri.

3. *Si mater prægnaus mortua fuerit, extrahatur fœtus, & baptizetur, si vixerit : si mortuus fuerit, nec baptizari potuerit, non debet in loco sacro sepeliri, neque potest in matre mortuâ reponi ut cum eâ sepeliatur.*

4. *Monstrum, quod humanam speciem non habet, baptizari non debet. Judicium autem hujus rei præsertim ex capite sumendum est, quod rationis, & sensuum est sedes : ideò si caput est humanum aut humano propius, baptizetur. Si discussione factâ, maneat dubium, debet sub conditione hac baptizari : Si tu es homo, ego te baptizo, &c.*

5. *Quando dubium est, unane an plures sint personæ ; non baptizetur, donec id discernatur, si fieri potest, & in morâ nullum sit periculum. Quòd si caput, & pectus unum sit, unus quoque homo censetur, & ut unus baptizari debet, quamvis cætera membra sint duplicia. Si autem sint duo capita, vel duo pectora, censentur etiam duo homines distincti ; & proinde singuli seorsim baptizandi sunt, unicuique dicendo : Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti : vel simul, utrique capiti aquam infundendo, & dicendo : Ego vos Baptizo, &c. si videlicet periculum mortis imminet, neque tempus sufficit ut singuli seorsim baptizentur.*

6. *Cum non est certum an in monstro duæ sint personæ, quoniam duo capita, & duo pectora non habet benè distincta ; tunc unus primò absolute baptizetur, & postea*

alter sub conditione hoc modo : Si tu non es baptizatus, ego te baptizo, &c.

Synod.
prov. tit.
6. cap. 9.

7. *Nomen, quod baptizando imponitur, non sit obscœnum, fabulosum, ridiculum, vel falsorum deorum, aut hominum ethnicorum; sed alicujus sancti, ut ad virtutis ejus imitationem acrius, & ad patrocinii spem fidentiùs animetur.*

Antiq. Stat.
tit. 2. §. 10.

8. *Quovis tempore etiam interdicti, & cessationis à divinis, & quovis loco baptismus conferri potest, præsertim si urgeat necessitas. Extra necessitatem baptizans sine solemnitate, solitisque cærimoniis, peccat mortaliter. Similiter baptizans alibi, quàm in Ecclesiis, in quibus fontes fuerint ad hoc specialiter deputati: exceptis liberis Regum, & Principum: supremorum scilicet, & qui alterius non sunt vassalli: juxta communiter receptam glossam, in Clementinâ unicâ, de Baptismo. Quo posteriore casu baptizans, incurrit ipso facto excommunicationem reservatam, secundùm antiqua statuta tit. 2. §. 10.*

DE OLEIS SACRIS, ET ALIIS REQUISITIS.

H*Abeat Sacerdos ante Baptismum parata hæc.*

1. *Sacrum Chrisma, & Oleum sanctum, seu Cathemenorum, eo anno benedictum, vasculis argenteis, aut flanneis inter se distinctis, cum propriâ cujusque inscriptione inclusum, ne erretur, & unum pro altero sumatur. Veteribus Oleis, nisi cogat necessitas, ultra annum uti non licet.*

2. *Vasculum cum sale benedicto, vel benedicendo.*

3. *Vasculum ad aquam supra caput baptizati infundendam, huic soli usui destinatum.*

4. *Vasculum*

4. *Vasculum aliud eamdem aquam ex capite pueri defluentem, excipiendam.*

5. *Stupam mundam, vel linteolum, quo quamlibet unctionem ipsemet, non laicus quispiam, statim detergat.*

6. *Cereum accensum baptizato tradendum.*

7. *Albam vestem capiti infantis imponendam.*

8. *His paratis, interroget an baptizandus sit suæ patriæ, masculus, aut femina, qui sint suscipientes qui infantem teneant.*

DE BAPTISMO PARVULORUM.

Sacerdos, paratis omnibus, indutus superpelliceo, & stolâ, accedit ad infantem prope Baptisterium delatum : & illic Patrino & Matrinæ, cæterisque astantibus, breviter exponet causas ob quas Christus Dominus Baptismi Sacramentum instituerit, & cur tot insignes cœremoniæ adhibeantur, in hunc, aut similem modum.

LA foi catholique nous enseigne, mes très-chers Freres, que tous les enfans d'Adam naissent dans le péché de leur premier pere, qu'ils sont enfans de colere, indignes de l'héritage céleste, & enveloppés dans la condamnation générale. C'est pour les retirer de cet état de perte & de mort, que J. C. Sauveur de tous les hommes a institué le Sacrement de Baptême. L'homme est régénéré dans cette fontaine de vie. Non-seulement le péché originel y est pleinement effacé, & il ne reste rien de l'ancienne condamnation, comme dit l'Apôtre, dans ceux qui se dépouillent du vieil homme, pour se revêtir du nou-

veau en J. C. mais encore ils reçoivent une vraie régénération ; ils renaissent par la vertu de la grâce , ils deviennent enfans adoptifs du Pere , freres & cohéritiers du Fils , temples du saint Esprit. Comme enfans , ils sont héritiers du royaume éternel & de tous les biens promis. Dans ce Sacrement , ils sont marqués d'un caractère spirituel & ineffaçable , qui les distingue comme un peuple bien-aimé , & teint du sang de l'Agneau. Par ce Sacrement ils sont rendus capables de recevoir tous les autres ; car c'est le Baptême qui est la porte du Christianisme , & le fondement de tout l'édifice spirituel.

Nous usons , mes très-chers Freres , dans l'administration de ce Sacrement , de plusieurs cérémonies qui sont anciennes , touchantes , & propres à nous rappeler un tendre souvenir des principaux mysteres de la Religion.

1. Nous exorcisons celui qui doit être baptisé , pour faire entendre que le péché originel le tient sous la puissance du démon qui régné dans le siècle corrompu , & pour délivrer la créature de Dieu de la tyrannie de l'esprit de mensonge.

2. Nous ajoutons aux exorcismes , des soufflemens ou exsufflations , pour chasser cet esprit impur & ennemi du salut des hommes par la vertu du S. Esprit , comme notre Seigneur J. C. communiqua cet Esprit aux Apôtres en soufflant sur eux.

3. Nous imprimons le signe de la Croix au front , à la poitrine , & à la main droite de cette personne , pour exprimer que c'est en vertu de la mort douloureuse de J. C. sur la croix , que nous sommes délivrés de l'esclavage du péché , & que nous entrons dans la liberté des enfans de

Dieu. C'est par le Baptême, que nous sommes configurés à la mort du Sauveur, c'est-à-dire, rendus conformes à Jesus crucifié, & attachés sur la croix avec lui. C'est cette croix qui doit être encore plus dans le fond de notre cœur, que devant nos yeux. C'est elle que nous devons vouloir porter humblement & patiemment tous les jours de notre vie pour l'amour de Dieu, à l'exemple de J. C. & en pénitence de nos péchés. C'est cette croix dont nous devons être toujours armés pour le combat des tentations contre le monde, contre la chair, & contre le démon.

4. *Nous mettons du sel dans la bouche de cette personne, afin qu'elle conserve par le sel de la sagesse évangélique la pureté de la foi, & qu'elle soit préservée de la corruption des mœurs. Le sel de la véritable sagesse lui est donné pour goûter les choses d'en haut, pour se dégoûter de celles de la terre, & pour ne prononcer que des paroles assaisonnées de justice, de bienséance, de grace, & de vérité.*

5. *Nous mettons le doigt avec de la salive aux oreilles & aux narines de la personne, pour représenter l'action mystérieuse, par laquelle nous voyons dans l'Evangile, que J. C. donna l'ouïe & la parole à un homme sourd & muet. L'entendement de l'homme est ouvert par la grace du Baptême, pour pouvoir écouter les paroles de la foi, pour les croire de cœur, & pour les confesser de bouche.*

6. *Nous donnons à cette personne un parrain & une marraine, pour marquer une naissance nouvelle, où chacun doit avoir de nouveaux parens selon l'esprit, qui aient soin d'instruire & de faire croître le nouveau-né en Jesus-Christ.*

7. *Le parrain & la marraine renoncent pour cette personne à satan, à ses pompes, & à toutes ses œuvres. Cette promesse doit être inviolablement accomplie, quoiqu'elle soit faite par autrui. C'est cette promesse qui nous attire le plus grand des biens. On ne promet pour nous que de renoncer à la vanité & au mensonge, pour nous acquérir un vrai droit au royaume promis. Heureux ceux qui renoncent à des biens si faux & si méprisables, pour posséder le bien éternel & infini ! Quiconque est Chrétien n'est plus libre d'aimer le monde, ni de chercher les pompes de satan. On ne sauroit être vraiment Chrétien, sans être humble, & par conséquent soumis à Dieu dans l'humiliation. Quiconque est encore rempli de l'ambition & de la vanité mondaine, se rengage dans les liens de satan, viole les promesses de son Baptême, & en foule aux pieds la récompense.*

8. *La maniere, dont nous touchons cette personne, montre que tout son corps malade a besoin du remède céleste. En effet, depuis le péché d'Adam, qui a passé en nous par sa contagion, la chair de l'homme est révoltée contre l'esprit, elle est sujette à des passions grossières & honteuses contre la raison. Ce n'est plus qu'un corps de mort, parce que ce n'est plus qu'un corps de péché. On ne peut plus soumettre cette chair corrompue à l'esprit, qu'en soumettant l'esprit à Dieu par sa grace. Il faut tâcher de purifier le corps avec l'esprit.*

9. *On met un linge ou vêtement blanc sur la tête du nouveau baptisé, parce que les enfans ont été & sont encore d'ordinaire vêtus de blanc, & que les personnes mêmes les plus âgées qui reçoivent le Baptême, deviennent alors*

des enfans nouveaux-nés en J. C. En quelqu'âge avancé qu'ils puissent recevoir le Baptême, ils sont toujours enfans par cette naissance spirituelle. Ils doivent être revêtus de la robe blanche & sans tache de l'innocence, avec laquelle ils puissent se présenter au jour de leur mort devant Jesus-Christ.

10. *On met dans la main de cette personne un cierge allumé, pour montrer qu'elle doit être une lampe ardente & lumineuse dans la Maison de Dieu, que son cœur doit brûler du feu de l'amour que J. C. est venu allumer sur la terre, & que l'exemple de ses vertus doit éclairer tous les fidèles.*

11. *Nous donnons un nouveau nom à cette personne, afin qu'on sçache que c'est un homme nouveau, qui est plus attaché à Dieu qu'au monde entier, & à l'Eglise qu'à sa famille; qu'il est prêt à oublier son propre nom, sa patrie & tous ses parens, pour suivre J. C. jusqu'à la mort de la croix. C'est un nouveau nom qui lui est donné, parce que Dieu fait en lui toutes choses nouvelles. Ce nom est celui d'un Saint qui doit être le patron ou protecteur auprès de Dieu, de celui qui le portera. Ce Saint est principalement celui, dont il doit imiter les vertus, afin que le nom qu'il en reçoit aujourd'hui soit écrit au livre de vie.*

Hac, aut simili admonitione præmissâ, Patrinum à dextris baptizandi, Matrinam verò à sinistris stantes interroget: Que demandez-vous? R. Le Baptême. Sacerdos: Quel enfant présentez-vous à l'Eglise? R. Un garçon, ou une fille. Sacerdos: Quel nom lui donnez-vous? R. N. Tunc baptizans interroget obstetricem offe-

De Sacramento Baptismi.

23

signo sapientiæ tuæ imbutus, [imbuta,] omnium cupiditatum foetoribus careat, & ad suavem odorem præceptorum tuorum lætus [læta] tibi in Ecclesiâ tuâ deserviat, & proficiat de die in diem, ut donec [idonea] * efficiatur accedere ad gratiam Baptismi tui. Per eundem Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

* Si puer est baptizatus, dic: Ut idoneus sit frui gratiâ Baptismi tui quem suscepit. Pereundem, &c.

O R E M U S.

P Reces nostras, quæsumus Domine, clementer exaudi, & hunc electum tuum *N.* [hanc electam tuam *N.*] Cru ✕ cis Dominicæ, *signet frontem pueri,* cujus impressione eum [eam] signamus, virtute custodi; ut magnitudinis gloriæ tuæ rudimenta servans, per custodiam mandatorum tuorum, * ad regenerationis gratiam pervenire mereatur. Per Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

* Si puer est baptizatus, dic: Regenerationis gratiâ frui mereatur. Per Christum, &c.

O R E M U S.

D Eus, qui humani generis ita es conditor, ut sis etiam reformator, propitiare populis adoptivis, & novo testamento sobolem novæ prolis ascribe: ut filii promissionis, quod non potuerunt assequi per naturam, gaudeant se recepisse per gratiam. Per Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

Exorcismus salis omittendus, cum Sacerdos habet salem aliàs exorcizatum.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit coelum & terram.

E Xorcizo te, creatura salis, in nomine Dei Patris ✕ omnipotentis, & in charitate Domini nostri

✠ Jesu Christi, & in virtute Spiritus ✠ sancti. Exorcizo te per Deum ✠ vivum, per Deum ✠ verum, per Deum ✠ sanctum, per Deum qui te ad tutelam humani generis procreavit, & populo venienti ad credulitatem per servos suos consecrari præcepit; ut in nomine sanctæ Trinitatis, efficiaris salutare Sacramentum, ad effugandum inimicum. Proinde rogamus te, Domine Deus noster, ut hanc creaturam salis sanctificando ✠ sanctifices, benedicendo ✠ benedicas, ut fiat omnibus accipientibus perfecta medicina, permanens in visceribus eorum: In nomine ejusdem Domini nostri Jesu Christi, qui venturus est judicare vivos & mortuos, & sæculum per ignem. *℟. Amen.*

Aspergitur sal aquâ benediçtâ.

Deinde Sacerdos immittat modicum salis benediçti in os infantis dicens: N. Accipe salem sapientiæ, ut propitietur tibi Dominus in vitam æternam. ℟. Amen. ✱. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

DEus patrum nostrorum, Deus universæ conditor creaturæ, te supplices exoramus, ut hunc famulum tuum *N.* [hanc famulam tuam *N.*] respicere digneris propitius; & hoc primum pabulum salis gustantem, non diutiùs esurire permittas, quominùs cibo expleatur cœlesti; quatenus sit semper spiritu fervens, spe gaudens, tuo semper nomini serviens, * perduc eum [eam] Domine, ad novæ regenerationis lavacrum, ut cum fidelibus tuis, promissionum tuarum

* Si est baptizatus; dic: Et quem (quam) ad novæ rege-

rum æterna præmia consequi mereatur. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

nerationis
lavacrum
perduxisti,
quæsumus,
Domine, ut
cum fide-
libus tuis, &c.

P R O M A S C U L I S.

O R E M U S.

Deus Abraham, Deus Isaac, & Deus Jacob, Deus qui Moyfi famulo tuo in monte Sinai apparuisti, & filios Israel de terra Ægypti eduxisti, deputans, eis Angelum pietatis tuæ, qui custodiret eos die, ac nocte: te quæsumus, Domine, ut mittere digneris sanctum Angelum tuum, qui similiter custodiat hunc famulum tuum *N.* * & perduc eum ad gratiam Baptismi tui. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

* Si est baptizatus, dic: quem perduxisti ad gratiam Baptismi tui.

ERgo maledicte diabole, recognosce sententiam tuam, & da honorem Deo vivo & vero: da honorem Jesu-Christo filio ejus; da honorem Spiritui sancto, & recede ab hoc famulo Dei *N.* quia istum sibi Deus, & Dominus noster Jesus-Christus ad suam sanctam gratiam, & benedictionem, fontemque Baptismatis vocare dignatus est, & hoc signum sanctæ Crucis ✕ (*signet pollice frontem infantis*) quod nos fronti ejus damus, tu maledicte diabole numquam audeas violare. Per eundem Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Deinde extensâ manu super caput infantis, dicat:

D

O R E M U S.

* Si est baptizatus, dic: Donofruens;

DEus, immortale præsidium omnium postulantium, liberatio supplicum, pax rogantium, vita credentium, resurrectio mortuorum, te invoco, Domine, super hunc famulum tuum *N.* qui Baptismi tui * donum petens, æternam consequi gratiam spiritali regeneratione desiderat. Accipe eum, Domine, qui dignatus es dicere: Petite, & accipietis; quærite, & invenietis; pulsate, & aperietur vobis. Petenti præmium porrige, & januam pande pulsanti, ut æternam cœlestis lavacri benedictionem consecutus, promissa tui muneris regna percipiat. Qui vivis & regnas cum Deo Patre in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *℟.* Amen.

A D J U R A T I O.

* Si est baptizatus, dic: Perfecit;

AUdi, maledicte satana, adjuratus per nomen æterni Dei, & Salvatoris nostri filii ejus Domini nostri Jesu-Christi, cum tuâ victus invidiâ, tremens, gemenſque discede: nihil sit tibi commune cum servo Dei *N.* jam renunciaturo tibi, ac sæculo tuo, & beatæ immortalitati victuro. Da igitur honorem advenienti Spiritui sancto, qui ex summâ cœli arce descendens, perturbatis fraudibus tuis, divino fonte purgatum pectus, sanctificatum Deo templum, & habitaculum * perficiat; ut ab omnibus penitus noxis præteritorum criminum liberatus hic servus Dei, gratias perenni Deo referat semper, & benedicat nomen ejus sanctum in sæcula sæculorum. *℟.* Amen.

P R O P U E L L I S.

DEus cœli, Deus terræ, Deus Angelorum, Deus Archangelorum, Deus Martyrum, Deus Virginum, Deus omnium benè viventium, Deus cui omnis lingua confitetur, & omne genu flectitur, cœlestium, terrestrium & infernorum: te invoco, Domine, super hanc famulam tuam *N.* * ut perducere eam digneris ad gratiam Baptismi tui.

* Si est baptizata, dic: Quam perducere dignatus est ad gratiam, &c.

ERgo maledicte diabole, recognosce sententiam tuam, & da honorem Deo vivo & vero, da honorem Jesu-Christo filio ejus, da honorem Spiritui sancto; & recede ab hac famulâ Dei *N.* quia istam sibi Deus, & Dominus noster Jesus-Christus, ad suam sanctam gratiam, & benedictionem, fontemque Baptismatis vocare dignatus est, & hoc signum sanctæ Crucis ✕ (*signet pollice frontem puellæ*) quod nos fronti ejus damus, tu maledicte diabole numquam audeas violare. Per eundem Dominum nostrum Jesum-Christum, qui venturus est judicare vivos & mortuos, & sæculum per ignem. *ꝛ.* Amen.

O R E M U S.

DEus Abraham, Deus Isaac, & Deus Jacob, Deus qui Tribus Israël de Ægyptiâ servitute liberatas, per Moysen famulum tuum de custodiâ mandatorum tuorum in deserto monuisti, & Susannam de falso crimine liberaisti: te supplices deprecamur, Domine, ut liberes hanc famulam tuam *N.* de

D ij

* Si est baptizatus, dic: Quam perducere dignatus es ad gratiam, &c.

potestate diaboli, * & perducere eam digneris ad gratiam Baptismi. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

EXORCISMUS PRO UTRISQUE.

EXorcizo te, immunde spiritus, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, ut ex eas, & recedas ab hoc famulo Dei N. [ab hac famula Dei N.] ipse enim tibi imperat, maledicte, dammate, qui pedibus super mare ambulavit, & Petro, ne mergeretur, dexteram porrexit.

ERgo maledicte diabole, recognosce sententiam tuam, & da honorem Deo vivo & vero, da honorem Jesu-Christo Filio ejus, da honorem Spiritui sancto, & recede ab hoc famulo Dei N. [ab hac famula Dei N.] quia istum [istam] sibi Deus, & Dominus noster Jesus-Christus ad suam sanctam gratiam & benedictionem, fontemque Baptismatis vocare dignatus est, *signet ut antea frontem infantis*, & hoc signum sanctæ Crucis ✠ quod nos fronti ejus damus, tu maledicte diabole, numquam audeas violare. Per eundem Dominum nostrum Jesum-Christum, qui venturus est judicare vivos & mortuos & sæculum per ignem. R. Amen.

Imponit manum super caput infantis, & dicit:

O R E M U S.

Æ Ternam, ac justissimam pietatem tuam deprecor, Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, auctor luminis & veritatis, super hunc famulum tuum *N.* [hanc famulam tuam *N.*] ut digneris eum [eam] illuminare lumine intelligentiæ tuæ. Munda eum [eam] (*producat manu signum Crucis super infantem*) & sancti ✕ fica, da ei scientiam veram, ut dignus * effectus [digna effecta] accedere ad gratiam Baptismi tui, teneat firmam spem, consilium rectum, doctrinam sanctam. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

* Si est baptizatus, sic lege: Ut dignus (digna) frui gratiâ Baptismi tui quem suscipit, teneat, &c.

Tenens manum dextram super caput pueri, dicit:

N Ec te lateat, satana, imminere tibi poenas, imminere tibi tormenta, imminere tibi diem iudicii, diem supplicii sempiterni, diem, qui venturus est velut clibanus ardens, in quo tibi, atque universis angelis tuis æternus erit interitus: & ideò pro nequitia tuâ, dammate atque damnandæ, da honorem Deo vivo & vero, da honorem Jesu-Christo filio ejus, da honorem Spiritui sancto, in cujus nomine atque virtute præcipio tibi, quicumque es immunde spiritus, ut exeas, & recedas ab hoc famulo Dei *N.* quem (ab hac famulâ Dei *N.* quam) idem Deus, & Dominus noster Jesus-Christus ad suam sanctam gratiam, & benedictionem, fontemque Baptismatis vocare dignatus est, ut * fiat ejus templum per aquam regenerationis, in remissionem peccatorum: in no-

* Si est baptizatus, sic lege: Ut fieret, &c.

mine ejusdem Domini nostri Jesu-Christi, qui venturus est judicare vivos & mortuos, & sæculum per ignem. *℟.* Amen.

Extendit extremitates stolæ super infantem in modum Crucis, & dicit :

Dominus vobiscum. *℟.* Et cum spiritu tuo.

Signat frontem, os, & pectus pueri pollice dextro, dicens :

Sequentia sancti Evangelii secundum Matthæum.
℟. Gloria tibi Domine.

Matt. 19.

IN illo tempore : Oblati sunt Jesu parvuli, ut manus eis imponeret, & oraret. Discipuli autem ejus increpabant eos. Jesus verò ait illis : Sinite parvulos venire ad me, & nolite prohibere eos ; talium enim est Regnum cœlorum. *℟.* Laus tibi Christe.

Porrigit infanti osculandum Evangelium, dicens : Per Evangelica dicta deleantur nostra delicta. Amen.

Producit manu dextrâ extensâ signum Crucis supra infantem, dicens : In nomine Patris, & Filii ✠, & Spiritûs sancti.

Postea Sacerdos digito assumens de saliva oris sui tangit dextram aurem infantis dicens : Ephpheta. Item sinistram, dicens : Quod est : Adaperire. Deinde ambas nares, dicens : In odorem suavitatis. Tu autem affugare, diabole, appropinquat enim judicium Dei. Tum format signum Crucis in dextrâ palmâ pueri, dicens :

TRado tibi *N.* in manu tuâ dextrâ signaculum Domini nostri Jesu ✠ Christi, ut te signes, & à

De Sacramento Baptismi.

31

te adversarium ab omni parte repellas, habeasque vitam æternam, & cum eodem Christo vivas in sæcula sæculorum. *R.* Amen.

His actis, antequàm intretur in Baptisterium, Sacerdos monet susceptores, & assistentes, ut secum orent pro infante, ut dignè per Ecclesiæ & ipsorum fidem, Sacramentum Baptismi suscipiat, & injungit mulieribus ut interim denudent puerum, ita saltem, ut habeat liberum caput, manus, pectus & scapulas. Tum procumbit in genua cum assistentibus, & submisè recitat. Pater noster. Ave Maria, Credo in Deum, &c.

*Deinde reversus ad infantem, producit supra ipsum signum Crucis, dicens: In nomine Patris, & Filii ✕, & Spiritus sancti. Amen. Et apprehensa ejus manu dextrâ, inducit eum in Baptisterium, dicens: Intra N. in Ecclesiam Dei, custodiatque te Angelus Domini, * usque dum venias ad sanctum Baptisma. R. Amen.*

** Si puer est baptizatus, omittantur sequentia verba.*

Procedit in Baptisterium, & conversâ facie ad altare majus, incipit Catechismum, & interrogans puerum dicit: N. Abrenuncias satanæ? Respondent susceptores: Abrenuncio.

Iterum interrogat: Et omnibus operibus ejus? R. Abrenuncio.

Tertiò interrogat: Et omnibus pompis ejus? R. Abrenuncio.

Post hæc, Sacerdos virgulâ Oleo sancto seu Catechumenorum intinctâ, ungit infantem in pectore in modum Crucis, dicens: Ego te linco Oleo ✕ salutis. Deinde inter scapulas, perficiens: In Christo ✕ Jesu Domino nostro, ut habeas vitam æternam. Amen.

Abstergit loca inuncta stupâ, quam ad candelam incendit suprâ piscinam.

Deinde expresso nomine, quærit: N. credis in Deum Patrem omnipotentem, Creatorem cœli & terræ? Respondent susceptores nomine pueri: Credo.

Iterum quærit: Credis in Jesum-Christum, filium ejus unicum Dominum nostrum: Qui conceptus est de Spiritu sancto, natus ex Mariâ Virgine: Passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus & sepultus: Descendit ad inferos, tertiâ die resurrexit à mortuis: Ascendit ad cœlos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis: Inde venturus est judicare vivos & mortuos? Respondent: Credo.

Tertiò quærit: Credis in Spiritum sanctum, Sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem, Remissionem peccatorum, Carnis resurrectionem, Vitam æternam? Respondent: Credo.

** Hac interrogatio omittitur, si est baptizatus.*

*Postea expresso ejus nomine * quærit semel: N. Vis Baptizari? Respondent: Volo.*

Deinde vasculo, seu urceolo, vel conchâ fundat aquam baptismalem super caput pueri, simul dicens:

** Hac forma & ablutio omittitur, si est baptizatus.*

** N. Ego te baptizo in nomine Patris, fundat primò; & Filii, fundat secundò; & Spiritus sancti, fundat tertiò.*

Hic modus trinæ infusionis servetur, quamvis aliqua infusio ad Baptismi substantiam sufficiat.

Quòd si re diligenter perquisitâ, dubium maneat an puer fuerit debite baptizatus; baptizetur sub conditione, hac formâ.

N. Si non es baptizatus (baptizata) ego te baptizo

tizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.

Deinde Sacerdos dicit:

O R E M U S.

DEus omnipotens, Pater Domini nostri Jesu-Christi, qui te regeneravit ex aquâ, & Spiritu sancto, quiquè dedit tibi remissionem omnium peccatorum (*Intingit virgulam in sacro Chrismate, & ungit puerum in vertice capitis in modum Crucis, dicens*) ipse te liniat Chrismate salutis ✠ in eodem Christo Filio suo Domino nostro in vitam æternam. *℟. Amen.*

Sacerdos locum inunctum detergit stupâ, quam incendit, deinde imponit capiti infantis vestem albam, cui jubet susceptores manum apponere, & dicit:

N. accipe vestem candidam, sanctam & immaculatam, quam perferas ante tribunal Domini nostri Jesu-Christi, ut habeas vitam æternam. ℟. Amen. Postea dat ei candelam accensam, jubens susceptores eam tenere, & dicit:

N. accipe lampadem ardentem, & irreprehensibilis custodi Baptismum tuum, serva Dei mandata, ut cum Dominus ad nuptias venerit, possis occurrere ei unâ cum omnibus Sanctis ejus in aulâ coelesti, habeasque vitam æternam, & vivas in sæcula sæculorum. ℟. Amen.

Omnibus absolutis, admoneat Sacerdos susceptores, ut pueri curam gerant, & de spiritali cognatione quam contraxerunt, hoc ferè modo.

***V**ous Parrain, & vous Marraine, vous venez de répondre à Dieu & à la sainte Eglise, que vous prendrez soin de l'instruction de cet enfant, pour le remplir de toutes les vérités de la foi Catholique, Apostolique & Romaine, pour le préparer au salut éternel. Il n'est nommé votre filleul, qu'à cause qu'il devient votre fils spirituel en J. C. ; en sorte que vous avez contracté à la face des saints autels l'obligation de lui tenir lieu de Pere & de Mere pour la pureté des mœurs & de la foi. Il est vrai que le Pere & la Mere, qui ont mis cet enfant au monde, ne sont pas déchargés du soin de son éducation chrétienne. Mais vous y êtes obligés avec eux, & votre devoir est de suppléer à tout ce qui manqueroit de leur part. Vous devez donc veiller sur l'enfant, pour vous assurer qu'il apprenne exactement toutes les vérités de la foi qui sont contenues dans les trois Parties du Catéchisme de ce diocèse, avec les Commandemens de Dieu & de l'Eglise, la vertu de chaque Sacrement, & la maniere de le recevoir, sur-tout la préparation nécessaire pour se bien examiner, pour bien confesser ses péchés avec toutes les circonstances nécessaires, pour en concevoir une véritable douleur, & pour éviter les occasions de rechûte ; comme aussi les dispositions d'humilité, de recueillement & d'amour, avec lesquelles on doit communier pour le faire avec fruit. Vous devez aussi faire en sorte que l'enfant sçache exactement par cœur l'oraison que J. C. a enseignée à ses Apôtres, afin qu'elle soit à jamais dans la bouche & dans le cœur de tous les fidèles : NOTRE PERE, &c. la salutation de l'Ange, JE VOUS SALUE, MARIE, &c. pour obtenir*

la puissante intercession de la Mere du Fils de Dieu , & pour se nourrir dans une pieuse confiance en cette Mere de miséricorde ; enfin le Symbole des Apôtres , JE CROIS EN DIEU , &c. qui comprend en abrégé les vérités fondamentales du Christianisme , & qui étant toujours appris par cœur , sans être écrit , servoit autrefois comme de marque à laquelle les Chrétiens se reconnoissoient les uns les autres au temps des persécutions.

Vous êtes avertis que vous avez contracté une parenté spirituelle avec cet enfant , avec son Pere , & avec sa Mere ; ensorte que vous ne pouvez avoir en mariage aucun des trois , & qu'un mariage que vous contracteriez avec l'une d'entr'eux , seroit nul. Mais cette parenté spirituelle n'est point entre vous Parrain & Marraine , ni entre la femme du Parrain , & le mari de la Marraine.

Hac aut simili monitione peractâ.

Scribatur in registro , seu libro Baptismali , nomen pueri , & parentum ejus , & ipsorum suscipientium , cum annotatione anni , mensis , diei : necnon nomen baptizantis , si fuerit laïcus , propter casus cognationis spiritualis emergentes. Quòd si nomine procuratorio infantem quis levarit , ipsius Procuratoris , ac principalis nomina describantur.

Si puer sit illegitimus , hoc ipsum registretur : & ejus nihilominus , ac matris , & (si sciatur) patris nomina inscribantur.

Moneat deinde parentes infantis , ne ipsi , vel nutrices , parvulum in lecto secum habeant , propter oppressionis periculum : sed eum sedulò custodiant.

Præterea, magnâ cum animadversione videant, quibus filios suos lactandos, vel nutriendos tradant.

DE BAPTISMO IN NECESSITATE.

SI infans, vel adultus, ad Ecclesiam delatus, tam graviter ægrotet, ut mortis periculum immineat, antequàm Baptismus perficiatur; Sacerdos solum interroget, an aliquid circa ejus Baptismum fuerit attentatum, & omissis omnibus aliis, baptizet cum etiam aquâ simplici, si baptismalis, & consecrata defit, dicens: Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.

Deinde si habeat Chrisma, liniat eum in vertice, dicens: Deus omnipotens, Pater Domini nostri Jesu-Christi, &c.

Postea det ei vestem albam, dicens: Accipe vestem, &c.

Ac demum det ei ceream candelam accensam, dicens: Accipe lampadem, &c.

DE SUPPLENDIS CÆREMONIIS.

Quotiescumque necessitate cogente, vel aliàs, fuerit quispiam sine sacris cæremoniis, etiam validè, baptizatus; cessante periculo postquàm convalescit, ad Ecclesiam deferatur, & omissæ cæremoniæ suppleantur, servato ordine, qui in Baptismo supra præscribitur. Forma tamen Baptismi, ablutio, & interrogatio an velit baptizari, omittantur, ac quædam orationes, & exorcismi immutentur, uti ad marginem suo loco annotatum est.

DE BAPTISMO PLURIUM.

Plures simul extra necessitatem non baptizentur: quòd si necessitas plures simul baptizari postulet, in Catechismo masculi ad dextram, feminae ad sinistram collocentur, ac singularis numerus in pluralem mutetur. Et si quidem soli masculi, vel masculi & puellae fuerint, legantur orationes, & exorcismi masculis assignati, genere masculino: si solae feminae, legantur feminis proprii. Singulis tamen singulariter fieri debet prima interrogatio nominis, an abrenuntient, credant, & baptizari velint; item exsufflatio, crucis signatio, tactus aurium, & narium cum salivâ, unctio Olei sancti, & Chrismatis, & ipse Baptismus, vestis albæ impositio, & candelæ traditio, idque masculis primò.

DE BAPTISMO ADULTORUM.

1. **S**I quis adultus baptizari velit, Sacerdos de statu, & conditione ejus diligenter inquireat, præsertim si est extraneus: videatque ne aliàs ritè baptizatus, imperitiâ, aut malitiâ, ad quæstum, aut aliam ob causam iterùm baptizari velit.

2. Amentes & furiosi perpetuè, & qui à nativitate tales fuerunt, baptizari possunt in fide Ecclesiæ, sicut infantes.

3. Priùsquàm adultus ad Baptismum admittatur, debet (si doctrinæ capax est) in fide Catholicâ diligenter instrui, & nonnisi probè instructus, sciensque & volens baptizari: si tamen mortis urgeat periculum, & ipse

baptizari velit ; baptizetur, cum brevi instructione, ut possit elicere actum fidei necessarium in adultis baptizandis.

4. *Cæterum, ubi sufficienter fuerit instructus, Episcopo denunciatur, ut ab eo solemnitus baptizetur, si ei placuerit.*

5. *Quia verò in adultis ante Baptismum præter fidem actualem necessaria est peccatorum præteritorum detestatio, seu contritio ; moneatur Cathecumenus ; ut peccatorum suorum pœniteat.*

AR. 2: 6. *Cathecumenus instructus, baptizetur in Ecclesiâ jejunos, si commodè fieri queat, eique Patrinus assistat, & ipsemet ad Sacerdotis interrogationes respondeat, nisi mutus, surdus, aut ignotæ linguæ fuerit. Quo casu per Patrinum, aut interpretem consensum suum explicet.*

DE PURIFICATIONE

MULIERIS

POST PARTUM

MULIER post partum expleto aliquot, videlicet 15. aut 20. dierum numero, purificanda consistat intra Ecclesiam, & coram altari aliquo genu flectat, tenens candelam ardentem. Sacerdos indutus superpelliceo & stolâ, aspergit ipsam aquâ benedictâ, dicens:

Aspergat te Dominus, & mundaberis; lavet te, & super nivem dealbaberis.

Deinde subjungit.

LEvavi oculos meos in montes: unde veniet auxilium mihi. Psal. 120.

Auxilium meum à Domino: qui fecit cœlum & terram.

Non det in commotionem pedem tuum: neque dormitet qui custodit te.

Ecce non dormitabit, neque dormiet: qui custodit Israël.

Dominus custodit te: Dominus protectio tua super manum dexteram tuam.

Per diem sol non vret te: neque luna per noctem.

Dominus custodit te ab omni malo: custodiat animam tuam Dominus.

40 *De Purificatione Mulieris post partum.*

Dominus custodiat introitum tuum, & exitum tuum : ex hoc nunc, & usque in sæculum.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto.
Sicut erat, &c.

Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster. *Secretò.* Et ne nos inducas in tentationem. *℟.* Sed libera nos à malo. *℣.* Salvam fac ancillam tuam. *℟.* Deus meus sperantem in te. *℣.* Mitte ei auxilium de sancto. *℟.* Et de Sion tuere eam. *℣.* Nihil proficiat inimicus in eâ. *℟.* Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. *℣.* Esto ei Domine turris fortitudinis. *℟.* A facie inimici. *℣.* Domine exaudi orationem meam. *℟.* Et clamor meus ad te veniat. *℣.* Dominus vobiscum. *℟.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

OMnipotens sempiterne Deus, Pater Domini nostri Jesu-Christi, qui eundem Unigenitum tuum, unâ cum Matre suâ semper Virgine Mariâ, post quadraginta dierum spatium in templo præsentari voluisti; benedicere & dignare hanc famulam tuam post partum tibi Domino nostro ad templum purificandi gratiâ præsentatam : & concede propitius, ut sicut eam, per nostrum officium, in templum istud terrenum inducimus; sic post finem vitæ præsentis, Regni coelestis mereatur introitum. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

Posteà celebrat Missam de die occurrente, vel votivam, potissimum de Purificatione beatæ Mariæ Virginis, omisso in collectâ, hodiernâ die.

In

De Purificatione Mulieris post partum. 41

In fine Missæ, Sacerdos conversus ad mulierem, postis in ejus capite stolæ suæ extremitatibus, leget Evangelium : In principio erat verbum.

Si non celebraverit, immediatè post Orationem præcedentem, recitet sequens Evangelium, dicens : Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

Sequentia sancti Evangelii, secundum Lucam. R. Gloria tibi Domine.

IN illo tempore : Postquàm impleti sunt dies purgationis Mariæ, secundum legem Moyse, tulerunt Jesum in Jerusalem, ut sisterent eum Domino (sicut scriptum est in lege Domini : Quia omne masculinum adaperiens vulvam, sanctum Domino vocabitur) & ut darent hostiam secundum quod dictum est in lege Domini, par turturum, aut duos pullos columbarum. R. Laus tibi Christe. Per Evangelica dicta deleantur nostra delicta.

Exhibet mulieri osculandum Evangelium. Tum mulier ascendit ad altare, osculatur illud & offert quod sibi placuerit, dicente Sacerdote : Dominus det tibi suam pacem. R. Et vitam æternam. Amen. Et sic mulier dimittitur in pace.

Si mulier ob adversam valetudinem à purificatione impediatur, differatur purificatio (etiamsi periculum mortis immineat) donec ad Ecclesiam accedere possit; quia purificatio extra Ecclesiam facienda non est.

DE CONFIRMATIONE.

PAROCHI certiores facti Archiepiscopum Sacramentum Confirmationis administraturum, Parochianos suos ad illius susceptionem hortabuntur.

1. Imprimis : Hanc esse internam ejus virtutem & efficaciam ; quòd Spiritum sanctum cum augmento gratiæ conferens , eos quos Baptismus ad vitæ novitatem , & ad spem æternæ hæreditatis regeneravit , ad amorem Dei amplius incendat ; quòd intellectum ad melius capienda fidei mysteria illuminet , quòd ad constantem fidei confessionem , & mandatorum Dei observationem , robur illis , vires , & auxilia opportuna subministret.

2. Instruant præterea , Sacramentum hoc Confirmationis , post Baptismum , à fidelibus omnis quidem ætatis suscipi posse ; conveniens tamen esse , ut ad illud in pueris expectetur initium usus rationis ; septimus nimirum , vel octavus eorum ætatis annus , tum ut propriâ fide & devotione illud suscipiant , tum ut periculum repetitionis evitetur : ut sciant distinctè Orationem Dominicam , Salutationem Angelicam , Symbolum Apostolorum , ac cætera rudimenta fidei : Et insuper , ut adulti præmissa Confessione , illud suscipiant.

3. Meminerint alapam quæ datur , symbolum esse animi ad opprobria & tormenta omnia parati pro Christi nomine , & pacem ab Archiepiscopo dari ut intelligant confirmati se gratiæ cœlestis plenitudinem , & pacem quæ exsuperat omnem sensum consecutos esse.

4. *Preces assignantur dicendæ post susceptam Confirmationem scilicet Pater , Ave , Credo.*

FORMULA EXHORTATIONIS AD CONFIRMATIONEM.

JE vous avertis, mes très-chers Freres, que Monseigneur l'Archevêque doit arriver, ou, est arrivé ici dans le dessein de confirmer tous ceux & celles qui n'ont point encore reçu le Sacrement de Confirmation.

1. Il ne le donnera aux enfans, que quand ils auront atteint environ l'âge de sept ans, où ils commencent à avoir assez de connoissance pour se souvenir de l'avoir reçu, & pour ne s'exposer point à le recevoir dans la suite une seconde fois ; car ce Sacrement ne doit jamais être réitéré.

2. Quoique ce Sacrement ne soit pas absolument nécessaire pour le salut, il est néanmoins d'une extrême importance que chacun ne manque pas de le recevoir. C'est le don du saint Esprit pour résister aux tentations continues de cette vie. Plus nous sommes foibles & attaqués, plus nous avons besoin de recourir à un si puissant secours. Le négliger, c'est se rendre indigne d'une grace si précieuse, & mériter de tomber, comme tombent les ames téméraires qui ne se défient point d'elles-mêmes, & qui négligent les graces offertes.

3. Ce Sacrement a été institué pour augmenter & affermir en nous la grace du Baptême, afin que nous n'ayons jamais de honte de confesser Jesus-Christ crucifié, que nous méprisons les railleries des libertins, & même, s'il le falloit, les persécutions des ennemis de notre salut ;

afin que nous foyons disposés à répandre notre sang dans le martyre pour chacune des vérités de la foi en particulier, & que nous ayons un courage humble, simple & modeste contre toutes les tentations que nous n'aurons pu fuir.

4. *Monseigneur ne donnera la Confirmation qu'aux personnes exactement instruites de toutes les principales vérités du Catéchisme. Il n'est point juste de donner un si grand Sacrement aux personnes, qui n'ont pas même voulu se donner la peine d'apprendre ce que c'est que ce Sacrement, quel en est le fruit, & avec quelle disposition on doit le recevoir.*

5. *Les personnes d'un âge avancé qui n'ont point encore reçu ce Sacrement par leur négligence pour le demander, ou par leur paresse à s'instruire, doivent se reprocher devant Dieu, de s'être privés pendant un si long-temps de la grace de la Confirmation, & de s'être exposés par-là à succomber dans toutes les tentations, où ils ont péché.*

6. *Si les grandes personnes ont un peu plus de peine que les petits enfans à apprendre mot pour mot tout le Catéchisme, d'un autre côté ils ont une facilité incomparablement plus grande pour apprendre & pour retenir par jugement toutes ces vérités salutaires. Ils sont inexcusables, quand ils ont passé tant d'années en ce monde, sans connoître celui qui les y a mis, & sans être instruits des mystères de la foi pour leur salut.*

7. *Non-seulement vous devez mener vous-mêmes vos enfans, proches parens & amis, à l'Eglise pour les faire examiner, préparer, & présenter à la Confirmation;*

mais encore vous devez prendre ce soin pour vos serviteurs & servantes, car vous répondrez d'eux à Dieu, si vous négligez de les faire instruire, & de les réduire à vivre avec règle. Celui qui n'a pas soin de son domestique, dit l'Apôtre, a renié sa foi, & est pire qu'un infidèle.

8. Aucun ne doit se présenter au Sacrement de Confirmation, sans avoir été confessé & absous de ses péchés, car ce grand Sacrement demande qu'on soit en état de grace, pour le recevoir dignement.

DE SACRAMENTO PŒNITENTIÆ.

*SACRAMENTUM Pœnitentiæ omnibus post Baptis-
mum in peccatum mortale relapsis, jure divino ne-
cessarium, eò majori solertia & circumspèctione tractan-
dum est, quò ejus administratio majorem habet difficul-
tatem, usumque frequentiore.*

*2. Materia ejus propinqua, sunt actus pœnitentiis,
nempe contritio, confessio & satisfactio. Remota ejus
materia sufficiens, non tamen necessaria, sunt venialia
peccata post Baptismum commissa: Necessaria autem, &
propria, sunt mortalia similiter post Baptismum commissa,
tam manifesta, quàm occulta, etiam interna cordis, omnia
& singula secundum speciem, numerum, & circumstantias
necessarias.*

3. Non enim sufficit ea verbis generalibus & confusè exprimi, ut quòd incontinens, luxuriosus, & peccator fuerit, sed iis per quæ peccati species possit intelligi.

4. Nec satis est dicere quòd hoc & illo peccato quandoque peccaverit, sed numerus definitè explicandus est, quoties mortale peccatum est, vel de eo dubium. Quòd si numerus præcisè sciri nequit, dicatur sub dubio plus aut minus; aut tempus quo in eo permansit, & frequentia peccandi, saltem in confuso: ut quòd toties plus minùsve in die, hebdomadâ, mense, taliter offenderit.

5. Præterea necessariò dicendæ sunt circumstantiæ quæ mutant speciem: Illæ scilicet, quæ mortale ex unâ specie transferunt in aliam: aut uni speciei addunt aliam distinctam: aut opus bonum, indifferens, vel tantum venialiter malum, faciunt mortale. Aliæ, quæ speciem quidem mutant, aut addunt, sed tantum venialem, non debent exprimi.

6. Necessariò quoque aperiendæ sunt notabiliter aggravantes intra eandem speciem: & quæ secum ferunt excommunicationem annexam. Quæ verò non enormiter augent, omitti possunt. Unde non est de necessitate dicenda intensio, aut duratio peccati, nisi fuerit valdè extraordinaria, seu communem modum peccandi multum excesserit.

7. Demùm circumstantiæ minuentes, quæ speciem non mutant, exprimi quidem possunt, non tamen necessariò debent, nisi Confessarius interroget, aut detur ipsi occasio gravius aliquid suspicandi, vel talis circumstantia efficiat ut actus excommunicationem (præsertim reservatam) annexam non habeat, quam alioqui haberet. Qui

enim ex ignorantia crassa fecit, quod excommunicationem reservatam haberet, si scienter fieret; debet circumstantiam ignorantie explicare. Illæ autem quæ mutant speciem peccati, sed mortale relinquunt, debent exprimi: & similiter quæ ex mortali faciunt veniale, aut nullum, si opus ipsum voluerit quis confiteri: secus non. Sic, qui consanguineam cognovit, invincibiliter ignorans esse talem, tenetur hanc invincibilis erroris circumstantiam dicere. Et qui in Quadragesimâ carnes ex causâ legitimâ comedit, debet causam illam explicare, si comestionem voluerit confiteri; alias non.

8. Denique, omnia & sola peccata quæ sunt in conscientia, eidem Sacerdoti (extra casum absolutæ, vel moralis impossibilitatis confitendi) in eadem confessione dicenda sunt. Quædam enim peccata uni dicere, alia alteri manifestanda conservare, hypocrisis est & sacrilegium. Mentiri autem scienter in confessione, per se mortale peccatum est, si quod falso negatur, aut affirmatur, sit mortale: veniale est, si sit veniale, vel ad confessionis materiam plane impertinens: nisi tamen illud veniale sit tota materia confessionis, & pœnitens aliud peccatum non habeat aut confiteatur: tunc enim erit mortale.

Aug. de
ver. & fals.
Pœnit. cap.
9. & 15.

9. Neque tamen necesse est exprimi actus omnes qui communiter, seu ex naturâ suâ comitantur vel præcedunt peccatum; sed sufficit actum principalem confiteri: nisi tamen illi extraordinariam malitiam contineant, aut per contrariam pœnitentiam fuerint interrupti, aut tertia persona fuerit ad facinus sollicitata & inducâ. Actus vero qui peccatum principale sequuntur, ut gaudium de pec-

catu commisso, oscula, tactus & similes, etiam declarandi sunt.

10. Porro certa tanquam certa, dubia tanquam dubia explicanda sunt: Ut si dubitet an fecerit id de quo conscientiam habet, exprimat hoc dubium. Si dubitet an id quod fecit, mortale; confiteatur ut fecit, ac iudicium de qualitate peccati suo Confessario relinquat; nisi Confessarius ipse sit valde ignarus, pœnitens verò doctus: quo casu pœnitens dicat se dubitare an sit mortale, an veniale. Si dubitet an id quod fecit & mortale est, fuerit aliàs confessus, etiam id exprimat.

11. Non sunt autem admittendæ Confessiones sub hac conditione factæ, si hoc vel illud feci: neque pœnitentes eo modo sunt interrogandi; sed absolutè, num tale peccatum commiserint.

12. Forma Sacramenti Pœnitentiæ, sunt absolutionis verba: Absolvo te à peccatis tuis. Et quamvis hæc postrema (à peccatis tuis) sine gravi peccato omitti non possint; non sunt tamen probabiliter de essentiâ Sacramenti, sed hæc sola: Absolvo te.

Synod.
Diac. tit.
8. cap. 18.

13. Non liceat tamen cuiquam aliâ formâ absolutionis uti, quàm eâ quæ infrâ ponitur.

DE MINISTRO.

Minister est solus Sacerdos habens jurisdictionem ordinariam, vel delegatam. Itaque si non Sacerdos, quocumque casu à quibuscumque tentet absolvere, nihil efficit, immò sacrilegus est, & probaliter irregularis. Sine jurisdictione quoque data absolutio prorsus irrita est, &

& nulla. Neque sufficit præsumptio de consensu proprii, pastoris aut futura ratihabitio ; sed requiritur præsens aliquo signo exteriori ostensa, aut tacitus consensus.

2. *Caveat proinde quilibet Sacerdos ne potestatis suæ limites excedat ; nec alienos parochianos absolvere tentet, nisi habitâ prius Parochi illorum veniâ. Sint tamen Parochi faciles in concedenda subditis facultate confitendi aliquando alteri, nec quemquam obligent ad perpetuò sibi soli confitendum.*

Synod. II:
prov. Cam.
tit. 9. cap.
10.

3. *In articulo autem aut periculo mortis, si desit approbatus, quilibet Sacerdos potest quemlibet à quibusvis censuris & peccatis absolvere.*

4. *Cæterùm cum Confessarius animarum judex pariter & medicus à Deo sit constitutus, requiritur in eo etiam bonitas, scientia & prudentia : ut tanquàm judex inter lepram & lepram discernere, causam animæ cognoscere, & judicare ; tanquam medicus verò conscientiae morbos rectè curare, & idonea remedia sciat applicare.*

5. *Hoc ut assequatur, hujus Sacramenti doctrinam omnem, & quam potest maximam scientiam studeat sibi comparare : sciat casus, & censuras Sedi Apostolicæ, & Episcopo suo reservatas.*

6. *Noverit etiam impedimenta Matrimonii, præsertim dirimentia, & in his, gradus consanguinitatis & affinitatis ; denique requisita ad Matrimonii substantiam.*

ORDO MINISTRANDI SACRAMENTUM PŒNITENTIÆ.

1. *Sacerdos, antequàm ad Confessiones audiendas se conferat, Dei gratiam & auxilium imploret, ad*

hoc arduum & difficile ministerium rectè, sanctè, & cum fructu perficiendum.

2. *Pœnitentium confessiones auditurus induatur superpelliceo, & stolâ, aut saltem toga, & pileo.*

3. *In Ecclesia, non in privatis ædibus confessiones audiat, nisi in casu infirmitatis: & tunc quidem decenti & aperto loco, non clauso, si mulieris confessiones excipit.*

4. *Habeat in Ecclesia sedem confessionalem cum cancellis, in propatulo positam, ut undique conspici possit: in qua tanquàm judex sedeat: adhibito lumine, si tenebræ sint.*

Synod. ant.
anni 1550,
tit. 4.

5. *In actu confessionis, nec pœnitens, nec Sacerdos verba confabulationis, aut alia quæ ad Confessionem, & salutem non pertinent, immisceat.*

6. *Confessurus quâ decet humilitate accedat, utroque genu (si potest) ante Sacerdotem, tanquam Christi Vicarium flexo, & facie (præsertim si est mulier) paulisper aversâ, & præmisso signo Crucis, dicat:*

Benedic Pater. Tunc subjungat Sacerdos: Dominus sit in corde tuo, & in labiis tuis, ut verè, integrè, & humiliter confitearis peccata tua, in nomine Patris, & Fi ✠ lii, & Spiritûs sancti. Amen.

Tum pœnitens faciat confessionem generalem eâ linguâ quâ commodius potest. Confiteor Deo omnipotenti, beatæ Mariæ semper Virgini, beato Michaëli Archangelo, beato Joanni Baptistæ, sanctis Apostolis Petro & Paulo, omnibus Sanctis, & tibi Pater, quia peccavi nimis cogitatione, verbo & opere.

7. *Hic jam pœnitens incipiat recensere (ad latus confessarii & averso aliquantulum vultu) per species & re-*

quisitas circumstantias omnia peccata sua ; interimque Sacerdos patienter audiat eum & sine interruptione, neque gemitu, vultu, gestu, vel signis, aut alio modo ostendat se moveri ulla scelerum quæ audit, enormitate ; ne si pœnitens id persentiscat, rubore vel metu deterreatur à confessione reliquorum.

8. Si Sacerdos pœnitentem nimis timidum, vel minùs aptum viderit ad singula peccata nominatim recensenda, hortabitur primùm, ut ea saltem, quæ memoriæ occurrunt, quæque frequentius committit, sua sponte confiteatur : Actum demùm, & non antea, illum examinabit juxta formam inferius positam, attenta tamen qualitate & conditione personæ, ne fortè doceat modos peccandi, quos ignorat.

9. Deinde admoneat illum ut sedulò perpendat gravitatem & multitudinem peccatorum suorum, ut hac ratione seriò detestetur suas iniquitates. Proponat etiam pœnitenti, contra quem peccaverit, atque ipsius in Deum temeritatem & ingratitude ; necnon quo pacto ipsius Dei patientia & benignitate tam indignè abusus sit, per continuationem delictorum, peccata peccatis accumulando. Denique metuendum judicium divinum pœnitenti ob oculos ponens, ad detestationem peccatorum inducet, ac horrorem pœnarum inferni proponet. Postea si illum ex corde pœnitere perspiciat, eum consolabitur, ostendendo infinitam Dei misericordiam, atque veritatem in promissis, necnon pretiosi sanguinis Domini nostri Jesu-Christi efficaciam. Præterea admonebit pœnitentem, ut vitam ac mores in melius commutet, ac voluntariè pro peccatis perpetratis satisfaciat.

10. *Denique congruam & salutarem pœnitentiam imponat, non nimis levem, ne potestas clavium in contemptum veniat, ipseque particeps fiat alienorum peccatorum: neque nimis gravem, ne, vel non acceptetur, vel acceptata non perficiatur: neque pro occultis imponat publicam, aut talem per quam peccata venire in aliorum cognitionem queant: sed prout spiritus & prudentia suggesserit, spectatâ pœnitentis conditione, sexu, ætate & dispositione. Unde pauperibus, filiis familias, servis & Religiosis non imponat eleemosynas neque operariis, pueris, senibus, feminis gravidis jejunia: nec iis qui in familiâ & communitate vivunt, ea injungat, unde domesticis gravis aliqua suspicio possit suboriri.*

11. *Pro satisfactionibus non injungat opera aliâs debita nisi ex justâ causa: ut cum advertit pœnitentem non habere opportunitatem alia faciendi.*

12. *Caveat autem ne citra necessitatem suscipiat in se onus reddendi pecunias, vel alia quæ à pœnitentibus restituenda sunt: nec quidquam in sui aut suorum commodum unquam exigat.*

13. *Demùm videat diligenter Sacerdos, quando & quibus conferenda, vel neganda, vel differenda est absolutio, ne absolvat eos qui talis beneficii sunt incapaces; quales sunt.*

1. *Qui nulla dant signa doloris.*

2. *Qui Christianæ fidei rudimenta & Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, Symbolum Apostolorum, Præcepta Dei & Ecclesiæ, numerum Sacramentorum, aliaque scitu necessaria non noverunt.*

3. *Qui odia & inimicitias retinent.*

Qui aliena, si possunt restituere, non restitunt.

4. *Qui proximam peccandi occasionem deferere, aut alio modo peccata derelinquere, vel vitam in melius emendare nolunt.*

5. *Qui corrigendæ prævæ peccandi consuetudini nullatenus incubuerunt.*

6. *Denique qui publicum scandalum dederunt, nisi publicè satisfaciant & scandalum tollant.*

Quamobrem ejusmodi pœnitentes Sacerdos salutaribus adversus peccata, & in eadem relapsos suaviter instruat, congrua pœnitentiæ præmittendæ exercitia præscribat, & præsertim eis benignè persuadeat absolutionis Sacramentalis dilationem, ad sinceram eorum ad Deum conversionem apprimè convenire; ut scilicet præviis debitæ pœnitentiæ exercitationibus ad consequendum Sacramenti effectum melius dispositi, remissionem peccatorum postea securius & abundantius obtineant.

Peractâ confessione, & injunctâ pœnitiâ jubeatur pœnitens confessionem concludere dicendo.

Mea culpâ, mea culpâ, mea maximâ culpâ: Ideò precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaëlem Archangelum, beatum Joannem Baptistam, sanctos Apostolos Petrum & Paulum, omnes Sanctos, & te Pater orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

Tum subjungat Confessarius: Misereatur tui omnipotens Deus, & dimissis peccatis tuis, perducatur te ad vitam æternam. Amen.

Indulgentiam, absolutionem & remissionem peccatorum tuorum tribuat tibi omnipotens & misericors Dominus. Amen.

Deinde levatâ manu eum absolvat, dicens :

Dominus noster Jesus - Christus, qui est summus Pontifex, te absolvat : & ego auctoritate ipsius mihi, licet indigno, concessâ, absolvo te imprimis à vinculo excommunicationis, in quantum possum, & indiges. Deinde ego te absolvo à peccatis tuis, in nomine Patris, ✠ & Filii, & Spiritûs sancti. Amen.

Si verò in ordinibus constituto beneficium absolutionis impendat, dicat :

Dominus noster Jesus - Christus, qui est summus Pontifex, te absolvat : & ego auctoritate ipsius mihi, licet indigno, concessâ, absolvo te imprimis à vinculo excommunicationis, suspensionis, & interdicti, in quantum possum, & indiges. Deinde ego te absolvo à peccatis tuis, in nomine Patris, & Filii, ✠ & Spiritûs sancti. Amen.

Demissâ manu, si tempus patiatur, subjiciat Sacerdos :

Passio Domini nostri Jesu - Christi, merita beatæ Mariæ semper Virginis, & omnium Sanctorum, quidquid boni feceris, & mali sustinueris, sint tibi in remissionem peccatorum, in augmentum gratiæ, & præmium vitæ æternæ. Amen.

Caveat autem sedulò omnis Sacerdos, ne absolutionem ab excommunicatione restringat ad solam majorem vel etiam solam minorem, nec etiam absolutionem à peccatis, ad contrita, confessa, oblita, &c. sed præcisè formam supra positam observet.

Urgente verò aliqua gravi necessitate in periculo mortis breviter dicere poterit :

Ego te absolvo ab omnibus censuris & peccatis, in nomine Patris, &c.

Si Confessario, sive in foro conscientiæ, sive extrà, data est potestas dispensandi super irregularitate, tunc postquàm absolverit à peccatis, addat consequenter.

Et eâdem auctoritate dispenso tecum super irregularitate, [*vel irregularitatibus, si sint plures*] in quam, [*vel in quas*] ob talem [*vel tales causas, eas exprimendo,*] incurristi, & habilem reddo, & restituo te executioni Ordinum & Officiorum tuorum, in nomine Patris ✠, & Filii, & Spiritûs sancti. Amen.

Si nullum habet Ordinem, dicatur: Habilem reddo ad omnes Ordines suscipiendos, vel etiam ad alia, juxtâ tenorem mandati.

Quod si beneficium restituatur, & fructus malè percepti condonentur, addat:

Et restituo tibi titulum Beneficii, [*seu titulos Beneficiorum,*] & condono tibi fructus malè perceptos: in nomine Patris ✠, & Filii, & Spiritûs sancti. Amen.

Advertat autem Sacerdos, ne ullo modo in iis facultatis suæ terminos excedat.

Quamobrem diligenter inquireat quinam sint casus in hac diœcesi reservati quorum multitudine ne infirmi aut nimis verecundi à salutarî pœnitentiæ Sacramento retrahantur, ea tantummodo nobis, Vicariis nostris, & pœnitentiarîo reservamus, quæ hîc sequuntur.

I. *Hæresis: non ea quæ solum est interna, nec ea quæ solum est externa, sed interna quocumque signo exterius manifestata.*

Sub quâ continetur dubitans de fide, si voluntariè & ex pertinaciâ ac pravitate, seu sciens & prudens dubitat de veritate quam novit esse de fide, illudque suum dubium exterius prodit : secùs si dubitet ex ignorantia, aut infirmitate.

2. *Apostasia. A fide quidem, si animo simul & exterius ab eâ ex toto deficiat. A religione, si professus religionem approbatam sine licentiâ eam deserit animo non redeundi ad illam, vel ad aliam, sed sæculariter vivendi. Et si habitum eâ intentione dimittit, vel ut contra jus ad aliam transeat, vel ad vagandum, vel etiam ad fornicandum, alio habitu ut se occultet assumpto, est excommunicatus. Ab Ordine verò, si in majoribus Ordinibus constitutus propria auctoritate recedit ad statum sæcularem : & * si uxorem duxerit, excommunicatus est.*

* Clem.
unica, tit.
de consang.

3. *Publica & enormis blasphemia in Deum, vel Sanctos. Enormis autem est, quæ deliberatè fit, & ex odio vel ex affectu detestandi, contemnendi, aut irridendi Deum, vel Sanctos, Sacramenta, Imagines sacras, Reliquias. Id autem ex qualitate personarum, locorum, temporum, aliarumque circumstantiarum judicandum est. Non censetur autem enormis (tametsi sit mortale peccatum) quæ subito fit (cum advertentiâ tamen) ex aliquâ passione, vel consuetudine. Publica autem est, quæ fit coram pluribus, & innotescit majori parti alicujus viciniæ, Collegii, aut cujuscumque congregationis, in quâ sunt ad minus decem personæ. Nolumus tamen reservari blasphemiam enormem, nisi simul sit publica : neque publicam, nisi simul sit enormis.*

4. *Homicidium voluntarium reipsa factum : & si sit Clerici,*

THE UNITED STATES

DEPARTMENT OF THE INTERIOR

BUREAU OF LAND MANAGEMENT

WASHINGTON, D. C. 20250

FOURTH EDITION, 1964

BY

JOHN W. COOPER

AND

JOHN W. COOPER

JOHN W. COOPER

JOHN W. COOPER

CASUS RESERVATI

R. R. D. D. Archiepiscopo Mechliniensi.

- I. Aposthasia à Fide.
- II. Sodomia cum aliis delictis ejusdem generis gravioribus.
- III. Violenta Mulieris oppressio in ordine ad libidinem.
- IV. Homicidium directè volitum.
- V. Incendium deliberatà voluntate procuratum.
- VI. Incestus in lineà rectà, & intrà primum & secundum lineæ transversæ consanguinitatis aut affinitatis gradum.
- VII. Percussio gravis Patris aut Matris, Avi aut Aviaë.
- VIII. Adulterium notorium.
- IX. Hæresis externa.
- X. Abortus voluntarius sive foetus sit animatus, sive non; ad id crimen remedia adhibere, vel ministrare, etiamsi effectus non sequatur.

Clerici, solus summus Pontifex, vel ab eo delegatam potestatem habens, absolvere potest.

5. *Incestus cum patre, vitrico, matre, noverca, filio, filia, privigno, privigna, fratre, sorore, reipsa commissus, & copula cum mulieribus religiosis professis.*

6. *Maleficia: per quæ maleficus pacto expresso vel implicito cum dæmone, alicui in animâ, corpore, famâ, honore, rebus & aliis quibuscumque reipsâ nocet, quocumque modo id fiat, sive signis, ligaturis, caracteribus, imaginibus, verbis, seu quibusvis rebus.*

7. *Simonia realis.*

8. *Sodomia cum eodem sexu, bestialitas.*

9. *Peccatum complicitis in materia venerea exteriori actu commissum.*

10. *Incendium Ecclesiæ, domorum, frugum, aut aliarum rerum ex proposito factum.*

11. *Peccata item mandantium, consulentium, auxilium & favorem præstantium in hæresi, homicidio, incendio, maleficiis supradictis.*

12. *Injectio violenta manus in patrem, matrem, avum, aviam, proavum, proaviam, vitricum, novercam.*

13. *Crimen falsarii, si scripturæ sint publicæ, ut Regis, Principis, Magistratus, Judicis, de pûblico tractantes.*

14. *Violatio Ecclesiasticæ libertatis & immunitatis. Scilicet, edicta illi contraria faciens, servans, servari faciens, aut scribens, prohibensque subditis ne personis Ecclesiasticis vendant, aut ab iis emant: delinquentem extrahens ab Ecclesiâ, Monasterio seu Conventu, Capellâ ab Episcopo ad inibi celebrandum deputatâ, Cæmeterio, do-*

mo Episcopi, Hospitali, aliove loco privilegiato.

Permittimus tamen, ut in unoquoque Decanorum Christianitatis districtu, quatuor Parochi prudentiores, locis opportunis residentes, in eorum congregatione capitulari eligantur, & electorum nomina ad nos referantur, qui acceptâ à nobis licentiâ (sicut ipsi Decani) à supradictis casibus, suorum respectivè districtuum Christi fideles in foro conscientiæ tantum, absolvere possint & valeant. Nemo tamen prædictorum, virtute ejusmodi concessionis ac facultatis nostræ, quemquam præsumat ab hæresi & duello absolvere, nisi specialem licentiam id faciendi in scriptis obtinuerit.

A peccato verò complicitis in materia venerea exteriori actu commissio, nemo validè absolvere poterit, quamcumque à casibus reservatis absolvendi facultatem acceperit.

Nemo autem vota castitatis à filiabus in confessionem exigat aut admittat, absque Archiepiscopi consensu, & nimiam earum familiaritatem etiam prætextu necessitatis, consilii, vel auxilii caveat, ne scandali detur occasio, vel sub specie caritatis, vitiosa foveatur cupiditas.

DE ABSOLUTIONE AB EXCOMMUNICATIONE IN FORO EXTERIORI.

S*I Sacerdos speciale mandatum acceperit absolvendi quempiam solemniter ab excommunicatione, curet ut excommunicatus prius parti læsæ satisfaciat. Quòd si tunc nequit, exigat ab eo cautionem, vel juramentum de satisfaciendo quamprimùm poterit, ac de parendo mandatis Ecclesiæ, quodque deinceps contra illum Canonem, vel decretum non delinquet.*

In absolvendo autem utatur formâ à Superiore præscriptâ : aut si nulla præscripta est, absolvat in formâ Ecclesiæ consueta, prout sequitur.

Pœnitente utrumque genu flectente, dicat Psalm.
Miserere mei, Deus, &c. cum Gloria Patri, &c.

Deinde dicit : Kyrie eleïson. Christe eleïson. Kyrie eleïson. Pater noster. Et ne nos inducas in tentationem. R. Sed libera nos à malo. V. Salvum fac servum tuum (*vel ancillam tuam*) Domine. R. Deus meus sperantem in te. V. Nihil proficiat inimicus in eo (*vel eâ*). R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. V. Esto ei Domine turris fortitudinis. R. A facie inimici. V. Domine exaudi orationem meam. R. Et clamor meus ad te veniat. V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

DEus, cui proprium est misereri semper & parcere, suscipe deprecationem nostram, ut hunc famulum tuum quem [*vel hanc ancillam tuam quam*], excommunicationis sententia constringit, miseratio tuæ pietatis clementer absolvat. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Mox sedet, & cooperto capite subjungit hanc formam :

Dominus noster JESUS CHRISTUS te absolvat : & ego auctoritate ipsius, & sanctissimi Domini nostri Papæ, [*vel Reverendissimi Episcopi N.*] mihi commissa, absolvo te à vinculo excommunicationis, quam incurristi, *propter tale factum, vel causam, &c.* & restituo te communioni & unitati fidelium, & sanctis

Sacramentis Ecclesiæ, in nomine Patris ✠, & Filii, & Spiritus sancti.

RITUS ABSOLVENDI EXCOMMUNICATUM
JAM MORTUUM.

S*I quis excommunicatus ex hac vitâ decedens dederit signum contritionis, ne Ecclesiasticâ careat sepulturâ, sed Ecclesiæ suffragiis, quatenus fieri potest, adjuvetur, absolvi potest hoc modo.*

Si corpus nondum sepultum fuerit, verberetur, & absolvatur, ut infrâ: deinde absolutum in loco sacro sepeliatur.

Si verò fuerit sepultum in loco prophano, si commodè fieri poterit, exhumabitur, & eodem modo verberabitur, & post absolutionem, in loco sacro sepelietur: sed si commodè exhumari non potest, locus sepulturæ verberetur, postea absolvatur.

Quòd si in loco sacro sit sepultum, non exhumabitur, sed verberabitur sepulchrum. Dum autem corpus, sive sepulturam verberat, Sacerdos dicat Antiph. Exultabunt Domino ossa humiliata. Psalm. Miserere mei, Deus, &c. Quo factò absolvatur, dicendo: Auctoritate mihi concessâ, ego te absolvo à vinculo excommunicationis, quam incurristi, propter tale factum, exprimat hîc illud factum, & restituo te communioni fidelium, in nomine Patris ✠, & Filii, & Spiritus sancti. Amen. Deinde dicatur De profundis. In fine Requiem æternam dona ei Domine. ✠. Et lux perpetua luceat ei. Kyrie eleïson. Christe eleïson. Kyrie eleïson. Pater noster. ✠. Et ne nos inducas in

tentationem. *℟.* Sed libera nos à malo. *℣.* A portâ inferi. *℟.* Erue Domine animam ejus. *℣.* Requiescat in pace. *℟.* Amen. *℣.* Domine exaudi orationem meam. *℟.* Et clamor meus ad te veniat. *℣.* Dominus vobiscum. *℟.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

DA quæsumus, Domine, animæ famuli tui, quem excommunicationis sententia constrinxerat, refrigerii sedem, quietis beatitudinem, & superni luminis claritatem. Per Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

DE SANCTISSIMO
EUCHARISTIÆ
SACRAMENTO.

SACROSANCTUM & admirabile Eucharistiæ Sacramentum, quod non solum (ut cætera Sacramenta) gratiam instrumentaliter operatur, sed etiam ipsum omnis gratiæ fontem, unde reliquorum Sacramentorum virtus & sanctitas dimanat, Christum Dominum ineffabili modo totum realiter continet; præ cæteris reverenter ac religiosè à Parochis tractari, & à fidelibus sanctè & devotè suscipi debet.

2. Ideò Parochus sæpè, maximè diebus solemnioribus omnem sibi creditum populum ad frequentem commu-

nionem per se, vel per alios hortetur: ac præsertim salutare Ecclesiæ præceptum de communicando in Paschate, opportunè denunciet.

3. Doceat quoque subditos suos, quomodò se ad tanti Sacramenti sumptionem præparare, quâ animi devotione, & corporis habitu accedere, quomodò in ipsa sumptione, & post eam se gerere debeant. Proponat eis illius excellentiam, Corporis Christi realem præsentiam, fructum & utilitatem dignè sumentibus provenientem: contrà verò pœnam, maledictionem, ac perditionem indignè accipientibus.

Conc. Trid.
sess. 13. can.
11.

4. Nemini licet cum conscientia peccati mortalis Eucharistiam sumere, quantumcumque se contritum existimet, nisi præmiserit confessionem. Quod si necessitate urgente Sacerdos absque prævia confessione celebraverit, quàm primùm confiteatur.

5. Communicaturus debet esse jejunus, ita ut à mediâ nocte præcedenti nihil omnino cibi, potus, etiam medicinæ sumpserit: exceptis infirmis in periculo mortis constitutis, vel iis infirmis qui timentur non posse postea commodè communicare ob vomitum aut aliud, & probabiliter timentur sine communione morituri. Saliva tamen aut aquæ gutta inter abluendum deglutita, non impedit communionem.

6. Extrà periculum mortis, ad publicam communionem non admittantur manifesti & publici peccatores, quales sunt usurarii, meretrices, concubinari, excommunicati, interdicti, & publicè infames, quamvis fuerint sanctissimè confessi, nisi publicè pœnitentiam egerint, aut de ipsorum emendatione publicè constet. Occultè tamen ipsis

dari poterit, si iis qui adsunt nota sit eorum conversio.

7. Occultus verò peccator si publicè petat, repelli non potest, quando sine scandalo præteriri nequit. Si occultè petat, arcendus est & monendus ne publicè petat. Non tamen ei negari debet, si ejus peccatum ex solâ confessione constiterit, nisi alia excusatio quàm criminis auditi, honestè possit afferri.

8. Pueri ad primam communionem non admittantur, nisi priùs à Curato vel ejus Vicario examinati ac diligenter instructi, & eâ discretionem & ætate sint, ut discernere possint corpus Domini.

9. Amentibus perpetuis seu phreneticis nullatenus hoc Sacramentum dari debet. His tamen, qui ante amentiam illud petierint, & piam ac religiosam animi voluntatem præ se tulerint, licebit in fine vitæ illud ministrare, si vomitionis, aut alterius indignitatis & incommodi nullum periculum adsit.

10. Damnatis ultimo supplicio ritè dispositis danda est Eucharistia: sed convenit id fieri ante diem supplicii.

11. Sacramento suscepto non statim expuant, nec vocaliter orent, nec os ad linteum demittant, ne hostia ex ore decidat, aut ejiciatur, sed aliquantisper meditentur, & taciti gratias agant Deo.

12. Serventur perpetuò aliquot hostiæ consecratæ pro infirmorum & aliorum fidelium communione: quæ ne vetustate corrumpantur, renoventur, quantum fieri potest, singulis quindenis, ac veteribus sumptis vel distributis, recentes in earum locum reponantur.

ADMONITIO AD COMMUNICATUROS.

JE me réjouis, mes très-chers Freres, du bonheur que vous aurez de recevoir aujourd'hui le plus grand don que les hommes puissent recevoir ici-bas.

1. Quoique vos yeux n'apperçoivent dans l'Eucharistie qu'une apparence de pain, la foi néanmoins y découvre sous cette apparence, le vrai corps de J. C. qui a été attaché sur la croix pour nous. Il y est avec son sang répandu pour notre salut ; avec son ame, avec sa divinité. Il y est vivant, immortel, glorieux, tel qu'il est à la droite de son Pere. Comme Moysé changea en Egypte l'eau en sang, & une baguette en un serpent ; comme J. C. changea aux nêces de Cana l'eau en vin, de même il change le pain & le vin en son corps & en son sang, dès que le Prêtre prononce en son nom à la Messe les paroles sacramentelles. C'est sa toute-puissance qui fait ce miracle, comme tant d'autres qui ne lui coûtent rien. Il faut, sans raisonner, croire tout ce qu'il dit. Les paroles des hommes sinceres disent ce qui est ; mais les paroles toutes-puissantes du Fils de Dieu font ce qu'elles disent.

2. L'Eucharistie est le Sacrement de l'amour. Combien J. C. nous a-t-il aimés, puisqu'il n'a pas dédaigné de se faire notre nourriture de chaque jour ? Il veut être notre pain quotidien, en sorte qu'il soit l'aliment le plus familier de nos ames, comme le pain grossier nourrit nos corps. Le pain du corps ne fait qu'en retarder la mort & la corruption. Mais Jesus-Christ, pain de nos ames, les fera vivre éternellement. C'est le pain descendu
du

du ciel pour donner la vie au monde. C'est être ennemi de soi-même, c'est vouloir mourir, que de n'être pas affamé de ce pain. Le Sauveur est là qui vous attend avec ses mains pleines de graces. C'est l'Agneau égorgé pour les péchés du monde, qui veut être mangé dans ce festin céleste. Venez, Enfans de Dieu, vous rassasier de cette chair divine, & vous désaltérer dans ce sang qui efface tous les péchés. Il ne cache les rayons de sa gloire, que pour n'éblouir pas vos foibles yeux, & pour vous accoutumer à une plus grande familiarité. Croyez, espérez, aimez. Portez le Bien-Aimé dans vos poitrines, & laissez-le régner à jamais au-dedans de vous. Chacun des autres Sacremens nous donne la grace particuliere qui est propre à son institution. Mais celui-ci nous donne J. C. même, source de toutes les graces, auteur & consommateur de notre foi.

3. Par ce Sacrement les hommes, s'ils sont bien disposés, sont incorporés à J. C. pour ne faire plus qu'un seul tout avec lui. Cette nourriture, si elle est bien prise, fait que J. C. vit, parle, agit, souffre, & exerce en nous toutes les vertus. Elle nous fait croître chaque jour d'une vie toute divine & cachée avec J. C. en Dieu. Elle humilie notre esprit, elle mortifie notre chair, elle dompte nos passions brutales, elle nous fortifie contre les tentations, elle nous inspire le recueillement & la priere. Elle nous tient unis à Dieu dans une vie toute intérieure, elle nous détache de cette vie, si fragile & si courte; elle nous enflamme du desir du regne de Dieu dans le Ciel. Elle nous donne une horreur infinie du péché mortel, & une crainte filiale qui nous allarme à la vue des fautes mêmes les

plus vénielles ; elle nous soutient au milieu des croix & des tentations , pour nous faire continuer notre pèlerinage jusqu'à la montagne de Dieu.

4. *Mais avant que de manger ce Pain des Anges , il faut que l'homme s'éprouve , qu'il interroge & qu'il sonde son propre cœur , de peur de se rendre coupable du corps & du sang du Sauveur. Quiconque le recevrait dans une conscience impure avec quelque péché mortel , au lieu de se plonger dans la fontaine d'eau vive , boiroit & mangeroit son jugement pour sa perte éternelle. Il donneroit à J. C. le baiser traître de Judas ; il fouleroit aux pieds le sang de la Victime , par laquelle seule il peut apaiser la colere de Dieu ; il ne feroit qu'ajouter à tous ses autres péchés les sacrileges d'une Confession sans pénitence , & d'une Communion indigne.*

5. *Il seroit inutile de s'abstenir de la Communion , de peur de communier indignement. En communiant indignement , on change le pain de vie en poison , & on s'empoisonne soi-même. Mais en ne communiant pas , on se prive de la nourriture , & on se laisse mourir de défaillance dans cette privation. Il faut donc communier , & communier dignement. Il faut tout sacrifier pour se mettre en état de manger avec fruit ce pain quotidien. Il faut renoncer non-seulement aux péchés mortels , aux vices grossiers & qui font horreur , mais encore aux occasions dangereuses d'y tomber. Il faut même renoncer à l'affection volontaire pour les péchés véniels , qui retranchent peu-à-peu les véritables alimens de l'amour de Dieu au fond du cœur. Comment peut-on nourrir en soi l'amour de Dieu au-dessus de tout , quand on veut demeurer attaché*

de propos délibéré aux choses qui lui déplaisent, qui contristent son saint Esprit, & qui nous mettent en tentation continuelle d'aimer ce que Dieu veut que nous n'aimions pas ? Quand vous aurez fait ce sacrifice sincère à Dieu, vous mangerez en Ange le pain des Anges. Vous vivrez pour lui. Vous aurez la consolation de le recevoir fréquemment. La véritable manière de communier, est de le faire avec une telle pureté de cœur, qu'on puisse le faire tous les jours, selon l'usage des premiers Chrétiens.

6. *Après la Communion demeurez recueillis en vous-mêmes & intimement unis à J. C. que vous portez dans votre poitrine comme dans un ciboire. Remerciez-le. Ecoutez-le. Goûtez la joie de le posséder. Admirez son amour. Priez-le de ne vous quitter jamais.*

Hâc aut simili monitione præmissâ, & linteo mundo ante communicaturos extenso, Sacerdos (si extrâ sacrum communicet) superpelliceo & stolâ indutus, præcedente Clerico, & accensis cereis duobus factâ prius & postea genuflexione, pixidem cum hostiis consecratis super corporale deponit, & aperit.

Interim Minister nomine populi ad cornu Epistolæ dicit :

Confiteor Deo omnipotenti, beatæ Mariæ semper Virgini, beato Michaëli Archangelo, &c.

Tum Sacerdos iterum genu flectit, & manibus junctis ante pectus, ad populum conversus, (advertens ne terga vertat Sacramento) in cornu Evangelii dicit : Misereatur vestri, &c. & addit :

Indulgentiam, absolutionem & remissionem pecca-

torum vestrorum tribuat vobis omnipotens ✠ & misericors Dominus. *℟.* Amen.

Deinde convertit se ad altare, genu flectit, manu sinistrâ pixidem accipit, dextrâ verò unam hostiam inter pollicem & indicem tenet suprâ pixidem aut patenam elevatam, & conversus ad populum in medio altaris, vel ad cornu Evangelii, dicit clarâ voce:

Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.
Mox subdit ter:

Domine non sum dignus ut intres sub tectum meum, sed tantum dic verbo & sanabitur anima mea.

Tum singulis decenter, & magnâ circumspectione hostiam porrigat, faciens cum eâ signum Crucis super pixidem vel patenam, & dicat:

Corpus Domini nostri Jesu-Christi custodiat animam tuam in vitam æternam. Amen.

Porrigendo hostias, pollicem & indicem, quibus eas tenet, sic componat, ut cæteri digiti eis directè supponantur, ne aliquid hostiæ sacræ in terram cadere contingat.

Peractâ communionem (si fiat extrâ, vel post Sacrum) det eis benedictionem, dicens:

Benedictio Dei omnipotentis, Patris ✠, & Filii, & Spiritus sancti descendat super vos, & maneat semper. *℟.* Amen.

Deinde revertatur ad altare, & antequàm Sacramentum reponat, diligenter advertat an aliquod fragmentum digitis adhæserit, & illud in pixidem reponat, tum digitos abluat & abstergat, ablutioque in sacrarium projiciatur.

DE CURA ET VISITATIONE INFIRMORUM.

1. **I**Nter Pastoralis officii partes, non infirmum locum tenet cura infirmorum, ut in viâ salutis tunc potissimum dirigantur, cum in ejus discrimine arctius versantur, & diabolicis insidiis fortius impugnantur.

2. Quare subditos suos moneat Parochus, ut ægrotos quamprimum sibi denuncient. Ac de aliquo infirmo certior factus, ad eum visitandum etiam non accitus continuo accedat, nec semel tantum; sed sæpius. Quod si fuerit interdum legitimè impeditus, id per alios opportunè præstandum curabit.

3. Pauperum verò præcipuè curam gerat, & eorum necessitatibus de suo, quantum potest, vel per privatas publicasve eleemosynas paternè succurrat.

4. Ægrotum visitans imprimis hortetur, ut ea, quæ ad animæ suæ salutem spectant, tempestivè procuret: ut Sacramenta, dum integra mens est, devotè suscipiat: peccatorum suorum verè pœniteat, & integrè confiteatur: neque longioris vitæ fiduciâ, medicorum blanditiis, temporalium studio se decipi sinat.

5. Moneat quoque ut spem suam omnem in Deo reponat, ei se totum conformet, cogitationem omnem à sensibus & terrenis ad cœlestia prorsus abducatur, morbi afflictiones patienter & læto animo acceptet, tanquam ad salutem suam à Deo paternè & misericorditer immittas, ad peccatorum suorum castigationem & satisfactionem, ac vitæ emendationem, vel ad probationem, aut cumulatius meritum & coronam. Deinde idoneis argumentis, Christi & Sanctorum exemplis, pœnarum parvitate & brevitate,

70 *De Curâ & Visitatione Infirmorum.*

mercedis magnitudine & æternitate ipsum in Domino consoletur ac recreet. Hæc tamen discretè suggerantur, ne molestia potius quàm levamen infirmo afferatur.

6. *Si morbus periculose ingravefcit, suadeat ægroto, ut dum mente & sensibus valet, res suas constituat: testamentum justè faciat, ne qua inter heredes discordia oriatur: si injustè alienum habet, restituat: debita per se vel per heredes solvi curet: illatas sibi injurias dimittat, & à se aliis factas condonari petat.*

7. *Si infirmus sit nominatim excommunicatus, nec urgeat periculum, petatur absolutio vel absolvendi facultas à superiore. Si verò periculum immineat, nec possit ad superiorem facilè recurri, absolvatur in foro conscientie ab excommunicatione & omnibus censuris ac peccatis. Si tamen contingat eum sic absolutum mortem obire, non sepeliatur nisi impetratâ à superiore potestate eum absolvendi in foro exteriori.*

Sacerdos igitur ad infirmum ingressus sequentes preces vel earum aliquas pro suâ discretionem dicere poterit.
 v. Pax huic domui. r. Et omnibus habitantibus in eâ.

O R E M U S.

INtroeat quæsumus, Domine Jesu-Christe, domum hanc sub nostræ humilitatis ingressu divina prosperitas, serena lætitia, charitas fructuosa, sanitas sempiterna. Effugiat ex hoc loco accessus dæmonum, adsint Angeli pacis, domumque hanc deferat effugata discordia. Magnifica Domine super nos nomen tuum. Benedic visitationi nostræ: sanctifica nostræ humilitatis ingressum, qui sanctus, & pius es, &

De Curâ & Visitatione Infirmorum. 71

permanens cum Patre, & Spiritu sancto, Deus in sæcula sæculorum. *℟.* Amen.

Deinde aspergens infirmum, dicit: Aspergat te, Dominus, & mundaberis: lavet te, & super nivem dealbaberis.

Tunc circa ægrotum officium suum præstet, ut suprâ dictum est, & ejus confessionem audiat. Antequàm discedat, pro temporis opportunitate dicat quæ sequuntur.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

℟. Qui fecit cælum & terram.

Sequentia sancti Evangelii secundum Lucam.

℟. Gloria tibi, Domine.

IN illo tempore: Surgens Jesus de Sinagogâ, introivit in domum Simonis. Socrus autem Simonis tenebatur magnis febribus: & rogaverunt illum pro eâ. Et stans super illam, imperavit febrî: & dimisit illam. Et continuò surgens ministrabat illis. Cùm autem sol occidisset, omnes qui habebant infirmos variis languoribus, ducebant illos ad eum. At ille singulis manus imponens, curabat eos. *℟.* Laus tibi, Christe. Per Evangelica dicta, &c.

Leçto Evangelio, Sacerdos dicit: Kyrie eleïson. Christe eleïson. Kyrie eleïson. Pater noster, *secreto.* *℣.* Et ne nos inducas, &c. *℣.* Miserere mei, Domine, quoniam infirmus sum. *℟.* Sana animam meam quia peccavi tibi. *℣.* Salvum fac servum tuum [Salvam fac ancillam tuam]. *℟.* Deus meus sperantem in te. *℣.* Mitte ei Domine auxilium de sancto. *℟.* Et de Sion tuere eum [eam]. Nihil proficiat inimicus in eo

[in eâ]. *℣.* Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. *℣.* Estō ei Domine turris fortitudinis. *℣.* A facie inimici. *℣.* Domine exaudi orationem meam. *℣.* Et clamor meus ad te veniat. *℣.* Dominus vobiscum. *℣.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Infirmi-*tatem* famuli tui [famulæ tuæ] propitius respice, Deus, atque ad protegendum eum [eam] dexteram tuæ majestatis extende.

Concede hunc famulum tuum [hanc famulam tuam] quæsumus, Domine Deus, perpetuâ mentis & corporis sanitate gaudere, & gloriosâ beatæ Mariæ semper Virginis intercessione, à præsentī liberari tristitiâ, & æternâ perfrui lætitiâ.

Inclina, Domine, aurem tuam supplicationibus nostris, & famulum tuum [famulam tuam] ex adversâ valetudine corporis laborantem, placatus respice, & visita in salutari tuo, & cœlestis gratiæ ei præsta medicinam.

Virtutum cœlestium, Deus, qui ab humanis corporibus omnem langorem præcepti tui potestate depellis, adesto propitius huic famulo tuo [famulæ tuæ] ut fugatis infirmitatibus, & viribus receptis, nomen sanctum tuum, instauratâ protinus sanitate, benedicat. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Deinde recedens dicit: Benedictio Dei Patris omnipotentis, & Filii ✠, & Spiritus sancti descendat super te, & maneat semper. Amen.

*His peractis, Sacerdos hortetur infirmum, ut sacrar
communionei*

communione quamprimū recipiat, quāvis graviter non ægrotet: ac præmoneat eum vel domesticos quo ferè tempore sit ad ipsum Eucharistiam delaturus, ut ipse ad eam dignè se disponat: ac interim paretur mensa honesta cum mappâ mundâ, mantili, luminaribus, cruce & vase cum vino, ac linteum ante pectus communicaturi ponatur.

DE COMMUNIONE INFIRMORUM.

1. *S*acrosanctum Eucharistiæ Sacramentum ægrotantibus sollicitè & maturè procurandum est, ne fortè, Parochi incuriâ, tam salutari viatico privati decedant.

2. *Non deferatur ad eos qui ob phrenesim, ob assiduam tussim, vomitum, vel ob simile aliquod incommodum sumere illud sine indecentia non possunt.*

3. *Quod si hoc incommodum tunc demum intelligat, Conc. Trid. cum ad ægrotum ventum est; doceat quo pacto possit illud festè spiritualiter sumere, id est, fructum & utilitatem ejus consequi: nimirum per ejus desiderium & votum, ac fidem vivam quæ per dilectionem operatur. Deinde exhibeatur ei adorandum, sed non detur osculandum.*

4. *In periculo mortis constitutus communicare potest non jejunos, etiam pluries in eadem infirmitate, si periculum pluribus diebus perseveret, nec possit æger permanere jejunos. Et quāvis unâ vel alterâ horâ post mediam noctem possit jejunos manere, si tamen ampliùs expectare nequeat, potest horâ competente post cibum sumptum communicare. Cæteris infirmis danda est Eucharistia ante omnem cibum & potum.*

5. *Sacerdos ad Ecclesiam se conferens jubeat dare signum campanæ, quo fideles ad Sacramentum comitandum convocentur.*

6. *Duæ semper hostiæ accipiantur, ut unâ infirmo exhibitâ, altera ad Ecclesiam eodem honore & comitatu referatur. Quod si per errorem, oblivionem, aut necessitatem una tantum accepta sit; ne inane vasculum referat, frustulum hostiæ consecratæ reponat in pyxide.*

7. *Nunquam hoc Sacramentum perferat nisi stolâ & superpelliceo indutus, & custos superpelliceo quoque ornatus librum, lumen, & campanulam sonantem præferat, quò populus sui moneatur officii tum erga Sacramentum, tum erga laborantem infirmum. Non enim toleranda est eorum licentia & abusus, qui etiam intra urbeculam sub chlamyde vel togâ, occultè, sine lumine, & sine honore illud deferunt.*

8. *Quod si longius & difficilius iter obeundum sit, aut equitandum, includatur pixis cum Sacramento bursâ decenti ad collum appensâ & ita ad pectus alligatâ, ut neque decidere, neque pixide excuti Sacramentum possit.*

9. *Inter eundum ne oculis & animo vagetur, aut fabuletur; sed cautè, reverenter, & graviter incedat: & linguam ac mentem precibus & meditatione exerceat, cœlestemque thesaurum quem manibus portat, fide gestet.*

Cum Sacerdos ad cubiculum ægroti venërit, in ejus ingressu dicat: V. Pax huic domui. R. Et omnibus habitantibus in eâ.

Deinde impendit infirmo benedictionem cum Sacramento, ac illud decenter in mensâ ad hoc præparatâ repositum genuflexus adorat, surgit, & ante infirmum dicit: Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

DEus fragilitatis humanæ singulare præsidium, auxilii tui super hunc infirmum [hanc infirmam] ostende virtutem, ut ope misericordiæ tuæ adjutus [adjuta] Ecclesiæ sanctæ incolumis repræsentari mereatur, atque emendatâ vitâ deinceps tibi per omnia placeat, aut tibi placens hinc transeat. Per Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

Aspergit infirmum aquâ benediçtâ, dicens : Aspergat te Dominus & mundaberis : lavet te, & super nivem dealbaberis.

Deinde ægrotum roget, num quem fortè adhuc scrupulum conscientiæ habeat. Et si habeat, iteratò (remotâ turbâ) eum audiat & absolvat.

His præmissis hortetur infirmum, devotè & firmâ fide corpus Domini suscipiat.

Deinde infirmus, aut custos pro eo dicit : Confiteor Deo omnipotenti, &c. Quo finito, Sacerdos dicit : Misereatur tui, &c. Et Indulgentiam, absolutionem, &c.

Tum redit ad mensam, genuflectit, & surgens accipit Sacramentum de vasculo, illudque elevans super vasculo, ante infirmum, interroget eum, his verbis : N.

Croyez-vous fermement tout ce que Dieu par son Eglise Catholique, Apostolique & Romaine, vous commande de croire ? Particulièrement croyez-vous, que sous ces especes sacramentelles, est vraiment, réellement & substantiellement contenu le corps, le sang, l'ame & la divinité de Jesus-Christ ?

Infirmo affirmativè respondente, subdat & clarè dicat.

Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. *Deinde dicit ter* : Domine non sum dignus ut intres sub tectum meum, sed tantum dic verbo, & sanabitur anima mea.

Sacramentum porrigit infirmo, dicens : Corpus Domini nostri Jesu-Christi custodiat animam tuam in vitam æternam. *℟.* Amen.

Deinde occlusâ pyxide, & super mensam repositâ, ac adorato Sacramento, datur infirmo ablutio. Tum dicit :

O sacrum convivium, in quo Christus sumitur, recolitur memoria passionis ejus, mens impletur gratiâ, & futuræ gloriæ nobis pignus datur. *℣.* Panem de cœlo præstitisti ei Domine. *℟.* Omne delectamentum in se habentem. *℣.* Domine exaudi orationem meam. *℟.* Et clamor meus, &c. *℣.* Dominus vobiscum. *℟.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, te humiliter deprecamur, ut huic famulo tuo [famulæ tuæ] sacrosanctum corpus Domini nostri Jesu-Christi, quod accepit, ad salutem animæ & corporis profit in vitam æternam. Amen.

Protege Domine famulum tuum [famulam tuam] subsidiis pacis, & beatæ Mariæ semper Virginis, omniumque Sanctorum patrocinii confidentem, à cunctis hostibus redde securum [securam]. Per Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

Moneat infirmum ut de tanto beneficio gratias agat Deo, & de hujus Sacramenti excellentiâ, vi & effectu breviter doceat, ut suprâ folio 64 & 65.

De Communione Infirmorum.

Tum aspergat eum aquâ benedictâ, dicens :

Aspergat te Dominus & mundaberis : lavet te , & super nivem dealbaberis.

Postremò conversus ad Sacramentum , genuflectit , adorat , & sumit utrâque manu vasculum , ac benedicit infirmum & præsentes omnes , dicens : Benedictio Dei Patris ✠ omnipotentis , & Filii , & Spiritus sancti descendat super vos & maneat semper.

Et sic revertitur ad Ecclesiam reverenter ordine quo venerat , dicendo Psalmum Miserere , aut alias preces. Ingressus Ecclesiam , ad ostium chori , vel ante altare benedicit cum Sacramento populum , ponit Sacramentum super altare , adorat , surgit , & annunciat iis qui Sacramentum comitati sunt , Indulgentias quas fuerunt promeriti , dicens :

Tous ceux & celles qui ont accompagné le saint Sacrement de l'Autel , ont gagné vingt jours de pardons : & ceux qui ont porté des flambeaux , quarante jours.

Deinde factâ genuflexione & adoratione , ac signo Crucis super populum , reportat Sacramentum ad locum suum , & discedit.

DE SACRAMENTO EXTREMÆ-UNCTIONIS.

I. *S*acramentum Extremæ-Unctionis à Christo Domino institutum tanquam ultimum Fidelium remedium , quo in morbi angustiis , ac dæmonis calcaneo insidiantis tentationibus juvantur , & ad gloriæ introitum disponuntur ,

78 *De Sacramento Extremæ-Unctionis.*

omni studio & curâ administrent Parochi : caveantque ne per incuriam suam quisquam eo fraudatus decedat.

2. *Ideò subditos suos frequenter moneat ut illud maturè sibi procurent, nec ad extremum differant : ac stultam illam opinionem convellant, quâ falsò persuasum habent nonnulli iis ex hac vitâ necessariò migrandum esse, qui inuncti fuerint.*

3. *Huic Sacramento præmittenda est ordinariè confessio & Eucharistiæ sumptio. Sed si ob amentiam, furorem, sensus aut vocis defectum, aliamve causam confessio præmitti commodè nequit, sine eâ ungendus est infirmus, modò antea contritionis signa ostenderit, vel vitæ bonæ fuerit, & hoc Sacramentum petierit. Quod si omissâ communionem, propter vomitum tussimve periculosam, quis inunctus est, aut post unctionem duret infirmitas, nihil vetat inuncto Eucharistiam dari.*

4. *Debet autem conferri solis infirmis in probabili mortis periculo constitutis ; adhuc tamen (si fieri potest) sensu & ratione valentibus, ut majore cum fructu illud propriâ fide & devotione recipiant. Nec non adultis statim à Baptismo morti proximis, senibus qui senio confecti, in dies morituri videntur, etiam sine aliâ infirmitate, feminis in partu deficientibus, rabidis, peste infectis, lethalliter vulneratis, exhausto veneno periclitantibus, etiam dum adhuc robusti sunt, si postea suscipiendæ unctionis opportunitatem non habent. In rabidis tamen ungatur pars ori vicina, ne saliva quæ inficiendi vim habet, tangatur. In pestiferis uti licebit virgâ oblongâ oleo intinctâ, quæ deinde comburatur, aut servanda purgetur.*

5. *Hoc Sacramentum eis tantum ministretur, qui ita*

gravi morbo affecti sunt, ut aliquod vitæ periculum adeant, nullomodo tamen reis ultimo supplicio afficiendis, aut prælium inituris, aut periculosam navigationem, aut peregrinationem aggressuris.

6. *Prorsus quoque denegetur non baptizatis, hæreticis, excommunicatis; aliisque ab Ecclesia præcisis (nisi reconcilientur) impœnitentibus, in notorio peccato mortali morientibus absque signo contritionis, & iis qui numquam ratione usi sunt, aut peccare potuerunt.*

7. *Unde pueri antè annos discretionis ad hoc Sacramentum apti non sunt. Possunt autem eâ ætate ungi, quâ confessionis sunt capaces, licet sint solum 8. annorum, & quamvis nunquam antea communicaverint.*

Syn. Ant.
ann. 1657.

8. *Similiter ungi non possunt amentes à nativitate, & furiosi perpetui. Qui tamen lucida habent intervalla, ungendi sunt eo tempore quo sui compotes sunt: vel etiam in amentia & furia, si dum sanâ mente essent, Sacramentum Unctionis petierint, vel fuerint bonæ vitæ, vel signa contritionis dederint, & periculum irreverentiæ absit: quod dum subest, non ungantur. Danda quoque est unctio iis qui subito vi morbi destituti sunt ratione, modo eam non amiserint in statu evidenter malo, ut si inter peccandum subito sensibus priventur antequam moraliter loquendo possint verè ad Deum converti: aut modo antea non vixerint in manifesto peccato mortali, ut publicus usurarius, publica meretrix: aut in ejusmodi peccato fuerunt quidem, sed signa tamen veræ ad Deum conversionis ostenderunt.*

9. *Hoc Sacramentum in diversis infirmitatibus iterari potest. In eadem verò infirmitate repeti non debet, quan-*

dò idem morbi status & periculum perseverat. Si tamen eâdem infirmitate durante æger periculum evaserit, iteranda erit unctio quoties postea simile periculum redierit, dummodò prudenti judicio diversi status morbi, diversaque pericula censeantur.

10. Porro non totum corpus, sed quinque sensuum sedes & organa ungi debent, tanquàm primæ peccatorum radices & principia: videlicet oculi, aures, nares, os, manus.

11. Ubi sensuum organa gemina sunt, geminæ quoque unctiones (formâ semel tantum prolata) cum gemino signo Crucis fiant: licet hoc non sit de essentia Sacramenti.

Synod. 2.
prov. tit. 12.
cap. 6. &
Ant. Decr.
tit. 1.

12. Manus Sacerdotibus exterius, reliquis infirmis interius ungantur.

13. Si quis aliquo sensu caret, aut aliquo organo mutilatus est, ungatur in partibus illi vicinis, eâdem verborum forma.

14. In morbis contagiosis, & urgente morte, ungantur celeriter quinque sensuum organa in capite, dicendo semel.

Per istam sanctam Unctionem & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus quidquid deliquisti per visum, auditum, odoratum, gustum & tactum: In nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti.

Quòd si tantum sit contagii, vel mortis periculum, ut nec consuetæ partes ungi, nec illa forma pronunciari possit, ungatur organum sensus magis ad unctionem expositum, dicendo:

Per istam sanctam Unctionem & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus quidquid deliquisti

quisti per quinque sensus tuos : In nomine Patris , & Filii , & Spiritûs sancti.

15. *Si mors infirmo immineat , aliis omnibus omiſſis incipiatur ab unctionibus. Si deinde supervixerit , ſuppleantur orationes prætermiſſæ.*

16. *Si æger antè completas unctiones omnes moriatur, Sacerdos non procedat ulterius , ſed legat commendationes pro defunctis.*

17. *Quòd ſi dubitet an adhuc vivat , proſequatur unctionem ſub conditione , dicens : Si vivis : Per iſtam ſanctam Unctionem , &c.*

18. *Hujus Sacramenti materia proxima , eſt unctio. Remota , neceſſaria & eſſentialis eſt oleum olivarum , ab Epifcopo benediſtum , idque propriâ ſuâ benediſtione. Undè ſi non ſit ex olivarum baccis expreſſum , vel non ſit benediſtum , vel non ab Epifcopo benediſtum , non erit ſufficiens materia.*

19. *Ideò nec Oleo Catechumenorum , nec Chriſmate confici poteſt hoc Sacramentum , ſi deſit benediſtio Olei infirmorum. Nec baſamum aut alium liquorem miſcere licet : & ſi tanta fiat mixtio , ut Olei naturam ſolvat , aut aliquod mixtum diverſæ ſpeciei conſtituat ; irritum erit Sacramentum. Poteſt tamen Oleo benediſto aliquid Olei non benediſti in minori quantitate miſceri , ſi benediſtum deficiat , nec aliud benediſtum haberi queat , & urgeat neceſſitas. Habeat parochus loco nitido & decenter ornato , in vaſe argenteo , aut ad minus ſtanneo , diligenter cuſtoditum ſacrum Oleum infirmorum , quod ſingulis annis feriâ quintâ in cœnâ Domini ab Epifcopo benediſtum , vetere combuſto , renovandum eſt.*

82 *De Sacramento Extremæ-Unctionis.*

20. *Forma hujus Sacramenti, eaque necessariò deprecatoria, est Oratio illa.*

Per istam sanctam Unctionem & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus quidquid deliquisti per visum, &c. In nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti. *Quæ ad singulas unctiones integrè adhibenda est.*

21. *Minister hujus Sacramenti est solus Sacerdos. Quamvis autem quilibet Sacerdos illud validè conferat; extra necessitatem tamen nemini id ministrare licet, nisi sit Parochus, aut alius cui ipse commiserit. Unde Religiosi qui sinè proprii Pastoris expressâ licentiâ Extremam-Unctionem laïcis, aut Clericis non Religiosis ministrare præsumpserint, sunt ipso factò excommunicati: alii verò Sacerdotes graviter peccant, etsi non excommunicentur.*

22. *In necessitate nihilominùs, quando proprius parochus haberi nequit, potest & debet quivis Sacerdos, etiam Religiosus moriturum inungere.*

23. *Quòd si antè completas unctiones Sacerdos moriatur aut deficiat, alius Sacerdos perficiat, si adsit. Immo potest unus unam partem, & alius aliam licitè inungere si urgeat necessitas: extrà illam verò id non licet, etsi validum sit si fiat. Tunc tamen debent singulæ unctiones cum suis formis integrè ab eodem fieri: alioqui si uno ungente, alter formam proferat, nihil uterque efficiet.*

Modus ministrandi Sacramentum Extremæ-Unctionis.

1. *S*acerdos Extremam-Unctionem ministraturus, curet apud infirmum parari mensam mappâ decenti opertam, in quâ sit medulla panis ad Sacerdotis digitos

detergendos, & aqua ad abluendas manus, ac stupa in quinque globulos distincta, ad loca inuncta abstergenda, ac candela quæ ungenti lumen præbeat.

2. *Deinde indutus superpelliceo & stolâ, comitantibus infirmi amicis, præcedentibus Clericis, vel saltem uno Clerico portante librum, Crucem fidelium, & aquam benedictam cum aspersorio, cautè & reverenter deferens sacrum Oleum infirmorum, procedat sinè sonitu campanæ.*

Ingressus cubiculum infirmi, dicit: ʒ. Pax huic domui. ʀ. Et omnibus habitantibus in ea.

Et deposito vasculo Olei super mensam, aspergit infirmum aquâ benedictâ, dicens: Aspergat te Dominus & mundaberis: lavet te, & super nivem dealbaberis.

Deindè dicat: ʒ. Adjutorium nostrum in nomine Domini. ʀ. Qui fecit cælum & terram. ʒ. Dominus vobiscum. ʀ. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

OMnipotens & misericors Deus, qui Sacerdotibus tuis præ cæteris tantam gratiam contulisti, ut quidquid in tuo nomine dignè perfectèque ab eis agitur, à te fieri credatur: quæsumus immensam clementiam tuam, ut quidquid modò visitaturi sumus, visites; quidquid benedicturi, benedicas: fitque ad nostræ humilitatis introitum Sanctorum tuorum meritis, fuga dæmonum, Angeli pacis ingressus. Per Christum Dominum nostrum. ʀ. Amen.

Si viderit infirmum ad mortem tendere, ut non possit prædictam Orationem & sequentes preces præmittere; factâ tantùm generali confessione, & absolutione, vide-

84 *De Sacramento Extremæ-Unctionis.*

licet : Confiteor , Misereatur , Indulgentiam , &c. Incipiat ab unctionibus , & deindè suppleat cætera.

Quòd si ægrotus voluerit confiteri , audiat illum & absolvat. Si non habet quod confiteatur , præmissâ tamen generali confessione , dicat : Misereatur , &c. Indulgentiam , &c.

Deindè excitet infirmum ut eliciat actus fidei , spei & charitatis ; & si intelligere ac singulis interrogationibus respondere possit saltem per nutum , roget.

1. *Croyez-vous fermement tous les articles de foi & tout ce que notre Mere la sainte Eglise Catholique , Apostolique & Romaine croit & enseigne.*

Dites , si vous le pouvez , le Symbole des Apôtres , qui est l'abrégé de votre foi & la marque qui distinguoit autrefois les Chrétiens.

Êtes-vous prêt à mourir dans cette foi Catholique , comme un véritable enfant de l'Eglise ? Ne voulez-vous pas rendre le dernier soupir dans son sein , & recevoir de sa main les Sacremens que J. C. lui a confiés pour vous ?

2. *Toute votre confiance n'est-elle pas en notre Seigneur Jesus-Christ ? N'espérez-vous pas le royaume du ciel qu'il vous a acquis par son sang ?*

3. *N'aimez-vous pas Dieu pour lui-même au-dessus de tout & de tout votre cœur ? Ne désirez-vous pas de l'aimer encore plus parfaitement , & comme les Saints l'aiment sans cesse dans le ciel ?*

Dites : O Sagesse ! je crois toutes les vérités que vous m'enseignes.

O Miséricorde ! j'espère tous les biens que vous me promettez.

O Bonté ! je vous aime , & je ne veux plus rien aimer que pour vous & de votre amour.

4. *Dites en vous-même : O mon Dieu ! comment ai-je pu vous oublier , & vous offenser ? O patience de mon Dieu ! comment avez-vous pu souffrir & attendre si longtemps une créature si ingrate ? O mon Amour ! comment ai-je pu vivre sans vous aimer ? J'ai horreur de mes péchés. Je me jette entre les bras de votre infinie miséricorde. Ayez pitié d'un cœur affligé de vous avoir été infidèle. Lavez-moi dans le sang de votre Fils.*

5. *Ajoutez tout haut , si vous le pouvez : Je demande pardon à toutes les personnes présentes ou absentes , vers lesquelles j'ai manqué , ou par hauteur , ou par promptitude , ou par prévention mal fondée , ou par attachement à mon propre intérêt , ou par quelqu'autre mauvais motif. Je les conjure de tout oublier pour l'amour de celui qui nous a remis toutes nos offenses.*

6. *Êtes-vous bien résolu de faire un meilleur usage de la vie , si Dieu vous rend la santé , & de recevoir la mort comme une grace qui finit le danger continuel de la vie , si Dieu vous appelle à lui ?*

7. *N'offrez-vous pas à Dieu toutes les douleurs de corps & d'esprit que vous souffrez , pour obtenir la rémission de vos péchés ? N'acceptez-vous pas cette maladie comme une pénitence ? Ne reconnoissez-vous pas que vous mériteriez une souffrance éternelle en la place d'un mal si léger ?*

His finitis Sacerdos moneat præsentés ut pro illo orent , ac ejus devotioni suam ipsi quoque conjungant. Tum si æmpus & locus patiantur , omnibus genuflexis , Sacerdos

ante lectum ægroti legit septem Psalmos pœnitentiales cum Litanis, nisi eos inter eundum legerit. Primò dicit Antiphonam :

Parce Domine Jesu-Christe, parce infirmo famulo tuo, quem [infirmæ famulæ tuæ, quam] redemisti pretioso sanguine tuo, ne in æternum irascaris ei.

Psalmus 6.

Domine, ne in furore tuo arguas me : neque in irâ tuâ corripas me.

Miserere mei, Domine, quoniam infirmus sum : sana me, Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea.

Et anima mea turbata est valdè : sed tu, Domine, usquequò ?

Convertere, Domine, & eripe animam meam : saluum me fac propter misericordiam tuam.

Quoniam non est in morte qui memor sit tui : in inferno autem quis confitebitur tibi ?

Laboravi in gemitu meo, lavabo per singulas noctes lectum meum : lacrymis meis stratum meum rigabo.

Turbatus est à furore oculus meus : inveteravi inter omnes inimicos meos.

Discedite à me omnes, qui operamini iniquitatem : quoniam exaudivit Dominus vocem fletus mei.

Exaudivit Dominus deprecationem meam : Dominus orationem meam suscepit.

Erubescant, & conturbentur vehementer omnes inimici mei : convertantur & erubescant valdè velociter.

Gloria Patri, & Filio, &c.

Psalmus 31.

BEati quorum remissæ sunt iniquitates : & quorum testata sunt peccata.

Beatus vir , cui non imputavit Dominus peccatum : nec est in spiritu ejus dolus.

Quoniam tacui , inveteraverunt ossa mea : dum clamarem totâ die.

Quoniam die ac nocte gravata est super me manus tua : conversus sum in ærumnâ meâ dum configitur spina.

Delictum meum cognitum tibi feci : & injustitiam meam non abscondi.

Dixi : confitebor adversum me injustitiam meam Domino : & tu remisisti impietatem peccati mei.

Pro hâc orabit ad te omnis Sanctus : in tempore opportuno.

Verumtamen in diluvio aquarum multarum : ad eum non approximabunt.

Tu es refugium meum à tribulatione , quæ circumdedit me : exultatio mea erue me à circumdantibus me.

Intellectum tibi dabo , & instruam te in viâ hâc quâ gradieris : firmabo super te oculos meos.

Nolite fieri sicut equus & mulus : quibus non est intellectus.

In camo & fræno maxillas eorum constringe : qui non approximant ad te.

Multa flagella peccatoris : sperantem autem in Domino misericordia circumdabit.

Lætamini in Domino, & exultate iusti : & gloriamini omnes recti corde.

Gloria Patri, & Filio, &c.

Psalms 37.

Domine ne in furore tuo arguas me : neque in irâ tuâ corripas me.

Quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi : & confirmasti super me manum tuam.

Non est sanitas in carne meâ à facie iræ tuæ : non est pax ossibus meis à facie peccatorum meorum.

Quoniam iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum : & sicut onus grave gravatæ sunt super me.

Putruerunt, & corruptæ sunt cicatrices meæ : à facie insipientiæ meæ.

Miser factus sum, & curvatus sum usque in finem : totâ die contristatus ingrediebar.

Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus : & non est sanitas in carne meâ.

Afflictus sum, & humiliatus sum nimis : rugiebam à gemitu cordis mei.

Domine, ante te omne desiderium meum : & gemitus meus à te non est absconditus.

Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea : & lumen oculorum meorum, & ipsum non est mecum.

Amici mei, & proximi mei adversum me appropinquaverunt, & steterunt.

Et qui juxta me erant, de longè steterunt : & vim faciebant qui quærebant animam meam.

Et

Et qui inquirebant mala mihi, locuti sunt vanitates :
& dolos totâ die meditabantur.

Ego autem tamquam surdus non audiebam : & sicut
mutus non aperiens os suum.

Et factus sum sicut homo non audiens : & non
habens in ore suo redargutiones.

Quoniam in te Domine speravi : tu exaudies me,
Domine Deus meus.

Quia dixi : nequando supergaudeant mihi inimici
mei : & dum commoventur pedes mei, super me
magna locuti sunt.

Quoniam ego in flagella paratus sum : & dolor meus
in conspectu meo semper.

Quoniam iniquitatem meam annuntiabo : & cogi-
tabo pro peccato meo.

Inimici autem mei vivunt, & confirmati sunt super
me : & multiplicati sunt qui oderunt me iniquè.

Qui retribuunt mala pro bonis, detrahebant mihi :
quoniam sequebar bonitatem.

Ne derelinquas me, Domine Deus meus : ne dis-
cesseris à me.

Intende in adjutorium meum : Domine Deus salu-
tis meæ.

Gloria Patri, & Filio, &c.

Psalmus 50.

Miserere mei, Deus : secundum magnam miseri-
cordiam tuam.

Et secundum multitudinem miserationum tuarum :
dele iniquitatem meam.

M

Amplius lava me ab iniquitate meâ : & à peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco : & peccatum meum contrà me est semper.

Tibi soli peccavi, & malum coram te feci : ut iustificeris in sermonibus tuis, & vincas cùm judicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum : & in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti : incerta & occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, & mundabor : lavabis me, & super nivem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium & lætitiā : & exultabunt ossa humiliata.

Averte faciem tuam à peccatis meis : & omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus : & spiritum rectum innova in visceribus meis.

Ne projicias me à facie tuâ : & spiritum sanctum tuum ne auferas à me.

Redde mihi lætitiā salutaris tui : & spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas : & impii ad te convertentur.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meæ : & exultabit lingua mea justitiā tuam.

Domine labia mea aperies : & os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique : holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus : cor contritum & humiliatum Deus non despicias.

Benignè fac Domine in bona voluntate tua Sion : ut ædificentur muri Jerusålem.

Tunc acceptabis sacrificium justitiæ , oblationes & holocausta : tunc imponent super altare tuum vitulos.

Gloria Patri , & Filio , &c.

Psalms 101.

Domine , exaudi orationem meam : & clamor meus ad te veniat.

Non avertas faciem tuam à me : in quacumque die tribulor , inclina ad me aurem tuam.

In quacumque die invocavero te : velociter exaudi me.

Quia defecerunt sicut fumus dies mei : & ossa mea sicut cremium aruerunt.

Percussus sum ut fœnum , & aruit cor meum : quia oblitus sum comedere panem meum.

A voce gemitus mei : adhæsit os meum carni meæ.

Similis factus sum pelicano solitudinis : factus sum sicut nycticorax in domicilio.

Vigilavi : & factus sum sicut passer solitarius in recto.

Totâ die exprobrabant mihi inimici mei : & qui laudabant me , adversum me jurabant.

Quia cinerem tamquàm panem manducabam : & potum meum cum fletu miscebam.

A facie iræ & indignationis tuæ : quia elevans allisisti me.

92 *De Sacramento Extremæ-Unctionis.*

Dies mei sicut umbra declinaverunt : & ego sicut foenum arui.

Tu autem, Domine, in æternum permanes : & memoriale tuum in generationem & generationem.

Tu exurgens misereberis Sion : quia tempus misereendi ejus, quia venit tempus.

Quoniam placuerunt servis tuis lapides ejus : & terræ ejus miserebuntur.

Et timebunt gentes nomen tuum, Domine : & omnes reges terræ gloriam tuam.

Quia ædificavit Dominus Sion : & videbitur in gloriâ suâ.

Respexit in orationem humilium : & non sprexit precem eorum.

Scribantur hæc in generatione alterâ : & populus qui creabitur, laudabit Dominum.

Quia prospexit de excelsis sancto suo : Dominus de cœlo in terram aspexit.

Ut audiret gemitus compeditorum : ut solveret filios interremptorum.

Ut annuntient in Sion nomen Domini : & laudem ejus in Jerusalem.

In conveniendo populos in unum : & reges ut serviant Domino.

Respondit ei in viâ virtutis suæ : paucitatem dierum meorum nuntia mihi.

Ne revoces me in dimidio dierum meorum : in generationem & generationem anni tui.

Initio tu, Domine, terram fundasti : & opera manuum tuarum sunt cœli.

Ipsi peribunt, tu autem permanes : & omnes sicut vestimentum veterascent.

Et sicut opertorium mutabis eos, & mutabuntur : tu autem idem ipse es, & anni tui non deficient.

Filii servorum tuorum habitabunt : & semen eorum in sæculum dirigetur.

Gloria Patri, & Filio, &c.

Psalms 129.

DE profundis clamavi ad te, Domine : Domine exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intuentes : in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris, Domine : Domine quis sustinebit ?

Quia apud te propitiatio est : & propter legem tuam sustinui te, Domine.

Substinuit anima mea in verbo ejus : speravit anima mea in Domino.

A custodiâ matutinâ usque ad noctem : speret Israël in Domino.

Quia apud Dominum misericordia : & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israël : ex omnibus iniquitatibus ejus.

Gloria Patri, & Filio, &c.

Psalms 142.

Domine, exaudi orationem meam : auribus percipe obsecrationem meam in veritate tuâ, exaudi me in tuâ justitiâ.

Et non intres in iudicium cum servo tuo : quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis vivens.

Quia persecutus est inimicus animam meam : humiliavit in terrâ vitam meam.

Collocavit me in obscuris sicut mortuus sæculi : & anxius est super me spiritus meus, in me turbatum est cor meum.

Memor fui dierum antiquorum, meditatus sum in omnibus operibus tuis : in factis manuum tuarum meditabar.

Expandi manus meas ad te : anima mea sicut terra finè aquâ tibi.

Velociter exaudi me, Domine : defecit spiritus meus.

Non avertas faciem tuam à me : & similis ero descendentibus in lacum.

Auditam fac mihi manè misericordiam tuam : quia in te speravi.

Notam fac mihi viam, in quâ ambulem : quia ad te levavi animam meam.

Eripe me de inimicis meis, Domine, ad te confugi : doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.

Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam : propter nomen tuum, Domine, vivificabis me, in æquitate tuâ.

Educes de tribulatione animam meam : & in misericordiâ tuâ disperdes inimicos meos.

Et perdes omnes qui tribulant animam meam : quoniam ego servus tuus sum.

Gloria Patri, & Filio, &c.

Antiphona. Parce Domine Jesu-Christe , parce infirmo famulo tuo , quem [infirmæ famulæ tuæ , quam] redemisti pretioso sanguine tuo , ne in æternum irascaris ei.

L I T A N I Æ.

K Yrie eleïson.	
Christe eleïson.	
Kyrie eleïson.	
Christe audi nos.	
Christe exaudi nos.	
Pater de cœlis Deus ,	miserere ei.
Fili Redemptor mundi Deus ,	miserere ei.
Spiritus sancte Deus ,	miserere ei.
Sancta Trinitas unus Deus ,	miserere ei.
Sancta Maria ,	ora.
Sancta Dei genitrix ,	ora.
Sancta Virgo Virginum ,	ora.
Sancte Michaël ,	ora.
Sancte Gabriël ,	ora.
Sancte Raphaël ,	ora.
Omnes sancti Angeli & Archangeli ,	orate.
Omnes sancti beatorum spirituum Ordines ,	orate.
Sancte Joannes Baptista ,	ora.
Omnes sancti Patriarchæ & Prophetæ ,	orate.
Sancte Petre ,	ora.
Sancte Paule ,	ora.
Sancte Andrea ,	ora.
Sancte Jacobe ,	ora.

96 *De Sacramento Extremæ-Unctionis.*

Sancte Joannes ,	ora.
Sancte Thoma ,	ora.
Sancte Jacobe ,	ora.
Sancte Philippe ,	ora.
Sancte Bartholomæe ,	ora.
Sancte Matthæe ,	ora.
Sancte Simon ,	ora.
Sancte Thadæe ,	ora.
Sancte Matthia ,	ora.
Sancte Barnaba ,	ora.
Sancte Luca ,	ora.
Sancte Marce ,	ora.
Omnes sancti Apostoli & Evangelistæ ,	orate.
Omnes sancti Discipuli Domini ,	orate.
Omnes sancti Innocentes ,	orate.
Sancte Stephane ,	ora.
Sancte Laurenti ,	ora.
Sancte Vincenti ,	ora.
Sancti Fabiane & Sebastiane ,	orate.
Sancti Joannes & Paule ,	orate.
Sancti Cosma & Damiane ,	orate.
Sancti Gervasi & Protasi ,	orate.
Omnes sancti Martyres ,	orate.
Sancte Sylvester ,	ora.
Sancte Gregori ,	ora.
Sancte Ambrosi ,	ora.
Sancte Augustine ,	ora.
Sancte Hieronime ,	ora.
Sancte Martine ,	ora.
Sancte Nicolae ,	ora.
Omnes	

De Sacramento Extremæ-Unctionis.

97

Omnes sancti Pontifices & Confessores,	orate.
Omnes sancti Doctores,	orate.
Sancte Antoni,	ora.
Sancte Benedicte,	ora.
Sancte Bernarde,	ora.
Sancte Dominice,	ora.
Sancte Francisce,	ora.
Omnes sancti Sacerdotes & Levitæ,	orate.
Omnes sancti Monachi & Eremitæ,	orate.
Sancta Maria Magdalena,	ora.
Sancta Agatha,	ora.
Sancta Lucia,	ora.
Sancta Agnes,	ora.
Sancta Cæcilia,	ora.
Sancta Catharina,	ora.
Sancta Anastasia,	ora.
Omnes sanctæ Virgines & Viduæ,	orate.
Omnes Sancti & Sanctæ Dei,	intercedite pro.
Propitius esto,	parce ei Domine.
Propitius esto,	libera.
Ab omni malo,	libera.
Ab omni peccato,	libera.
Ab irâ tuâ,	libera.
Ab omni immunditiâ mentis & corporis,	libera.
A potestate diaboli,	libera.
A languoribus suis,	libera.
A periculo mortis,	libera.
A malâ morte,	libera.
A pœnis inferni,	libera.
Per mysterium sanctæ Incarnationis tuæ,	libera.

N

98 *De Sacramento Extremæ-Unctionis.*

Per Adventum tuum, libera.
 Per Nativitatem tuam, libera.
 Per Baptismum & sanctum Jejunium tuum, libera.
 Per Crucem & Passionem tuam, libera.
 Per Mortem & Sepulturam tuam, libera.
 Per sanctam Resurrectionem tuam, libera.
 Per admirabilem Ascensionem tuam, libera.
 Per adventum Spiritus sancti paracliti, libera.
 In horâ mortis & die Judicii, libera.
 Peccatores, Te rogamus audi nos.
 Ut hunc infirmum [hanc infirmam] visitare & conso-
 lari digneris, te rogamus.
 Ut corporis & animæ sanitatem ei donare digneris,
 te rogamus audi nos.
 Ut in præsentî periculo ei succurrere digneris, te rog.
 Ut pravas cogitationes ab eo [eâ] auferre digneris,
 te rogamus audi nos.
 Ut remissionem omnium peccatorum ei donare digne-
 ris, te rogamus.
 Ut gratiam & consolationem sancti Spiritus ei infun-
 dere digneris, te rogamus.
 Ut spatium poenitentiae ei donare digneris, te rogamus.
 Ut compunctionem cordis, fontemque lachrymarum
 ei donare digneris, te rogamus.
 Ut pacem tuam ei donare digneris, te rogamus.
 Ut ad gaudia sempiterna eum [eam] perducere digne-
 ris, te rogamus audi nos.
 Ut nos exaudire digneris, te rogamus.
 Fili Dei, te rogamus.
 Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, parce ei Domine,

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, exaudi nos Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere ei Domine.

Christe audi nos. Christe exaudi nos. Kyrie eleïson. Christe eleïson. Kyrie eleïson. Pater noster, *secretò*.
✠. Et ne nos inducas in tentationem. ʀ. Sed libera nos à malo.

✠. Salvum fac servum tuum [ancillam tuam] Domine.
ʀ. Deus meus sperantem in te. ✠. Convertere Domine usquequò. ʀ. Et deprecabilis esto super servum tuum [ancillam tuam]. ✠. Dominus conservet & vivificet eum [eam] & beatum faciat eum [beatam faciat eam] in terrâ. ʀ. Et non tradat eum [eam] in animam inimicorum ejus. ✠. Dominus opem ferat illi, super lectum doloris ejus. ʀ. Universum stratum ejus versasti in infirmitate ejus. ✠. Dominus custodiat eum [eam] ab omni malo. ʀ. Custodiat animam ejus Dominus. ✠. Mitte ei Domine auxilium de sancto. ʀ. Et de Sion tuere eum [eam]. ✠. Nihil proficiat inimicus in eo [eâ]. ʀ. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. ✠. Esto ei Domine turris fortitudinis. ʀ. A facie inimici. ✠. Domine averte faciem tuam à peccatis ejus. ʀ. Et omnes iniquitates ejus dele. ✠. Cor mundum crea in eo [eâ] Deus. ʀ. Et spiritum rectum innova in visceribus ejus. ✠. Adjuva eum [eam] Deus salutaris noster. ʀ. Et propter gloriam nominis tui libera eum, [eam,] & propitius esto peccatis ejus propter nomen tuum. ✠. Domine exaudi orationem meam. ʀ. Et clamor

meus ad te veniat. *ψ.* Dominus vobiscum. *℣.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Respice Domine propitius famulum tuum, [famulam tuam] in infirmitate corporis sui fatiscentem & animam refove quam creasti ; ut castigationibus emendatus (emendata) continuo se tuâ sentiat medicinâ sanatum (sanatam).

Domine Deus, qui per Apostolum tuum Jacobum locutus es : Infirmatur quis in vobis ? inducat Presbyteros Ecclesiæ, & orent super eum, ungentes eum Oleo in nomine Domini : & oratio fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus : & si in peccatis sit, remittentur ei : cura quæsumus, Redemptor noster, per hanc unctionem nostram, & deprecationem, languores istius infirmi (infirmæ) gratiâ Spiritus sancti, ejusque sana vulnera, & peccata dimitte ; atque dolores cunctos mentis & corporis ab eo (eâ) expelle, plenamque interiùs & exteriùs sanitatem misericorditer redde : ut ope misericordiæ tuæ restitutus (restituta) ad pristina reparetur officia. Qui cum Patre & Spiritu sancto vivis & regnas Deus, Per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Deus qui famulo tuo Ezechiae quindecim annos ad vitam donasti, etiam hunc famulum tuum (hanc famulam tuam) tuâ potentiâ de lecto ægritudinis erigas ad salutem ; & concede, ut medelam, & in animâ, & in corpore sentiat. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

His finitis Sacerdos surgens accipit de mensâ vasculum

sacri Olei manu sinistrâ , & producens dexterâ super infirmum signum Crucis, dicit : In nomine Patris ✠ , & Filii , & Spiritûs sancti. Amen.

Tum procedit ad unctiones, & ipsemet vel alius Sacerdos (si adsit) post quamlibet unctionem locum inunctum, aut post omnes unctiones absolutas loca omnia inuncta abstergat.

Deinde subdit : Pax tecum. R. Et cum spiritu tuo.

Tum virgulâ in Oleum sanctum intinctâ ungit infirmum in partibus subscriptis in modum Crucis , aptando proprio loco verba formæ.

A D O C U L O S.

Per istam sanctam Unctionem ✠ & suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid deliquisti per visum : In nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti. Amen.

A D A U R E S.

Per istam sanctam Unctionem ✠ & suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid deliquisti per auditum : In nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti. Amen.

A D N A R E S.

Per istam sanctam Unctionem ✠ & suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid deliquisti per odoratum : In nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti. Amen.

A D O S , COMPRESSIS LABIIS.

Per istam sanctam Unctionem ✠ & suam piissimam misericordiam, indulgeat tibi Dominus quidquid deli-

quisti per gustum, & locutionem : In nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti. Amen.

A D M A N U S.

Per istam sanctam Unctionem ✠ & suam piissimam misericordiam indulgeat tibi Dominus quidquid deliquisti per tactum : In nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti. Amen.

Sacerdotibus tamen ungantur manus exterius : laïcis verò interiùs.

Quod si necessitas tanta urgeat ut omnes & singulæ dictæ unctiones fieri non possint, servetur & fiat quod dictum est supra folio 80, numero 14.

Post hæc Sacerdos reposito in mensa sacri Olei vasculo, dicit :

SIt tibi hæc unctio Olei sanctificati ad purificationem mentis & corporis, & ad munitionem ac defensionem contra sæva jacula immundorum spirituum ; custodiatque te Jesus-Christus, & perducatur ad vitam æternam. *℟.* Amen.

Accendit stupam & stans ante ægrotum, dicit :

UNxi te frater, (soror,) oleo sanctificato, invocato nomine ipsius, qui olim Sacerdotes, Reges, & Prophetas olei inunctione consecrari voluit, obsecrans immensam clementiam ejus, ut det tibi secundum divitias gloriæ suæ, virtute corroborari, per Spiritum ejus in interiori homine, ut oleo exultationis ejus misericorditer perfusus (perfusa) morbi molestiam æquo animo feras, & in charitate fundatus & radicans (fundata & radicata) cum omnibus

Sanctis comprehendas supereminentem scientiæ charitatem Jesu-Christi Domini nostri. Operare igitur creatura olei, In nomine Patris ✠, & Filii ✠, & Spiritûs ✠ sancti, ut non lateat immundus spiritus in membris hujus infirmi (infirmæ) neque in medullis, neque in ulla compagine membrorum ejus; sed inhabitet in eo (ea) virtus Christi, & Spiritus sancti, qui eum (eam) purget ab omni peccato & perducatur ad vitam æternam. Per eundem Christum Dominum nostrum. R. Amen.

O R E M U S.

Propitietur Dominus cunctis iniquitatibus tuis, & sanet omnes languores tuos, redimatque de interitu perpetuæ mortis animam tuam, & perficiat in omnibus bonis desiderium tuum. Qui solus in Trinitate perfecta vivit & regnat Deus, Per omnia sæcula sæculorum. R. Amen.

O R E M U S.

Domine Jesu-Christe, qui es via, veritas & vita, bene ✠ dic hunc infirmum, quem [hanc infirmam, quam] vivificasti, & redemisti pretioso sanguine tuo. Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum. R. Amen.

Exhibet infirmo imaginem Crucifixi, monetque ut in eam conjiciat oculos cum salutaris confidentia in meritis passionis ejus, qui pendens in cruce pœnitentes extensis brachiis ad suam misericordiam amicissimè vocat: porrigitque infirmo eam osculandam, dicens unà cum ipso:

Adoramus te Christe, & benedicimus tibi, quia per sanctam crucem tuam redemisti mundum. Qui passus es pro nobis, Domine miserere nobis.

Deinde eâ depositâ in loco eminentiore, ut ab infirmo continuo videri possit, & ibi relicta, dicit: Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

DEus, qui pro nobis filium tuum crucis patibulum subire voluisti, ut inimici à nobis expelleres potestatem: concede huic famulo tuo, [famulæ tuæ] ut & patientiæ ipsius habere documenta, & resurrectionis consortia mereatur. Per eundem Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Tum sequentes benedictiones fiant super infirmum.

Benedicat ✠ tibi Dominus, & custodiat te. R. Amen.

Ostendat Dominus ✠ faciem suam tibi, & misereatur tui. R. Amen.

Convertat Dominus ✠ vultum suum ad te, & det tibi pacem. R. Amen.

Dominus Jesus-Christus apud te sit, ut te ✠ defendat: intra te sit, ut te ✠ reficiat: circa te sit, ut te ✠ conservet: ante te sit, ut te ✠ deducat: post te sit, ut te ✠ confortet: super te sit, ut ✠ undique munitum [munitam] in miserationibus coronet, & bene ✠ dicat: Qui vivit & regnat Deus in sæcula sæculorum. R. Amen.

Aspergit infirmum aquâ benedictâ, dicens: Aspergat te, Dominus, & mundaberis: lavet te, & super nivem dealbaberis.

Ad

Ad extremum pro personæ qualitate & temporis opportunitate infirmum piè consoletur, ac de hujus Sacramenti vi & efficacia breviter instruat, ejusque animum confirmet, & in spem erigat vitæ æternæ, potiora ex his eligendo.

Après avoir reçu le Sacrement qui donne la force d'enhaut dans le dernier combat contre l'ennemi du salut, il ne vous reste plus qu'à vous dégager l'esprit de toutes les vaines pensées du monde trompeur. La vanité & le mensonge ne doivent plus distraire un Chrétien qui se prépare à aller comparoître devant Jesus-Christ. Notre corps est une espece de prison, où notre ame est retenue, pour y souffrir, pour y être tentée, & pour mériter en résistant à la tentation. Ce monde plein de traverses est un lieu d'exil. Le ciel est notre patrie. C'est la terre promise. C'est le port où nous jouirons du repos éternel après la tempête. Heureux ceux qui meurent au Seigneur. La mort n'est qu'un moment de peine, qui est le passage au royaume de Dieu. Jesus-Christ a voulu la souffrir pour la vaincre, & la vaincre pour nous. Mourons avec lui, & la mort sera pour nous la véritable vie. Comme la vie est un danger continuel, la mort est une grace qui assure l'effet de toutes les autres. Pourquoi craindre d'aller voir celui que nous aimons & qui nous aime ? Pourquoi craindre l'avènement de son regne bienheureux en nous ?

Anciennement on avoit coutume d'oindre les corps de ceux qui devoient combattre dans les spectacles publics, afin que leurs membres fussent plus souples & plus agiles dans le combat. C'est ainsi que l'Eglise fait sur ses

Enfans les onctions mystérieuses du Baptême, de la Confirmation & de l'Ordre, afin qu'ils combattent plus fortement dans les tentations de la vie. Mais voici l'Extrême-Onction que vous venez de recevoir pour le dernier combat, qui vous prépare la couronne incapable de se flétrir.

Le principal effet de ce Sacrement est de fortifier votre ame contre la tentation de langueur, de tristesse & de découragement, où l'infirmité du corps la pourroit jeter. Par la grace de ce Sacrement l'esprit est soulagé, renouvelé, rendu victorieux de la douleur; pendant que le corps s'appesantit & tend à la corruption.

Le second effet est la rémission des péchés qui peuvent rester encore dans l'ame.

Enfin ce Sacrement peut produire la santé du corps, ou son soulagement, si c'est un bien pour l'ame, & si les desseins de la Providence y conviennent.

Ranimez votre foi, nourrissez votre cœur de l'espérance. Laissez-le enflammer de la charité. Demandez la grace sans laquelle on ne peut rien mériter, & souvenez-vous que J. C. a promis qu'il sera donné à quiconque demandera. Combien desire-t-il de nous accorder sa grace, puisqu'il nous presse de la lui demander, & qu'il nous prévient par elle, afin que nous la lui demandions? Comment ne nous donneroit-il pas ses secours, après s'être donné lui-même? Il est riche en miséricordes, sur tous ceux qui l'invoquent. Attachez-vous donc à sa croix pour recevoir avec son sang les graces qui découlent de ses plaies sacrées. Regardez Jésus votre Sauveur qui, du haut de cette croix où son amour l'a attaché, vous tend les bras pour vous recevoir. Vous trouverez en lui une miséricorde

encore plus grande que votre misère. Ne vous découragez donc point à la vue de vos péchés. Aimez celui qui vous a aimé lors même que vous ne l'aimiez pas & que vous l'offensiez, & il vous sera remis beaucoup de péchés. Fermez les yeux au monde entier, qui n'est plus rien pour vous. Ne pensez plus qu'au Bien-Aimé qui vous recevra à jamais dans son sein. Tous les travaux sont passés, tous les gémissemens sont finis. Toutes les douleurs & toutes les misères d'ici-bas s'enfuiront loin de vous à jamais. Vous irez au royaume des vivans, voir la face du Pere céleste, & régner sur le même trône avec Jesus-Christ.

Conversus ad præsentēs, hortetur eos tum ut pro ægroto Deum orent, tum ut ipsi ejus exemplo, fragilitatis suæ sui que meminerint.

His expletis regrêditur in Ecclesiam, pias secum preces per viam recitans : & Ecclesiam ingressus publicat Indulgentias, quas promeruerunt illi, qui hanc unctionem comitati sunt.

Tous ceux & celles qui ont accompagné le saint huîle d'Extrême-Onction, ont gagné vingt jours de pardons.

Deinde reportat reverenter vasculum Olei sacri in suum locum, & discedit.

Meminerint Parochi, ut post hujus Sacramenti administrationem non negligant omninò infirmos, sed subinde visitent, & sanctæ morti eos præparent : præsertim autem præsto sint morientibus, ac sequentia pietatis officia exhibeant pro temporis opportunitate, & personarum conditione.

ORDO JUVANDI AGONIZANTES.

Prochus ad infirmum in agonia positum accedens, aspergat ipsum, lectum, & astantes aquâ benedictâ, dicens : Asperges me Domine hyssopo, & mundabor : lavabis me, & super nivem dealbabor.

Et si tempus & locus ferant, accensâ candelâ, genibus flexis legit Litanias ut suprâ folio 95.

Quibus finitis præbeat infirmo imaginem Crucis osculandam, moneatque ut salutis spem sumat, confidens in meritis Christi : ac demum hortetur ut eliciat actus fidei, spei & charitatis.

Posteâ dicantur sequentes Orationes.

O R A T I O.

Proficiscere anima Christiana de hoc mundo, in nomine Dei Patris omnipotentis, qui te creavit : in nomine Jesu-Christi filii Dei vivi, qui pro te passus est : & in nomine Spiritus sancti, qui in te effusus est : cum patrocinio beatissimæ Mariæ semper Virginis, & sanctorum Angelorum, Archangelorum, Thronorum, Dominationum, Principatum, Potestatum, Cherubim & Seraphim, Patriarcharum, Prophetarum, Apostolorum & Evangelistarum, Martyrum, Confessorum, Monachorum, Eremitarum, Virginum, & omnium Sanctorum, ac Sanctarum Dei : hodie sit in pace locus tuus, & habitatio tua sit in sancta Sion. Per eundem Christum Dominum nostrum.

R. Amen.

O R A T I O.

DEus misericors, Deus clemens, Deus qui secundum multitudinem miserationum tuarum peccata poenitentium deles, & præteritorum criminum culpas veniam remissionis evacuas, respice propitius super hunc famulum tuum (hanc famulam tuam), & remissionem sibi omnium peccatorum suorum tota cordis confessione poscentem, deprecatus exaudi. Renova in eo (ea) piissime Pater, quidquid terrenam fragilitate corruptum, vel quidquid diabolicam fraude violatum est; & unitati Ecclesie triumphantis membrum redemptionis annecte. Miserere Domine gemituum, miserere lachrymarum ejus: & non habentem fiduciam nisi in misericordia tua, ad tuæ Sacramentum reconciliationis admitte. Per Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

Commendo te omnipotenti Deo charissime frater, (charissima soror) & ei, cujus es creatura, committo; ut cum humanitatis debitum morte interveniente persolveris, ad Auctorem tuum, qui te de limo terræ formaverat, revertaris. Egredienti itaque animæ tuæ de corpore splendidus Angelorum coetus occurrat: Judex Apostolorum tibi Senatus adveniat: candidatorum tibi Martyrum triumphator exercitus obviet: liliata rutilantium te Confessorum turma circumdet: jubilantium te Virginum chorus excipiat, & beatæ quietis in sinu Patriarcharum te complexus adstringat: mitis atque festivus Christi Jesu tibi aspectus

appareat, qui te inter assistentes sibi jugiter interesse decernat. Ignoret omne quod horret in tenebris, quod stridet in flammis, quod cruciat in tormentis. Cedat tibi teterrimus satanas cum satellitibus suis: in adventu tuo, te comitantibus Angelis, contremiscat, atque in æternæ noctis chaos immane diffugiat. Exurgat Deus, & dissipentur inimici ejus, & fugiant qui oderunt eum à facie ejus: sicut deficit fumus, deficient: sicut fluit cera à facie ignis, sic pereant peccatores à facie Dei: & justī epulentur, & exultent in conspectu Dei. Confundantur igitur & erubescant omnes tartaræ legiones, & ministri satanæ iter tuum impedire non audeant. Liberet te à cruciatu Christus, qui pro te crucifixus est. Liberet te à morte Christus, qui pro te mori dignatus est. Constituat te Christus Filius Dei vivi, intra paradisi sui semper amœna virentia; & inter oves suas te verus ille Pastor agnoscat. Ille te ab omnibus tuis peccatis absolvat, atque ad dexteram suam in electorum suorum te sorte constituat. Redemptorem tuum facie ad faciem videas; & præsens semper assistens manifestissimam beatis oculis aspicias veritatem. Constitutus [constituta] igitur inter agmina beatorum contemplationis divinæ dulcedine potiaris in sæcula sæculorum. *℟. Amen.*

O R A T I O.

Suscipe Domine servum tuum [ancillam tuam] in locum sperandæ sibi salvationis à misericordia tua. *℟. Amen.*

Ordo iuvandi Agonizantes.

III

Libera Domine animam servi tui, [ancillæ tuæ]
ex omnibus periculis inferni, & de laqueis poenarum,
& ex omnibus tribulationibus. *℟. Amen.*

Libera Domine animam servi tui, [ancillæ tuæ]
sicut liberaſti Enoch & Eliam de communi morte
mundi. *℟. Amen.*

Libera Domine animam servi tui, [ancillæ tuæ]
sicut liberaſti Noë de diluvio. *℟. Amen.*

Libera Domine animam servi tui, [ancillæ tuæ]
sicut liberaſti Abraham de Ur Chaldæorum. *℟. Amen.*

Libera Domine animam servi tui, [ancillæ tuæ]
sicut liberaſti Job de paſſionibus ſuis. *℟. Amen.*

Libera Domine animam servi tui, [ancillæ tuæ]
sicut liberaſti Isaac de hoſtia, & de manu patris ſui
Abrahæ. *℟. Amen.*

Libera Domine animam servi tui, [ancillæ tuæ]
sicut liberaſti Lot de Sodomis, & de flamma ignis.
℟. Amen.

Libera Domine animam servi tui, [ancillæ tuæ]
sicut liberaſti Moyſen de manu Pharaonis regis Ægyp-
tiorum. *℟. Amen.*

Libera Domine animam servi tui, [ancillæ tuæ]
sicut liberaſti Daniele de lacu leonum. *℟. Amen.*

Libera Domine animam servi tui, [ancillæ tuæ]
sicut liberaſti tres pueros de camino ignis ardentis, &
de manu regis iniqui. *℟. Amen.*

Libera Domine animam servi tui, [ancillæ tuæ]
sicut liberaſti Suſannam de falſo crimine. *℟. Amen.*

Libera Domine animam servi tui, [ancillæ tuæ]
sicut liberaſti David de manu Regis Saül, & de manu
Goliæ. *℟. Amen.*

Libera Domine animam servi tui, (ancillæ tuæ)
sicut liberaſti Petrum & Paulum de carceribus. *℟.*
Amen.

Et ſicut beatiffimam Theclam Virginem, & Marty-
rem tuam de tribus atrociffimis tormentis liberaſti,
ſic liberare digneris animam hujus ſervi tui, (ancillæ
tuæ) & tecum facias in bonis congaudere cœleſtibus.
℟. Amen.

O R A T I O.

Commendamus tibi Domine animam famuli tui
(famulæ tuæ) *N.* precamurque te Domine
Jeſu-Chriſte, Salvator mundi, ut propter quam ad
terram miſericorditer deſcendiſti, Patriarcharum tuo-
rum ſinibus inſinuare non renuas. Agnoſce Domine
creaturam tuam, non à Diis alienis creatam, ſed à
te ſolo Deo vivo & vero: quia non eſt alius Deus
præter te, & non eſt ſecundum opera tua. Lætifica
Domine animam ejus in conſpectu tuo, & ne memi-
neris iniquitatum ejus antiquarum, & cupiditatum
quas ſuſcitavit furor mali deſiderii. Licet enim pec-
caverit, tamen Patrem, & Filium, & Spiritum ſan-
ctum non negavit, ſed credidit, & zelum Dei in ſe
habuit, & Deum qui fecit omnia fideliter adoravit.
℟. Amen.

O R A T I O.

Deliſta juventutis, & ignorantias ejus, quæſu-
mus, ne memineris, Domine, ſed ſecundum ma-
gnam miſericordiam tuam memor eſto illius in gloria
claritatis tuæ. Aperiantur ei cœli. Excipiat eum [eam]
beatiffima

Ordo juvandi Agonizantes.

113

beatissima Virgo Maria : collætentur illi Angeli. In regnum tuum Domine servum tuum [ancillam tuam] suscipe. Suscipiat eum [eam] sanctus Michaël Archangelus Dei, qui militiæ cœlestis meruit principatum. Veniant illi obviam sancti Angeli Dei, & perducant eum [eam] in civitatem sanctam Jerusalem. Suscipiat eum [eam] beatus Petrus Apostolus, cui à Deo claves regni cœlestis traditæ sunt. Adjuvet eum [eam] sanctus Paulus Apostolus, quem Dominus sibi fecit vas electum. Intercedat pro eo [ea] sanctus Joannes electus Dei Apostolus, cui revelata sunt secreta cœlestia. Orent pro eo [ea] omnes sancti Apostoli, quibus à Domino data est potestas ligandi atque solvendi. Intercedant pro eo [ea] omnes sancti Dei, qui pro Christi nomine tormenta in hoc sæculo sustinuerunt : ut vinculis carnis exutus [exuta] pervenire mereatur ad gloriam regni cœlestis, præstante eodem Domino nostro Jesu-Christo : Qui cum Deo Patre, & Spiritu sancto, vivit & regnat in sæcula sæculorum. R. Amen.

Tres piæ & utiles morientibus orationes, cum tribus Pater noster, & tribus Ave Maria, in agone mortis recitandæ. Primò dicitur : Kyrie eleïson. Christe eleïson. Kyrie eleïson. Pater noster. Ave Maria.

O R A T I O.

Domine Jesu-Christe, per tuam sanctissimam agoniam, & orationem qua orasti pro nobis in monte Oliveti, quando factus est sudor tuus sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram : obsecro te,

P

ut multitudinem sudoris tui sanguinei, quem præ timoris angustia copiosissimè pro nobis effudisti, offerre & ostendere digneris Deo Patri omnipotenti contra multitudinem omnium peccatorum hujus famuli tui *N.* & libera eum in hac hora mortis suæ ab omnibus pœnis & angustis, quas pro peccatis suis se timet meruisse. Qui cum Patre & Spiritu sancto vivis & regnas Deus in sæcula sæculorum. *ꝛ.* Amen.

Secundò dicitur : Kyrie eleïson. Christe eleïson. Kyrie eleïson. Pater noster. Ave Maria.

O R A T I O.

Domine Jesu-Christe, qui pro nobis mori dignatus es in cruce, obsecro te, ut omnes amaritudines passionum & pœnarum tuarum, quas pro nobis miseris peccatoribus sustinuisti in cruce, maximè in illa hora, quando sanctissima anima tua egressa est de sanctissimo corpore tuo, offerre & ostendere digneris Deo Patri omnipotenti pro anima hujus famuli tui *N.* & libera eum in hac hora mortis ab omnibus pœnis & passionibus, quas pro peccatis suis se timet meruisse. Qui cum Patre & Spiritu sancto vivis & regnas Deus in sæcula sæculorum. *ꝛ.* Amen.

Tertiò dicitur : Kyrie eleïson. Christe eleïson. Kyrie eleïson. Pater noster. Ave Maria.

O R A T I O.

Domine Jesu-Christe, qui per os Prophetæ dixisti: In charitate perpetua dilexi te, ideò attraxi te miserans: obsecro te, ut eandem charitatem tuam,

quæ te de coelis in terram ad tolerandas omnium passionum tuarum amaritudines attraxit, offerre & ostendere digneris Deo Patri omnipotenti pro anima hujus famuli tui *N.* & libera eum ab omnibus passionibus & poenis, quas pro peccatis suis timet se meruisse. Et salva animam ejus in hac hora exitus sui. Aperi ei januam vitæ, & fac eum gaudere cum sanctis tuis in gloria æterna. Et tu piissime Domine Jesu-Christe, qui redemisti nos pretiosissimo Sanguine tuo, miserere animæ hujus famuli tui, & eam introducere digneris ad semper virentia, & amoena loca Paradisi, ut vivat tibi amore indivisibili, qui à te, & ab electis tuis numquam separari potest. Qui cum Patre & Spiritu sancto vivis & regnas Deus in sæcula sæculorum. *℟.* Amen.

Cum autem infirmus jam expiraturus est, inducat eum Sacerdos ut dicat (si potest) vel (si non potest) ipsemet pro eo pronuntiet nomen JESU, & ad ejus aures dicat: In manus tuas, Domine, commendo spiritum meum. Domine Jesu-Christe suscipe spiritum meum. Sancta Maria, ora pro me. Maria mater gratiæ, mater misericordiæ, tu nos ab hoste protege, & horâ mortis suscipe.

Sancte Angele Dei mihi custos assiste.

Omnes Sancti & Sanctæ Dei intercedite pro me & mihi succurrite.

POST EGRESSUM ANIMÆ.

*C*um ægrotus expiravit, statim legat Sacerdos animæ commendationem hoc modo.

Subvenite sancti Dei, occurrite Angeli Domini:

Suscipientes animam ejus : Offerentes eam in conspectu Altissimi. *ψ.* Suscipiat te Christus , qui vocavit te , & in sinum Abrahæ Angeli deducant te. Suscipientes, &c. *ψ.* Requiem æternam dona ei, Domine , & lux perpetua luceat ei. Offerentes, &c. *Deinde* Kyrie eleïson. Christe eleïson. Kyrie eleïson. Pater noster. *ψ.* Et ne nos inducas in tentationem. *℣.* Sed libera nos à malo. *ψ.* Requiem æternam dona ei, Domine. *℣.* Et lux perpetua luceat ei. *ψ.* A porta inferi. *℣.* Erue, Domine, animam ejus. *ψ.* Requiescat in pace. *℣.* Amen. *ψ.* Domine exaudi orationem meam. *℣.* Et clamor meus ad te veniat. *ψ.* Dominus vobiscum. *℣.* Et cum spiritu tuo.

O R A T I O.

Tibi, Domine, commendamus animam famuli tui [famulæ tuæ] *N.* ut defunctus [defuncta] sæculo tibi vivat, & quæ per fragilitatem humanæ conversationis peccata commisit, tu veniâ misericordissimæ pietatis absterge. Per Christum Dominum nostrum. *℣.* Amen.

O R E M U S.

Suscipe, Domine, animam famuli tui, [famulæ tuæ] quam de ergastulo hujus sæculi vocare dignatus es: libera eam de locis pœnarum: quietis ac lucis æternæ beatitudine perfruatur; & inter Sanctos & electos tuos, in resurrectionis gloria resuscitari mereatur. Per Christum Dominum nostrum. *℣.* Amen.

ψ. Requiem æternam dona ei, Domine. *℣.* Et lux perpetua luceat ei. *ψ.* Requiescat in pace. *℣.* Amen.

DE SACRAMENTO ORDINIS.

A D M O N I T I O.

***A**Ntequàm Parochi, & alii superiores Ecclesiarum, litteras proclamationum testimoniales ordinandis tradant; volumus, ut legant, & diligenter eis exponant, quæ in Synodis provincialibus, & diœcesanis sunt constituta, de qualitatibus ordinandorum, & aliis eò spectantibus: eaque omnia tum Parochi, dictique superiores, tum etiam ipsi sacris initiandi, exactè observent.*

DENUNCIATIONES PRO ORDINIBUS SACRIS.

***S**Uivant les Ordonnances du saint Concile de Trente, nous vous avertissons que N. demande de recevoir l'Ordre de Sous-Diacre, (ou Diacre) (ou Prêtre), à la prochaine ordination. C'est pourquoi nous vous recommandons de la part de Monseigneur l'Archevêque, de nous avertir si vous connoissez en lui quelque empêchement qui doive le faire exclure dudit Ordre sacré.*

FORMA RESCRIPTIONIS PRO ORDINIBUS SACRIS.

***E**Go N. parochus Ecclesiæ de N. fidem facio, quòd desiderio magistri N. ad Subdiaconatus, Diaconatus, Presbyteratus, Ordinem promoveri volentis publicè in dicta mea Ecclesia ex præscripto sacri Concilii Tridentini denunciato, nullum irregularitatis aliudve canonicum*

impedimentum obiectum est, ob quod ad dictum Subdiaconatus, &c. Ordinem admitti non debeat. Dictus porro Magister N. est legitimæ ætatis ad petitum Ordinem suscipiendum, utpote natus anno Domini mensis die prout ex Ecclesiæ nostræ registro, aliorumque fide dignorum testimonio constat: est quoque legitimis natalibus ortus, & vita ac moribus commendabilis. Datum, &c.

Si Ordinem aliquem susceperit, & in eo ministraverit, adjicientur sequentia:

Ministravit idem in Ordine suscepto, & Ecclesiæ Dei utilis futurus speratur. Datum, &c.

DE SPONSALIBUS.

1. ***M**atrimonii Sacramentum ex præscripto Ecclesiæ debent præcedere Sponsalia: quæ sunt, viri & feminae habilium mutua futuri matrimonii promissio acceptata.*

2. *Sponsalia à nemine, præterquàm à Parocho alterius desponsandorum vel ejus vicario seu alio de ipsius vel ordinarii licentiâ, sunt celebranda: neque etiam aliter quàm publicè, aut alibi quàm in Ecclesia, vel sacra capella, vel cœmeterio, & coram duobus ad minimum testibus: etsi aliter facta, irrita non sunt.*

3. *Advertat diligenter an desponsandi sint in ætate legitima: an sint mente compotes: an Catholici [nam hæretici publici admitti non debent:] an sciant Orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, Symbolum Apostolorum, Dei & Ecclesiæ Præcepta, fidei denique Christianæ rudi-*

menta: an sponte & liberè veniant fidem sibi mutuò daturi.

4. *Videat quoque an inter eos non sit aliquod canonicum impedimentum consanguinitatis, affinitatis, cognationis spiritualis, vel aliud ejusmodi: an non emisérint votum castitatis. Et si aliquod subest impedimentum, non admittantur ad sponsalia.*

5. *Non admittat facìlè ægrotos, peregrinos, vagos & qui incertas sedes habent, nec eos qui ante conjugati fuerunt, ut sùnt uxores captivorum vel eorum qui peregrinantur, nisi priùs diligentem inquisitionem fecerit, & re ad Ordinarium delata, ab eo licentiam obtinuerit.*

6. *Non permittat ut illi qui in ætate legitima constituti sponsalia contraxerint, se mutuò propria auctoritate à promissione facta absolvant & deserant: sed illos Officiali denuncièt, ut de causa cognoscat, ac secundum juris ordinem disponat.*

7. *Moneantur sponsi ut antequàm contrahant, peccata sua confiteantur, & sacram Eucharistiam recipiant: ac durantibus sponsalibus honestè se gerant, nec in eadem domo cohabitent, aut simul maneant.*

8. *Noverit autem Parochus illa omnia quæ in matrimoniis debità conficiendis servanda sùnt. In primis quæ sùnt canonica matrimonii contrahendi impedimenta: & quæ dirimant contractum: præsertim verò gradus consanguinitatis, affinitatis & cognationis spiritualis ex baptismo & confirmatione contractos.*

DE CONSANGUINITATE.

Sunt verò duæ lineæ consanguinitatis. Una recta tam ascendentium, quàm descendentium: & in hac,

impedimentum est in omni gradu: Altera transversa seu collateralis, in qua prohibentur matrimonia usque ad quintum gradum exclusivè. Quæ ut meliùs intelligantur, notandæ sunt hæ regulæ.

Prima: In lineâ rectâ tot sunt gradus, quot sunt personæ, unâ demptâ. Itaque quando sunt tres personæ, sunt duo gradus, &c.

Secunda: In linea transversa, si personæ æqualiter distant à communi stipite, quoto gradu ab eo stipite distant, eodem gradu distant inter se. Sic, duo fratres sunt in primo gradu. Fratrum filii in secundo gradu, &c.

Tertia: Si personæ inæqualiter distent à communi stipite, quoto gradu distat remotior à stipite, eodem distant inter se. Sic, si alter distat à communi stipite in tertio gradu, alter verò in quarto, dicentur ambo in quarto gradu inter se distare.

C*Ognatio spiritualis dirimens matrimonium contrahitur tantum ex Baptismo vel Confirmatione validè susceptis, non autem invalidè: & dumtaxat inter fidelem baptizantem & baptizatum, ejusque patrem ac matrem: necnon inter suscipientes & baptizatum vel confirmatum, ejusque patrem ac matrem.*

Contrahitur autem ex Baptismo non solum solemniter in Ecclesia cum cæremoniis, vel sine illis, sed etiam non solemniter in necessitate suscepto, & tunc eam contrahit suscipiens, si id faciat ut munus susceptoris obeat; non autem si id faciat ut necessitati subserviat: & quidem contrahitur dum ipse Baptismus domi confertur, non autem cum postea cæremoniæ in Ecclesia supplentur.

Quód

Quòd si baptizans vel suscipiens non sit ipsemet baptizatus, non contrahit cognationem spirituales: si tamen non confirmatus confirmandum suscipiat, probabilius est hanc cognationem contrahere.

Ut verò quis sit Patrinus, debet eum quem suscipit manu tenere; vel signis, verbis & assistentiâ declarare quòd eum officio susceptoris offerat ad Baptismum vel Confirmationem.

Porro etsi suscipiens debeat esse tantum unus aut una, vel unus & una; si tamen duo viri, vel duæ feminæ, vel plures quàm unus & una à Parocho admittantur, & baptizandum vel confirmandum suscipiant, omnes contrahunt hanc cognationem. Si verò aliqui à Parocho non admissi eo invito se ingerant, nihil faciunt.

A*ffinitas oritur ex copula carnali licita idest conjugali; vel illicita non conjugali ex qua proles apta est generari, impeditque matrimonium contrahendum ac dirimit, usque ad quartum gradum inclusivè, si sit ex copula licita; si verò sit ex illicita, usque ad secundum gradum inclusivè.*

Hæc affinitas contrahitur inter virum & consanguineos uxoris vel mulieris carnaliter cognitæ; & contrà, inter uxorem vel mulierem carnaliter cognitam & consanguineos viri, idque in eadem linea & gradu quo sunt alteri consanguinei.

Affines ergo in linea recta sunt vitricus & privigna, noverca & privignus, socer & nurus, socrus & gener, item pater & filius cognoscentis cum cognitâ: mater & filia carnaliter cognitæ cum cognoscente; qui omnes sunt in primo gradu affinitatis.

Q

In linea transversa affines sunt frater aut soror uxoris cum marito : & contrà : Item frater aut soror mulieris carnaliter cognitæ cum cognoscente : & è contrà ; & sic consequenter in cæteris gradibus.

Meminerit etiam Parochus matrimonia inter raptorem & raptam, dum ipsa in raptoris potestate adhuc manet, inita, irrita esse.

Sequuntur quædam dirimentia impedimenta Matrimonii, bis singulis annis populo proponenda ; scilicet Dominica 3. Adventus, & 1. Quadragesimæ : quando legitur Catalogus Peccatorum, qui habetur infra post monitiones Dominicales.

Ceux qui ont fait vœu solennel en quelque religion approuvée.

Ceux qui sont Sous-Diacres, Diacres, ou Prêtres.

Ceux qui ont entr'eux quelque parenté ou consanguinité, comme oncle, tante, neveux, nièces, freres & sœurs, cousins-germains, issus de germains, &c. jusqu'au quatrième degré inclusivement.

Ceux qui ont quelque affinité par ensemble. Et si cette affinité procede de mariage, elle empêche jusqu'au quatrième degré inclusivement. Si c'est de fornication, elle n'empêche que jusqu'au deuxième degré inclusivement.

Ceux qui ont contracté une alliance spirituelle ; comme le fidelle baptizant, avec le baptizé, & ses pere & mere ; ou le parrain & la marraine, avec ledit baptizé, & ses pere & mere.

Ceux qui ont contracté une honnêteté & bienfiance publique, provenant du mariage non consommé ; ou des fiançailles en bonne forme. Le premier cas empêche

jusqu'au quatrième degré inclus ; & le second cas, seulement jusqu'au premier degré.

Ceux qui ont commis des crimes qui sont des empêchemens dirimans , des rapt , des alliances clandestines ; qui ont consenti au mariage par force & contrainte , &c.

ORDO CELEBRANDI SPONSALIA.

S*acerdos indutus superpelliceo & stola, vel paramento officii , constitutis ante se futuris conjugibus , & præsentibus testibus , compellat cunctis audientibus primò futurum sponsum , deinde sponsam ex nomine , dicens :*

N. Venistine hùc liberâ tuâ voluntate & sponte , sine coactione , ad promittendum matrimonium N. hùc præsenti ?

AD SPONSUM :

N. Êtes-vous venu ici , de votre libre volonté & sans contrainte , pour promettre mariage à N. qui est ici présente ? R. Oui.

AD SPONSAM :

N. Êtes-vous venue ici , de votre libre volonté & sans contrainte , pour promettre mariage à N. qui est ici présent ? R. Oui.

Acceptâ utriusque responsione affirmativâ , jubeat eos jungere dexterâs , dicens futuro sponso , ut primùm ipse solus post se , dicat :

En la présence des assistans , je N. promets à vous N. (que je tiens par la main) que je vous prendrai pour ma femme , si notre mere la sainte Eglise y consent.

Idem Flandricè.

Ick N. inde teghenwoordicheyt. van dese ghetuy-

ghen belove myn trouwe te gheven u *M.* die ick hier houde metter handt, ende u te nemen voor myn wettelycke huysvrouwe, ist dat onse moeder de heylighe Kerke ghedooght.

Idem à futura Sponsa exigat, dicens :

En la présence des assistans, je N. promets à vous N. (que je tiens par la main) que je vous prendrai pour mon mari, si notre mere la sainte Eglise y consent.

Idem Flandricè.

Ick *M.* inde teghenwoordicheyt van dese ghetuyghen belove myn trouwe te gheven u *N.* die ick hier houde metter handt, ende u te nemen voor mynen wettelycken man, ist dat onse moeder de heylighe Kerke ghedooght.

Postea Sacerdos dicit : Et ego tanquam Ecclesiæ minister, ejus nomine, mutuam hanc vestram promissionem approbo & accepto, In nomine Patris, & Filii ✕, & Spiritûs sancti. Amen.

Aspergit eos aquâ benediçtâ, dicens : Aspergat vos Deus rore gratiæ suæ in vitam æternam. r̃. Amen.

Deinde subjiciat.

P*Ræcipio vobis ex parte Ill^{mi} ac R^{mi} D. Archiepiscopi Cameracensis ut infra quadraginta dies promissionem hanc vestram impleatis & matrimonium celebretis ; monēoque ut durātibz his sponsalibus contineatis vos modestè & honestè in timore Dei, & confiteamini sacramentaliter ac communicetis ad minùs duobus aut tribus diebus ante matrimonium. Precor Deum ut hæc vestra conjun-*

Etio sit ei honori, vobis salutem, parentibus & amicis vestris consolationem.

JE vous recommande de la part de Monseigneur l'Archevêque de Cambrai, qu'avant le terme de quarante jours, vous accomplissiez vos promesses, & solemnisez le mariage commencé. Je vous avertis aussi de vous comporter modestement & honnêtement en la crainte de Dieu tout le temps de vos fiançailles, & de vous confesser & communier avant vos nœces. Je prie Dieu que cette alliance puisse réussir à son honneur, à votre salut, & à la consolation de tous vos parens & amis.

Sponsalibus contractis, antequam Matrimonium celebretur, tribus Dominicis vel Festis diebus continuis vel interruptis, inter Missarum solemnias, à proprio contrahentium Parocho, vel alio de ejus mandato fiant publicè banna seu denunciationes futuri Matrimonii: & sine iis non præsumat Parochus ullos Matrimonio jungere, nisi earum remissionem in scriptis habeat.

SI desponsati sint diversæ Parochiæ, id nominatim in proclamationibus exprimat: & Parochus coram quo contracta sunt sponsalia, hoc scribat Pastori alterius Parochiæ, ut ipse ex sua parte proclamationes faciat. Nec unus Parochus Matrimonium celebrare præsumat, nisi habita alterius Parochi legitima atestatione tum de proclamationibus à se factis, nulloque impedimento reperto, tum quòd contrahere volens sit Catholicus.

Si verò desponsati sint diversorum Decanatum vel Episcopatum, Decanus Decano, & Episcopus Episcopo litteras suas dirigant.

Syn. dioc.
tit. 11. cap. 4.

Si probabilis subijt iur-
impediri posse, vel alia rationabilis cau-
dispensatio super una vel pluribus denuntiationibus, pro-
Ordinario videbitur.

Si Parochus dum publicationes fiunt, aliquod canonici-
cum impedimentum resciscat, non procedat ulterius sed
rem ad Ordinarium seu Officialem remittat.

DENUNCIATIONES AUTEM FIANTE HOC MODO.

DE l'autorité de notre mere la sainte Église & de
Monseigneur l'Archevêque de Cambrai, nous an-
nonçons le premier [ou deuxiême] [ou troisiême] Ban
de mariage entre N. d'une part, & N. d'autre part.
(Si fuerint diversarum parochiarum, dicatur sic : En-
tre N. de la paroisse de . . . d'une part, & N. de la
paroisse de . . . d'autre part.) Si quelqu'un sçait entre ces
personnes quelque empêchement de parenté, affinité, com-
paternité, ou autre semblable, pour lequel elles ne puissent
être légitimement mariées, nous lui commandons sous
peine d'excommunication, qu'il nous en avertisse.

FORMA rescriptionis denunciationum matrimonialium seu Bannorum sit hæc aut similis.

EGO N. Parochus Ecclesiæ de N. fidei facio, quod
tribus Dominicis (vel festivis diebus) in Eccle-
infra Missarum solemnibus publicè proclamavi banna
mei parochiani, & N. parochianæ loci de N. rite affid-
rum, quodque nullum impedimentum oppositum fuit
à me deprehensum, propter quod matrimonio conjung-
possint. Datum sub mea signatura, anno Domini,
Ita testor N. Parochus loci de N.

DE MATRIMONIO.

1. *Temporibus à jure prohibitis, nempe à Dominica prima Adventus inclusivè, usque ad diem Epiphaniæ inclusivè: & à feria quarta Cinerum inclusivè, usque ad Dominicam in Albis inclusivè, non fiant nuptiarum benedictio, publica sponsæ traductio, publica nuptiarum convivium; & contravenientes denuncientur puniendi juxta decreta secundæ Synodi provincialis, nec iisdem temporibus matrimonium ipsum sine dispensatione contrahatur.*

2. *Matrimonium coram proprio Parocho vel alio Sacerdote de ejus vel Ordinarii licentia, & duobus vel tribus testibus celebrari debet: alioquin irritum est ac nullum.*

3. *Proprius verò Parochus ille censetur, qui alterius contrahentium, viri vel feminae, Pastor est: parochianus autem in ordine ad matrimonium contrahendum nemo censeatur qui intra fines Parochiæ per sex ad minus menses non habitaverit, si de alia ejusdem dioceseos Parochia ad illam transmigraverit; & per annum, si in aliena diocesi antea commoratus sit, nisi à contrahentium priore Parocho specialis permissio & in scriptis exhibeatur, cum ejusdem litteris testimonialibus munitis sigillo Episcopi, quod publicatis bannis nullum objectum fuerit impedimentum, nisi aliud ob rationes allegandas Illmo Domino Archiepiscopo videatur.*

Syn. prov.
tit. I. cap. 2.

4. *Matrimonium in Ecclesia celebretur. Quod si gravi ex causa fuerit alibi celebratum, sponsi ad Ecclesiam veniant benedictionem accepturi, sed consensus ab eis iterum non exigatur.*

5. *Benedictio conjugum à solo Parocho vel alio de ejus aut Ordinarii licentia impendi debet. Quæ & quando danda sit, non ex viro, sed solum ex muliere spectandum est, an scilicet nunquam sit antea benedicta. Nec refert an vidua ipsa secundo nubens sit virgo vel non: sed an sit benedicta. Unde quæ semel nupsit, sed ante acceptam benedictionem facta est vidua, si postea iterum nubat, erit benedicenda, licet non sit virgo: at quæ semel est benedicta, non est iterum benedicenda.*

6. *Itaque primæ mulieris nuptiæ benedicendæ sunt, quamvis vir aliam uxorem habuerit: secundæ verò mulieris nuptiæ nullatenus benedici debent, si illa semel fuit benedicta, licet ejus vir nunquam uxorem duxerit.*

7. *Caveat Parochus aliquem in parochia sua sustinere, qui mulierem uxoris loco tenet, quam sibi legitime non conjunxit: sed tales moneat ut quamprimum ab invicem separentur: & si parere noluerint, deferantur ad Officialem.*

8. *Nec ferat quod conjuges propria sua voluntate, seu quovis modo se mutuò relinquant, quantumvis justa eis causa videatur: sed remittantur ad Ordinarium vel Officialem, ut de eorum separatione juxta juris dispositionem decernat.*

ORDO CELEBRANDI MATRIMONIUM.

Parochus publicationibus debite factis & nullo impedimento objecto, Matrimonium celebraturus, in Ecclesia superpelliceo & stolâ indutus (aut paramentis Missæ, si est celebraturus,) adhibito Clerico coram duobus aut tribus testibus, ad altare in cornu Epistolæ, vel alibi
juxta

juxta consuetudinem, vocat ad se sponsum, à quo, si alter conjugum alienæ sit Parochiæ, exigit (nisi ante id factum sit) testimonium alterius Parochi, super publicationibus bannorum, & reliquis ad Matrimonium præ requisitis. Postea sponsus profert Parocho annulum benedicendum.

B E N E D I C T I O A N N U L I.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

℞. Qui fecit cœlum & terram.

O R E M U S.

Creator & conservator humani generis, dator gratiæ spiritualis, largitor æternæ salutis, bene ✠ dic hunc annulum; ut quæ illum portaverit fidelitatem integram suo sponso servans, in pace & voluntate tua permaneat, atque in mutuâ charitate semper vivat. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Si plures annuli simul benedicendi offerantur, utatur numero plurali.

Aspergit annulum aquâ benediçtâ, & illum reddit sponso, vel ipse servat.

Tunc sponsum à dextris & sponsam à sinistris positos sigillatim proprio nomine compellans, interrogat.

N. *Êtes-vous venu ici librement pour épouser N. qui est ici présente?* ℞. *Oui.*

Mox Sponsam interrogat.

Et vous, N. êtes-vous venue ici librement, pour épouser N. qui est ici présent. ℞. *Oui.*

R

Ne connoissèz-vous aucun empêchement, de parenté, d'affinité, de vœu, ou autre, pour lequel vous ne puissiez vous marier ensemble ? R. Non.

Tum ad assistentes convertit sermonem, dicens :

M*Es Freres, nous sommes ici assemblés au nom de Dieu, pour achever le mariage ci-devant promis en face de l'Eglise, entre N. & N. ici présents; & à cet effet nous avons publié trois bans (si alicujus banni remissionem ab Archiepiscopo obtinuerint partes, dicat : un, ou deux,) & personne ne s'y est opposé : néanmoins avant que de passer outre, nous vous commandons que si quelqu'un sçait quelque empêchement, pour lequel ce mariage ne seroit légitime, on nous en avertisse.*

Si nemo reclamet, constitutis ante se futuris conjugibus jubeat utrumque jungere dexteras, easque extremitate stolæ involvens dicat :

ψ. Adjutorium nostrum in nomine Domini. R. Qui fecit cœlum & terram. In nomine Patris, & Filii ✠, & Spiritûs sancti. R. Amen.

Monet sponsum, ut secum attentè & perfectè pronunciet sequentia :

N. Je N. vous prends pour ma femme & épouse, & je vous promets que je vous serai fidèle mari, & que je vous garderai fidélité, tant qu'il plaira à Dieu nous laisser ensemble.

Idem jubeat dicere Sponsam.

N. Je N. vous prends pour mon mari & époux, & je vous promets que je vous serai fidelle épouse, & que je

De Sacramento Matrimonii.

131

vous garderai fidélité, tant qu'il plaira à Dieu nous laisser ensemble.

Idem Flandricè pro Sponso.

M. Ick N. neme u voor myne wettighe huysvrouwe, ende ick belove u, dat ick u eenen ghetrouwen man sal blyven, ende ghetrouheyt myns lichaems bewaeren soo langhe ons Godt almachtich te samen sal laten.

Pro Sponsa.

N. Ick M. neme u tot mynen wettighen man, ende ick belove u, dat ick u eene ghetrouwe huysvrouwe sal blyven, ende getrouheyt myns lichaems bewaren soo langhe ons Godt almachtich te samen sal laten.

Data sic utrimque fide Sacerdos subjungit :

Et ego vos in matrimonium conjungo : In nomine Patris ✠, & Filii, & Spiritûs sancti. Amen.

Tunc revolutâ stolâ à manibus conjugum, jubet sponsum inferere annulum paulò ante benedictum, digito quarto seu annulari dexteræ manus sponsæ, & interim Sacerdos solus dicit : Accipe N. annulum fidei matrimonialis, ut illum portans, sis armata virtute cœlestis defensionis, & proficiat tibi ad salutem æternam : In nomine Patris ✠, & Filii, & Spiritûs sancti. Amen.

Aspergat conjuges aquâ benedictâ, dicens : Aspergat vos Deus rore gratiæ suæ in vitam æternam. Amen.

Admonet eos ut ambo genuflectant, sponsus quidem à dextris, sponsa autem à sinistris, statimque legit alterum è sequentibus Psalmis.

R ij

Psalms 127.

BEati omnes qui timent Dominum : qui ambulant
in viis ejus.

Labores manuum tuarum quia manducabis : beatus
es & bene tibi erit.

Uxor tua sicut vitis abundans : in lateribus domus
tuæ.

Filii tui sicut novellæ olivarum : in circuitu mensæ
tuæ.

Ecce sic benedicetur homo : qui timet Dominum.

Benedicat tibi Dominus ex Sion : & videas bona
Jerusalem omnibus diebus vitæ tuæ.

Et videas filios filiorum tuorum : pacem super Israël.

Gloria Patri , & Filio , & Spiritui sancto.

Sicut erat , &c.

Si non est spes prolis , dicat sequentem Psalmum 124.

QUi confidunt in Domino , sicut mons Sion : non
commovebitur in æternum , qui habitat in Jeru-
salem.

Montes in circuitu ejus , & Dominus in circuitu
populi sui : ex hoc nunc , & usque in sæculum.

Quia non relinquet Dominus virgam peccatorum
super sortem justorum : ut non extendant justi ad ini-
quitate manus suas.

Benefac Domine bonis : & rectis corde.

Declinantes autem in obligationes , adducet Domi-
nus cum operantibus iniquitatem : pax super Israël.

Gloria Patri , & Filio , &c.

Deinde dicitur : Kyrie eleïson. Christe eleïson. Kyrie eleïson. Pater noster, *secretò*. ψ. Et ne nos inducas in tentationem. Ϡ. Sed libera nos à malo. ψ. Salvos fac servos tuos. Ϡ. Deus meus sperantes in te. ψ. Mitte eis Domine auxilium de Sancto. Ϡ. Et de Sion tuere eos. ψ. Domine exaudi orationem meam. Ϡ. Et clamor meus ad te veniat. ψ. Dominus vobiscum. Ϡ. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Respice quæsumus, Domine, super hos famulos tuos, & institutis tuis, quibus propagationem humani generis ordinasti, benignus assiste, ut qui te auctore junguntur, te auxiliante servantur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Tunc ambo jubeantur vicissim osculari altare, & sic ad sua loca se recepian dum celebretur, aut perficiatur Missa, si illa celebretur: quæ sumatur ex Missali Romano.

Hic & hoc modo finitur officium celebrandi matrimonium, si sint secundæ nuptiæ: nam illæ non sunt benedicendæ, ut dictum est suprâ.

BENEDICTIO SPONSÆ ADHIBENDA TANTUM
IN PRIMIS NUPTIIS EJUS.

Si absque celebratione Missæ nuptiæ benedicantur, hoc fiet continuò post jam dictam orationem, Respice quæsumus, Domine, &c. Si celebretur Missa, benedictio fiet immediatè Postcommunione Sacerdotis, antequam Missale ad alterum latus altaris reportetur. In supremo igitur gradu altaris constitutis & genuflexis sponso &

sponsâ, stolæ partem unam collocat Sacerdos super caput viri, alteram super caput mulieris. Si verò viduus sit vir, & aliàs benedictus, tunc utramque stolæ extremitatem capiti mulieris aptat, & dicit :

O R E M U S.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, qui potestate virtutis tuæ de nihilo cuncta creasti, qui dispositis universitatis exordiis, homini ad imaginem Dei facto, ideo inseparabile mulieris adjutorium condidisti, ut femineo corpori de virili dares carne principium, docens quod placuisset à te conjungi, non licere ab homine separari, Deus, qui tam excellenti mysterio conjugalem conjunctionem consecrasti, ut Christi & Ecclesiæ Sacramentum præsignares in foedere nuptiarum : respice propitius super hanc famulam tuam, quæ maritali jungenda consortio, tua se expetit protectione muniri. Sit in ea jugum dilectionis & pacis : fidelis & casta vivat in Christo, imitatrixque sanctarum permaneat feminarum. Sit amabilis viro, ut Rachel ; sapiens, ut Rebecca ; longæva & fidelis, ut Sara : nihil in ea ex actibus suis ille auctor prævaricationis usurpet : nexa fidei, mandatisque permaneat : uni toro juncta contactus illicitos fugiat : munia infirmitatem suam robore disciplinæ. Sit verecundia gravis, pudore venerabilis, doctrinis cœlestibus erudita : sit fœcunda in sobole, sit probata & innocens ; & videant ambo filios filiorum suorum, usque in tertiam & quartam progeniem : & ad optatam senectutem, atque ad beatorum requiem, & ad cœlestia

regna perveniant. Per eundem Dominum nostrum Jesum - Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Si non celebretur Missa, Sacerdos subjungit duas sequentes Orationes : Deus Abraham, &c. & Respice, ut infra.

Si autem celebretur Missa; Sponsis in loco suo manere jussis, celebrans ad altare reversus dicit Communionem & Postcommunionem. In fine Missæ, post Ite Missa est, vel Benedicamus Domino, dicto, Placeat, antequam det benedictionem Missæ, ad Sponsos rursus conversus, extensâ super eos dexterâ, non applicatâ stolâ dicit :

O R E M U S.

DEus Abraham, Deus Isaac & Deus Jacob, sit vobiscum & ipse adimpleat bene ✠ dictionem suam in vobis : ut videatis filios filiorum vestrorum, usque ad tertiam & quartam generationem, & postea vitam æternam habeatis sine fine. Adjuvante Domino nostro Jesu - Christo, qui cum Patre & Spiritu sancto vivit, & regnat Deus in sæcula sæculorum. R. Amen.

O R E M U S.

Respice quæsumus Domine super hanc conjugationem : & sicut misisti sanctum Angelum tuum Raphaëlem ad Tobiam & Saram ; ita mittere dignare bene ✠ dictionem tuam super conjuges istos, & semina semen vitæ æternæ in mentibus eorum, ut in tua vo-

luntate permaneant, in amore tuo vivant, & senescant, atque multiplicentur in longitudinem dierum. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Aspergit conjuges aquâ benediçtâ : tum more solito dat benediçtionem Missæ, & legit Evangelium sancti Joannis, In principio erat verbum.

Quo dicto hujus Sacramenti vim & usum breviter explicet, ac sponfos ad vitam in conjugio debite traducendam hortetur hoc modo, mutando pro qualitate conjugum.

LE mariage par lequel vous venez d'être unis ensemble est une alliance toute divine. Il nous représente l'union sacrée de J. C. avec l'Eglise son épouse. Le mariage a été institué dès l'origine du genre humain avant sa corruption & dans la parfaite innocence du Paradis terrestre. Il a voulu le sanctifier par sa présence aux nœces de Cana, où il fit son premier miracle. Il a voulu répandre par ce Sacrement une bénédiction abondante sur la source de notre naissance, afin que ceux qui s'unissent dans cet état ne songent qu'à avoir des enfans, & moins à en avoir, qu'à en donner à Dieu qui ressemblent à leur Pere céleste. Le lien du mariage rend les deux personnes inséparables, & la mort seule peut rompre ce lien. L'esprit de Dieu l'a réglé ainsi pour le bien des hommes, afin de réprimer l'inconstance & la confusion qui troubleroient l'ordre des familles, & la stabilité nécessaire pour l'éducation des enfans. Ce joug perpétuel est difficile à supporter pour la plupart des hommes légers, inquiets & remplis de défauts. Chacune des deux personnes a ses imperfections. Les naturels sont opposés, les humeurs sont souvent presque

presque incompatibles. A la longue la complaisance s'use. On se lasse les uns des autres dans cette nécessité d'être presque toujours ensemble, & d'agir en toutes choses de concert. Il faut une grande grace, & une grande fidélité à la grace reçue, pour porter patiemment ce joug. Quiconque l'acceptera par l'espérance de s'y contenter grossièrement, y sera bientôt mécompté. Il sera malheureux, & rendra sa compagne malheureuse. C'est un état de tribulation & d'assujettissement très-pénible, auquel il faut se préparer en esprit de pénitence, quand on s'y croit appelé de Dieu. La grace du Sacrement adoucit ce joug, & donne la force de le porter sans impatience. C'est par cette grace, que les deux personnes se supportent & s'entr'aident avec amour. Vous époux, aimez votre épouse comme J. C. a aimé son Eglise qu'il a lavée dans son sang, & qui est l'objet de ses complaisances. Chérissez votre épouse comme une autre vous-même, puisque par le mariage les deux personnes n'en font plus qu'une. Epargnez-la, ménagez-la, conduisez-la avec douceur & tendresse par persuasion, vous souvenant de l'infirmité de son sexe, suivant l'instruction de l'Apôtre. Communiquez-lui vos affaires avec confiance, puisque les vôtres deviennent les siennes dans cette intime société. Accoutumez-la à l'application, au travail domestique, au détail du ménage, afin qu'elle soit en état d'élever des enfans avec autorité & prudence dans la crainte de Dieu. Et vous épouse, aimez & honorez votre époux comme l'Eglise aime & honore Jesus-Christ son époux. Regardez Jesus-Christ même en lui. Obéissez-lui selon Dieu comme à votre chef, comme à celui qui vous représente Dieu sur la terre.

mériter sa confiance par votre douceur, par votre complaisance, par votre modestie, par votre soin pour le soulager. Soyez-vous inviolablement fidèles l'un à l'autre. Ne vous contentez pas de fuir avec horreur tout ce qui ressentiroit l'infidélité; mais évitez avec précaution jusqu'aux plus légers ombrages qui pourroient altérer la confiance dans cette sainte union. Montrez-vous l'un à l'autre une simplicité & une modestie qui vous ôte réciproquement toute défiance. Que votre état vous force à tenir plus facilement la chair soumise à l'esprit, & non à lui permettre une dangereuse licence. Puisque les enfans sont les fruits de la bénédiction du mariage, je prie Dieu qu'il vous en donne qui soient des saints & qui servent un jour à vous consoler dans votre vieillesse.

Tum novi conjuges osculato altari, discedunt cum suis in pace.

Deinde Parochus describat in registro matrimoniali nomina & cognomina sponfi & sponsæ, & aliquot testium qui, si possint, ibidem subscribant, aut aliàs notam suam apponant, cum annotatione diei, mensis & anni quibus hæc acta fuerint.

B E N E D I C T I O

MULIERIS PRÆGNANTIS, QUÆ SIBI VEL PROLI METUIT.

*S*I mulier paritura difficiles partus metuit, vel alia pia de causa benedictione Ecclesiastica adversus imminens periculum muniri desideret; ad Ecclesiam profecta & ante altare genuflexa (non autem in privatis ædibus, nisi magna necessitas id postulet) à Sacerdote superpelliceo & stola induto, hunc in modum benedicitur :

- ℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini.
- ℟. Qui fecit cœlum & terram.
- ℣. Salvam fac ancillam tuam.
- ℟. Deus meus sperantem in te.
- ℣. Mitte ei, Domine, auxilium de sancto.
- ℟. Et de Sion tuere eam.
- ℣. Nihil proficiat inimicus in ea.
- ℟. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.
- ℣. Esto ei, Domine, turris fortitudinis.
- ℟. A facie inimici.
- ℣. Domine exaudi orationem meam.
- ℟. Et clamor meus ad te veniat.
- ℣. Dominus vobiscum.
- ℟. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

OMnipotens sempiterne Deus, qui dedisti famulis tuis in confessione verę fidei, æternę Trinitatis gloriam agnoscere, & in potentia majestatis adorare unitatem : quęsumus, ut ejusdem fidei firmitate, ab omnibus semper muniamur adversis.

Domine Deus, creator fortis & terribilis, justus & misericors, qui solus bonus es & pius; qui de omni malo liberas Israël, qui elegisti patres nostros, & sanctificasti eos munere Spiritus tui : qui gloriosę Virginis Matris Marię corpus & animam, ut dignum Filii tui habitaculum effici mereretur, eodem Spiritu cooperante pręparasti : qui Joannem Baptistam in utero matris exultare fecisti : accipe sacrificium cordis contriti, ac fervens desiderium famulę tuę *N.* humiliter supplicantis pro conservatione sui, & prolis quam ei dedisti concipere; & defende eam ab omni malo, & injuria diri hostis, ut obstetricante manu misericordię tuę, foetus ejus in hanc lucem veniat incolumis, & sanctę regenerationi servetur, tibi que in omnibus jugiter deserviat, & vitam consequi mereatur æternam. Per Christum.

Aspergit mulierem aquę benedictę, dicens :

Aspergat te, Deus, rore gratię suę in vitam æternam. Amen.

Deinde recitat Psalmum 66.

Deus misereatur nostri, & benedicat nobis : illuminet vultum suum super nos, & misereatur nostri.

Ut cognoscamus in terra viam tuam : in omnibus gentibus salutare tuum.

Confiteantur tibi populi Deus : confiteantur tibi populi omnes.

Lætentur & exultent gentes : quoniam judicas populos in æquitate, & gentes in terra dirigis.

Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes : terra dedit fructum suum.

Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus : & metuant eum omnes fines terræ.

Gloria Patri, &c. Sicut erat, &c.

Kyrie eleïson. Christe eleïson. Kyrie eleïson.

Pater noster. Et ne nos inducas in tentationem.

✠. Benedicamus Patrem, & Filium, cum sancto Spiritu.

℟. Laudemus & superexaltemus eum in sæcula.

✠. Angelis suis Deus mandavit de te. ℟. Ut custodiant te in omnibus viis tuis. ✠. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ✠. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Visita, Domine, creaturam istam, & omnes insidias inimici ab ea longè repelle : Angeli tui sancti eam, ejusque prolem in pace custodiant, & benedictio tua sit super eas semper. Salva eas omnipotens Deus, & lucem tuam eis concede perpetuam. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Subjungit : Benedictio Dei omnipotentis Patris, & Filii ✠, & Spiritus sancti, descendat super te, & maneat semper. Amen.

M O N I T I O N E S

D O M I N I C A L E S .

*N*ullo Dominico die prætermittat Parochus per se vel per alium, post Offertorium Missæ Parochialis, vel aliâ consuetâ horâ, facere mandata, seu monitiones : caveat autem pro singulis benefactoribus particulares facere.

FORMULA MONITIONUM DOMINICALIUM.

*C*Hrétiens, nous sommes présentement assemblés ici, afin qu'en ce saint jour de Dimanche, nous puissions tous d'un cœur & d'une voix, louer Dieu, & lui offrir nos prières en toute dévotion & humilité. Mais avant toutes choses, prions-le qu'il lui plaise, par sa bonté & miséricorde, purifier nos consciences de tous nos péchés, & élever nos cœurs vers lui ; afin que par ce moyen nos prières & nos actions lui soient agréables, & nous soient salutaires.

Ensuite, nous prierons en général pour la paix, pour l'exaltation de la sainte Eglise, pour l'accroissement de la foi catholique, pour l'extirpation des hérésies, & la conversion des infidèles. Spécialement nous prierons pour notre saint Pere le Pape N. pour les Cardinaux, Archevêques, nommément pour notre R^{me} Archevêque de Cambrai, pour tous Evêques, Prélats, Pasteurs, & ceux qui ont la charge des âmes, & pour toutes personnes Ecclésiastiques ; afin que par leur bonne doctrine & leur bon exemple, ils puissent servir de conducteurs à leurs Sujets, & les

conduire en la crainte de Dieu & en l'observance de ses saints Commandemens.

Nous prierons aussi pour l'état séculier de l'Eglise, pour le Roi, pour nos Princes & leur Conseil, & pour tous autres Rois & Princes Chrétiens, Nobles & Seigneurs temporels, particulièrement pour M. le Gouverneur (ou le Seigneur) de cette ville, le Magistrat & autres Officiers; afin que Dieu leur donne l'esprit de sagesse pour bien gouverner leurs Sujets, la force pour vaincre les rebelles & les ennemis de l'Eglise, & la justice pour maintenir les bons, punir les méchants, rendre à chacun le sien, & conserver le Peuple en paix.

Nous n'oublierons pas aussi les veuves, les orphelins, les malades, les prisonniers, les pèlerins, les pauvres, & tous autres nécessiteux, afin qu'il plaise à Dieu les délivrer de leurs tribulations, ou leur donner la force de les endurer patiemment: Nous vous les recommandons aussi dans la distribution de vos bienfaits & aumônes, afin que leurs nécessités soient un peu soulagées.

De plus, nous prierons pour tous les gens de bien, afin que Dieu leur donne la grace de persévérer jusqu'à la mort; & pour les méchants & pécheurs, afin que Dieu les convertisse.

Enfin, nous nous souviendrons particulièrement des fidèles trépassés, nos parens, amis & bienfaiteurs, dont les âmes sont détenues en Purgatoire; afin que Dieu, par sa miséricorde, les délivre des peines qu'ils endurent, & les veuille mettre dans le repos éternel. Disons: De Profundis, &c. Requiem æternam, &c. A porta inferi. Erue Domine. Domine exaudi, &c. Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Fidelium Deus omnium Conditor & Redemptor, animabus omnibus fidelium defunctorum, remissionem cunctorum tribue peccatorum; ut indulgentiam quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur. Qui vivis, &c.

Requiem æternam dona eis, Domine. Et lux perpetua luceat eis. Requiescant in pace. *℟.* Amen.

Post hæc publicabit ea quæ præsentì hebdomadâ populo observanda, seu cognoscenda fuerint: ut Festa, jejunia, exequias defunctorum, obitus, Missas solemnes, Indulgentias (si quæ sint) Banna Matrimonialia, & Ordinum sacrorum juxta modum dictum supra, fol. 127, 117.

His absolutis Parochus ad populum habebit concionem, in qua non tam tractandis altioribus quæstionibus incumbat, quàm inspectandis vitiis aut proponendis virtutibus se utilem præstet.

Et quoniam utriusque sexus plebei homines, etiam provecæ ætatis, parum perfectè Christianæ fidei rudimenta sciunt, Parochus quavis Dominica, peracta Concione, antequàm descendat è suggestu, clarè & distinctè, vernacula lingua, eadem rudimenta recitabit: non tamen omnia uno, sed diversis diebus, ut populus ea faciliùs memoriæ mandet. Non obstantibus, quòd idem Parochus catechisticam lectionem alia hora instituat, vel quòd erectæ illic scholæ Dominicales distinctè observentur. Dicet ergo:

Pater noster qui es in coelis: sanctificetur nomen tuum. Adveniat regnum tuum. Fiat voluntas tua
sicut

sicut in cœlo & in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie. Et dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne nos inducas in tentationem. Sed libera nos à malo. Amen.

*N*Otre Pere qui êtes aux cieux : que votre nom soit sanctifié. Que votre royaume nous advienne. Que votre volonté soit faite en la terre comme au ciel. Donnez-nous aujourd'hui notre pain quotidien. Et nous pardonnez nos offenses comme nous pardonnons à ceux qui nous ont offensé. Et ne nous induisez point en tentation. Mais délivrez-nous du mal. Ainsi soit-il.

*A*Ve Maria, gratia plena, Dominus tecum : benedicta tu in mulieribus : & benedictus fructus ventris tui JESUS. Sancta Maria, Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus, nunc & in hora mortis nostræ. Amen.

*J*E vous salue, Marie, pleine de grace ; le Seigneur est avec vous. Vous êtes bénie entre toutes les femmes, & béni est le fruit de votre ventre JESUS. Sainte Marie, Mere de Dieu, priez pour nous pécheurs, maintenant & à l'heure de notre mort. Ainsi soit-il.

Les articles de la Foi sont au nombre de douze.

1. *J*E crois en Dieu le Pere tout-puissant, Créateur du ciel & de la terre.
2. Et en JESUS-CHRIST son fils unique, notre Seigneur.
3. Qui a été conçu du saint Esprit, né de la Vierge Marie.
4. Qui a souffert sous Ponce Pilate, a été crucifié, mort, & enseveli.
5. Est descendu aux enfers, le troisième jour est ressuscité des morts.

6. *Est monté aux cieux, où il est assis à la droite de Dieu le Pere tout-puissant.*
7. *De-là il viendra juger les vivans & les morts.*
8. *Je crois au saint Esprit.*
9. *La sainte Eglise catholique. La Communion des Saints.*
10. *La rémission des péchés.*
11. *La résurrection de la Chair.*
12. *La vie éternelle. Ainsi soit-il.*

Les Commandemens de Dieu sont au nombre de dix.

1. **U**N seul Dieu tu adoreras & aimeras parfaitement.
2. **U** Dieu en vain tu ne jureras, ni autre chose pareillement.
3. *Les Dimanches tu garderas, en servant Dieu dévotement.*
4. *Pere & Mere honoreras, afin que tu vives longuement.*
5. *Homicide point ne feras, de fait, ni volontairement.*
6. *Luxurieux point ne feras, de corps ni de consentement.*
7. *Les biens d'autrui tu ne prendras, ni retiendras injustement.*
8. *Faux témoignage ne diras, ni mentiras aucunement.*
9. *L'œuvre de chair ne désireras qu'en mariage seulement.*
10. *Biens d'autrui ne convoiteras, pour les avoir injustement.*

Les Commandemens de l'Eglise sont six principaux, sçavoir :

1. **L**Es saints Dimanches Messè ouïras, & Fêtes de commandement.
2. *Tous tes péchés confesseras à tout le moins une fois l'an.*

3. *L'Eucharistie tu recevras au moins à Pâque humblement.*
4. *Les Fêtes tu sanctifieras, qui te sont de commandement.*
5. *Quatre-temps, vigiles jeûneras, & le Carême entièrement.*
6. *Hors de temps nôces ne feras, payant les dîmes justement.*

Les Sacremens de l'Eglise sont au nombre de sept.

B *Aptême, Confirmation, Eucharistie, Pénitence, Extrême-Onction, Ordre & Mariage*

Les Péchés capitaux communément appelés mortels, sont au nombre de sept.

O *Rgueil, Avarice, Luxure, Envie, Gourmandise, Colere & Paresse.*

TANDEM ACTIONEM SUAM ITA CONCLUDET :

Nous dénonçons ici pour excommuniés tous hérétiques, schismatiques, simoniaques, ceux qui sont coupables de confidence, sorciers, auteurs de maléfices, devins, ceux qui se battent en duel, ceux qui frappent un clerc, ceux qui fraudent pour la dîme, ceux qui usurpent les biens & droits de l'Eglise, ou qui en retiennent les titres ; les usuriers publics, ceux qui exposent leurs enfans, ceux qui se marient hors de leurs paroisses sans permission, ou qui vont surprendre leurs Pasteurs, leur déclarant par voie de fait, qu'ils se prennent pour mari & pour femme.

In hac denunciandi forma, caveant Parochi, ne alicujus personæ nomen exprimant nisi speciale, & in literis expressum ab Officiali Cameracensi mandatum habeant.

CATALOGUS PECCATORUM GRAVIORUM,
Dominica tertia Adventus, & prima Quadragesimæ,
ac etiam Dominica Passionis per Parochos, vel eorum
Vicarios Capellanos, è suggestu singulis annis legendus.

CHrétiens, ce saint temps des Advents [ou de Carême] nous engage à penser à nos consciences, & à les purifier de tous les péchés que nous avons commis contre les commandemens de Dieu & de son Eglise pendant tout le cours de notre vie, & spécialement depuis notre dernière confession; afin d'être bien disposés à la sainte Communion que nous devons recevoir à Noël [ou aux Pâques prochaines]. Mais comme plusieurs d'entre vous, n'ont pas la connoissance entiere des péchés qui rendent une Communion indigne, nous vous mettrons devant les yeux un abrégé des péchés plus communs & plus remarquables; afin que ceux qui se sentiront coupables de quelqu'un d'entr'eux, en fassent pénitence & entiere confession aux Prêtres qui sont commis & ordonnés pour les absoudre.

P R E M I E R E M E N T.

Contre le
1er Com-
mandement

CEux qui, étant en âge de discrétion, négligent d'apprendre l'Oraison Dominicale, la Salutation Angélique, les Articles de la Foi, les Commandemens de Dieu & de l'Eglise.

Ceux qui ne croient pas tout ce que l'Eglise catholique, Apostolique & Romaine nous enseigne & commande de croire, soit qu'il soit écrit en la sainte Ecriture ou non.

Ceux qui doutent opiniâtrément de quelque article ou point de foi; ceux qui ont ou qui lisent des livres contenant des choses contraires à la foi; les forciers, ceux

qui emploient des billets, des paroles, ou autres signes superstitieux, qui usent d'invocation du démon, ou enchantemens, qui font des maléfices, qui recourent aux devins; & en général tous ceux qui veulent obtenir certains effets par des voies qui semblent renfermer un pacte ou sortilège, en ce qu'elles n'ont aucun rapport naturel à cet effet qu'ils en attendent.

CEux qui blasphèment le nom de Dieu ou des Saints; Contre le 2.
ceux qui jurent en vain, ou qui font de faux sermens, même pour les moindres choses.

Ceux qui font vœu de faire des choses défendues.

Ceux qui n'accomplissent, ou qui empêchent les autres d'accomplir leurs vœux.

CEux qui travaillent les jours de Fêtes & Dimanches; Contre le 3.
ceux qui négligent d'ouïr la Messe entière les Fêtes & Dimanches, & qui empêchent leurs enfans, serviteurs & servantes de l'ouïr, à moins qu'ils n'aient quelque excuse légitime.

Ceux qui négligent d'assister à la Messe & aux instructions de la Paroisse.

Ceux qui n'entendent pas la Messe avec la modestie & l'attention requise.

Ceux qui emploient les jours de Fêtes & Dimanches en jeux, danses, banquets, en ivrogneries, &c.

CEux qui désobéissent à leur pere, mere, maîtres, Contre le 4.
maîtresses, & autres supérieurs, en choses raisonnables.

Ceux qui les battent, les haïssent, ou les maltraitent avec mépris.

Ceux qui ne secourent pas leur pere & leur mere dans leurs nécessités.

Les Magistrats, & autres Supérieurs, dont la négligence a causé quelque dommage au public.

Les peres, les meres, les maîtres, les maîtresses, & supérieurs qui négligent l'instruction de leurs enfans ou domestiques, ou inférieurs, pour la foi ou pour les mœurs chrétiennes ; ceux qui leur donnent mauvais exemple, les portent au mal, ou ne les corrigent point.

Les peres & les meres qui traitent trop rigoureusement leurs enfans, ou qui, refusant de les entretenir d'une maniere convenable, les jettent dans le désespoir & dans la débauche.

Les maîtres ou maîtresses qui traitent trop rudement leurs domestiques, ou qui refusent de payer leurs salaires.

Les maris qui traitent mal leurs femmes, ou qui leur laissent trop de liberté.

Les femmes qui manquent de respect pour leurs maris, ou qui leur donnent occasion de se jeter dans la débauche.

Les domestiques & les ouvriers qui ne font point exactement le service de leurs maîtres ou maîtresses.

Ceux qui sont négligens à faire baptiser ou confirmer leurs enfans.

Peres & meres, sages-femmes, nourrices & autres, par la négligence desquels les enfans sont suffoqués ou noyés.

Les enfans héritiers, & autres, qui n'accomplissent les legs pieux, restitutions ordonnées, & dernieres volontés des peres & meres, ou autres testateurs.

Contre le 5.

C*Eux qui tuent ou blessent quelqu'un injustement.*

Ceux qui s'appellent les uns les autres en duel.

Ceux qui, en corrigeant trop rudement les enfans, les blessent ou les rendent malades.

Ceux qui empêchent la génération, ou font avorter quelque personne.

Les médecins ou chirurgiens, qui, par ignorance, négligence ou malice, nuisent à la santé de leurs malades.

Ceux qui, par excès de boire ou manger, nuisent à leur santé ou à la santé d'autrui.

Ceux qui entretiennent des haines, rancunes ou querelles, & qui desirent ou procurent la mort, ou autre mal à leur prochain.

Ceux qui refusent d'assister leur prochain dans une extrême nécessité.

Ceux qui donnent à leur prochain des malédictions.

C*Eux qui profèrent des paroles, ou chantent des chansons, ou lisent des livres sales & impudiques, ou qui font des attouchemens ou baisers deshonnêtes.* Contre le 64

Ceux qui commettent le péché d'impureté en leur particulier, ou avec d'autres.

Les personnes qui se parent pour exciter en autrui des desirs deshonnêtes.

Ceux qui contribuent volontairement à ces sortes de péchés.

C*Eux qui dérobent, même à leurs pere & mere, ou autres parens.* Contre le 7.

Ceux qui retiennent le salaire de leurs serviteurs, servantes, ouvriers, laboureurs, &c.

Ceux qui reçoivent quelque chose des personnes qui n'ont aucun droit de la donner ; comme de la femme, enfans, serviteurs & servantes, & semblables, contre la volonté de celui en la puissance duquel ils sont.

Ceux qui, par une dépense excessive, se mettent hors

d'état de payer leurs dettes , & tous ceux qui négligent de les payer.

Ceux qui ne paient point la dîme sur le pied où elle est dûe.

Ceux qui ne restituent pas au propriétaire ce qu'ils ont trouvé , ou qui ne font pas la diligence nécessaire pour découvrir le propriétaire.

Ceux qui débitent quelque fausse monnaie , la connoissant pour fausse , même sous prétexte d'avoir été trompés en la recevant.

Ceux qui causent quelque dommage aux terres , maisons ou meubles de leur prochain.

Ceux qui achètent avec connoissance les choses dérobées.

Ceux qui retiennent les biens ou les titres de l'Eglise , ou du prochain , injustement.

Ceux qui usurpent sur les terres de leur prochain , en changeant ou en outre-passant les bornes de leurs champs.

Les marchands & autres , qui , en vendant , en achetant , ou en échangeant , trompent leur prochain.

Les marchands , hôtes , cabaretiers , & autres vendeurs , qui ne livrent point avec des mesures & un poids juste , ou qui vendent de mauvaises marchandises.

Ceux qui prêtent de l'argent à usure.

Les Juges qui , par faveur ou ignorance , donnent une sentence injuste.

Les Avocats qui , par négligence ou ignorance , ou autre faute , sont cause que la Partie qui a bon droit , perd son procès.

Ceux qui intentent , conseillent ou poursuivent des procès injustes , en les connoissant tels.

Les

Les avocats, procureurs, greffiers, notaires, & autres, qui retiennent ou perdent par négligence quelque papier, instrument & productions de parties, en sorte qu'ils perdent leurs procès ; & aussi ceux qui retiennent les testamens, ou autres donations.

Les greffiers, notaires, hommes de fief, &c. qui forment ou qui sont présens quand on forme des instrumens faux, contrats illicites, ou notoirement usuraires.

Ceux qui falsifient les testamens, chirographes, & obligations sciemment, & de mauvaise foi, ou qui négligent d'y mettre les clauses nécessaires.

Les receveurs ou commis, qui font payer plus qu'il n'est dû.

Les maîtres & maîtresses d'écoles ou d'artisans, qui n'enseignent pas leurs enfans, ou apprentifs, avec soin & fidélité comme ils le doivent.

Les bergers qui négligent leurs troupeaux.

Les magistrats, tuteurs, receveurs des orphelins, qui ne font pas le profit des pupilles ou mineurs.

Nota. Il faut remarquer que tous ceux qui causent quelque dommage à leur prochain, outre le péché qu'ils commettent, sont encore obligés à restitution.

Ceux qui, étant interrogés juridiquement, ne disent point la vérité. Contre le 8.

Ceux qui, étant interrogés selon l'ordre du droit pour rendre témoignage en jugement, ne le rendent pas suivant ce qu'ils sçavent, ou le rendent faussement.

Ceux qui mentent au préjudice de l'honneur ou du bien d'autrui.

Ceux qui imposent des choses désavantageuses à leur prochain.

Ceux qui font des jugemens téméraires contre leur prochain.

Ceux qui, par leurs médisances, nuisent à la réputation du prochain, sont tenus à la restitution tant pour l'honneur que pour le bien.

Ceux qui prêtent l'oreille à des médisances, ou qui les rapportent.

Contre le
9e & 10e.

C*Eux qui ont des desirs deshonnêtes ou qui s'arrêtent volontairement à des pensées d'impureté.*

Ceux qui desirent injustement le bien d'autrui.

Commandemens de l'Eglise.

Contre le 3.

C*Eux qui ne jeûnent pas le carême, les quatre-temps, ou les vigiles, ou qui mangent de la viande ou des œufs dans le temps défendu, sans permission.*

Ceux qui, dans leurs jeûnes, font des collations excessives.

Ceux qui ne se confessent pas, au moins une fois l'an.

Ceux qui ne se confessent point, quand ils sont ou qu'ils vont se mettre en péril de mort.

Contre le 4.

C*Eux qui ne font pas leur confession entière, taisant volontairement par honte, ou par faute d'examen nécessaire, quelque péché mortel, sont obligés à répéter leur confession.*

Contre le 5.

C*Eux qui se confessent sans repentir, sans un ferme propos de ne plus retomber dans leur péché & d'éviter les occasions de rechûtes.*

Ceux qui ne communient pas, au moins à Pâques.

Ceux qui communient indignement.

Les manieres par lesquelles nous fommes coupables
du péché d'autrui.

Ceux qui commandent de faire un péché, comme de
battre, tuer, dérober, &c.

Ceux qui donnent à quelqu'un le conseil de mal faire.

Ceux qui consentent au péché d'autrui.

Ceux qui flattent ou qui applaudissent, ou qui louent
l'homme qui fait mal, au lieu de le reprendre.

Ceux qui favorisent ou récelent un vol, & qui prennent
en leur protection les malfaiteurs, larrons, homicides, &c.

Ceux qui participent au péché, ou qui aident à le
commettre.

Ceux qui cachent un péché, quand ils peuvent ou le
doivent dire.

Ceux qui n'empêchent point le mal, quand ils peuvent
& doivent l'empêcher.

Ceux qui ne déclarent point l'offense, qui ne décou-
vrent point la chose dérobée, & qui ne disent point la
vérité en jugement ou dans les autres cas dans lesquels ils
y sont tenus.

Voilà, Chrétiens, les péchés les plus ordinaires. Ceux
d'entre vous qui sentiront qu'ils en sont coupables, doivent
s'en confesser avec un vrai repentir & un ferme propos de
s'en corriger. Vous devez d'ailleurs examiner votre conscience
sur les autres péchés qui ne sont pas ici, par rapport à votre
genre de vie & à votre état particulier.

*Hunc Catalogum peccatorum præ oculis semper habeant
Confessarii omnes, quò pœnitentes ignaros, timidos vel
obliviosos, juvare & examinare facilius possint, eorumque
saluti consulere. In quo, si negligentiores fuerint, ceriò
sciant, se suæ negligentiae Deo pœnas gravissimas daturos.*

BENEDICTIO SIGNI SEU CAMPANÆ.

*S*acerdos amictu, albâ & stolâ indutus, cum cruce, lumine, & aquâ benediçtâ, accedet ad locum ubi liquebit metallum : ibique ut fusor opus suum ad optatum finem perducatur, unâ cum assistentibus Clericis, implorabit gratiam Spiritûs sancti, & asperso prius clibano aquâ benediçtâ, dicet :

Veni Creator Spiritus, &c. *ÿ.* Exurge, Domine, adjuva nos. *℟.* Ut auditas faciamus laudes tuas.

O R E M U S.

*A*dsit, quæsumus Domine, supplicationibus nostris virtus Spiritûs sancti, quæ actiones nostras aspirando præveniat, & adjuvando prosequatur ; ut ad laudem tui nominis, justa populi tui desideria compleantur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Ubi fustum metallum decurrerit, & reliqua ex animi sententiâ successerint, pro gratiarum actione dicat :

Te Deum laudamus, &c. *ÿ.* Exaltare super coelos Deus, *℟.* Et super omnem terram gloria tua.

O R E M U S.

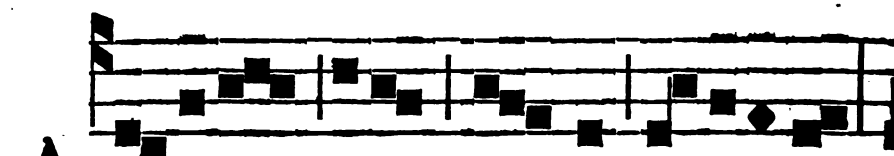
*D*eus cujus misericordiæ non est numerus & bonitatis infinitus est thesaurus ; piissimæ majestati tuæ pro collatis donis gratias agimus, tuam semper clementiam exorantes ; ut qui petentibus postulata concedis, eosdem non deferens, ad præmia futura disponas. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Signum vel Campana debet benedici antequam ponatur in campanili. In primis ità suspendatur & ponatur, ut commodè possit intus & extrà tangi, tractari & circumiri. Deinde juxta campanam paretur faldistorium, hoc est ornata aliqua sedes, vas aquæ benedicendæ, vas cum sale, aspersorium ex ramis buxi, hyssopi, aut salviæ, aliarumve frondium, stupa vel lintea munda, ad abstergendam Campanam, quando opus erit. Si plures fuerint Campanæ benedicendæ, plura aspersoria parentur.

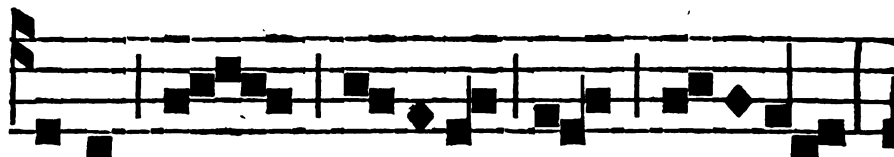
Præterea sternatur mensa, super quam ponantur vas Olei sancti Infirmorum & Chrismatis, stupa vel lintheum mundum ad detergenda loca unctionum, exinde comburendum; mica panis cum sale, ad pollicem consecrantis defricandum, si eo ad unctiones, & non virgula utatur. Deinde hæc permixta, videlicet thus, myrrha & thymiamma, vel aliqua eorum, si omnia haberi non possint.

Item lintheum aliud majus, unum vel plura, numero Campanarum, ad involvendas eas, peractâ benedictione. Præterea thuribulum cum prunis, unum vel plura supponenda singulis Campanis, vel si thuribula desint, habeantur arulæ quædam, dictis Campanis, eorum loco subjiaciendæ. Adeffe etiam debent Patrini, qui Campanis in progressu Officii nomen imponant, ac manum admoveant.

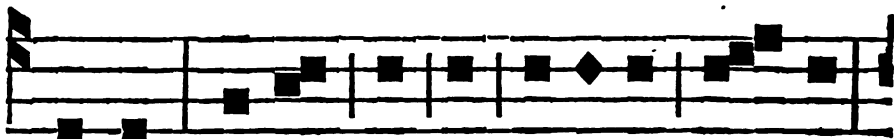
His præparatis, consecrans indutus amictu, albâ, cingulo, stolâ & pluviali albi coloris, procedit de Sacristiâ, cum Clero, & ministris portantibus crucem, & candelabra cum cereis accensis ad locum præparatæ sedis apud Campanam, & comportat ipse Sacerdos secum vasa Olei sancti Infirmorum & Chrismatis: depositisque illis super mensam, eoque sedente, ac cæteris stantibus ordinatè, inchoatur solemniter Antiphona sequens.

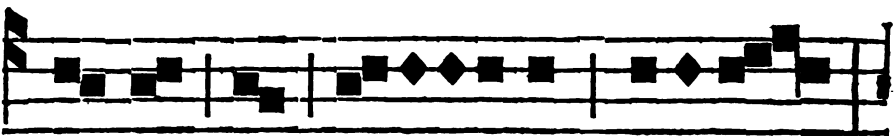
A D e fto u nus De - us om ni po tens,

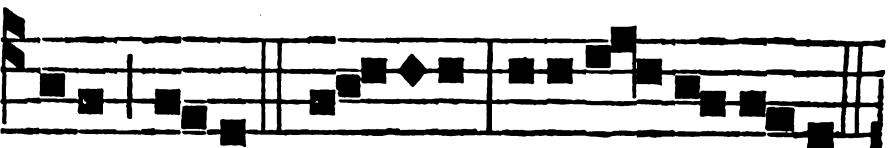
Pa ter, & Fi li us, & Spi ri tus

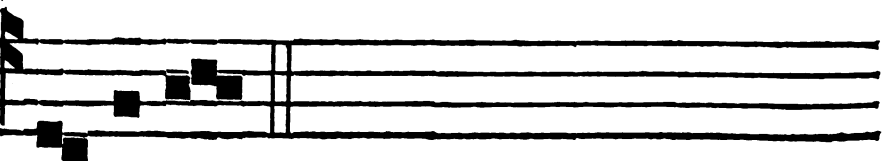
San ctus. Sal vos fac nos Do mi ne De - us

no fter : ut con fi te a mur no mi ni

fan cto tu o. Glo ri a. E v o - v a e.

Ad e fto.

Finitâ Antiphonâ, omnibus genu flexis, canuntur sequentes Litaniæ breves ; in quibus suo loco nominetur bis Sanctus ille, in cujus honore & nomine Campana benedicatur.

L I T A N I Æ.

K Yrie eleïson. Christe eleïson. Kyrie eleïson.	
Christe audi nos. Christe exaudi nos.	
Pater de coelis Deus,	Miserere nobis.
Fili Redemptor mundi Deus,	miserere nobis.
Spiritus sancte Deus,	miserere nobis.
Sancta Trinitas unus Deus,	miserere nobis.
Sancta Maria,	Ora pro nobis.
Sancte Michaël,	ora.
Sancte Gabriel,	ora.
Omnes sancti Angeli & Archangeli,	orate.
Omnes sancti beatorum Spirituum Ordines,	orate.
Sancte Joannes Baptista,	ora.
Omnes sancti Patriarchæ & Prophetæ,	orate.
Sancte Petre,	ora.
Sancte Paule,	ora.
Sancte Joannes,	ora.
Omnes sancti Apostoli & Evangelistæ,	orate.
Omnes sancti Discipuli Domini,	orate.
Omnes sancti Innocentes,	orate.
Sancte Stephane,	ora.
Sancte Laurenti,	ora.
Omnes sancti Martyres,	orate.
Sancte Sylvester,	ora.
Sancte Gregori,	ora.

Sancte Gaugerice ,	ora.
Sancte Autberte ,	ora.
Omnes sancti Pontifices & Confessores ,	orate.
Omnes sancti Doctores ,	orate.
Sancte Benedicte ,	ora.
Sancte Francisce ,	ora.
Omnes sancti Sacerdotes & Levitæ ,	orate.
Sancta Maria Magdalena ,	ora.
Sancta Agatha ,	ora.
Sancta Maxellendis ,	ora.
Sancta Anna ,	ora.
Omnes sanctæ Virgines & Viduæ ,	orate pro nobis.
Omnes Sancti & Sanctæ Dei ,	intercedite pro nobis.
Propitius esto ,	parce nobis, Domine.
Propitius esto ,	exaudi nos, Domine.
Ab omni malo ,	libera nos, Domine.
Ab insidiis diaboli ,	libera.
A fulgure & tempestate ,	libera.
A morte perpetuâ ,	libera.
In die judicii ,	libera.
Peccatores ,	te rogamus audi nos.
Ut pacem nobis dones ,	te rogamus.

Hic consecrans surgit , & stans conversus ad campanam , cantat solus tono Litaniarum :

1. Ut hanc Campanam bene ✠ dicere digneris ,
rogamus.
2. Ut hanc Campanam bene ✠ dicere & sancti ✠ fic
re digneris ,
te rogam
3. Ut hanc Campanam bene ✠ dicere , sancti ✠ fic
& conse ✠ crare digneris ,
te rogan

Tum perficiuntur ab aliis Litaniæ.

Ut fructus terræ dare & conservare digneris, te rog.

Ut nos exaudire digneris, te rogamus.

Fili Dei, te rogamus.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, parce nobis
Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, exaudi nos
Domine.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis.

Christe audi nos. Christe exaudi nos. Kyrie eleïson.

Christe eleïson. Kyrie eleïson. Pater noster. Et ne nos.

O R E M U S.

Actiones nostras quæsumus, Domine, aspirando præveni, & adjuvando prosequere: ut cuncta nostra oratio & operatio à te semper incipiat, & per te cœpta finiatur. Per Christum Dominum nostrum.
¶. Amen.

Postea consecrans exorcizat & benedicit salem, ut supra, fol. 1. Deinde similiter exorcizat aquam, & benedicit, ut ibidem, hac solum differentia, quod post Orationem: Deus qui ad salutem humani generis, antequam fiat commixtio salis & aquæ, subjicienda est sequens Oratio.

O R E M U S.

Bene ✕ dic, Domine, hanc aquam benedictione cœlesti, & assistat super eam virtus Spiritus sancti, ut cum hoc vasculum ad invitandos filios sanctæ Ecclesiæ præparatum, eâ fuerit tinctum, ubicumque postea sonuerit ejus tinnitus, procul recedat virtus inimicorum, umbra phantasmatum, incurfio turbinum,

percussio fulminum, læsio tonitruum, calamitas tempestatum, omnisque spiritus procellarum. Et cum clangorem ejus audierint filii Christianorum, crescat in eis devotionis augmentum, ut festinantes ad piæ matris Ecclesiæ gremium, cantent tibi in Ecclesia Sanctorum, deferentes in sono præconium tubæ, modulationem psalterii, exultationem organi, suavitatem tympani, jucunditatem cymbali; quatenus invitare valeant in templo sancto tuo, suis obsequiis & precibus exercitus Angelorum. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *℞. Amen.*

Post hæc consecrans mittit salem ter in aquam in modum crucis, dicens semel: Commixtio salis & aquæ pariter fiat: In nomine Pa ✠ tris, & Fi ✠ lii, & Spiritus ✠ sancti. ℞. Amen. ʒ. Dominus vobiscum. ℞. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Deus invictæ virtutis auctor, & insuperabilis imperii Rex, ut supra, fol. 3.

His peractis consecrans accepto aspersorio aquæ benedictæ immerso lavat campanam: & si plures sint, lavat sigillatim singulas, & ministri prosequuntur lotionem lavantes eam totaliter intus & extra: deinde cum linteo mundo extergunt: consecrante interim sedente, & cum aliis ministris legente Psalmos subsequentes.

Psalmus 145.

LAuda anima mea Dominum, laudabo Dominum in vita mea: psallam Deo meo quamdiu fuero.

Nolite confidere in principibus : in filiis hominum,
in quibus non est salus.

Exibit spiritus ejus, & revertetur in terram suam :
in illa die peribunt omnes cogitationes eorum.

Beatus cujus Deus Jacob adjutor ejus, spes ejus in
Domino Deo ipfius : qui fecit cœlum & terram, mare
& omnia quæ in eis sunt.

Qui custodit veritatem in sæculum, facit judicium
injuriam patientibus : dat escam esurientibus.

Dominus solvit compeditos : Dominus illuminat
cæcos.

Dominus erigit elisos : Dominus diligit justos.

Dominus custodit advenas, pupillum & viduam
suscipiet : & vias peccatorum disperdet.

Regnabit Dominus in sæcula, Deus tuus Sion : in
generationem & generationem. Gloria Patri, &c.

Psalms 146.

Laudate Dominum, quoniam bonus est psalmus :
Deo nostro fit jucunda, decoraque laudatio.

Ædificans Jerusalem Dominus : dispersiones Israël
congregabit.

Qui sanat contritos corde : & alligat contritiones
eorum.

Qui numerat multitudinem stellarum : & omnibus
eis nomina vocat.

Magnus Dominus noster, & magna virtus ejus :
& sapientiæ ejus non est numerus.

Suscipiens mansuetos Dominus : humilians autem
peccatores usque ad terram.

Præcinite Domino in confessione : psallite Deo
nostro in cithara.

Qui operit cœlum nubibus : & parat terræ pluviam.

Qui producit in montibus fœnum : & herbam fervituti hominum.

Qui dat jumentis escam ipforum : & pullis corvorum invocantibus eum.

Non in fortitudine equi voluntatem habebit : nec in tibiis viri beneplacitum erit ei.

Beneplacitum est Domino super timentes eum : & in eis qui sperant super misericordia ejus.

Gloria Patri, &c.

Psalms 147.

Lauda Jerusalem Dominum : lauda Deum tuum Sion.

Quoniam confortavit seras portarum tuarum : benedixit filiis tuis in te.

Qui posuit fines tuos pacem : & adipe frumenti satiat te.

Qui emittit eloquium suum terræ : velociter currit sermo ejus.

Qui dat nivem sicut lanam : nebulam sicut cinerem spargit.

Mittit crySTALLUM suam sicut bucellas : ante faciem frigoris ejus quis sustinebit ?

Emittet verbum suum, & liquefaciet ea : flabit spiritus ejus, & fluent aquæ.

Qui annuntiat verbum suum Jacob : justitias & judicia sua Israël.

Non fecit taliter omni nationi : & judicia sua non manifestavit eis.

Gloria Patri, & Filio, &c.

Psalmus 148.

Laudate Dominum de coelis : laudate eum in excelsis.

Laudate eum omnes Angeli ejus : laudate eum omnes virtutes ejus.

Laudate eum sol & luna : laudate eum omnes stellæ & lumen.

Laudate eum cœli cœlorum : & aquæ omnes quæ super cœlos sunt, laudent nomen Domini.

Quia ipse dixit, & facta sunt : ipse mandavit, & creata sunt.

Statuit ea in æternum, & in sæculum sæculi : præceptum posuit, & non præteribit.

Laudate Dominum de terra : dracones & omnes abyssi.

Ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum : quæ faciunt verbum ejus.

Montes & omnes colles : ligna fructifera, & omnes cedri.

Bestiæ & universa pecora : serpentes & volucres pennatæ.

Reges terræ, & omnes populi : principes, & omnes judices terræ.

Juvenes & virgines, senes cum junioribus, laudent nomen Domini : quia exaltatum est nomen ejus solius.

Confessio ejus super cœlum & terram : & exaltavit cornu populi sui.

Hymnus omnibus Sanctis ejus : filiis Israël, populo appropinquanti sibi.

CAntate Domino canticum novum : laus ejus in Ecclesia Sanctorum.

Lætetur Israël in eo, qui fecit eum : & filii Sion exultent in Rege suo.

Laudent nomen ejus in choro : in tympano & psalterio psallant ei.

Quia beneplacitum est Domino in populo suo : & exaltabit mansuetos in salutem.

Exultabunt Sancti in gloria : lætabuntur in cubilibus suis.

Exaltationes Dei in gutture eorum : & gladii accipites in manibus eorum.

Ad faciendam vindictam in nationibus : increpationes in populis.

Ad alligandos reges eorum in compedibus : & nobiles eorum in manicis ferreis.

Ut faciant in eis iudicium conscriptum : gloria hæc est omnibus Sanctis ejus.

LAudate Dominum in Sanctis ejus : laudate eum in firmamento virtutis ejus.

Laudate eum in virtutibus ejus : laudate eum secundum multitudinem magnitudinis ejus.

Laudate eum in sono tubæ : laudate eum in psalterio & cithara.

Laudate eum in tympano & choro : laudate eum in chordis & organo.

Laudate eum in cymbalis benesonantibus, laudate eum in cymbalis jubilationis : omnis spiritus laudet Dominum.

Gloria Patri, & Filio : & Spiritui sancto.

Sicut erat, &c.

Perlectis Psalmis, consecrans surgit, & intincta virgula vel pollice dextræ manus in Oleum sanctum Infirmorum, format cum eo ab extra supra campanam signum crucis, dicens :

In nomine Patris, & Filii ✕, & Spiritûs sancti. Amen.

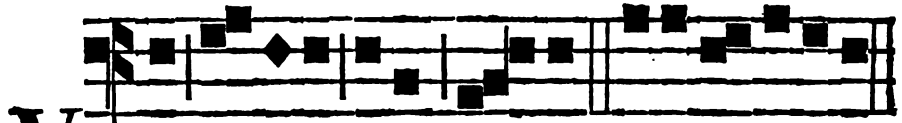
Quo factô, dicit :

O R E M U S.

DEus, qui per beatum Moysem legiferum famulum tuum, tubas argenteas fieri præcepisti : quas cum Levitæ tempore sacrificii clangerent, sonitu dulcedinis populus monitus ad te adorandum fieret præparatus, & ad sacrificia celebranda conveniret : quarum clangore hortatus ad bellum, molimina prosterneret adversantium : præsta quæsumus, ut hoc vasculum sanctæ Ecclesiæ tuæ præparatum, à tuo sancto Spiritu per nostræ humilitatis ministerium sancti ✕ ficetur, ut per illius pulsus fideles invitentur ad sanctam matrem Ecclesiam, & ad præmium supernum, ut cum melodia illius auribus insonuerit populorum, crescat in eis devotio fidei, & amor spiritualis : procul pellantur omnes insidiæ inimici, fragor grandinum, procella turbinum, impetus tempestatum : temperentur infesta tonitrua, ventorum flabra fiant salubriter & moderatè suspenso : prosternat aëreas potestates dextera tuæ virtutis, & hoc audientes tintinnabulum tremiscant, & fugiant ante Crucis in eo depictum vexillum. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Hic consecrans cum stupa vel linteo extergit crucem de Oleo sancto Infirmorum à se factam, & stupam vel linteolum comburit.

Deinde inchoat Antiphonam :

Vox Domini super a - quas. E v o v a e.

Inchoatâ Antiphonâ, cantor incipit Psalmum sequentem.

Psalmus 28.

Afferte Domino filii Dei : afferte Domino filios arietum.

Afferte Domino gloriam & honorem, afferte Domino gloria nomini ejus : adorete Dominum in atrio sancto ejus.

Vox Domini super aquas, Deus majestatis intonuit : Dominus super aquas multas.

Vox Domini in virtute : vox Domini in magnificentia.

Vox Domini confringentis cedros : & confringet Dominus cedros Libani.

Et comminuet eas tamquam vitulum Libani : & dilectus quemadmodum filius unicornium.

Vox Domini intercidentis flammam ignis : vox Domini concutientis desertum, & commovebit Dominus desertum Cades.

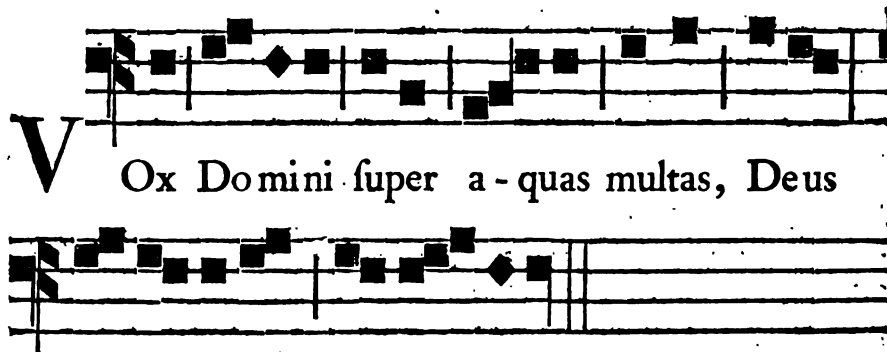
Vox Domini præparantis cervos, & revelabit condensa : & in templo ejus omnes dicent gloriam.

Dominus

Dominus diluvium inhabitare facit : & sedebit
Dominus Rex in æternum.

Dominus virtutem populo suo dabit : Dominus
benedicet populo suo in pace.

Gloria Patri, &c.

ma je sta tis in to - nu it.

Interim consecrans jubet eos qui requisiti sunt, Campanæ nomen imponere, & ei manum admove: deinde stans facit cum pollice dexteræ manus, de Oleo sancto Infirmorum, septem cruces exterius super Campanam, & deintus cum Chrismate quatuor pari distantia, dicens dum quamlibet crucem facit :

Consecrare & sanctificare dignare Domine, Campanam istam, per hanc unctionem & nostram benedictionem. In nomine Patris, & Filii ✠, & Spiritus sancti; in honorem sancti N. (*exprimit nomen Campanæ*) Pax tibi.

Si fuerint plures Campanæ, idem sigillatim ex ordine facit ad omnes; quoad Patrimos & cruces prædictas.

Factis his unctionibus, extergit & defricat pollicem, (si eo sit usus) micâ panis, vel sale: postea stans dicit:

Y

O R E M U S.

OMnipotens sempiterne Deus, qui ante arcam foederis, per clangorem tubarum, muros lapideos, quibus adversantium cingebatur exercitus, cadere fecisti: tu hoc tintinnabulum coelesti bene ✠ dictione perfunde, ut ante sonitum ejus longiùs effugentur ignita jacula inimici, percussio fulminum, impetus lapidum, læsio tempestatum: ut ad interrogationem Propheticam, *Quid est tibi mare quod fugisti?* tuis motibus cum Jordanico retroactis fluento, respondeant, à facie Domini mota est terra, à facie Dei Jacob. Qui convertit petram in stagna aquarum, & rupem in fontes aquarum. Non ergo nobis, Domine, non nobis: sed nomini tuo da gloriam super misericordia tua, ut cum præsens vasculum, sicut reliqua altaris vasa, sacro Chrismate tangitur, & Oleo sancto ungitur, quicumque ad sonitum ejus convenerint, ab omnibus inimici tentationibus liberi, semper fidei catholicæ documenta sectentur. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Deinde consecrans benedicit Thus, Myrrham & Thymiam simul permista & comminuta, dicens: V. Adjutorium nostrum, &c. R. Qui fecit, &c.

O R E M U S.

DEus qui Moyfi famulo tuo per Spiritum sanctum revelare dignatus es, quæ ad cultum Sanctuarii necessaria esse decrevisti; ex quibus thymiam boni odoris, ad opus ejusdem ob causam religionis jugiter permanere jussisti, ut mystica nobis significatione, spiritualium virtutum fragans odor ostenderet suavitatem: tuâ quæsumus majestatis dextera, bene ✠ dicere

diversarum harum rerum commixtionem dignare ; ut ubicumque fumus ejus efflaverit , per invocationem sancti tui nominis , omnes immundorum spirituum phantastici effugentur incurfus. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

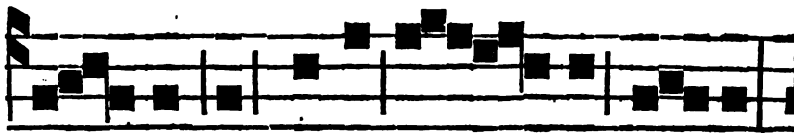
Aspergat commixtionem aquâ benedictâ.

Tunc imponitur de consecratis his in thuribulum, & consecrans incensat Campanam subtus, ac intrâ eam, dicens :

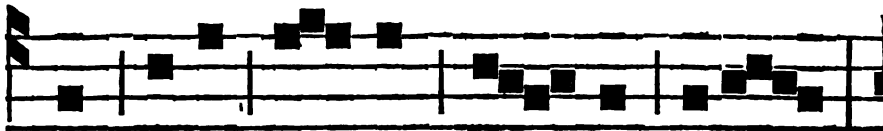
D Irigatur Domine oratio mea , sicut incensum in conspectu tuo ; & effugiant à facie incensi hujus, omnes dæmonum incurfus , sicut pulvis ante faciem venti , & sicut fumus à facie ignis. Amen.

Incensatâ Campanâ, thuribulum, vel ejus loco arula quædam supponitur Campanæ, ut fumum totum recipiat. Idem fit in reliquis Campanis, si fuerint plures.

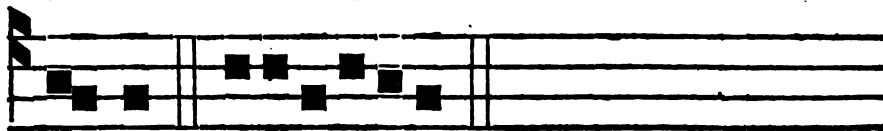
Interim incipitur sequens Antiphona.

D E - us in Sancto vi - a tu - a :

quis De us ma gnus si - cut De us

no ster ? E v o v a e.

Inchoatâ Antiphonâ, Cantor incipit subsequentes Versus.

Viderunt te aquæ Deus, viderunt te aquæ : & timuerunt, & turbatæ sunt abyssi.

Multitudo sonitus aquarum : vocem dederunt nubes.

Etenim sagittæ tuæ transeunt : vox tonitrui tui in rota.

Illuxerunt coruscationes tuæ orbi terræ : commota est, & contremuit terra.

In mari via tua, & semitæ tuæ in aquis multis : & vestigia tua non cognoscentur.

Deduxisti sicut oves populum tuum : in manu Moyfi & Aaron.

Gloria Patri, &c.

Deinde repetitur Antiphona : Deus in sancto. Resp.

Q Uis De us ma - gnus si cut De - us

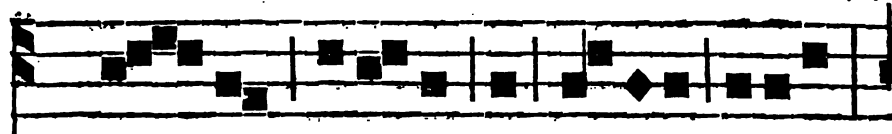
no - ster ? Tu es

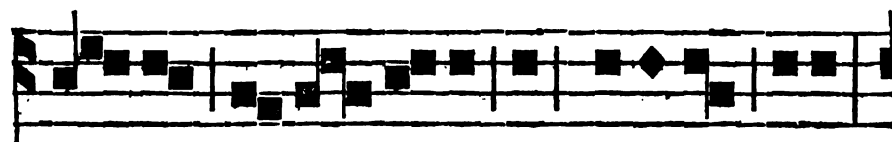
De - us qui fa - cis mi ra -

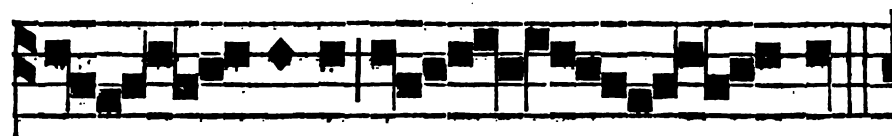
bi - li a.

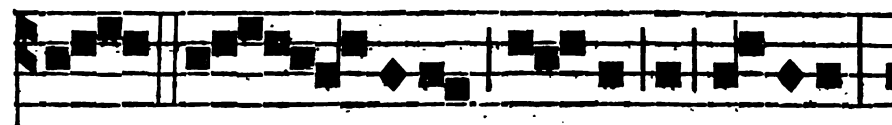
Vers. No tam fe ci sti in popu lis vir tu tem

tu - am : re - de - mi sti in bra chi o tu o

po - pulum tu - um.

Tu. Glo - ri a Pa tri & Fi li o,

& Spi ri tu i san - cto. Tu.

Finito Responsorio consecrans dicit :

O R E M U S.

Omnipotens dominator Christe, quo secundum assumptionem carnis dormiente in navi, dum oborta tempestas mare conturbasset, te protinus exci-

tato & imperante diffiluit : tu necessitatibus populi tui benignus succurre : tu hoc tintinnabulum Spiritûs sancti rore perfunde, ut ante illius sonitum semper fugiat inimicus, invitetur ad fidem populus Christianus, hostilis terreatur exercitus, confortetur in Domino per illud populus tuus convocatus ; atque sicut Davidica cithara delectatus, descendat desuper Spiritus sanctus. Et sicut Samuële agnum maclante in holocaustum Regis æterni imperii, fragor aurarum turbam repulit adversantem : ita dum hujus vasculi sonitus transierit per nubila, Ecclesiæ tuæ conventum manus servet Angelica ; fruges laborantium, credentium mentes & corpora salvet tua protectio sempiterna. Qui vivis & regnas cum Deo Patre, in unitate, &c. R. Amen.

Hic removetur de Campana ignis ei suppositus. Et consecrans stupâ, vel linteolo extergit in Campana undecim loca prædicta unctionis Chrismatîs, eandemque stupam vel linteolum comburit.

His actis alligatur funis ad imam extremitatem bacilli. Et interim consecrans atque assistentes funem trahentes tribus ictibus Campanam pulsant, ante singulos ictus nominantes illam. Idem sigillatim fit ad singulas Campanas, si plures fuerint. Expletis his omnibus, consecrans facto silentio dicit :

O R E M U S.

OMnipotens sempiterne Deus, parce metuentibus, propitiare supplicibus : ut post noxios ignes, inundantiam nubium & imbrium, ac vim procellarum, ad hujus vasculi sonitum, in materiam laudis

transeat comminatio tempestatis. Per Christum, &c.
℟. Amen.

Tunc consecrans linteo magno obvoluit & tegit campanam pro reverentia sacrarum unctionum, & assistentes linteum illud floribus, ac frondibus, si velint, exornant. Interim regrediendo in Chorum, canitur aliqua Antiphona de S. Maria, vel Patrono; & sic dimittitur populus.

Exaëto triduo, nudatur Campana (nisi id ante fieri festivitas aut necessitas requirat) & suspenditur in campanili.

B E N E D I C T I O D O M U S .

Sacerdos ingrediens domum, dicat : Pax huic domui, & omnibus habitantibus in ea. *Deinde loca aspergendo dicat Antiphonam* : Asperges me Domine hyssopo, & mundabor : lavabis me, & super nivem dealbabor. *Psal. 50.* Miserere mei, Deus, secundum magnam misericordiam tuam.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto. Sicut erat in principio, & nunc & semper, & in sæcula sæculorum. Amen. *Repetitur Antiph.* Asperges me Domine, &c. *℣.* Domine exaudi orationem meam. *℟.* Et clamor meus ad te veniat. *℣.* Dominus vobiscum. *℟.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S .

Exaudi nos, Domine sancte Pater omnipotens, æterne Deus, & mittere digneris sanctum Angelum tuum de cœlis, qui custodiat, protegat, foveat,

visitet atque defendat omnes habitantes in hoc habitaculo. Per Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

O R E M U S.

TE Deum Patrem omnipotentem suppliciter exoramus pro hac domo, & habitatoribus ejus, ac rebus: ut eam bene *✠*dicere & sancti *✠*ficare, ac bonis omnibus ampliare digneris: tribue eis Domine de rore coeli abundantiam, & de pinguedine terræ vitæ substantiam, & desideria vôtî eorum ad effectum tuæ miserationis perducas. Ad introitum ergo nostrum bene *✠*dicere, & sancti *✠*ficare digneris hanc domum, sicut benedicere dignatus es domum Abraham, Isaac & Jacob: & intra parietes domus istius, Angeli tuæ pacis inhabitent, eamque & ejus habitatores custodiant. Per Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

B E N E D I C T I O P U T E I.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini. *℟.* Qui fecit coelum & terram. *℣.* Dominus vobiscum. *℟.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Domine Jesu-Christe qui super puteum fatigatus sedisti, & Samaritanæ aquam ex eo haurire volenti dicere dignatus es, qui biberit ex aqua quam ego dabo ei non sitiet in æternum: Istius quæsumus aquas putei bene *✠*dicere, sancti *✠*ficare & puri *✠*ficare digneris, ut fiat ipse puteus, fons aquarum indeficiens, & nihil in eo noxium, nihil pestilens, nihil inficiens aut corrumpens inveniatur, sed omnia munda
sint

sint & salubria, quatenus qui ex eo biberint, sitis refrigerium, & corporis levamen percipiant. Qui vivis & regnas Deus per omnia sæcula sæculorum. *℞. Amen.*

O R E M U S.

Jesu Christe vitis vera, qui in Cana Galileæ ex aqua vinum fecisti, clementiam tuam supplices obsecramus, ut ex aquis hujus putei bibentes in tribulationibus suis consolationem percipiant, & Dei-para Virgine Maria puteo aquarum viventium intercedente boni succursus auxilium, in necessitatibus suis gaudeant sibi adfuisse. Qui vivis & regnas Deus, &c.

Aspergatur aquâ benedictâ.

B E N E D I C T I O V I L L Æ.

℥. Adjutorium nostrum in nomine Domini. ℞. Qui fecit cœlum & terram. ℥. Dominus vobiscum. ℞. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

EXaudi nos Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, & locum istum bene *✕*dicere dignare, cum inhabitatoribus ejus, & omnibus rebus ipsorum. Bona omnia largiaris, prospera tribuas, adversa repellas. Inopia, pestis, morbus, languor, inquietudo omnis & calamitas, incursusque malorum spirituum, tuâ semper protectione arceantur: sit pax iis & securitas sine pavore. In benedictionibus seminent de benedictionibus & metant. Des illis de rore cœli & pinguedine terræ abundantiam frumenti & frugum

omnium. Aperi eis thesaurum tuum optimum : cœlum, ut tribuat pluviâ terræ & aëris serenitatem temporibus suis, & benedic cunctis operibus manuum eorum. Sint benedicti in fructibus jumentorum, in gregibus ovium, in horreis, & in rerum omnium largitate. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit, &c.

Tum aspergat aquâ benedictâ.

B E N E D I C T I O A G R I.

ψ. Adjutorium, &c. Ϡ. Qui fecit, &c. ψ. Dominus vobiscum. Ϡ. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

R Espice quæsumus Domine super Agrum istum; salutaris roris abundantiam, & opportunum illi tribue pluviæ sufficientis auxilium. Non malæ bestię, non grando, non fulgura & tempestas illi noceant; nec aëreæ potestates, aut ullæ aliæ creaturæ aliquod illi damnum inferant; sed in eum bene ✠ dictio larga descendat, qua impinguatus fiat ager primitiarum, & fructum adferat centesimum. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit, &c.

Aspergatur aquâ benedictâ.

B E N E D I C T I O S E M I N I S.

ψ. Adjutorium, &c. Ϡ. Qui fecit, &c. ψ. Dominus vobiscum. Ϡ. Et cum spiritu tuo.

Bene ✠ dic Domine creaturam istam feminis, bene ✠ dic & terram in quam projicitur. Non suffo-

cetur à spinis aut zizaniis, non comedatur à vermibus, non vastetur à gliribus, aut aliis nocivis animalibus, non imbrium abundantia putrescat, non are scat siccitate, non grandine percutiatur, non ventorum turbine confringatur, non illi noceat vel aëris injuria, vel malorum malignitas spirituum, vel inimicorum imprecatio, vel ulla alia creatura : Tu illi Domine hilaritatem vultus tui ac ubertatem impertire. Moriatur in terrâ ne solum maneat, feliciter pullulet, felicius crescat, multiplicetur & mature scat, fructumque centesimum Domino suo reddat, per Jesum Christum Filium tuum, qui est frumentum electorum, & tecum vivit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *℟. Amen.*

Deinde aspergit illud aquâ benedictâ.

B E N E D I C T I O

FRUGUM VINEARUM ET TERRARUM.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cœlum & terram. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

O Ramus pietatem tuam omnipotens Deus, ut has fruges tuas aëris & pluviae temperamento nutrire, benedictionis tuae imbre perfundere, & usque ad maturitatem perducere digneris. Tribuas quoque populo tuo de tuis muneribus tibi semper gratias agere, ut à fertilitate terræ, esurientium animas bonis affluentibus

repleas, & egenus & pauper laudent nomen gloriæ tuæ. Per Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

BENEDICTIO NOVORUM FRUCTUUM.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini. *℟.* Qui fecit cœlum & terram. *℣.* Dominus vobiscum. *℟.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Bene ✠ dic Domine hos novos fructus *N.* & præsta : ut qui ex eis in tuo sancto nomine vrescentur, corporis & animæ salute potiantur. Per Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

Aspergat aquâ benedicta.

BENEDICTIO PANIS.

℣. Adjutorium nostrum in nomine Domini. *℟.* Qui fecit cœlum & terram. *℣.* Dominus vobiscum. *℟.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Domine Jesu. Christe, panis Angelorum, panis vivus æternæ vitæ, bene ✠ dicere dignare panem istum, sicut benedixisti quinque panes in deserto : ut omnes ex eo gustantes, inde corporis & animæ percipiant sanitatem. Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum. *℟.* Amen.

O R E M U S.

Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus. bene ✠ dicere digneris hunc panem tua sancti spirituali benedictione : ut sit omnibus sumentibus

salus mentis & corporis, atque contra omnes morbos, & omnes inimicorum insidias tutamen. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, panem vivum, qui de cœlo descendit, & dat vitam & salutem mundo: & tecum regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *℟.* Amen.

Deinde aspergat aquâ benedictâ.

B E N E D I C T I O

A D Q U O D C U M Q U E C O M E S T I B I L E .

℣. Adjutorium, &c. *℟.* Qui fecit, &c. *℣.* Dominus vobiscum. *℟.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S .

BEne ✠ dic Domine creaturam istam *N.* ut sit remedium salutare generi humano: & præsta per invocationem sancti nominis tui, ut quicumque ex ea sumperint, corporis sanitatem, & animæ tutelam percipiant. Per Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

Aspergat id aquâ benedictâ.

B E N E D I C T I O I M A G I N U M

J E S U C H R I S T I D O M I N I N O S T R I , B E A T Æ V I R G I N I S M A R I Æ , E T A L I O R U M S A N C T O R U M .

℣. Adjutorium, &c. *℟.* Qui fecit, &c. *℣.* Dominus vobiscum. *℟.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S .

OMnipotens sempiterne Deus, qui Sanctorum tuorum imagines [*sive effigies*] sculpi, aut pingi non reprobas, ut quoties illas oculis corporeis intuemur,

toties eorum actus & sanctitatem ad imitandum memoriarum oculis meditemur : hanc quæsumus , imaginem [seu sculpturam] in honorem & memoriam unigeniti Filii tui Domini nostri Jesu Christi , [vel beati N. Apostoli tui , vel Martyris , vel Confessoris , aut Pontificis , aut Virginis] adaptatam bene ✕ dicere & sancti ✕ ficare digneris : & præsta , ut quicumque coram illa unigenitum Filium tuum [vel beatissimam Virginem , vel gloriosum Apostolum , sive Martyrem , sive Confessorem , aut Virginem] suppliciter colere & honorare studuerit , illius meritis & obtentu à te gratiam in præsentem , & æternam gloriam obtineat in futurum. Per eundem Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Ultimo aspergat aquâ benedictâ.

BENEDICTIO MEDALLIARUM.

✕. Adjutorium , &c. R. Qui fecit , &c. ✕. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

OMnipotens & misericors Deus , qui propter nimiam charitatem quâ mundum dilexisti , ut nos de potestate diaboli eriperes , unigenitum tuum de cœlis ad terram descendere voluisti : obsecramus immensam clementiam tuam , ut hæc signa devotionis in honorem ejusdem unigeniti tui , vel beatissimæ Virginis Mariæ , vel S. N. religiosè formata bene ✕ dicere & sancti ✕ ficare digneris , eisque tantam Spiritus ✕ sancti virtutem infundas , ut quicumque horum quælibet secum portaverit , vel in domo sua reverenter habuerit , sanctâ devotione abundet , & ab

omni hoste visibili & invisibili semper, & ubique liberetur in hoc sæculo; & in exitu suo à V. M. *vel* ab ipso sancto N. plenus operibus bonis tibi præsentari mereatur. Per eundem Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Aspergantur aquâ benedictâ.

BENEDICTIO ROSARIORUM B. V. Mariæ.

✠. Adjutorium, &c. R. Qui fecit, &c. ✠. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

DEus qui Gabrielem Archangelum, ad salutandam beatissimam Virginem Mariam, illique coæterni tibi Filii incarnationem nunciandam, misisti; quique per ipsum Unigenitum tuum, Apostolis, nobisque per illos exemplar orandi tradidisti; te humiliter deprecamur, ut hæc Rosaria ad laudandum nomen tuum, & honorandam Unigeniti tui Matrem efformata, bene ✠dicere & sancti ✠ficare tuâ pietate digneris, quatenus quicumque cum iis ipsam gratiosissimam Virginem Matrem Angelicâ salutatione honoraverint, atque per illam Majestati tuæ Dominicam orationem supplices obtulerint, ab omnibus inimici tentationibus liberi, devotionis fervorem percipiant, & petitionis suæ salutarem consequantur effectum. Per eundem Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Aspergantur aquâ benedictâ.

B E N E D I C T I O

INDUMENTORUM CANDIDORUM A PUERIS IN
HONOREM B. V. MARIE GESTANDORUM.

ꝛ. Adjutorium, &c. ʀ. Qui fecit, &c. ꝛ. Dominus
vobiscum. ʀ. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

R Edemptor mundi Christe, qui existens in formâ
Dei, formam servi accipere, & in similitudinem
hominum fieri, & habitu inveniri ut homo pro nostra
salute dignatus es; te supplices exoramus ut hoc genus
habitus candidi (quod ad iudicium puritatis à puero)
[vel puella] gestandum est in honorem immaculatæ
Genitricis tuæ, bene ✠ dictionis tuæ rore perfundas,
& per intercessionem ipsius tuæ Genitricis, eo utenti
gratiam tuæ sancti ✠ ficationis benignus largiaris, ut in
conspectu tuo sanctus & immaculatus, atque irrepre-
hensibilis appareat, & auxilium tuæ miserationis acqui-
rat. Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum. ʀ. Amen.

Aspergatur aquâ benedictâ.

B E N E D I C T I O V E S T I M E N T O R U M

IN HONOREM PECULIARIS SANCTI GESTANDORUM.

ꝛ. Adjutorium, &c. ʀ. Qui fecit, &c. ꝛ. Dominus
vobiscum. ʀ. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Domine Jesu Christe, qui tegmen nostræ morta-
litas induere dignatus es, immensam clementia
tu

tuæ largitatem obsecramus; ut hoc indumentum in honorem *S. N.* gestandum ita bene ✠ dicere digneris, ut qui (quæ) eo indutus (induta) fuerit, ipsius quoque Sancti *N.* mores induere mereatur. Qui vivis & regnas Deus per omnia sæcula sæculorum. *℟.* Amen.

Alia benedictio.

O R E M U S.

Domine Deus omnium benedictionum largus infusor, te precibus obnixis deprecamur, ut has vestes in honorem Sancti *N.* gestandas bene ✠ dicere & sancti ✠ ficare digneris; & præsta ut his induti protectionis ipsius Sancti *N.* gratiam consequantur. Per Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

Aspergantur aquâ benedictâ.

BENEDICTIO SACERDOTALIUM

INDUMENTORUM IN GENERE.

✠. Adjutorium, &c. *℟.* Qui fecit, &c. ✠. Dominus vobiscum. *℟.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Omnipotens sempiterne Deus, qui per Moysen famulum tuum Pontificalia & Sacerdotalia seu Levitica vestimenta, ad explendum in conspectu tuo ministerium eorum, ad honorem & decorem nominis tui fieri decrevisti: adesto propitius invocationibus nostris, & hæc indumenta Sacerdotalia, desuper irrigante gratia tua, ingenti benedictione per nostræ humilitatis servitium purificare ✠, benedicere ✠ & con-

A a

secrare ✠ digneris : ut divinis cultibus & sacris mysteriis apta & benedicta existant : his quoque sacris vestibus Pontifices & Sacerdotes, seu Levitæ tui induti, ab omnibus impulsionebus seu tentationibus malignorum spirituum muniti & defensi esse mereantur ; tuisque mysteriis aptè & condignè servire & inhærere , atque in his tibi placitè & devotè perseverare tribue. Per Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

O R E M U S.

DEus, invictæ virtutis triumphator , & omnium rerum creator ac sanctificator : intende propitius preces nostras , & hæc indumenta Leviticæ, Sacerdotalis & Pontificalis gloriæ , ministris tuis fruenda tuo ore proprio benedicere ✠ , sanctificare ✠ & consecrare ✠ digneris : omnesque eis utentes , tuis mysteriis aptos , & tibi in eis devotè ac laudabiliter servientes, gratos efficere digneris. Per Dominum nostrum Jesum Christum , &c.

O R E M U S.

Domine Deus omnipotens, qui vestimenta Pontificibus , Sacerdotibus & Levitis in usum tabernaculi fœderis necessaria Moysen famulum tuum agere jussisti , eumque spiritu sapientiæ ad id peragendum replevisti : hæc vestimenta in usum & cultum mysterii tui benedicere ✠ , sanctificare ✠ & consecrare ✠ digneris : atque ministros altaris tui , qui ea induerint , septiformis Spiritus gratia dignanter repleri , atque castitatis stola , beata facias cum bonorum fructu operum ministerii congruentis immortalitate vestiri. Per Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

Deinde aspergit ipsa indumenta aquâ benedictâ.

BENEDICTIO MAPPARUM, SIVE LINTEAMINUM ALTARIS.

✠. Adjutorium, &c. R. Qui fecit, &c. ✠. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

EXaudi, Domine, preces nostras, & hæc lintheamina sacri altaris usui præparata benedicere ✠ & sanctificare ✠ digneris. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

O R E M U S.

Domine Deus omnipotens, qui Moysen famulum tuum, ornamenta & lintheamina facere per quadraginta dies docuisti, quæ etiam Maria texuit, & fecit in usum ministerii, & tabernaculi fœderis: benedicere ✠, sanctificare ✠ & consecrare ✠ digneris hæc lintheamina ad tegendum involvendumque altare gloriosissimi Filii tui Domini nostri Jesu Christi. Qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. R. Amen.

Deinde aspergit ea aquâ benedictâ.

BENEDICTIO CORPORALIUM.

✠. Adjutorium, &c. R. Qui fecit, &c. ✠. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Clementissime Domine, cujus inenarrabilis est virtus, cujus mysteria arcanis mirabilibus celebran-

A a ij

tur : tribue, quæsumus, ut hoc lintheamen tuæ propitiationis benedictione ✠ sanctificetur ad consecrandum super illud Corpus & Sanguinem Dei & Domini nostri Jesu Christi Filii tui. Qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *℟.* Amen.

O R E M U S.

Omnipotens sempiterne Deus, benedicere ✠, sanctificare ✠ & consecrare ✠ digneris lintheamen istud ad regendum involvendumque Corpus & Sanguinem Domini nostri Jesu Christi filii tui. Qui tecum vivit & regnat. *℟.* Amen.

O R E M U S.

Omnipotens Deus, manibus nostris opem tuæ benedictionis infunde : ut per nostram benedictionem ✠ hoc lintheamen sanctificetur, & Corporis ac Sanguinis Redemptoris nostri novum sudarium, Spiritus sancti gratia efficiatur. Per eundem, &c. in unitate ejusdem Spiritus sancti. *℟.* Amen.

Et aspergit aquâ benedictâ.

BENEDICTIO TABERNACULI, SEU VASCULI

PRO SACRO-SANCTA EUCHARISTIA CONSERVANDA.

ψ. Adjutorium nostrum in nomine Domini. *℟.* Qui fecit cælum & terram. ψ. Dominus vobiscum. *℟.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Omnipotens sempiterne Deus, majestatem tuam supplices deprecamur, ut vasculum hoc pro

Corpore filii tui Domini nostri Jesu Christi in eo condendo fabricatum, benedictionis ✠ tuæ gratia dicare digneris. Per eundem Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

Deinde aspergit illud aquâ benedictâ.

BENEDICTIO NOVÆ CRUCIS.

✠. Adjutorium, &c. *℟.* Qui fecit, &c. ✠. Domine exaudi, &c. *℟.* Et clamor, &c. ✠. Dominus vobiscum. *℟.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S. *Oratio.*

Rogamus te Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, ut digneris benedicere ✠ hoc signum Crucis, ut sit remedium salutare generi humano, sit soliditas fidei, profectus bonorum operum, redemptio animarum, sit solamen & protectio, ac tutela contra sæva jacula inimicorum. Per Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

Alia Oratio ad idem.

Benedic ✠ Domine hanc Crucem tuam, per quam eripuisti mundum à dæmonum potestate, & superasti passionem tua suggestorem peccati, qui gaudebat in prævaricatione primi hominis per ligni vetiti sumpcionem. (*Hic aspergat aquâ benedictâ*). Sanctificetur hoc signum Crucis in nomine Patris ✠, & Filii ✠, & Spiritus ✠ sancti, ut orantes, inclinantesque se propter Dominum ante istam Crucem, inveniant corporis & animæ sanitatem. Per Christum, &c. *℟.* Amen.

Postea Sacerdos genuflexus ante Crucem devotè adorat & osculatur, & idem faciunt quicumque voluerint.

RITUS BENEDICENDI NOVAM ECCLESIAM,
SEU ORATORIUM PUBLICUM,

Ut ibi sanctissimum Missæ sacrificium celebrari possit.

Sacerdos novam Ecclesiam de licentia Episcopi benedicturus, ut in ea divinum sacrificium Missæ ritè celebretur, stolâ ac pluviali albi coloris indutus, aliquot Sacerdotibus & Clericis adhibitis, prælata Cruce media inter duos Clericos deferentes cereos accensos, manè procedit ad primariam Ecclesiæ vel Oratorii januam; ubi stans capite aperto, conversus ad eam dicit absolute Orationem.

Actiones nostras, quæsumus Domine, aspirando præveni, & adjuvando prosequere: ut cuncta nostra oratio & operatio à te semper incipiat, & per te cœpta finiatur. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Deinde inchoat Antiphonam: Asperges me Domine, &c. & Clerus alternatim dicit Psalm. Miserere mei Deus. In fine Gloria Patri. Interim circumdant exterius Ecclesiam (quæ intus debet esse vacua & nuda, & pariter altaria nuda, excluso populo, donec absoluta sit benedictio) & Sacerdos accepto aspergillo ex herba hyssopi ad ejus dexteram se convertens, parietes Ecclesiæ in superiori parte, & in fundamentis, cum aquâ benedictâ aspergit, dicens: Asperges me Domine hyssopo, & munda-bor; lavabis me, & super nivem dealbabor. Reversi ad locum unde processio initium habuit, repetita Antiphona à Clero, Sacerdos stans ut prius versus Ecclesiam

dicit: Oremus, & Ministri Flectamus genua. R. Levate.

O R E M U S.

Domine Deus, qui licet cœlo & terra non capiaris, domum tamen dignaris habere in terris ubi nomen tuum jugiter invocetur: locum hunc, quæsumus, beatæ Mariæ semper Virginis, & beati *N.* omniumque Sanctorum intercedentibus meritis, sereno pietatis tuæ intuitu visita, & per infusionem gratiæ tuæ ab omni inquinamento purifica, purificatumque conserva; & qui dilecti tui David devotionem in filii sui Salomonis opere complevisti, in hoc opere desideria nostra perficere digneris; effugiantque omnes hinc nequitiae spirituales. Per Dominum nostrum, &c.

Qua finita Oratione, omnes bini in Ecclesiam intrantes ad altare majus procedunt, Litanias decantantes.

Ubi dictum fuerit, Ut omnibus fidelibus defunctis requiem æternam donare digneris, Te rogamus audi nos. Surgit Sacerdos, & intelligibili voce dicit: Ut hanc Ecclesiam & Altare ad honorem tuum, & nomen Sancti tui N. purgare & benedicere ✕ digneris, Te rogamus audi nos. Cùm dicit, benedicere, manu dextera benedicit Ecclesiam & Altare, deinde ut prius genuflectit, donec perficiantur Litiæ; & Cantores prosequuntur: Ut nos exaudire digneris, Te rogamus audi nos. Fili Dei, Te rogamus audi nos. Agnus Dei, &c. Dicto ultimo Kyrie eleison, Sacerdos stans dicit: Oremus. Ministri: Flectamus genua. R. Levate.

O R A T I O.

Omnipotens & misericors Deus, qui Sacerdotibus tuis tantam præ ceteris gratiam contulisti,

ut quidquid in tuo nomine dignè, perfectèque ab eis agitur, à te fieri credatur, quæsumus immensam clementiam tuam, ut quidquid modò visitaturi sumus, visites, & quidquid benedicturi sumus, bene ✠ dicas, sitque ad nostræ humilitatis introitum Sanctorum tuorum meritis, fuga dæmonum, Angeli pacis ingressus. Per Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum, &c.

His dictis inchoat Antiphonam : Benedic Domine domum istam nomini tuo ædificatam, cum tribus Psalmis sequentibus ; videlicet :

Psalmus 119.

AD Dominum cùm tribularer clamavi : & exaudivit me.

Domine libera animam meam à labiis iniquis : & à lingua dolosa.

Quid detur tibi, aut quid apponatur tibi : ad linguam dolosam ?

Sagittæ potentis acutæ : cum carbonibus desolatoriis.

Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est, habitavi cum habitantibus Cedar : multum incola fuit anima mea.

Cum his qui oderunt pacem, eram pacificus : cùm loquebar illis, impugnabant me gratis.

Gloria Patri, &c.

Psalmus 120.

LEvavi oculos meos in montes : unde veniet auxilium mihi.

Auxilium

Auxilium meum à Domino : qui fecit cœlum & terram.

Non det in commotionem pedum tuum : neque dormitet qui custodit te.

Ecce non dormitabit, neque dormiet : qui custodit Israël.

Dominus custodit te, Dominus protectio tua : super manum dexteram tuam.

Per diem sol non vret te : neque luna per noctem.

Dominus custodit te ab omni malo : custodiat animam tuam Dominus.

Dominus custodiat introitum tuum , & exitum tuum : ex hoc nunc & usque in sæculum.

Gloria Patri , &c.

Psalms 121.

Lætatus sum in his , quæ dicta sunt mihi : in domum Domini ibimus.

Stantes erant pedes nostri : in atriis tuis Jerusalem.

Jerusalem , quæ ædificatur ut civitas : cujus participatio ejus in idipsum.

Illuc enim ascenderunt tribus, tribus Domini : testimonium Israël ad confitendum nomini Domini.

Quia illic sederunt sedes in judicio : sedes super domum David.

Rogate quæ ad pacem sunt Jerusalem : & abundantia diligentibus te.

Fiat pax in virtute tua : & abundantia in turribus tuis.

Propter fratres meos , & proximos meos : loquebar pacem de te.

Propter domum Domini Dei nostri : quæsiui bona tibi.

Gloria Patri , &c.

Antiph. Benedic Domine domum istam nomini tuo ædificatam.

Interim aspergit interiùs parietes in parte superiori & inferiori, inchoans asperionem à parte Evangelii, dicens: Asperges me Domine, &c. Tum ad altare reversus, dicit: Oremus. Flectamus genua. R. Levate.

DEus, qui loca nomini tuo dicanda sanctificas, effunde super hanc orationis domum gratiam tuam, ut ab omnibus hîc nomen tuum invocantibus auxilium tuæ misericordiæ sentiat. Per Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum, &c.

His peractis dicitur Missa de tempore occurrenti, vel de Sancto.

Ecclesia verò quamvis à simplice Sacerdote, ut suprâ, sit benedicta, ab Episcopo tamen consecranda est.

RITUS BENEDICENDI NOVUM CÆMETERIUM

PER SACERDOTEM AB EPISCOPO DELEGATUM.

PRidie quàm fiat benedictio, ponitur in medio Cœmeterio benedicendo lignea Crux, alta ad staturam hominis; & ante ipsam Crucem in terra figitur paxillus tridens ligneus altus ad cubitum unum, aptus ad affigendum illi tres candelas.

Sequenti die manè Sacerdos in Sacristia paratus amictu,

albâ, cingulo, stolâ, & pluviali albi coloris, adhibitis aliquot Sacerdotibus & Clericis indutis superpelliceis, qui deferant vasculum aquæ benedictæ, aspergillum, & thuribulum cum incensi navicula, & hoc Rituali libro & tribus candelis cereis, procedit ad Cœmeterium benedicendum ante Crucem in medio positam, & affiguntur & accenduntur tres candelæ super ligneum paxillum, & Sacerdos ante Crucem & candelas stans, discooperto capite dicit :

O R E M U S.

OMnipotens Deus, qui es custos animarum, & tutela salutis, fides credentium, respice propitius ad nostræ servitutis officium, & ad introitum nostrum purgetur ✠ benedicatur ✠ & sanctificetur ✠ hoc Cœmeterium, ut humana corpora hic post vitæ cursum quiescentia, in magno judicii die simul cum fœlicibus animabus mereantur adipisci vitæ perennis gaudia. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Mox ante ipsam Crucem omnes genibus flexis, dicunt Litanias ordinarias, incipiente Cantore, cæteris respondentibus : & cùm dictum fuerit, Ut omnibus fidelibus defunctis, &c. Te rogamus audi nos. Sacerdos surgit, & clara voce dicit, producens manu signum crucis : Ut hoc Cœmeterium purgare, & benedicere ✠ digneris, Te rogamus audi nos.

Deinde Sacerdos, ut priùs genuflectit, & Litaniam perficiuntur.

Quibus finitis, surgunt omnes, & Sacerdos Crucem aspergit aquâ benedictâ, dicens Antiphonam, Asperges

me Domine hyssopo, & mundabor: lavabis me, & super nivem dealbabor. Miserere mei Deus, &c. dicitur totus ab adstantibus cum Gloria Patri, &c. ut *suprà fol. 89*, quo dicto repetitur *Antiph. Dum dicitur Psalmus, Sacerdos circuit, & perambulat totum Cœmeterium, incipiens ad ejus dexteram, aspergens ubique aquâ benedictâ: quo factô, redit ante Crucem, & ad ipsam respiciens dicit:*

O R E M U S.

DEus, qui es totius Orbis conditor, & humani generis redemptor, cunctarumque creaturarum visibilium & invisibilium perfectus dispositor, te supplici voce ac puro corde exposcimus, ut hoc Cœmeterium, in quo famulorum famularumque tuarum corpora quiescere debent post curricula hujus vitæ labentia, purgare ✠, benedicere ✠, & sanctificare ✠ digneris: quique remissionem omnium peccatorum per tuam magnam misericordiam in te confidentibus præstitisti, corporibus quoque eorum in hoc Cœmeterio quiescentibus, & tubam primi Archangeli expectantibus, consolationem perpetuam largiter impertire. Per Christum Dominum nostrum. *℟. Amen.*

Tunc figit in summitate Crucis unam ex tribus candelis ardentibus, & alias duas similiter ardentes in duobus brachiis ejusdem Crucis. Deinde incensat ipsam Crucem, & aspergens aquâ benedictâ redit cum ministris in Sacristiam.

ORDO RECONCILIANDI CÆMETERIUM

violatum, sive Ecclesiæ contiguum sit, sive separatum, ubi Ecclesia non est polluta.

M Anè diei, qua facienda est reconciliatio, Sacerdos si ab Episcopo facultatem habeat, adhibitis aliis Sacerdotibus & Clericis indutis superpelliceis, in Sacristia aut alio decenti loco vestitus amictu, albâ, cingulo, stolâ & pluviali albi coloris, accedit ad medium Cœmeterii, Clerico vasculum aquæ benedictæ & aspergillum deferente, & ibi super tapete genuflectit, unâ cum ministris: & Cantores, aliique omnes genibus flexis, dicunt Litanias. In quibus cum dictum fuerit, Ut omnibus fidelibus defunctis, &c. Te rogamus audi nos. Sacerdos surgit, & manu dextra producens signum crucis super Cœmeterium, clara voce dicit: Ut hoc Cœmeterium reconciliare ✠, & sanctificare digneris. R. Te rogamus audi nos. Quibus dictis, genuflectit, Cantoribus Litanias perficientibus. Quibus finitis, surgunt omnes, & Sacerdos accepto aspergillo cum aquâ benedictâ inchoat Antiph. Asperges me Domine hyssopo, Clero prosequente, & mundabor: lavabis me, & super nivem dealbabor. Psalm. Miserere mei, Deus, &c. dicitur totus sine Gloria Patri; in fine repetitur Antiph. Asperges. Dum hæc dicuntur, Sacerdos circuit totum Cœmeterium, incipiens ad ejus dexteram, aspergens ubique aquâ benedictâ, præsertim in loco ubi violatio commissa est. Quo peracto, redit ad locum ubi Litanie dictæ fuerunt, & ibi stans dicit: Oremus; & Ministri: Flectamus genua. R. Levate.

Domine pie, qui agrum figuli pretio Sanguinis tui in sepulturam peregrinorum comparari voluisti, quæsumus, dignanter reminiscere clementissimi hujus mysterii tui. Tu es enim Domine figulus noster, tu quietis nostræ ager, tu agri hujus pretium. Tu dedisti etiam, & suscepisti. Tu de pretio tui vivifici Sanguinis nos requiescere donasti. Tu ergo, Domine, qui es offensionis nostræ clementissimus indultor, expectantissimus judicator, judicii tui superabundantissimus miserator, judicium tuæ justissimæ severitatis abscondens post miserationem tuæ piæ redemptionis adesto exauditor, & effector nostræ reconciliationis; hocque Cœmeterium peregrinorum tuorum cœlestis patriæ incolatum expectantium, benignus purifica & reconcilia; & hic tumultorum & tumultandorum corpora de potentia & pietate tuæ resurrectionis ad gloriam incorruptionis non damnans, sed glorificans resuscita. Qui venturus es judicare vivos & mortuos, & sæculum per ignem. *℟.* Amen.

M O D U S

SERVANDUS IN RECEPTIONE EPISCOPI,
in primo adventu ad Ecclesias suæ Diœcesis, aut
aliàs eas visitantis.

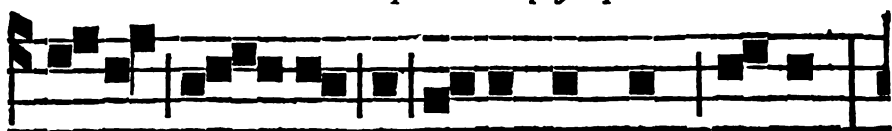
***E**piscono civitatem ingredienti, Clerus processiona-
liter procedit obviam extra portam urbis, vel usque
ad ipsius hospitium: in pagis verò, ultra Cœmeterium,
aut longiùs: & in accessu, Prælatus ejusdem loci, vel*

Modus recipiendi Episcopi. 199
*dignior de Clero, indutus superpelliceo, stolâ & pluviali,
offert ei Crucem deosculandam.*

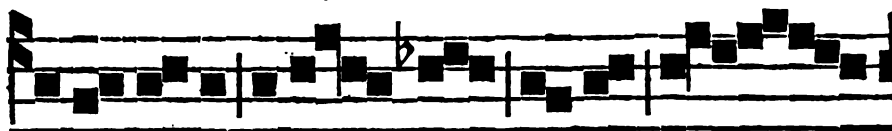
Deinde Cantores incipiant, sequens Responsorium :-

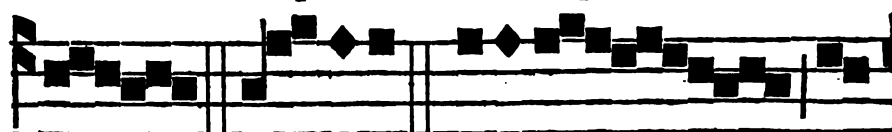
E C ce Sacerdos ma gnus qui in di e bus
fu - is pla cu it De - o :
I - de o ju re ju ran - do fe cit il lum
Do mi nus cref ce re
in ple bem fu - am.
✠. Bene dicti o - nem om nium gentium

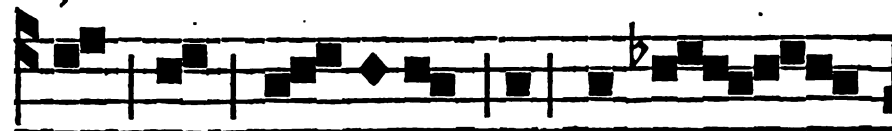
de dit il - li, & te sta men tum fu um

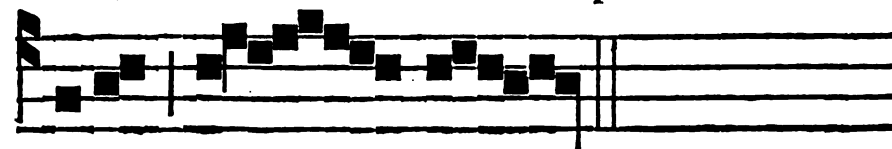
con fir ma vit fu per ca put e -

jus. I - de o. Glo ri a Pa-

tri, & Fi - li o, & Spi ri -

tu i fan - cto.

Cùm Episcopus venerit ad portam Ecclesiæ, tunc idem Prælatus vel dignior de Clero, offert illi aspersorium cum aquâ benedictâ, quo offerentem asperget, deinde seipsum, & alios.

Deinde etiam ei offeret naviculam incensi ut illud benedicat & thuribulo imponat, & ab offerente incensabitur.

Postea procedant Prælatus, seu dignior, & Cantores
ad

ad Altare majus, & ibi Episcopus super faldistorio seu scabello aut sede, ante infimum gradum Altaris paratâ & ornatâ, genuflectet & orabit.

Interim idem Prælatus seu dignior stans ad Cornu Epistolæ altaris finito Responsorio versùs Episcopum dicit : ⁊. Protector noster aspice Deus. R. Et respice in faciem Christi tui. ⁊. Salvum fac servum tuum. R. Deus meus sperantem in te. ⁊. Mitte ei, Domine, auxilium de sancto. R. Et de Sion tuere eum. ⁊. Nihil proficiat inimicus in eo. R. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. ⁊. Domine exaudi orationem meam. R. Et clamor meus ad te veniat. ⁊. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

DEus omnium fidelium pastor & rector, famulum tuum *N.* quem Ecclesiæ tuæ præesse voluisti, propitius respice : da ei quæsumus, verbo & exemplo, quibus præest proficere ; ut ad vitam, unâ cum grege sibi credito, perveniat sempiternam. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

P R O C E S S I O
A D P E T E N D A M P L U V I A M.

C*Anuntur Litanie sanctorum, & in fine ante : Ut nos exaudire digneris; bis dicitur : Ut congruentem pluviam fidelibus tuis concedere digneris. R. Te rogamus audi nos. Subjungitur : Ut nos exaudire*

digneris, &c. *In fine post Kyrie eleison. Pater noster, &c. secretò.* ⁊. Et ne nos inducas in tentationem. ⁊. Sed libera nos à malo.

Psalms 146.

L Audate Dominum quoniam bonus est psalmus : &c. *folio 163. Quo finito dicantur Præces.*

⁊. Operi Domine cœlum nubibus. ⁊. Et para terræ pluviam. ⁊. Ut producat in montibus fœnum. ⁊. Et herbam servituti hominum. ⁊. Riga montes de superioribus tuis. ⁊. Et de fructu operum tuorum satiabitur terra. ⁊. Domine exaudi orationem meam. ⁊. Et clamor meus ad te veniat. ⁊. Dominus vobiscum. ⁊. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S. *Oratio.*

Deus, in quo vivimus, movemur, & sumus, pluviam nobis tribue congruentem, ut præsentibus auxiliis sufficienter adjuti, sempiterna fiducialius appetamus.

O R A T I O.

Præsta, quæsumus omnipotens Deus, ut qui in afflictione nostra de tua pietate confidimus, contra adversa omnia tuâ semper protectione muniamur.

O R A T I O.

DA nobis quæsumus, Domine, pluviam salutarem, & aridam terræ faciem fluentis cœlestibus dignanter infunde. Per Dominum nostrum Jesum Christum, &c.

⁊. Dominus vobiscum. ⁊. Et cum spiritu tuo. ⁊. Benedicamus Domino. ⁊. Deo gratias. ⁊. Exaudiat nos omnipotens & misericors Dominus. ⁊. Amen. ⁊. Fi-

delium animæ per misericordiam Dei requiescant in pace. *℟.* Amen.

P R O C E S S I O

AD POSTULANDAM SERENITATEM.

Litaniæ canuntur ut supra, & post : Ut fructus terræ dare & conservare digneris. *Bis dicatur* : Ut fidelibus tuis aëris serenitatem concedere digneris. *℟.* Te rogamus audi nos. *Tum perficitur* : Ut omnibus fidelibus defunctis, &c.

Finitis Litiis dicitur : Pater noster, &c. *℟.* Et ne nos inducas, &c.

Psalms 66.

Deus misereatur nostri, & benedicat nobis : illuminet vultum suum super nos, & misereatur nostri.

Ut cognoscamus in terra viam tuam : in omnibus gentibus salutare tuum.

Confiteantur tibi populi Deus : confiteantur tibi populi omnes.

Lætentur & exultent gentes : quoniam judicas populos in æquitate, & gentes in terra dirigis.

Confiteantur tibi populi Deus, confiteantur tibi populi omnes : terra dedit fructum suum.

Benedicat nos Deus, Deus noster, benedicat nos Deus : & metuant eum omnes fines terræ.

Gloria Patri, &c.

℣. Adduxisti Domine spiritum tuum super terram. *℟.* Et prohibetæ sunt pluvie de cœlo. *℣.* Cum obduxero nubibus cœlum. *℟.* Apparebit arcus meus, & recor-

dabor foederis mei. *ŷ.* Illuſtra faciem tuam Domine ſuper ſervos tuos. *ꝛ.* Et benedic ſperantes in te. *ŷ.* Domine exaudi orationem meam. *ꝛ.* Et clamor meus ad te veniat. *ŷ.* Dominus vobiſcum. *ꝛ.* Et cum ſpiritu tuo.

O R E M U S. *Oratio.*

DEus, qui culpâ offenderis, pœnitentiâ placaris, preces populi tui ſupplicantis propitiuſ reſpice, & flagella tuæ iracundiæ, quæ pro peccatis noſtris meremur avertere.

O R A T I O.

AD te nos, Domine, clamantes exaudi, & aëris ſerenitatem nobis tribue ſupplicantibus, ut qui juſtè pro peccatis noſtris affligimur, miſericordiâ tuâ præveniente, clementiam ſentiamus.

O R A T I O.

QUæſumus, omnipotens Deus, clementiam tuam, ut inundantiam coërceas imbrium, & hilaritatem vultûs tui nobis impertiri digneris. Per Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum Filium tuum.

Poterunt etiam cantari Reſponſoria : Ponam arcum meum. Per me metipſum juravi, dicit Dominus. Ecce ego ſtatuam quæ habentur in ij. & iij. Nocturno Dominicæ Sexageſimæ. Et ꝛ. Recordatus Dominus Noë. Feria ij. infra hebdomadam Sexageſimæ.

PRECES DICENDÆ TEMPORE PENURIÆ ET FAMIS.

Litaniæ canuntur, & in iis bis dicitur : Ut fruſtus terræ dare & conſervare digneris. Poſt Litanias dicitur : Pater noſter, &c.

Psalmus 22.

Dominus regit me, & nihil mihi deerit : in loco
pascuæ ibi me collocavit.

Super aquam refectionis educavit me : animam
meam convertit.

Deduxit me super semitas justitiæ : propter nomen
suum.

Nam & si ambulavero in medio umbræ mortis,
non timebo mala : quoniam tu mecum es.

Virga tua, & baculus tuus : ipsa me consolata
sunt.

Paraſti in conſpectu meo menſam : adverſus eos qui
tribulant me.

Impinguaſti in oleo caput meum : & calix meus
inebrians quàm præclarus eſt !

Et miſericordia tua ſubſequetur me : omnibus diebus
vitæ meæ.

Et ut inhabitem in domo Domini : in longitudinem
dierum.

Gloria Patri, &c.

ŷ. Domine non ſecundùm peccata noſtra facias
nobis. R. Neque ſecundùm iniquitates noſtras retribuas
nobis. ŷ. Oculi omnium in te ſperant, Domine. R. Et
tu das illis eſcam in tempore opportuno. ŷ. Memento
congregationis tuæ. R. Quam poſſediſti ab initio.
ŷ. Dominus dabit benignitatem. R. Et terra noſtra
dabit fructum ſuum. ŷ. Domine exaudi orationem
meam. R. Et clamor meus ad te veniat. ŷ. Dominus
vobiſcum. R. Et cum ſpiritu tuo.

Ineffabilem nobis, Domine, misericordiam tuam clementer ostende, ut simul nos à peccatis omnibus exuas, & à pœnis, quas pro his meremur, eripias.

O R A T I O.

DA nobis quæsumus, Domine, piæ supplicationis effectum, & famem propitiatus averte; ut mortalium corda cognoscant, à te indignante talia flagella prodire, & te miserante cessare.

O R A T I O.

POpulum tibi subditum, pro peccatis suis fame laborantem ad te, Domine, converte propitius, qui quærentibus regnum tuum omnia adjicienda esse dixisti. Qui vivis & regnas cum Deo Patre, &c.

PROCESSIO TEMPORE MORTALITATIS ET PESTIS.

IN *Litaniis quæ canuntur, post*: A subitanæ & improvise morte. *Dicatur bis*: A peste & fame, Libera nos Domine. *Et post*: Ut omnibus fidelibus defunctis, &c. *Bis quoque dicatur*: Ut à pestilentie flagello nos liberare digneris, Te rogamus audi nos. *In fine Litaniarum dicitur*: Pater noster, &c. Et ne nos inducas in tentationem, &c.

Psalmus 6.

Domine, ne in furore tuo arguas me: neque in irâ tuâ corripas me.

Miserere mei, Domine, quoniam infirmus sum: sana me, Domine, quoniam conturbata sunt ossa mea.

Et anima mea turbata est valdè : sed tu, Domine, usquequò ?

Convertere, Domine, & eripe animam meam : saluum me fac propter misericordiam tuam.

Quoniam non est in morte qui memor sit tui : in inferno autem quis confitebitur tibi.

Laboravi in gemitu meo, lavabo per singulas noctes lectum meum : lacrymis meis stratum meum rigabo.

Turbatus est à furore oculus meus : inveteravi inter omnes inimicos meos.

Discedite à me omnes, qui operamini iniquitatem : quoniam exaudivit Dominus vocem fletûs mei.

Exaudivit Dominus deprecationem meam : Dominus orationem meam suscepit.

Erubescant & conturbentur vehementer omnes inimici mei : convertantur & erubescant valdè velociter.

Gloria Patri, &c.

✠. Domine non secundum peccata nostra facias nobis. *℟.* Neque secundum iniquitates nostras retribuas nobis. ✠. Adjuva nos, Deus, salutaris noster. *℟.* Et propter gloriam nominis tui, Domine, libera nos. ✠. Domine ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum. *℟.* Citò anticipient nos misericordiæ tuæ, quia pauperes facti sumus nimis. ✠. Ora pro nobis S. Roche. *℟.* Ut digni efficiamur promissionibus Christi. ✠. Domine exaudi orationem meam. *℟.* Et clamor meus ad te veniat. ✠. Dominus vobiscum. *℟.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

EXaudi nos, Deus salutaris noster, & intercedente beatâ & gloriosâ Dei genitrice Mariâ semper vir-

gine, & B. Rocho Confessore tuo, & omnibus sanctis, populum tuum ab iracundiæ tuæ terroribus libera, & misericordiæ tuæ fac largitate securum.

O R A T I O.

Propitiare, Domine, supplicationibus nostris, & animarum & corporum medere languoribus, ut remissione perceptâ, in tuâ semper benedictione lætemur.

O R A T I O.

DA nobis, quæsumus Domine, piæ petitionis effectum, & pestilentiam mortalitatemque propitiatus averte; ut mortalium corda cognoscant à te indignante talia flagella prodire, & te miserante cessare. Per Dominum nostrum, &c.

Poterunt præterea cantari Responsoria : Domine ne in irâ tuâ, in j. Noct. Dominicæ ij. post Epiphaniam. Recordare Domine testamenti tui, Feria ij. infra hebd. iij. post Oct. Pentecostes. Emendemus in melius, in ij. Noct. Dominicæ j. Quadragesimæ. Aspice Domine in j. Noct. Dominicæ j. Novemb. Et Ant. Ne reminiscaris. Sabbato ante Dom. iij. Septembris.

PRECES DICENDÆ IN LITANIIS TEMPORE BELLI.

AD finem Litaniarum dicitur : Pater noster, &c. ⁊. Et ne nos inducas in tentationem. ⁊. Sed libera nos à malo.

Psalmus 45.

DEus noster, refugium & virtus : adjutor in tribulationibus, quæ invenerunt nos nimis.

Propterea

Propterea non timebimus dum turbabitur terra :
& transferentur montes in cor maris.

Sonuerunt & turbatæ sunt aquæ eorum : conturbati
sunt montes in fortitudine ejus.

Fluminis impetus lætificat civitatem Dei : sanctifica-
vit tabernaculum suum Altissimus.

Deus in medio ejus , non commovebitur : adjuvabit
eam Deus manè diluculo.

Conturbatæ sunt gentes , & inclinata sunt regna :
dedit vocem suam , mota est terra.

Dominus virtutum nobiscum : susceptor noster Deus
Jacob.

Venite , & videte opera Domini , quæ posuit prodi-
gia super terram : auferens bella usque ad finem
terræ.

Arcum conteret , & confringet arma : & scuta com-
buret igni.

Vacate , & videte quoniam ego sum Deus : exalta-
bor in gentibus , & exaltabor in terra.

Dominus virtutum nobiscum : susceptor noster Deus
Jacob.

Gloria Patri , &c.

ψ. Exurge , Domine , adjuva nos. Ϡ. Et libera nos
propter nomen tuum. ψ. Salvum fac populum tuum
Domine. Ϡ. Deus meus sperantem in te. ψ. Fiat pax
in virtute tua. Ϡ. Et abundantia in turribus tuis. ψ. Esto
nobis Domine turris fortitudinis. Ϡ. A facie inimici.
ψ. Arcum contere & confringe arma. Ϡ. Et scuta com-
bure igni. ψ. Mitte nobis Domine auxilium de Sancto.
Ϡ. Et de Sion tuere eos. ψ. Domine exaudi orationem

meam. *℟.* Et clamor meus ad te veniat. *℣.* Dominus vobiscum. *℟.* Et cum ſpiritu tuo.

O R E M U S.

DEus, qui conteris bella, & impugnatores in te ſperantium potentia tuæ deſenſionis expugnas, auxiliare famulis tuis implorantibus miſericordiam tuam, ut inimicorum ſuorum feritate depreſſa, inceſſabili te gratiarum actione laudemus.

O R A T I O.

DEus, à quo ſancta deſideria, recta conſilia, & juſta ſunt opera, da ſervis tuis illam, quam mundus dare non poteſt, pacem: ut & corda noſtra mandatis tuis dedita, & hoſtium ſublata formidine, tempora ſint tua protectione tranquilla.

O R A T I O.

HOſtium noſtrorum, quæſumus Domine, elide ſuperbiam, & eorum contumaciam dexteræ tuæ virtute proſterne. Per Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum Filium tuum, &c.

Præterea concini poterunt Reſponſoria: Domine Deus, qui conteris bella, in ij. Noct. Dominicæ iv. Sept. Impetum inimicorum. Congregatæ ſunt gentes. Tua eſt potentia, in ij. Noct. Dominicæ j. Octob. Aspice Domine de ſede. Aspice Domine, quia facta eſt deſolata civitas. Muro tuo inexpugnabili. Suſtinuimus pacem, in j. & ij. Noct. Dominicæ j. Novemb. Et Anaph. Da pacem, Domine, in diebus noſtris.

PROCESSIO. IN QUACUMQUE
TRIBULATIONE.

F*Initis Litiis dicitur :* Pater noster, &c. *ꝛ.* Et
ne nos inducas in tentationem. *ꝛ.* Sed libera nos
à malo.

Psalms 19.

EXaudiat te, Dominus, in die tribulationis : pro-
tegat te nomen Dei Jacob.

Mittat tibi auxilium de sancto : & de Sion tuea-
tur te.

Memor sit omnis sacrificii tui : & holocaustum tuum
pingue fiat.

Tribuat tibi secundum cor tuum : & omne consi-
lium tuum confirmet.

Lætabimur in salutari tuo : & in nomine Dei nostri
magnificabimur.

Impleat Dominus omnes petitiones tuas : nunc cogno-
vi quoniam saluum fecit Dominus Christum suum.

Exaudiet illum de cœlo sancto suo : in potentatibus
salus dexteræ ejus.

Hi in curribus, & hi in equis : nos autem in nomine
Domini Dei nostri invocabimus.

Ipsi obligati sunt, & ceciderunt : nos autem surrexi-
mus & erecti sumus.

Domine saluum fac Regem : & exaudi nos in die,
qua invocaverimus te.

Gloria Patri, &c.

Quo finito, dicuntur Versus : *ꝛ.* Deus refugium

D d ij

noſtrum & virtus. *℞.* Adjutor in tribulationibus. *ψ.* Salvos fac ſervos tuos Domine. *℞.* Deus meus ſperantes in te. *ψ.* Sanctus Deus, Sanctus fortis, Sanctus immortalis. *℞.* Miſerere nobis. *ψ.* Adjuva nos Deus ſalutaris noſter. *℞.* Et propter gloriam nominis tui Domine, libera nos. *ψ.* Domine exaudi orationem meam. *℞.* Et clamor meus ad te veniat. *ψ.* Dominus vobiscum. *℞.* Et cum ſpiritu tuo.

O R E M U S. *Oratio.*

NE deſpicias omnipotens Deus, populum tuum in afflictione clamantem, ſed propter gloriam nominis tui tribulatis ſuccurre placatus.

O R A T I O.

Ineffabilem miſericordiam tuam Domine nobis clementer oſtende, ut ſimul nos & à peccatis omnibus exuas, & à pœnis, quas pro his meremur, eripias.

O R A T I O.

Concede nos ſervulos tuos quæſumus Domine Deus, perpetua mentis & corporis ſanitate gaudere, & glorioſa beatæ Mariæ ſemper Virginis interceſſione, à præſenti liberari triſtitia, & æterna perfrui lætitia.

O R A T I O.

Tribulationem noſtram, quæſumus Domine, propitius reſpice, & iram tuæ indignationis, quam juſtè meremur, averte.

O R A T I O.

Deus refugium noſtrum, & virtus adeſto piis Eccleſiæ tuæ precibus auctor ipſe pietatis, &

præsta, ut quod fideliter petimus, efficaciter consequamur, Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, &c.

Adjici poterunt Responsoria: Domine mi Rex omnipotens. Tribulationes civitatum. Nos alium Deum nescimus, in *Nocturnis Dominicæ v. Septemb.* Aspice Domine quia, in *j. Noct. Dominicæ Novembris.*

PROCESSIO PRO GRATIARUM ACTIONE.

C*Anuntur (prout tempus feret) Responsoria de Sanctissima Trinitate*: Summæ Trinitati simplici Deo. Benedictus Dominus Deus Israël. Quis Deus magnus. Tibi laus tibi gloria. Benedicamus Patrem & Filium, ut in *Dominica Sanctissimæ Trinitatis.* Quam magna multitudo dulcedinis tuæ Domine. Confitebor tibi Domine, *Feria ij. & vj. infra hebdomadam ij. post Epiphaniam.* Benedicite Deum cœli, in *ij. Noct. Dominicæ iij. Septemb.* Antiphona ad *Magnificat & laudes Dominicæ Trinitatis, Psalmi Jubilate.* Exultate Deo adjutori nostro. Cantate Domino canticum novum. Benedic anima mea Domino. Laudate Dominum omnes gentes. *Cantica*: Benedicite omnia opera Domini Domino. Benedictus Dominus Deus Israël. *Prædicta omnia, vel ex parte cantari possunt, prout itineris longitudo postulaverit. Tandem Hymnus*: Te Deum laudamus. *Et in fine in Ecclesia ante Altare sequentes versus.* ♫. Benedictus es, Domine Deus patrum nostrorum. ♫. Et laudabilis & gloriosus in sæcula. ♫. Benedicamus Patrem & Filium cum sancto Spiritu. ♫. Laudemus

& superexaltemus eum in sæcula. *ψ.* Benedictus es Domine Deus in firmamento coeli. *℣.* Et laudabilis & gloriosus, & superexaltatus in sæcula. *ψ.* Benedic anima mea, Domino. *℣.* Et noli oblivisci omnes retributiones ejus. *ψ.* Domine exaudi orationem meam. *℣.* Et clamor meus ad te veniat. *ψ.* Dominus vobiscum. *℣.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S. *Oratio.*

DEus, cujus misericordiæ non est numerus, & bonitatis infinitus est thesaurus; piissimæ majestati tuæ pro collatis donis gratias agimus, tuam semper clementiam exorantes: ut qui petentibus postulata concedis, eosdem non deferens ad præmia futura disponas.

O R A T I O.

DEus, qui corda fidelium sancti Spiritus illustratione docuisti da nobis in eodem Spiritu recta sapere, & de ejus semper consolatione gaudere.

O R A T I O.

DEus, qui neminem in te sperantem nimium affligi permittis; sed pium precibus præstas auditum: pro postulationibus nostris votisque susceptis gratias agimus, te piissime deprecantes, ut à cunctis semper muniamur adversis. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, &c.

I N T R A N S L A T I O N E
S A C R A R U M R E L I Q U I A R U M I N S I G N I U M.

D*Ecantentur Litanie cum invocatione Sanctorum quorum Reliquie deferuntur. Psalmus: Laudate*

Dominum de coelis. Et alii Psalmi & Hymni, ac Responsoria, de proprio vel de communi Sanctorum, quorum Reliquiæ transferuntur, & tandem. Te Deum laudamus, cum orationibus de Sanctis.

DE EXORCIZANDIS OBSESSIS A DÆMONE.

*E*Xorcistæ munus grave imprimis ac periculosum est, ut cui cum dæmone callidissimo & obstinatissimo hominis hoste negotium intercedat. Ideo quisquis illud subire voluerit; pietate, prudentia, vitæ integritate, ac vivacitate fidei bene sit armatus oportet; & talis, qui à corde suo priùs ejecerit dæmonem, quem ab alieno corpore conatur expellere. Priùs ergo, tum alia ex probatis auctoribus, tum hæc sequentia documenta diligenter observet.

Imprimis antequam ad exorcismum se accingat, de obsessi hominis vita, conditione aliisque circumstantiis seriò inquirat. Nec facilè credat aliquem à dæmone obsessum esse, sed priùs cum medicis ac prudentibus consulat, an naturali morbo laboret.

Et ut certiùs judicet, ea signa cognita habeat, quibus obsessus ab aliis dignoscitur. Signa verò obsidentis dæmonis sunt, ignotâ linguâ loqui, vel loquentem intelligere; distantia & occulta patefacere, vires supra ætatis seu conditionis naturam ostendere, & id genus alia. Applacentur quoque illi Reliquiæ sacræ, aqua benedicta, aut Gregoriana, vel sal consecratum, præsertim ipso inscio.

Ubi autem Archiepiscopus declaraverit quempiam à dæmone obsideri ; tunc Exorcista non suâ, sed divinâ fretus virtute ; non cupiditate ad quæstum aut gloriam sed ex charitate ad proximi levamen tam pium opus humiliter, & cum timore Domini aggrediatur. Ac memor, genus esse dæmoniorum, quod non ejicitur nisi per orationem & jejunium ; hæc duo remedia tum per se, tum per alios adhibeat, quò fortiùs ac sælicius potentem adversarium expellat.

In Ecclesia (si fieri potest) vel in alio sacro ac honesto loco obsessus exorcizetur, non in privata domo, præsertim si mulier sit : nisi aliqua rationabilis causa id postulet.

Mulierem exorcizans, semper secum habeat honestas personas, obsessæ (si commode potest) cognitione proximæ : nec quidquam dicat, vel faciat, quod sibi aut aliis prave cogitationis ansam dare queat.

Caveat etiam ne energumeno vel infirmo medicinam ullam præbeat, aut suadeat : sed hanc curam medicis relinquat.

Hortetur obsessum ut satanæ vexationem patienter ferat, & temporale damnum in lucrum spiritus convertat : ut de peccatis suis pœnitentiam agat, sæpiùs plenè relectâ conscientiâ confiteatur, ac solito diligentius peccatorum occasiones devitet, tentationes suas omnes Exorcista patefaciat, & sacram Communionem recipiat : orationi, jejniis, & eleemosynis quantum potest insistat : & dum exorcizatur, totum se colligat, & ad Deum convertat, ab eoque salutem firma fide deoscat : sæpè Symbolum Fidei recitet, sæpè Crucis signaculo se muniat. Reliquiæ Sanctorum (si quæ haberi possint) ad caput, vel ad
pectus

pectus ejus reverenter ac caute admoveantur ; sed caveatur ne qua iis à dæmone fiat injuria. Ipsa verò sanctissima Eucharistia non applicetur capiti aut corpori obsessi , propter periculum.

Observe quibus artibus utantur dæmones ad Exorcistam fallendum : solent enim ambiguè respondere : & difficile se manifestare , ut Exorcista diu fatigatus desistat , aut infirmus videatur non esse à dæmonio vexatus : quandoque nituntur persuadere infirmitatem esse naturalem : interdum postquam sunt manifesti , ponunt impedimenta quædam ne infirmus se subjiciat exorcismis , vel abscondunt se & relinquunt corpus quasi liberum , vel in medio exorcismi visionem aliquam infirmo ostendunt , eum dormire faciunt , & sacram Eucharistiam suscipere permittunt , ut infirmus liberatus videatur : sed non cesset Exorcista , donec viderit signa liberationis. Aliqui ostendunt factum maleficium , & à quibus sit factum , & modum dissipandi illud : sed caveat ne ad magos , vel ad sagas , aut ad alios quàm Ecclesiæ ministros confugiat vel ulla superstitione , aut alio modo illicito utatur.

Cùm dæmon per obsessam personam loquitur , Exorcista semper abstineat à supervacaneis & curiosis interrogationibus. Inquirat autem de numero & nomine spirituum obsidentium , de tempore quo ingressi sunt , de causa , & aliis ejusmodi , & an detineatur dæmon in illo corpore ob aliquam operam magicam , aut malefica signa , vel instrumenta : & si obsessus ea ore sumpserit , evomat , vel si alibi extra corpus fuerint , ea revelet , ut inventa comburantur.

Immundum spiritum nimis loquacem tacere jubeat , &

ad interrogata tantum respondere, ejusque nugas, risus, & criminationes cohibeat, ac presentes moneat ne hæc current, aut credant, sed dæmonem mendacii patrem esse meminerint: neque ei credatur si se cujusdam defuncti, vel sancti, vel damnati animam, vel Angelum bonum esse simulet: quidquid demum promittat, comminetur, aut suggerat, nulla ei fides habeatur, quantumvis in Angelum lucis seductor ille se transfiguret.

Quoties autem Exorcista viderit obsessum in aliqua corporis parte potissimum commoveri, pungi, aut inuermescere, ibi faciat signum Crucis, & aqua benedicta aspergat. Similiter quoties viderit dæmonem ad certa quædam verba magis contremiscere, sæpius ea repetat; & quò magis illum torqueri observabit, eò magis instet & urgeat, donec victoriam consequatur.

Quòd si Exorcista liberationem obsessi fuerit consecutus, moneat illum ut diligentius peccata, eorumque occasiones devitet, ne dæmoni regressum aperiat. Nec sit nimis anxius, si nihil profecerit; sed secretis Dei judiciis causam adscribat, qui novit quibus velit, & quando velit dare sanitatem. Itaque nec de curatione infletur ad gloriam, nec de obsessis adhuc corporibus murmuret: sed vexatos æquanimiter ferre tentationem, & liberatos non sibi, sed Deo referre gratiam doceat.

Sacerdos ergo assumpto habitu Ecclesiastico, ut minimum superpelliceo & stolâ, etiam afflicti collum alterâ stolâ obvolvât, & primò imploret Spiritus sancti opem, dicendo: Veni Creator Spiritus, &c.

Tum seipsum signo ✠ Crucis muniat, & dicat:

✠. Adjutorium nostrum in nomine Domini. *℟.* Qui fecit cœlum & terram. ✠. Domine exaudi orationem meam. *℟.* Et clamor meus ad te veniat. ✠. Dominus vobiscum. *℟.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Omnipotens Domine, Verbum Dei Patris, Christe Jesu, qui sanctis Apostolis tuis dedisti potestatem calcandi super serpentes & scorpiones, & super omnem virtutem inimici; & cujus virtute victus, tanquam fulgur de cœlo, satanas cecidit: tuum nomen tremens supplexque deprecor, ut mihi indignissimo servo tuo datâ veniâ peccatorum, confidentiam, & virtutem donare digneris; ut hunc crudelem draconem brachii tui potentiâ securus aggrediar. Qui vivis & regnas cum Deo Patre, &c. *℟.* Amen.

O R E M U S.

Omnipotens sempiterne Deus, à cujus facie cœli distillant, montes sicut cera liquecunt, terra tremit, cui patent abyssi, quem infernus pavescit: te supplex deprecor, ut invocatione tui nominis, hujus famuli tui [famulæ tuæ] anima à vexatione liberata, ad autorem suæ salutis recurrat, liberatoremque suum, diabolico depulso fœtore, & odore suavissimo Spiritus sancti percepto sequatur Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate ejusdem Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *℟.* Amen.

Jubeat Energumenum (si possit) recitare Symbolum Apostolorum, deinde dicat: ✠. Benedicamus Patrem, & Filium cum sancto Spiritu. ℟. Laudemus & super-

exaltemus eum in sæcula. *ψ.* Domine-exaudi orationem meam. *℣.* Et clamor meus ad te veniat. *ψ.* Dominus vobiscum. *℣.* Et cum spiritu tuo.

Deinde dicat :

ψ. Dominus vobiscum. *℣.* Et cum spiritu tuo.

Sequentia sancti Evangelii secundum Matthæum.

℣. Gloria tibi, Domine.

Signat librum, frontem, os & pectus suum, deinde frontem, os, & pectus energumeni.

IN illo tempore : Accessit ad Jesum homo genibus provolutus ante eum, dicens : Domine, miserere filio meo, quia lunaticus est, & malè patitur : nam sæpè cadit in ignem, & crebrò in aquam, & obtuli eum discipulis tuis, & non potuerunt curare eum. Respondens autem Jesus, ait : O generatio credula & perversa, quousque ero vobiscum? usquequo patiar vos? Afferte huc illum ad me. Et increpavit illum Jesus, & exiit ab eo dæmonium & curatus est puer ex illa hora. Tunc accesserunt discipuli ad Jesum secretò, & dixerunt : Quare nos non potuimus ejicere illum : Dixit illis Jesus : Propter incredulitatem vestram. Amen quippe dico vobis, si habueritis fidem, sicut granum sinapis, dicetis monti huic, Transi hinc illuc, & transibit, & nihil impossibile erit vobis. Hoc autem genus non ejicitur, nisi per orationem & jejunium. Laus tibi, Christe.

Per istos sermones sancti Evangelii Domini nostri Jesu Christi, concedat mihi Dominus virtutem conjurandi & expellendi omnes spiritus malignos, si qui tales in hac imagine Dei continentur.

. O R E M U S .

OMnipotens sempiterne Deus, qui dedisti famulis tuis, in confessione veræ fidei, æternæ Trinitatis gloriam agnoscere, & in potentia Majestatis adorare unitatem; quæsumus, ut ejusdem fidei firmitate, ab omnibus semper muniamur adversis. Per Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

℣. Dominus vobiscum. *℟.* Et cum spiritu tuo.

Sequentia sancti Evangelii secundum Marcum.

℟. Gloria tibi, Domine.

Signet librum, frontem, os, &c. ut supra.

IN illo tempore: Recumbentibus undecim Discipulis, apparuit illis Jesus: & exprobravit incredulitatem eorum, & duritiam cordis; quia iis qui viderant eum resurrexisse, non crediderunt. Et dixit eis: Euntes in mundum universum, prædicate Evangelium omni creaturæ. Qui crediderit, & baptizatus fuerit, salvus erit: qui verò non crediderit, condemnabitur. Signa autem eos, qui crediderint, hæc sequentur: In nomine meo dæmonia ejicient: linguis loquentur novis: serpentes tollent: & si mortiferum quid biberint, non eis nocebit: super ægros manus imponent, & bene habebunt. Et Dominus quidem Jesus, postquam locutus est eis, assumptus est in cælum, & sedet à dextris Dei. Illi autem profecti, prædicaverunt ubique, Domino cooperante, & sermonem confirmante sequentibus signis. Laus tibi, Christe.

Per ista verba veritatis Evangelicæ, te Deus sancte, fortis & immortalis, & per tuum sanctissimum nomen suppliciter oramus & petimus, ut gratiam æternæ tuæ

Majestatis huic creaturæ tuæ *N.* ostendere digneris ,
ut Angeli in tuo nomine lætentur , sancti glorientur ,
& fides nostra Catholica roboretur. *R.* Amen.

Ÿ. Dominus vobiscum. *R.* Et cum spiritu tuo.

Sequentia sancti Evangelii secundum Lucam.

R. Gloria tibi , Domine.

Signet librum , frontem , &c. ut supra.

IN illo tempore : Descendit Jesus in Capharnaum civitatem Galileæ , ibique docebat illos Sabbatis. Et stupebant in doctrina ejus , quia in potestate erat sermo ipsius. Et in Synagoga erat homo habens dæmonium immundum , & exclamavit voce magna , dicens : Sine , quid nobis , & tibi Jesu Nazarene ? venisti perdere nos ? scio te quis sis , Sanctus Dei. Et increpavit illum Jesus , dicens : Obmutesce , & exi ab eo. Et cum projecisset illum dæmonium in medium , exiit ab illo , nihilque illum nocuit. Laus tibi , Christe.

Per istos sermones sancti Evangelii Domini nostri Jesu Christi , concedat mihi Dominus virtutem conjurandi & expellendi omnes spiritus malignos , si qui tales in hac imagine Dei continentur.

O R E M U S.

Domine Jesu Christe , qui illum refugam tyrannum & apostatam gehennæ ignibus deputasti , & in hunc mundum venisti , ut illum rugientem contereres : velociter attende , & accelera , ut hominem tuis manibus formatum , tuo sanguine reformatum , de manibus inimici liberes. Da Domine terrorem tuum super bestiam , quæ exterminat vineam tuam. Da fiduciam servis tuis contra nequissimum draconem fortiter

standi : increpa illum ut obmutescat, ne contemnat sperantes in te, & dicat, sicut in Pharaone jam antea dixit : Nescio Dominum, & Israël non dimittam. Urgeat illum Domine, dextera tua potens, ut discedat à famulo tuo [famula tua] nec diutiùs præsumat tenere captivum hominem, quem tua morte liberaisti. Qui vivis & regnas Deus per omnia sæcula sæculorum. *℟. Amen.*

O R E M U S.—

DEus & Pater Domini nostri Jesu Christi, invoco nomen sanctum tuum, & clementiam tuam supplex exposco, ut adversus hunc, & omnem immundum spiritum, qui vexat hoc plasma tuum, mihi auxilium præstare digneris. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *℟. Amen.*

Si non habeatur sal benedictum, benedicatur ut suprà fol. i.

Deinde Exorcista sal benedictum imponat ori energumèni, dicens : Accipe sal benedictum, per quod diabole maledicte tibi impero, ut increpatus recedas ab hoc famulo [famula tua] Dei, & des locum Spiritui sancto paraclito, qui vivit & regnat super te cum Patre & Filio sine fine. ℟. Amen.

Tum aspergat Energumenum aquâ benedictâ, & ponat librum super caput ejus, & stolâ collum ejus circumdet, & dicat : ✠. Adjutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit cœlum & terram.

E X O R C I S M U S.

EXorcizo te immundissime spiritus, omnis incurfio adversarii, omne phantasma, omnis legio, in nomine Domini nostri Jesu Christi ✠ eradicare, & effugare ab hoc plasmate Dei ✠. Ipse tibi imperat, qui te de supernis cœlorum in inferiora terræ demergi præcepit. Ipse tibi imperat, qui mari, ventis, & tempestatibus imperavit. Audi ergo, & time satana, inimice fidei, hostis generis humani, mortis adductor, vitæ raptor, justitiæ declinator, malorum radix, fomes vitiorum, seductor hominum, proditor gentium, incitator invidiæ, origo avaritiæ, causa discordiæ, excitator dolorum. Quid stas, & resistis, cùm scias Christum Dominum vires tuas perdere? illum metue, qui in Isaac immolatus est, in Joseph venundatus, in agno occisus, in homine crucifixus, deinde inferni triumphator fuit. *Sequentes Cruces fiant in fronte obsessi,* Recede ergo in nomine Patris ✠, & Filii ✠, & Spiritus ✠ sancti, da locum Spiritui sancto, per hoc signum ✠ Crucis Jesu Christi Domini nostri, Qui cum Patre & eodem Spiritu sancto vivit & regnat Deus per omnia sæcula sæculorum. *℞. Amen.*

Postea Sacerdos accepta Cruce, dicat : Ecce lignum sanctissimæ Crucis, fugite partes adversæ, vicit enim vos & mundum Dominus Jesus Christus, Filius Dei, imperator summus, leo de tribu Juda, radix David.

Crucem det Energumeno osculandam, dicens cum eo simul : Adoramus te, Christe, & benedicimus tibi, quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum.

Deinde

Deinde Sacerdos dicat : Kyrie eleïson. Pater noster.
✠. Et ne nos inducas in tentationem. ʀ. Sed libera nos
à malo.

✠. Exurgat Deus & dissipentur inimici ejus. ʀ. Et
fugiant qui oderunt eum à facie ejus. ✠. Salvum fac
servum tuum [ancillam tuam]. ʀ. Deus meus spe-
rantem in te. ✠. Nihil proficiat inimicus in eo [ea].
ʀ. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. ✠. Esto
ei, Domine, turris fortitudinis. ʀ. A facie inimici.
✠. Domine exaudi orationem meam. ʀ. Et clamor
meus ad te veniat. ✠. Dominus vobiscum. ʀ. Et cum
spiritu tuo.

O R E M U S.

Hostium nostrorum, quæsumus Domine, elide
superbiam, & eorum contumaciam dexteræ tuæ
virtute prosterne.

Deus qui contritorum non despicias gemitum, &
mœrentium non spernis affectum, supplicationes no-
stras, clementer exaudi; ut quidquid contra nos dia-
bolicæ atque humanæ moliuntur fraudes, ad nihilum
redigatur, & consilio tuæ pietatis allidatur; quatenus
nullis adversitatibus læsi, sed de omni tribulatione &
angustia erepti, læti in Ecclesia tua gratias referamus.
Per Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum,
qui tecum, &c. ʀ. Amen.

*Legat etiam Psalm. 34, Judica Domine nocentes
me. Psalm. 68, Eripe me de inimicis meis, Deus
meus. Psalm. 67, Exurgat Deus, &c. Psalm. 90,
Qui habitat in adjutorio, &c. & Symbolum Athanasii,
Quicumque vult salvus esse.*

226 *De Exorcizandis obsessis à dæmone.*

In fine benedicit Energumeno , dicens : Benedictio Dei Patris ✠ omnipotentis , & Filii , & Spiritus sancti , descendat super te & maneat semper. R. Amen.

Possunt etiam supradicta pluries repeti , si dæmon in vexatione pergat.

ALIUS EXORCISMUS.

Sacerdos indutus ut suprà , dicat : ✠. Adjutorium nostrum in nomine Domini. R. Qui fecit cœlum & terram.

Deinde imprimens fronti Energumeni signum Crucis , dicat : Ecce Cru ✠ cem Domini , fugite partes adversæ , vicit leo de tribu Juda , radix David.

✠. Domine exaudi orationem meam. R. Et clamor meus ad te veniat. ✠. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

DEus Angelorum , Deus Archangelorum , Deus Prophetarum , Deus Apostolorum , Deus Martyrum , Deus Confessorum , Deus Virginum , Deus & Pater Domini nostri Jesu Christi , invoco nomen sanctum tuum , ac præclaræ Majestatis tuæ clementiam suppliciter exposco , ut mihi auxilium præstare digneris adversus hunc & omnem immundum spiritum , qui vexat hoc plasma tuum. Per eundem Christum Dominum nostrum , &c. R. Amen.

Hic facit ter signum Crucis in ejus pectore dicens :

*Tu pectoris hujus ✠ interna custodias : tu viscera ✠ regas : tu cor ✠ confirmes : ab anima adversatri-
cis potestatis tentamenta evanescant. Da , Domine ,*

ad hanc invocationem sanctissimi nominis tui gratiam, ut qui hucusque terrebat, territus effugiat, & victus abscedat, tibi que possit hic famulus tuus [hæc famula tua] & corde & mente debitum præbere famulatum. Per Christum, &c.

EXORCISMUS.

A Djuro te serpens antique, per judicem vivorum & mortuorum, per factorem tuum, per factorem mundi, per eum qui habet potestatem mittendi te in gehennam, ut ab hoc famulo Dei *N.* qui [ab hac famula Dei *N.* quæ] ad Ecclesiæ sinum recurrit, cum metu & exercitu furoris festinus tui discedas. Adjuro te iterum ✠ (*in fronte*) non meâ infirmitate, sed virtute Spiritus sancti, ut exeas ab hoc famulo Dei *N.* quem [hac famula Dei *N.* quam] omnipotens Deus ad imaginem suam fecit. Cede igitur, cede non mihi, sed ministro Christi. Illius enim te urget potestas, qui te Cruci suæ subjugavit. Illius brachium contremisce, qui devictis gemitibus inferni, animas ad lucem perduxit. Sit tibi terror corpus hominis ✠, (*in pectore*) sit tibi formido imago Dei ✠ (*in fronte*). Non resistas, nec moreris discedere ab homine isto, quoniam complacuit Christo in homine habitare. Et ne contemnendum putes, dum me peccatorem nimis esse cognoscis. Imperat tibi Deus ✠. Imperat tibi majestas Christi ✠. Imperat tibi Deus Pater ✠, imperat tibi Deus Filius ✠, imperat tibi Deus Spiritus ✠ sanctus. Imperat tibi Sacramentum Crucis ✠. Imperat tibi fides sanctorum Apostolorum Petri & Pauli, & cæterorum Sanctorum ✠. Imperat tibi Martyrum sanguis ✠. Imperat

tibi continentia Confessorum ✠. Imperat tibi pia Sanctorum & Sanctarum omnium intercessio ✠. Imperat tibi Christianæ fidei mysteriorum virtus ✠. Exi ergo transgressor. Exi seductor, plene omni dolo & fallacia, virtutis inimice, innocentium persecutor. Da locum dirissime, da locum impiissime; da locum Christo, in quo nihil invenisti de operibus tuis; qui te spoliavit, qui regnum tuum destruxit, qui te victum ligavit, & vasa tua diripuit, qui te projecit in tenebras exteriores, ubi tibi cum ministris tuis erit præparatus interitus. Sed quid truculente reniteris; quid temerarie detrahas? Reus es omnipotenti Deo, cujus statuta transgressus es. Reus es Filio ejus Jesu Christo Domino nostro, quem tentare ausus es, & crucifigere præsumpsisti. Reus es humano generi, cui tuis persuasionibus mortis venenum propinasti.

O R E M U S.

Omnipotens sempiterne Deus, Pater Domini nostri Jesu Christi, respice super hunc famulum tuum *N.* qui [hanc famulam tuam *N.* quæ] à malevolo spiritu, vel à malevolis spiritibus obsessus [obsessa] dignoscitur, & omnem cæcitatem cordis ab eo [ea] expelle: disrumpe omnes laqueos satanæ, quibus alligatur. Repelle ab eo [ea] quæsumus omnem infestationem inimici, & restitue eum [eam] pristinæ sanitati, ob gratiam clementiæ tuæ. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *℟.* Amen.

Adjuro ergo te, draco nequissime, in nomine

Agni ✠ immaculati, qui ambulavit super aspidem & basiliscum, qui conculcavit leonem & draconem, ut discedas ab hoc homine ✠, (*fiat in fronte*) discedas ab Ecclesia Dei ✠, (*fiat signum Crucis super circumstantes*) contremisce & effuge, invocato nomine Domini illius, quem inferi tremunt, cui Virtutes cœlorum, & Potestates, & Dominationes subiectæ sunt, quem Cherubim & Seraphim indefessis vocibus laudant, dicentes: Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus Sabaoth. Imperat tibi Verbum ✠ caro factum. Imperat tibi natus ✠ ex Virgine. Imperat tibi JESUS ✠ Nazarenus, qui te, cùm discipulos ejus contemneres, elisum atque prostratum exire præcepit ab homine; quo præsentem, cùm te ab homine separasset, nec porcorum gregem ingredi præsumebas. Recede ergo nunc adjuratus in nomine ✠ ejus ab homine quem ipse plasmavit. Durum est tibi velle resistere ✠. Durum est tibi contra stimulum calcitrare ✠. Quia quantò tardius exis, tantò magis tibi supplicium crescit, quia non homines contemnis, sed illum qui dominatur vivorum & mortuorum, qui venturus est judicare vivos & mortuos, & sæculum per ignem. R. Amen.

ʒ. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Deus conditor & defensor generis humani, qui hominem ad imaginem tuam formasti, respice super hunc famulum tuum N. qui [hanc famulam tuam N. quæ] dolis immundi spiritus appetitur, quem [quam] vetus adversarius, antiquus hostis terræ, formidinis horrore circumvolat, & sensum mentis

humanæ stupore defigit, terrore conturbat, & metu trepidi timoris exagitat. Repelle Domine virtutem diaboli, fallacesque ejus insidias amove: procul impius tentator aufugiat. Sit nominis tui signo ✠ (*in fronte*) famulus tuus munitus [famula tua munita] & in anima tutus [tuta] & corpore.

EXORCISMUS.

ADjuro ergo te omnis immundissime spiritus, omne phantasma, omnis incurfio satanæ, in nomine Jesu Christi Nazareni, qui post lavacrum Jordanis in desertum ductus est, & te in tuis sedibus vicit, ut quem ille de limo terræ ad honorem gloriæ suæ formavit, tu desinas impugnare: & in homine miserabili, non humanam fragilitatem, sed imaginem omnipotentis Dei contremiscas. Cede ergo Deo ✠, qui te & malitiam tuam in Pharaone, & in exercitu ejus per Moysen servum suum in abyssum demersit. Cede Deo ✠, qui te per fidelissimum servum suum David de Rege Saule spiritualibus canticis pulsum fugavit. Cede Deo ✠ qui te in Juda Iscariote proditore damnavit. Ille enim te divinis ✠ verberibus tangit, in cujus conspectu cum tuis legionibus tremens & clamans dixisti: Quid nobis & tibi Jesu Fili Dei altissimi? Venisti huc ante tempus torquere nos? Ille te perpetuis flammis urget, qui in fine temporum dicturus est impiis: Discedite à me maledicti in ignem æternum, qui paratus est diabolo & angelis ejus. Tibi enim impie, & angelis tuis vermes erunt, qui nunquam morientur. Tibi & angelis tuis inextinguibile præparatur incendium, quia tu es prin-

reps maledicti homicidii, tu auctor incæstus, tu sacrilegorum caput, tu actionum pessimarum magister, tu hæreticorum doctor, tu totius obscænitatis inventor. Exi ergo ✕ impie, exi ✕ scelerate, exi cum omni fallacia tua, quia hominem templum suum esse voluit Deus. Sed quid diutius moraris hîc? Da honorem Deo Patri omnipotenti ✕ cui omne genu flectitur. Da locum Domino Jesu Christo ✕ qui pro homine sanguinem suum sacratissimum fudit. Da locum Spiritui ✕ sancto, qui per beatum Apostolum suum Petrum te manifestè stravit in Simone mago: qui fallaciam tuam in Anania & Saphira condemnavit, qui te in Herode Rege honorem Deo non dante percussit; qui te in mago Elima per Apostolum suum Paulum cæcitatibus caligine perdidit, & per eundem de Pythonissa verbo imperans exire præcepit. Discede ergo nunc ✕, discede ✕ seductor. Tibi eremus sedes est. Tibi habitatio serpens est: humiliare & prosternere. Jam non est differendi tempus. Ecce enim dominator Dominus proximat citò, & ignis ardebit ante ipsum, & præcedet, & inflammabit in circuitu inimicos ejus. Si enim hominem fefelleris, Deum non poteris irridere. Ille te ejicit, cujus oculis nihil occultum est. Ille te expellit, cujus virtuti universa objecta sunt. Ille te excludit, qui tibi & angelis tuis præparavit æternam gehennam; de cujus ore exhibit gladius acutus. Qui venturus est judicare vivos & mortuos, & sæculum per ignem. R. Amen.

Possunt legi Psalm. 69, Deus in adjutorium. Psalm. 10, In Domino confido; & Psalm. 51, Quid gloriaris in malitia. Et Litaniæ cum precibus, ut supra, fol. 95.

232 *De Exorcizandis obsessis à dæmone.*

Deinde aspergat Energumenum aquâ benedictâ , & sal ori ejus imponat , & ter ad ejus aures dicat :

Deum qui te genuit dereliquisti , & oblitus es Domini Dei Creatoris tui.

ꝛ. Dominus vobiscum. ꝛ. Et cum spiritu tuo.

Sequentia sancti Evangelii secundum Matthæum.

ꝛ. Gloria tibi , Domine.

Signat librum , frontem , os , & pectus suum : deinde frontem , os , & pectus Energumeni.

IN illo tempore : Egressus Jesus secessit in partes Tyri & Sidonis. Et ecce mulier Chananæa à finibus illis egressa, clamavit dicens ei : Misere mei, Domine fili David : filia mea malè à dæmonio vexatur. Qui non respondit ei verbum. Et accedentes discipuli ejus rogabant eum dicentes : Dimitte eam ; quia clamat post nos. Ipse autem respondens ait : Non sum missus nisi ad oves, quæ perierunt domûs Israël. At illa venit, & adoravit eum, dicens : Domine, adjuva me. Qui respondens ait : Non est bonum sumere panem filiorum, & mittere canibus. At illa dixit : Etiam, Domine : nam & catelli edunt de micis quæ cadunt de mensa dominorum suorum. Tunc respondens Jesus, ait illi : O mulier ! magna est fides tua ! fiat tibi sicut vis. Et sanata est filia ejus ex illa hora. Laus tibi, Christe.

O R E M U S.

Domine Deus omnipotens, invictæ virtutis autor, & insuperabilis imperii rex, ac semper magnificus triumphator, qui adversæ dominationis vires reprimis, qui inimici rugientis sævitiam superas, qui hostiles nequitias potenter expugnas, misere huic creaturæ tuæ,

nec

nec ad ejus peccata, sed ad tuam benignam clementiam respice, & libera eam ab omnibus laqueis malignorum spirituum quibus ligatur, & ab omni molestia, qua torquetur. Et sicut Isaac, Davidem, Jonam, Susannam, tres pueros, Magdalenam, & filiam Chananæ de variis periculis liberaſti; ita hanc creaturam tuam sanguine Filii tui Domini nostri Jesu Christi redemptam, & undâ Baptismatis regeneratam, ab omni malignorum spirituum vexatione, tuâ clementiâ liberare digneris. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum, Filium tuum, &c.

A D J U R A T I O D Æ M O N I S.

Conjuro te serpens antique in nomine Dei Patris omnipotentis, & in charitate Domini nostri Jesu Christi, & in virtute Spiritus sancti, cùm tu creatura Dei sis, ut fileas, & huic Energumeno locum mihi respondendi præstes. Per eum qui venturus est judicare vivos & mortuos, & sæculum per ignem. *℟.* Amen.

Benedictio Dei omnipotentis Patris ✠, & Filii ✠, & Spiritûs ✠ sancti, descendat super te, & maneat semper. *℟.* Amen.

Non est autem statim desperandus successus, etiamsi ad primos conatus non obtineatur quod in votis erat; sed iteranda actio, & acrius instandum, precibus majori humilitate incumbendum, & invocanda sanctorum & piorum hominum suffragia, ut quod unius desiderio concessum non est, plurium precibus impetretur.

E X O R C I S M U S

DOMUS SORTILEGIIS, MALEFICIIS,
VEL A DÆMONIO VEXATÆ.

Sacerdos indutus superpelliceo & stolâ, præparatâ
primum mensâ, cum aquâ benediçtâ, aspergillo,
thure, thuribulo vel arula cum igne, & candela sacra
accensa, dicat: In nomine Patris ✠, & Filii ✠, &
Spiritus ✠ sancti. Amen.

ψ. Adjutorium nostrum in nomine Domini. Ϡ. Qui
fecit cœlum & terram. ψ. Dominus vobiscum. Ϡ. Et
cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Actiones nostras quæsumus Domine aspirando præ-
veni, & adjuvando prosequere; ut cuncta nostra
operatio à te semper incipiat, & per te cepta finiatur.
Per Christum Dominum nostrum. Ϡ. Amen.

Adjuro te serpens antique, per Judicem vivorum
& mortuorum, per factorem mundi, qui habet
potestatem mittere te in gehennam, ut ab hac domo
festinus discedas. Ipse tibi imperat maledicte diabole,
qui ventis ac mari & tempestatibus imperavit. Ipse tibi
imperat, qui te de supernis cœlorum in inferiora terræ
demergi præcepit. Ipse tibi imperat, qui te retrorsum
abire præcepit. Audi ergo satana, & time, & victus
& prostratus recede, adjuratus in nomine Domini
nostri Jesu Christi: qui venturus est judicare vivos &
mortuos, & sæculum per ignem. Ϡ. Amen.

Deinde dicat quinque priores Psalmos graduales,

Exorcismus domus maleficiis affectæ. 235

singulos cum Gloria Patri, &c. aspergendo loca domus aquâ benediçtâ. Psalm. 119, Ad Dominum cum tribularer, &c. Psalm. 120, Levavi oculos meos in montes, &c. Psalm. 121, Lætatus sum in his, &c. Psalm. 122, Ad te levavi oculos meos, &c. & Psalm. 123, Nisi quia Dominus erat in nobis, &c.

Finitis his quinque Psalmis dicat: Kyrie eleïson. Christe eleïson. Kyrie eleïson. Pater noster. v. Et ne nos, &c. Sed libera, &c. v. Domine exaudi orationem meam. r. Et clamor meus ad te veniat. v. Dominus vobiscum. r. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Domum tuam Domine clementer ingredi, & in tuorum cordibus fidelium perpetuam tibi construe mansionem: & præsta, ut in hac domo nulla malignorum spirituum dominetur nequitia. Per Christum Dominum nostrum. r. Amen.

Deinde dicantur alii quinque Psalmi etiam aspergendo loca domus. Psalmus. 124, Qui confidunt in Domino, &c. Psalm. 125, In convertendo Dominus, &c. Psalm. 126, Nisi Dominus ædificaverit domum, &c. Psalm. 127, Beati omnes qui timent Dominum, &c. & Psalm. 128, Sæpè expugnaverunt me, &c.

Postea dicit: Kyrie eleïson. Christe eleïson. Kyrie eleïson: Pater noster. v. Et ne nos, &c. r. Sed libera nos, &c. v. Domine exaudi orationem meam. r. Et clamor meus ad te veniat. v. Dominus vobiscum. r. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

OMnipotens sempiterne Deus, qui in omni loco dominationis tuæ totus assistis, totus operaris, adesto supplicationibus nostris : ut hujus domus sis protector, & nulla hinc nequitia contrariæ potestatis obsistat, sed virtute Spiritus sancti & operatione fiat tibi purum servitium, & devota libertas existat. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Deinde dicantur alii quinque Psalmi graduales, aspergendo loca domus aquâ benedictâ, ut supra. Psalm. 129, De profundis, &c. Psalm. 130, Domine non est exaltatum, &c. Psal. 131, Memento Domine David, &c. Psalm. 132, Ecce quàm bonum, &c. & Psalm. 133, Ecce nunc benedicite Dominum, &c.

Finitis Psalmis, dicit : Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison : Pater noster. V. Et ne nos, &c. R. Sed libera nos, &c. V. Domine exaudi, &c. R. Et clamor, &c. V. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

DEus qui in omni loco dominationis tuæ custos & protector assistis, exaudi nos quæsumus ; ut inviolabilis hujus domus permaneat bene ✠ dictio, & beneficia tui muneris universitas quæ supplicat, mereatur. Per Christum. *R.* Amen.

Deinde benedicetur incensum hoc modo : Per intercessionem beati Michaëlis Archangeli stantis à dextris altaris incensi, & omnium Electorum suorum, incensum istud dignetur Dominus bene ✠ dicere, & in odorem suavitatis accipere. Per Christum, &c. R. Amen.

Exorcismus domus maleficiis affectæ. 237

Postea Sacerdos imponat incensum igni, & incenset domum, dicens: Incensum istud à te benedictum ascendant ad te, Domine, & descendat super nos misericordia tua. ⁊. Dominus vobiscum. ⁊. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Visita quæsumus Domine habitationem istam, & omnes insidias inimici ab ea longè repelle: Angeli tui sancti habitent in ea qui nos in pace custodiant; & benedictio tua sit super nos semper. Per Dominum nostrum, &c.

Postea domum & habitatores ejus benedicat, dicens: Benedictio Dei omnipotentis Patris ✠, & Filii ✠, & Spiritus ✠ sancti descendat super hanc domum, & omnes habitantes in ea, & maneat semper. ⁊. Amen.

Aspergat aquâ benedictâ.

Possunt superiora frequentius repeti, si primâ aut secundâ vice effectus non sequatur.

A L I U S E X O R C I S M U S

CONTRA DOMORUM INFESTATIONEM.

Si domus maligni spiritus infestatione reddatur inquieta, sic procedere licebit. In primo ingressu legantur piæ aliquot orationes, aut psalmi, quales. *Psalm. 30*, In te Domine speravi, &c. *Psalm. 3*, Domine quid multiplicati sunt, &c. *Psalm. 90*, Qui habitat in adjutorio, &c. & similes. Item Antiphona: Ne remiscaris, Domine, delicta nostra, &c. Veni Creator Spiritus, &c. ⁊. Exurge, Christe, adjuva nos. ⁊. Et

libera nos propter nomen sanctum tuum. *ŷ.* Domine exaudi orationem meam. *ŕ.* Et clamor meus ad te veniat. *ŷ.* Dominus vobiscum. *ŕ.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

OMnipotens Deus, qui es Dominus universorum, & rerum omnium creator, custosque fidelium tuorum, clementer respicere digneris ad nostræ fragilitatis ministerium; ut ad introitum nostrum, per benedictissimi & tremendi nominis Jesu invocationem, in quo flectitur omne genu coelestium, terrestrium, & infernorum, mundetur, benedicatur, & sanctificetur habitatio ista cum locis adjacentibus: discedat omne phantasma & nequitia, ac versutia diabolicæ fraudis, omnisque spiritus immundus; & si quid est quod incoluitati habitantium invidet, aut quieti, nostræ humilitatis suffragiis effugiat. Præsta, Domine, ad intercessionem beatissimæ Virginis Mariæ, ac totius coelestis exercitus, Apostolorum, Martyrum, & omnium Sanctorum, ut ab his locis fidelium tuorum omnis infestatio immundi spiritus abigatur, & cunctæ ejus præstigiæ & phantasmata eradicentur, terrorque venenosi serpentis procul pellatur, per eum qui venturus est judicare vivos & mortuos, & sæculum per ignem. *ŕ.* Amen.

Aspergat totam domum aquâ benedictâ, dicens:

Asperges me Domine hyssopo, & mundabor: lavabis me, & super nivem dealbabor.

Deinde incensum ut supra, pag. 237, benedictum mittat in ignem, dicens: ŷ. Adjutorium nostrum in

nomine Domini. *℞.* Qui fecit cœlum & terram. *℥.*
Dominus vobiscum. *℞.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Domine, Deus omnipotens, cui astat exercitus Angelorum cum tremore, quorum servitium spirituale & igneum esse cognoscitur; dignare respicere, & bene ✕ dicere habitationem istam, ut omnes languores, omnesque infirmitates, cunctæque insidiæ inimici, odorem hujus incensi sentientes, effugiant & separentur à plasmatis tuis, & ab eorum habitatione, ut numquam lædantur à morsu antiqui serpentis, pretioso Filii tui Sanguine redempta. Qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, &c. *℞.* Amen.

Exorcizo te immundissime spiritus, omnisque incurfio satanæ, in nomine ✕ Patris, & ✕ Filii unigeniti & Salvatoris nostri Jesu Christi, & Spiritus ✕ sancti, ut recedas ab his locis habitationis & quietis fidelium, nec deinceps quicquam molestiæ aut infestationis inferre audeas, adjuratus per eundem Dominum nostrum Jesum Christum, qui venturus est judicare, &c. *℞.* Amen.

O R E M U S.

TE Deum Patrem omnipotentem suppliciter exoramus pro hac domo, & pro ejus habitatoribus, ac rebus, ut eam bene ✕ dicere, & sancti ✕ ficare, ac bonis omnibus augere digneris, sicut benedicere dignatus es domum Abraham, Isaac & Jacob. Mitte sanctum Angelum tuum Raphaëlem, ut qui dæmonem à Tobia & Sara coercuit, eum etiam per hanc

bene ✠ dictionem disperdat de domo ista, de angulis, lectis, & universis locis in quibuscumque fideles Dei habitant, & quiescunt, dormiunt & vigilant, aut consistunt. Nec audeat malignus & immundus spiritus inquietare, aut molestias vel maleficia suscitare contra eos, qui sancti Chrismatis unctione sunt muniti. Per eum qui venturus est judicare vivos & mortuos, & sæculum per ignem. *℞. Amen.*

EXorcizo te dæmon, & adjuro per Deum vivum ✠, per Deum verum ✠, per Deum sanctum ✠, ut exeas atque recedas de loco isto, nec unquam revertaris; nec habitantibus in eo, aut homini, aut bruto pavores immittas, aut quodcumque maleficium inferas: per eum qui te vicit & superavit in patibulo crucis, & potestatem tuam ligavit, quique cum Deo Patre, & Spiritu sancto, vivit & regnat per omnia sæcula sæculorum.

E X O R C I S M U S

PRO IMPEDITIS IN MATRIMONIO PER LIGATURAS,
ET ALIA MALEFICIA, OPE DÆMONUM.

ADjutorium nostrum in nomine Domini. *℞. Qui* fecit cælum & terram. *℥. Salvum fac servum tuum, & ancillam tuam. ℞. Deus meus sperantes in te. ℥. Mitte eis, Domine, auxilium de sancto. ℞. Et de Sion tuere eos. ℥. Nihil proficiat inimicus in eis. ℞. Et filius iniquitatis non apponat nocere eis. ℥. Esto eis, Domine, turris fortitudinis. ℞. A facie inimici. ℥. Domine exaudi orationem meam. ℞. Et clamor meus*

meus ad te veniat. *ψ.* Dominus vobiscum. *℣.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Domine Jesu Christe, qui in paradiso terrestri Matrimonium instituisti in officium, conservationem & multiplicationem humanæ naturæ; & ipsum in adventu tuo, primordiis miraculorum tuorum mirabiliter honorasti: tu per merita & preces beatissimæ Virginis matris tuæ, & omnium Sanctorum, & Sanctarum tuarum digneris hos quos matrimonialiter conjunxisti, bene ✠ dicere, ac plenè liberare ab omni ligamento, fascinatione, & maleficio satanæ, & dare foecunditatem & gratiam, ut liberè possint uti matrimonio, ad generandas & educandas proles ad laudem & gloriam tuam, In nomine Patris ✠, & Filii ✠, & Spiritûs ✠ sancti. Amen.

Jesus Mariæ Filius, mundi salus, & Dominus sit vobis clemens & propitius. Amen.

Psalms 127.

BEati omnes qui timent Dominum, &c. *ut supra, fol. 132.*

ψ. Dominus vobiscum. *℣.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Domine Jesu Christe, fili Dei vivi, qui uterum beatæ Virginis Mariæ mirabiliter foecundasti, ut de Spiritu sancto conciperet, portaret, pareret, ac nutriret te Deum ac Dominum Salvatorem nostrum: suppliciter invocamus clementiam tuam, ut his famulis tuis *N. & N.* foecunditatem donare digneris, ut

H h

generare , ac nutrire tibi valeant prolem in vitam æternam. Amen.

In nomine Patris ✠ , & Filii ✠ , & Spiritûs ✠ sancti. Amen.

Psalms 1.

BEatus vir qui non abiit in consilio impiorum , & in via peccatorum non stetit : & in cathedra pestilentiae non sedit.

Sed in lege Domini voluntas ejus : & in lege ejus meditabitur die ac nocte.

Et erit tanquam lignum , quod plantatum est secus decursus aquarum : quod fructum suum dabit in tempore suo.

Et folium ejus non defluet : & omnia quaecumque faciet prosperabuntur.

Gloria Patri , & Filio , & Spiritui sancto.

Sicut erat in principio & nunc & semper , & in sæcula sæculorum. Amen.

Jesus Mariæ Filius , mundi salus , & Dominus , qui beatissimæ Virgini Mariæ matri suæ foelicissimum partum tribuit ; ipse vobis concedat , ut possitis generare & nutrire proles ad laudem & gloriam suam.

In nomine Patris ✠ , & Filii ✠ , & Spiritûs ✠ sancti. Amen.

Imprimat Crucem fronti patientis, dicens : Ecce Crucem ✠ Domini, fugite partes adversæ, vicit Leo de tribu Juda, radix David, alleluia. ♪. Immittet Angelus Domini in circuitu timentium eum. ʀ. Et eripiet eos. ♪. Angelis suis mandavit Deus de te. ʀ. Ut custodiant te in omnibus viis tuis. ♪. Super aspidem & basiliscum

ambulabis. *℟.* Et conculcabis leonem & draconem.
℣. Domine exaudi orationem meam. *℟.* Et clamor
meus ad te veniat. *℣.* Dominus vobiscum. *℟.* Et cum
spiritu tuo.

O R E M U S.

Domine Jesu Christe, Fili Dei vivi, qui in hunc
mundum venisti ut dissolveres opera diaboli, qui
pro redemptione mundi voluisti à Judæis reprobari,
à Juda osculo tradi, à perfidis alligari, & sicut agnus
ad victimam duci; tu pius propitiator, tu moestorum
consolator, tu tribulorum fortitudo, tu ægrotantium
medicus, per sanctissimas poenas tuas, & per sanctam
Crucem tuam dissolvere digneris omnia maleficia sa-
tanæ, & hunc famulum tuum [hanc famulam tuam]
ab incantationibus, ligaturis, & ab omni dæmonis po-
testate liberare. Qui vivis & regnas cum Deo Patre, &c.
℟. Amen.

*Deinde poterunt dici Litaniæ ut suprâ, fol. 95. Qui-
bus subjungatur Psalmus 69, Deus in adjutorium, &c.
vel Psalm. 90, Qui habitat in adjutorio, &c.*

Lectio Libri Tobie.

Tunc hortatus est virginem Tobias, dixitque ei,
Sara, exurge & deprecemur Deum hodie, &
cras, & secundum cras: quia his tribus noctibus Deo
jungimur: tertiâ autem transactâ nocte, in nostro
erimus conjugio. Filii quippe Sanctorum sumus, &
non possumus ita conjungi, sicut gentes quæ ignorant
Deum. Surgentes autem pariter, instanter orabant am-
bo simul, ut sanitas daretur eis. Dixitque Tobias: Et

nunc Domine tu scis quia non luxuriæ causâ accipio sororem meam conjugem , sed solâ posteritatis dilectione , in qua benedicatur nomen tuum in sæcula sæculorum. Dixit quoque Sara : Miserere nobis , Domine , miserere nobis , & consenescamus ambo pariter sani. Tunc Raphaël Angelus apprehendit dæmonium , & religavit illud in deserto superioris Ægypti. Tu autem Domine miserere nobis. R. Deo gratias.

O R E M U S.

OMnipotens sempiterne Deus , qui primos nostros parentes bonâ societate copulasti : bene ✠ dic , & sancti ✠ fica hos conjuges , & semina in eis semen vitæ æternæ : corda eorum tui sancti Spiritus munda infusione : Angelo tuo sanante eos à maligna dæmonum infestatione libera , & custodi , & omnes mentis & corporis adversitates ab eis repelle : ut munimine tuo protecti , & te donante , devotè laudent nomen sanctum tuum , quod est benedictum in sæcula sæculorum. Amen.

Extendat Sacerdos manum super infirmos , dicens :

Extinguatur in vobis omnis virtus & vexatio diaboli per impositionem manuum nostrarum , & per invocationem omnium simul Sanctorum. In nomine Patris , & Filii , & Spiritûs sancti. Amen.

E X O R C I S M U S.

EXorcizo vos , impuri dæmones , humani generis & divinæ dispositionis inimici , in nomine individue Trinitatis , Patris ✠ , & Filii ✠ , & Spiritûs ✠ sancti , cujus potentiâ universa creata sunt , cujus provi-

dentiâ omnia in suo ordine conservantur ; ut quidquid adversus hos conjuges moliti estis ad impediendam filiorum generationem , juxta modum à Creatore ordinatum , ejusdem Dei nostri potestate coacti amoveatis.

ADjuro vos per eum qui de Virgine nasciturus , ut sua quoque nativitate conjugalem statum honoraret , eam potissimum elegit matrem , quæ jam erat desponsata viro ; ut dissipatis maleficiû signis , quidquid his conjugibus nocumenti , aut impedimenti intulistis , continuo auferatis , liberosque ab omni vestra fascinatione relinquantis.

SAncta Maria , Virgo perpetua , Mater Dei , Templum Domini , Sacrarium Spiritus sancti ; atque omnes Angeli & Archangeli , Throni & Dominationes , Principatus & Potestates , Virtutes cœlorum , Cherubim & Seraphim , atque omnes sancti Patriarchæ , Prophetæ , Apostoli , Martyres , Confessores , Doctores & Virgines , necnon universi Dei Electi intercedere dignentur pro istis conjugibus ad Dominum : ut dignetur eos liberare ab animæ & corporis vexationibus , & in plena sanitate mentis & corporis eos conservare. Per eum qui venturus est judicare , &c.

Extensa super eos manu, Sacerdos dicat :

Jesus Mariæ filius , salus mundi , & Dominus , sit vobis clemens & propitius , & liberet vos plene , & custodiat semper ab omnibus malis , & conservet in bonis. In nomine Patris , & Filii , & Spiritûs sancti. Amen.

Deinde aspergantur ambo conjuges aquâ Gregorianâ

246 *Pro impeditis in Matrimonio.*

aut benedicta, vel eis bibenda propinetur, dicendo:

Aspergat te Dominus hyssopo, & mundaberis: lavet te, & super nivem dealbaberis, *vel si bibenda porrigatur.*

Aqua hæc sancta sit tibi sanitas & vita.

O R E M U S.

R Epelle Domine ab hoc famulo tuo *N.* [hac famula tua *N.*] omnem infestationem inimici, ut reintegrata pristina sanitate ad gratiarum tuæ clementiæ redeat actionem.

V Isita quæsumus, Domine, creaturam istam, & omnes insidias inimici ab ea longè repelle: Angeli tui sancti habitent cum ea, qui eam ab omni adversitate custodiant, & bene ✕ dictio tua sit super eam, & maneat semper. Per Dominum nostrum, &c. Pax tecum.

BENEDICTIO EORUM QUI TERRORIBUS

NOCTURNIS VEXANTUR.

A Djutorium nostrum in nomine Domini. *℟.* Qui fecit cælum & terram. *℣.* Domine exaudi orationem meam. *℟.* Et clamor meus ad te veniat. *℣.* Dominus vobiscum. *℟.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

D Eus qui per unigenitum tuum exclusâ dominatione diabolicæ fraudis populum fidelem aptasti, expelle quæsumus à famulo tuo [famula tua] cunctas diabolicæ illusionis insidias, & eum [eam] ab omnibus impugnationibus conserva. Per eundem Dominum nostrum Jesum Christum, &c.

DEus conditor & redemptor generis humani, qui hominem ad imaginem & similitudinem tuam formasti, respice super hunc famulum tuum, qui [hanc famulam tuam, quæ] dolis immundi serpentis divexatur, quem [quam] vetus adversarius, & hostis antiquus atræ formidinis horrore circumvolat, & sensum mentis ejus affligit, terrore conturbat, & motu trepido exagitat. Repelle Domine virtutem diaboli, fallacesque ejus insidias amove: procul impius tentator effugiat, sit in sancti nominis tui signo ✠ famulus tuus, [famula tua,] & animâ tutus [tuta] & corpore: tu die ac nocte, horis atque momentis, pectus hujus invalidum custodias, tu viscera regas, tu cor confirmes, ut inania adversariæ potestatis territamenta evanescant. Da Domine ad hanc invocationem nominis tui gratiam, ut qui hucusque terrebat, territus abeat, & victus abscedat, tibi que possit hic famulus tuus [hæc famula tua] corde firmato & mente secura debitum præbere famulatum. Per Christum Dominum nostrum.

O R E M U S.

OMnipotens sempiterne Deus, immensam clementiam tuam humiliter exposcimus, ut famulum tuum quem [famulam tuam quam] conspiciamus ab antiquo hoste tentari, & sensu turbari, ab ejus impetu clementer eripias. Per Dominum nostrum Jesum Christum, &c.

Benedictio Dei Patris ✠ omnipotentis, & Filii ✠, & Spiritus ✠ sancti, descendat super te, & maneat semper. Amen.

PRECES CONTRA PESTEM
ET AFFLICTIONEM ANIMALIUM.

O R E M U S.

DEus qui laboribus hominum, etiam de animalibus solatio subrogasti, supplices te rogamus, ut sine quibus non alitur humana conditio, nostris facias usibus non perire. Per Dominum nostrum, &c.

AVerte quæsumus, Domine, à fidelibus tuis cunctos miseratus terrores, & lævientium morborum qui grassantur in animalia, depelle perniciem, ut quos suo merito flagellas devios, foveas tua miseratione correctos. Per Dominum nostrum, &c.

Aspergat animalia & totam domum aquâ benedictâ.

His orationibus addi poterunt Psalm. 53, Deus in nomine tuo salvum me fac, &c. Psalm. 56, Miserere mei Deus, miserere mei, &c. & Psalm. 7, Domine Deus meus in te speravi, &c.

O R E M U S.

Domine Deus, Pater omnium rerum, defende nos & pecora ista, defende Domine dona tua, defende familiam istam ab omnibus malis, per virtutem Aquæ à te ministerio Ecclesiæ benedictæ, & per invocationem sancti nominis tui: in nomine Patris ✠, & Filii ✠. & Spiritus ✠ sancti. Et exterminetur diabolus à terminis iustorum per invocationem sancti nominis tui. & omnium Angelorum, Patriarcharum, Prophetarum. Apostolorum, Martyrum, Confessorum, Virginum, & omnium Electorum: & nos, & pecora

pecora hæc ab omni malo liberare & custodire digneris. Per Christum, &c.

Aspergat rursus animalia, domum, & præsentem aquâ benedictâ.

PRECES CONTRA AVES, VERMES, MURES,
LOCUSTAS; ET ALIA ANIMALIA TERRAM, VEL
FRUCTUS, AUT AQUAS CORRUMPENTIA.

Adjutorium nostrum in nomine Domini. *℞.* Qui fecit cælum & terram. *℣.* Domine exaudi orationem meam. *℞.* Et clamor meus ad te veniat. *℣.* Dominus vobiscum. *℞.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Preces nostras quæsumus, Domine, clementer exaudi, ut qui justè pro peccatis nostris affligimur, & hanc avium, vermium, seu murium, aut locustarum, vel aliorum animalium calamitatem patimur, pro nominis tui gloria, ab ea misericorditer liberemur; ut procul per tuam potentiam expulsa nulli noceant, & hos agros, terras, aquas, vineas in tranquillitate & quiete dimittant; quatenus ex eis provenientia, tuæ majestati deserviant, & nostræ necessitati subveniant. Per Christum, &c.

O R E M U S.

Omnipotens sempiterne Deus, omnium bonorum remunerator, & poenitentium maximus miserator, in cujus nomine omne genu flectitur, cœlestium, terrestrium & infernorum; concede nobis propitius, ut hos pestiferos vermes, mures, aves, locustas, aut alia

noxia animalia per nos servos tuos maledicendo maledicas, segregando segreges, exterminando extermines: ut per tuam clementiam ab hac peste liberati, gratiarum actiones majestati tuæ liberè referamus. Per Christum, &c.

PREGES CONTRA IMMINENTEM TEMPESTATEM.

Per signum ✠ Crucis de inimicis ✠ nostris libera nos Deus noster, in nomine Patris ✠, & Filii, & Spiritûs sancti. Amen.

Deinde dicitur Symbolum fidei, Credo in Deum, &c.
 Kyrie eleïson. Christe eleïson. Kyrie eleïson. Pater noster. ✠. Et ne nos inducas in tentationem. ✠. Sed libera nos à malo. ✠. Adjutorium nostrum in nomine Domini. ✠. Qui fecit cœlum & terram. ✠. Sit nomen Domini benedictum. ✠. Ex hoc nunc & usque in sæculum. ✠. Exurgat, Deus, & dissipentur inimici ejus. ✠. Et fugiant qui oderunt eum à facie ejus. ✠. Exurge, Christe, adjuva nos. ✠. Et libera nos propter nomen tuum. ✠. Domine exaudi orationem meam. ✠. Et clamor meus ad te veniat. ✠. Dominus vobiscum. ✠. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Domine Jesu Christe, qui fecisti cœlum & terram, mare, & omnia quæ in eis sunt, quique flumini Jordani benedixisti, atque in eo baptizari voluisti, & tuas sanctissimas manus, & brachia sanctissima in Cruce ✠ extendisti, quibus aërem sanctificasti: obsecramus immensam pietatis & bonitatis tuæ abundantiam,

Exorcismus contra Tempestates. 251

quatenus has nubes quæ aërem perturbant, dissolvere digneris : ut alligata potestas dæmonum impiè defævientium deficiat, & frangatur ad laudem tui sanctissimi nominis, & potentissimæ majestatis tuæ, qui vivis & regnas, &c.

Postea ad nubes conversus faciat signum Crucis, dicens : Circumdet te, nubes, Deus ✠ Pater, circumdet te Deus ✠ Filius, circumdet te Deus Spiritus ✠ sanctus. Destruat te Deus ✠ Pater, destruat te Deus ✠ Filius, destruat te Deus Spiritus ✠ sanctus.

Et postea ostendat Crucem in aëre, dicens : Ecce lignum ✠ sanctissimæ Crucis, fugite partes adversæ; vicit enim vos & mundum Dominus noster Jesus Christus Filius Dei imperator summus, leo de tribu Juda, radix David.

Postea aquam benedictam in modum Crucis jaciat per quatuor latera. Si nondum quievit tempestas, dicantur Litanie ut supra, fol. 95. Antiph. Salve Regina, &c. & Sub tuum præsidium, &c. Cant. Benedicite omnia opera Domini, &c.

Deinde : ✠. Benedicamus Patrem & Filium, cum sancto Spiritu. ✠. Laudemus & superexaltemus eum in sæcula. ✠. Ora pro nobis sancta Dei Genitrix. ✠. Ut digni efficiamur promissionibus Christi. ✠. Exurge, Christe, adjuva nos. ✠. Et libera nos propter nomen tuum. ✠. Domine exaudi orationem meam. ✠. Et clamor meus ad te veniat. ✠. Dominus vobiscum. ✠. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Domine Jesu, qui imperasti ventis & mari, & facta fuit tranquillitas magna : exaudi preces familiæ tuæ, & præsta, ut hoc signo sanctæ ✠ Crucis omnis discedat sævitia tempestatum.

Omnipotens sempiterne Deus, parce metuentibus, propitiare supplicibus : ut post noxios ignes nubium, & vim procellarum, in materiam transeat laudis comminatio tempestatum.

Ad Domo tua quæsumus, Domine, spirituales nequitie repellantur, & aërearum discedat malignitas tempestatum.

Ad te nos, Domine, clamantes exaudi, & aëris serenitatem nobis tribue supplicantibus, & fructus terræ largiri & conservare dignare, ut & temporalibus non destituamur auxiliis, & spiritualibus proficiamus augmentis. Per Christum, &c.

DE SEPULTURA MORTUORUM.

1. *S*acram sepulturam mortuorum fidelium, ad vivorum pietatem, ac defunctorum honorem salutemque promovendam piè ac sanctè institutam, ac perpetuo Ecclesiæ usu receptam, quâ par est devotione studiosè præstent Parochi.

2. Nec directè nec indirectè impèdiant libertatem eligendi sepulturam.

3. Caveant Parochi ne prætextu suorum jurium, sepulturam sacram denegent aut differant: nec pro ea quidquam paciscantur, sed loci consuetudinem, aut Ordinarii constitutionem hac in parte sèrvent. Nec pro loco sepulturæ, etiam prætextu quòd cedat fabricæ aut alteri piæ causæ, aliquid exigant; sed quod dari consuevit, cedat fabricæ.

Synod. 2.
prov. tit. 13.

4. Pauperes in tanta egestate positi, ut suis, vel suorum impensis humari ægrè, vel nullo modo possint, gratis sepeliantur, ac solita lumina Ecclesiæ impensis aut fidelium eleemosynis suppeditentur.

5. Corpora non sepeliantur prope altaria: nec in Ecclesia fiant eminentes sepulturæ sine Ordinarii licentia.

Synod. 2.
prov. tit. 13.

6. Nullum corpus statim à morte sepeliatur, sed post tantam temporis moram, ut nullum de morte dubium superfit.

7. Defunctus Sacerdos, vel in majoribus Ordinibus

constitutus, omnibus paramentis Ordini suo convenientibus indui debet, junctis ante pectus manibus. Et si sit Sacerdos, ad latus dextrum sepulturæ ejus, excavetur capsella quædam, parùm à pavimento distans. Et paretur calix cereus vel alius, cum patena, pane, vino & aquâ simulque cereolus in dicta capsella inter sepeliendum ponendus.

8. *A sepultura sacra prorsus arcendi sunt Judæi, pagani, usurarii publici, nisi satisfecerint, aut de restituendis usuris cautionem legitimam dederint: publici peccatores, qui sine pœnitentia pereunt; ut adulteri publici: venefici, sortilegi per judicis sententiam convicti: qui sana mente deliberatè seipsos occidunt (non autem si ex insania id faciant) nisi ante mortem signa veræ pœnitentiæ dederint: in duello morientes, etiamsi ante obitum signa contritionis ostendant: infantes sine Baptismo decedentes: qui semel in anno confiteri, & in Paschate communicare noluerunt, & postmodum subita morte, vel sine signo contritionis obierunt; nam qui Pascha celebrarunt quamvis sine confessione moriantur, sacræ sepulturæ tradi debent si constet eos fuisse bonæ vitæ: qui ante suspecti de hæresi, Pastorem ad se in morbo vocare neglexerunt usque ad extremam vitæ horam, dum sensu & ratione privantur, nisi præsentem Pastorem signum notabile pœnitentiæ dederint. Et si in templo sepulti fuerint, templum & cœmeterium contiguum; si verò in cœmeterio, cœmeterium tantum pollutum erit.*

9. *Corpus legitimè sepultum exhumare non licet, sine expressa Ordinarii facultate.*

10. *Decentissimum est, ut Missa præsentem corpore defuncti celebretur antequam sepulturæ mandetur.*

11. *Non permittatur ut pallia, vel alia altaris ornamenta ad ornatum feretri vel tumbæ adhibeantur.*

MODUS SEPULTURÆ FACIENDÆ.

Sacerdos indutus amictu, albâ & stolâ nigrâ, vel superpelliceo & stolâ nigrâ, vel etiam (si lubet) pluviali seu cappâ ejusdem coloris, datis campanæ signis, cum ministris & Clero ordinatè & processionaliter exit de Ecclesia ad domum funebrem, Clericis & Acolythis præferentibus Crucem, candelabra, & aquam benedictam, tamen sine labaris Ecclesiasticis. Poterit tamen gestari vexillum Confraternitatis defunctorum, Rosarii, &c. Cùm illuc perventum fuerit, Sacerdos (morante interim aliquantulum processione) stans ad ostium, vel introgressus, ante corpus defuncti clarâ voce dicit Psalm. De profundis clamavi, &c. dicto in fine, Requiem æternam, &c. pronunciat Pater noster, secretò. ✠. Et ne nos inducas in tentationem. R. Sed libera nos à malo. ✠. A porta inferi. R. Erue, Domine, animam ejus. ✠. Requiescat in pace. R. Amen. ✠. Domine exaudi orationem meam. R. Et clamor meus ad te veniat. ✠. Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Absolve, quæsumus Domine animam famuli tui [famulæ tuæ] N. ut defunctus [defuncta] sæculo, tibi vivat; & quæ per fragilitatem carnis, humanâ conversatione commisit, tu veniâ misericordissimæ pietatis absterge. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Aspergit feretrum aquâ benedictâ : deinde corpus à Clericis, vel aliis effertur, & Parochus feretrum præcedens : domo egressus intonat Responsorium : Subvenite ; vel Libera, vel aliud ex Officio Mortuorum, Clero alternatim prosequente usque ad ingressum templi vel cœmeterii.

Quòd si Clerus vel Sacerdos, ob loci distantiam, vel ex alia occasione, non eat ad domum funebrem ; indutus ut suprâ, præstoletur adventum funeris ad ingressum Ecclesiæ, vel cœmeterii, ibique consistente funere, faciat, quæ hîc ante præscripta sunt.

Si Officium Vigiliarum, vel Missæ celebrandum sit præsentem corpore, deponitur corpus intrâ Ecclesiam, in loco ad id ordinato, luminaribus circa illud accensis ; & peractò Officio, aut alioqui sine hujusmodi Officio, deferitur mox ut appulerit, rectâ ad locum sepulturæ in Ecclesiam vel cœmeterium.

Delato ad locum fossæ corpore, Sacerdos ante fossam stans, legit absolutè :

Plæ recordationis affectu, fratres charissimi, commemorationem facimus chari nostri, quem [charæ nostræ quam] Dominus de tentationibus hujus sæculi assumpsit : obsecrantes misericordiam Dei nostri, ut ipse ei retribuere dignetur placidam & quietam mansionem ; & remittat omnes lubricæ fragilitatis offensas : ac concessâ venia plenæ indulgentiæ, quidquid in hoc sæculo proprio vel alieno reatu deliquit, totum ineffabili pietate ac benignitate sua debeat & abstergat. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Hic

Hic Clerus canit : Misere mei Deus, & De profundis ; & interim dicit Sacerdos :

Aperite mihi portas justitiæ, ingressus in eas confitebor Domino.

O R E M U S.

O Bsecramus misericordiam tuam , omnipotens æterne Deus, qui hominem ad imaginem tuam creare dignatus es, ut animam famuli tui, [famulæ tuæ] quam hodierna die rebus humanis eximi fecisti; blandè & misericorditer suscipias : non ei domineantur umbræ mortis ; nec tegat eam chaos & caligo tenebrarum, sed exuta omnium criminum labe, in sinum Abrahæ Patriarchæ tui collocata, locum lucis & refrigerii se adeptam esse gaudeat : ut cùm magni judicii dies advenerit, cum Sanctis & electis tuis eum [eam] resuscitari jubeas. Per Christum Dominum nostrum. *℟. Amen.*

O R E M U S.

DEus apud quem mortuorum spiritus vivunt, & in quo electorum animæ, deposito carnis onere, æterna foelicitate lætantur ; præsta supplicantibus nobis, ut anima famuli tui [famulæ tuæ] quæ per corporis depositionem, à temporali luminis hujus usu separata est, æternæ illius lucis solatio potiatur. Non eam tormentum mortis attingat, non dolor horrendæ visionis afficiat, non pœnalis timor excruciet, non reatum cætana constringat : sed concessâ sibi veniâ delictorum omnium, optatæ quietis gaudia consequatur. Per Christum Dominum nostrum. *℟. Amen.*

BENEDICIT FOSSAM, dicens :

ψ. Adjutorium nostrum in nomine Domini. ρ. Qui fecit cœlum & terram. ψ. Domine exaudi orationem meam. ρ. Et clamor meus ad te veniat. ψ. Dominus vobiscum. ρ. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

DEus qui fundasti terram, & formasti coelos, qui loca sideribus stabilita fixisti, qui perditum peccato hominem lavacri ablutione reparasti; qui Abraham, Isaac & Jacob in spelunca sepultos, in libro vitæ, atque in gloriæ tuæ dignitate Principes annotasti: bene ✕ dicere digneris hunc tumulum famuli tui, [famulæ tuæ], incurfusque ab eo omnium aërearum potestatum depellas, & tētaimenta callidi hostis propitiatus elonges. Descendat huc Spiritus sanctus, ut te jubente, sit famulo tuo [famulæ tuæ] in eo quæta dormitio; quatenus funus quod in illo fuerit reconditum, sancta quiete confoveas, & tempore judicii cum omnibus Sanctis resuscitatum, ad gloriam futuræ remunerationis deducas. Per Christum Dominum nostrum. ρ. Amen.

Tum Sacerdos aspergit fossam aquâ benedictâ. Mox demittitur corpus in tumulum; & Sacerdos dicit: Hodie sit in pace locus tuus, & habitatio tua in sanctâ Sion. Tum pede seu hastili Crucis signat ter loculum, dicens semel tantum: In nomine ✕ Patris, & ✕ Filii, & Spiritûs ✕ sancti. Amen.

Deinde ligone projicit ter aliquantum terræ super

corpus, dicens: De terra plasmasti eum, [eam] ossibus & nervis compegisti eum [eam] Domine, resuscita eum [eam] in novissimo die. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

O R E M U S.

DEus vitæ dator, & humanorum corporum repa-
rator, exaudi preces nostras, quas speciali devo-
tione pro anima famuli tui (famulæ tuæ) tibi lacry-
mabiliter fundimus, ut eam ab inferorum cruciatibus
liberare, & inter agmina Sanctorum tuorum collocare
digneris, ac stolâ immortalitatis indui, & paradisi
amœnitate confoveri jubeas. Per Christum Dominum
nostrum. R. Amen.

In paradisum deducant te Angeli, in tuo adventu
occurrant tibi Martyres, & perducant te in civitatem
sanctam Jerusalem.

*Si defunctus fuerit Sacerdos, accendatur cereolus, &
accipiat calix cereus vel alius, & infuso vino cum aqua,
superpositâque patenâ cum panè, ponatur simul cum ce-
reolo accenso in capsella ad latus dextrum fossæ præpa-
rata, ibique relinquatur, ac superimpleatur fossa, &
dicat Sacerdos:*

DEbitum humani corporis sepeliendi officium fide-
lium more complentes, Deum, cui omnia vivunt,
supplices deprecamur; ut hoc corpus chari nostri
(charæ nostræ) à nobis in infirmitate sepultum, in
ordine Sanctorum suorum suscitetur, & ejus spiritum,
Sanctis ac fidelibus suis aggregari jubeat, cum quibus

inenarrabili gloria, & perenni foelicitate perfrui mereatur; præstante Domino nostro Jesu Christo, qui vivit & regnat cum Deo Patre in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *℟.* Amen.

Et clara voce lectis Psalmis, Miserere mei Deus, & De profundis, dicit: Kyrie eleïson. Christe eleïson. Kyrie eleïson. Pater noster, secretò. ʒ. Et ne nos inducas in tentationem. *℟.* Sed libera nos à malo. *ʒ.* Non intres in judicium cum servo tuo, (ancilla tua) Domine. *℟.* Quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens. *ʒ.* A porta inferi. *℟.* Erue Domine animam ejus. *ʒ.* Domine exaudi orationem meam. *℟.* Et clamor meus ad te veniat. *ʒ.* Dominus vobiscum. *℟.* Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

Absolve, quæsumus Domine, animam famuli tui (famulæ tuæ) *N.* ut defunctus (defuncta) sæculo tibi vivat: & quæ per fragilitatem carnis humana conversatione commisit, tu veniâ misericordissimæ pietatis absterge.

Deus, cujus miseratione animæ fidelium requiescunt, famulis & famulabus tuis omnibus hîc & ubique in Christo quiescentibus, da propitius veniam peccatorum: ut à cunctis reatibus absoluti, tecum sine fine lætentur.

Fidelium Deus omnium conditor & redemptor, animabus omnium fidelium defunctorum remissionem cunctorum tribue peccatorum: ut indulgentiam

quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur. Qui vivis & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. *℟.* Amen.

℣. Requiem æternam dona eis Domine. *℟.* Et lux perpetua luceat eis. *℣.* Requiescant in pace. *℟.* Amen.

Aspergit tumulum defuncti aquâ benedictâ, dicens: Rore cœlesti perfundat te Deus, in resurrectionem vitæ æternæ. Amen.

Si tempus non patiatur, suffecerit post fossæ benedictionem, & corporis inhumationem, unam aut alteram dictarum Antiphonarum & Orationum legisse.

Omnibus peractis si volet, breviter docebit Sacerdos astantes juxta sepulchrum, cur sancta Mater Ecclesia mortuorum corpora tam decenti solemnitate & pompa sepeliri ordinaverit.

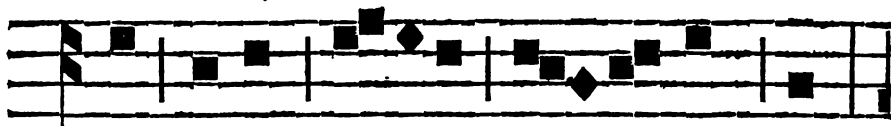
DE SEPULTURA PARVULORUM BAPTIZATORUM.

Parvulorum Baptizatorum feretra ornentur coronis seu floribus & herbis aromaticis ac odoriferis in signum integritatis carnis & virginitatis. Deferantur autem honorabiliter, & non sub axillis aut chlamidibus.

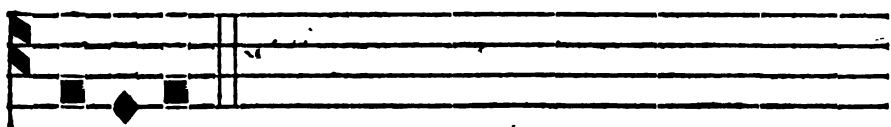
Cum verò in transitu renatorum parvulorum, sanctis Angelis in cœlo sit gaudium; non decet ut in eorum officio Ecclesia aliquem præ se ferat luctum, sed Angelis lætantibus in cœlo, conforme sit hoc officium in Choro.

Qui habitare facit sterilem in domo : matrem filiorum lætantem.

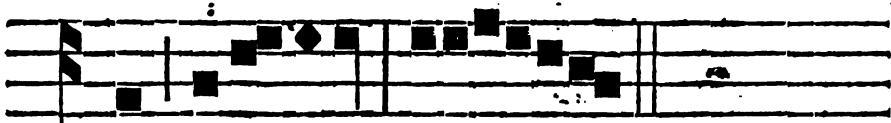
Gloria Patri, &c.

Ant. Sit no men Do mi ni be ne dic tum , in

fæ cu la.

Ant. Hic ac'ci pi et. E v o - v a è. 7. *Pſalm.* 23.

Domini est terra, & plenitudo ejus : orbis terrarum, & universi qui habitant in eo.

Quia ipse super maria fundavit eum : & super flumina præparavit eum. .

Quis ascendet in montem Domini : aut quis stabit in loco sancto ejus ?

Innocens manibus , & mundo corde : qui non accepit in vano animam suam , nec juravit in dolo proximo suo.

Hic accipiet benedictionem à Domino , & misericordiam à Deo salutaris suo.

Hæc est generatio quærentium eum : quærentium faciem Dei Jacob.

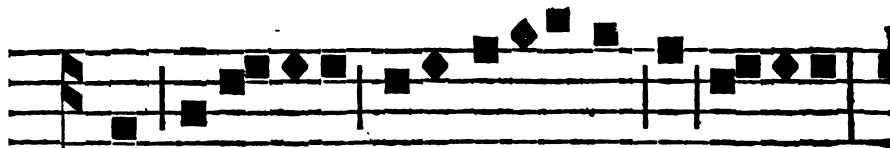
Attollite portas principes vestras , & elevamini portæ æternales : & introibit Rex gloriæ.

Quis est iste Rex gloriæ? Dominus fortis & potens,
Dominus potens in prælio.

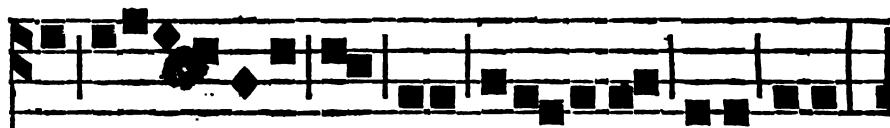
Attollite portas principes vestras, & elevamini portæ
æternales: & introibit Rex gloriæ.

Quis est iste Rex gloriæ? Dominus virtutum ipse est
Rex gloriæ.

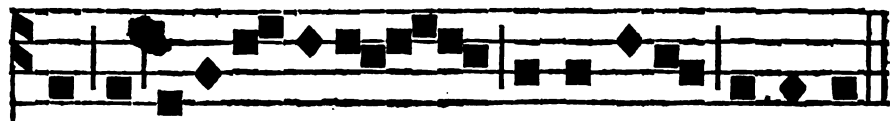
Gloria Patri, . &c.

Ant. Hic ac ci pi et be ne dic ti o nem in Domino,

& mi se ricòrdiam à Deo sa lu ta ri suo, quia

hæc est gene ra ti o quæ ren ti um Do mi num.

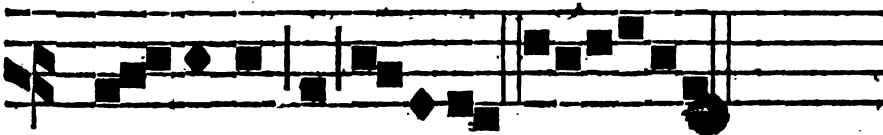
Postea dicitur: Kyrie eleïson. Christe eleïson. Kyrie
eleïson. Pater noster, *secretò*. Et ne nos inducas, &c.
✠. Me autem propter innocentiam suscepisti. ✠. Et
confirmasti me in conspectu tuo in æternum. ✠. Do mi
nus vobiscum. ✠. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

DEus omnipotens, Redemptor mundi, Domine
Jesu Christe apud quem mortuorum spiritus vi
vunt, & in quo electorum animæ, deposito carnis
onere,

Onere, æterna foelicitate lætantur: gratias agimus ineffabili pietati ac benignitati tuæ, quâ animam famuli tui [famulæ tuæ] imagine tua insignitam, & pretioso sanguine tuo misericorditer redemptam, de miseriis tenebrarum, & laqueis hujus sæculi liberare dignatus es, ut æternæ illius tuæ lucis solatio perfruatur; & concessâ sibi veniâ originalis peccati per lavacrum regenerationis & renovationis Spiritus sancti, beatæ quietis consequatur gaudia. Qui vivis & regnas Deus, &c.

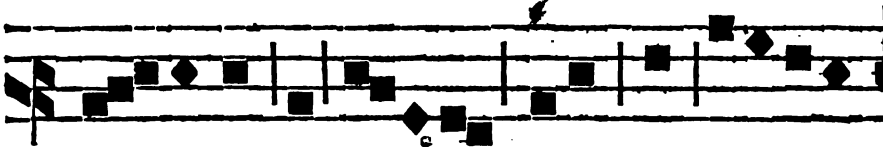
Tum dicitur:

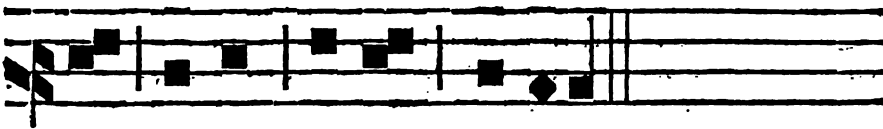
Ant. Ju - ve nes, & vir gi nes. E v o v a e. Psal. 148.

Laudate Dominum de cœlis, &c.

Et in fine, Gloria Patri, &c. & repetitur:

Ant. Ju - ve nes, & vir gi nes, senes cum juni o ri-

bus lau dent no men Do mi ni.

Interim dum Psalmus cantatur, dimittitur corpusculum in terram, quod Sacerdos aspergit aquâ benediçtâ & pede seu hastili Crucis signat ter loculum dicens semel

tantum : In nomine Patris ✠, & Filii ✠, & Spiritus ✠ sancti. Amen. *Deinde ligone projicit aliquantum terræ super pueri corpusculum.*

• *Psalmo & Ant. decantatis seu perlectis dicit Sacerdos:*
Kyrie eleison. Christe eleison. Kyrie eleison. Pater noster, &c. *✠.* Et ne nos inducas in tentationem. *✠.* Sed libera nos à malo. *✠.* Sinite Parvulos venire ad me. *✠.* Talium est enim regnum cœlorum. *✠.* Dominus vobiscum. *✠.* Et cum spiritu tuo.

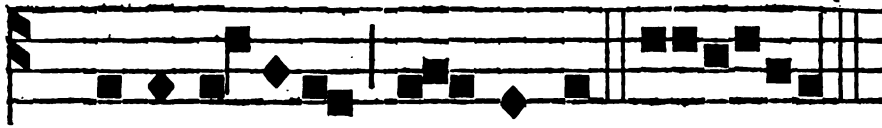
O R E M U S.

O Mnipotens & mitissime Deus, qui omnibus parvulis renatis fonte Baptismatis, dum migrant à sæculo, sine ullis eorum meritis, vitam illico largiris æternam : fac nos quæsumus per intercessionem beatæ Mariæ semper Virginis, & omnium electorum tuorum, hic purificatis tibi mentibus famulari, & in paradiso beatis parvulis perenniter fociari. Per Christum Dominum nostrum. *✠.* Amen.

O R E M U S.

O Mnipotens sempiterne Deus, sanctæ puritatis amator, qui animam hujus parvuli [parvulæ] ad cœlorum regnum hodie misericorditer vocare dignatus es : digneris etiam ita nobiscum misericorditer agere, ut meritis tuæ sanctissimæ passionis, in eodem regno nos cum omnibus Sanctis & electis tuis perenniter facias gaudere. Qui vivis & regnas, &c.

Redeundo ad Ecclesiæ Chorum intonatur :

Ant. Be ne di - ci te Do - mi num. E v o v a e.

Canticum trium Puerorum. Dan. 3.

Benedicite omnia opera Domini Domino : laudate
& superexaltate eum in sæcula.

Benedicite Angeli Domini Domino : benedicite cœli
Domino.

Benedicite aquæ omnes, quæ super cœlos sunt, Do-
mino : benedicite omnes virtutes Domini Domino.

Benedicite sol & luna Domino : benedicite stellæ
cœli Domino.

Benedicite omnis imber & ros Domino : benedicite
omnes spiritus Dei Domino.

Benedicite ignis & æstus Domino : benedicite frigus
& æstus Domino.

Benedicite rores & pruina Domino : benedicite gelu
& frigus Domino.

Benedicite glacies & nives Domino, : benedicite
noctes & dies Domino.

Benedicite lux & tenebræ Domino : benedicite ful-
gura & nubes Domino.

Benedicat terra Dominum : laudet & superexaltet
eum in sæcula.

Benedicite montes & colles Domino : benedicite
universa germinantia in terra Domino.

Benedicite fontes Domino : benedicite maria & flu-
mina Domino.

L l ij

Benedicite cete, & omnia quæ moventur in aquis,
Domino: benedicite omnes volucres cœli Domino.

Benedicite omnes bestię & pecora Domino: benedicite filii hominum Domino.

Benedicat Israël Dominum: laudet & superexaltet eum in sæcula.

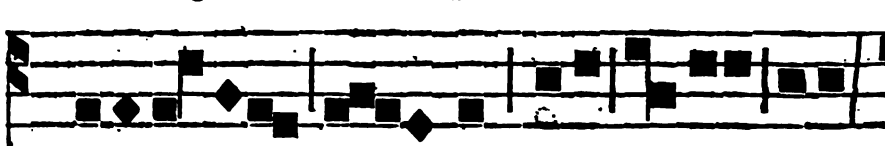
Benedicite sacerdotes Domini Domino: benedicite servi Domini Domino.

Benedicite spiritus & animæ justorum Domino: benedicite sancti & humiles corde Domino.

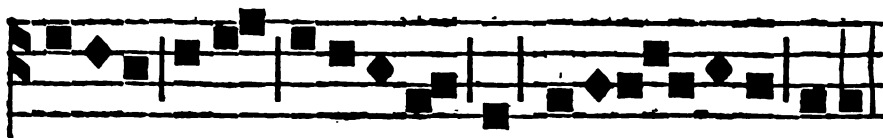
Benedicite Anania, Azaria, Misaël, Domino: laudate & superexaltate eum in sæcula.

Benedicamus Patrem & Filium, cum sancto Spiritu: laudemus & superexaltemus eum in sæcula.

Benedictus es Domine in firmamento cœli: & laudabilis, & gloriosus, & superexaltatus in sæcula.

A. Bene di ci te Do mi num omnes lec ti ejus,

a gi te dies læ ti ti æ, & con fi te - mi ni il li.

Deinde ante altare dicit Sacerdos, Dominus vobiscum. R. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S.

DEus, qui miro ordine Angelorum ministeria, hominumque dispensas : concede propitius , ut à quibus tibi ministrantibus in coelo semper assistitur, ab his in terra vita nostra muniatur. Per Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

DE SEPULTURA PARVULORUM
NON BAPTIZATORUM.

PUeri vel Christianorum filii, & quicumque alii ex hac vita sine Baptismo migrantes, in loco sacro sepeliri non debent : nec iis oblationis sanctæ commemoratio, nec psallendi impendatur officium : sed sepeliantur in loco aliquo Ecclesiæ vicino, vel in angulo cœmeterii, modò non sit sacer ; & sine ulla pompa funeris aliàve solemnitate.

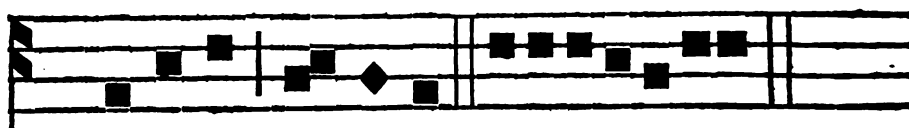
Concil.
Bracc. 1.
can. 15.

OFFICIUM MORTUORUM.

Ad representationem funeris, erigitur feretrum in Ecclesia, loco idoneo, tectum pallâ nigrâ, & circum accenduntur luminaria.

Ad Vesperas absolutè incipitur.

Ant. Placebo Domino. Evovae. 3.

Psalmus 114.

Dilexi, quoniam exaudiet Dominus : vocem orationis meæ.

Quia inclinavit aurem suam mihi : & in diebus meis invocabo.

Circumdederunt me dolores mortis : & pericula inferni invenerunt me.

Tribulationem & dolorem inveni : & nomen Domini invocavi.

O Domine libera animam meam : misericors Dominus & justus, & Deus noster miseretur.

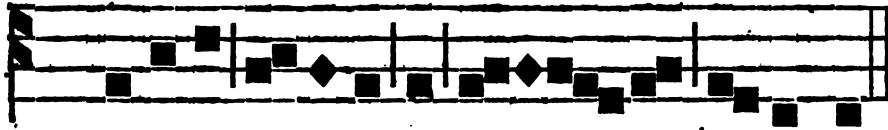
Custodiens parvulos Dominus : humiliatus sum, & liberavit me.

Convertere anima mea in requiem tuam : quia Dominus benefecit tibi.

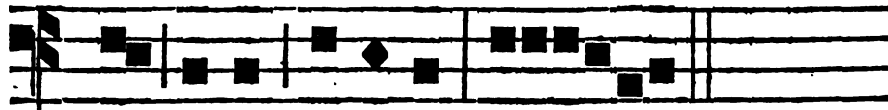
Quia eripuit animam meam de morte : oculos meos à lacrymis , pedes meos à lapsu.

Placebo Domino : in regione vivorum.

Requiem æternam dona eis Domine : & lux perpetua luceat eis.

Ant. Placebo Domino in re gi o - ne vi vo rum.

Ant. Hei mi hi , Do mi ne. E v o v a e. 2. *Psal.* 119.

AD Dominum cùm tribularer clamavi : & exaudivit me.

Domine libera animam meam à labiis iniquis : & à lingua dolosa.

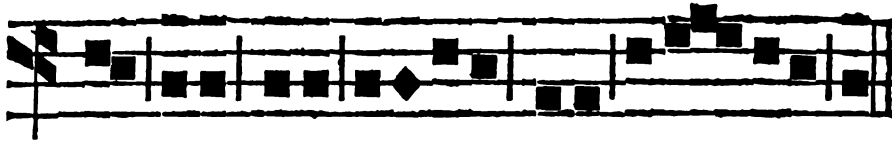
Quid detur tibi , aut quid apponatur tibi : ad linguam dolosam ?

Sagittæ potentis acutæ : cum carbonibus desolatoriis.

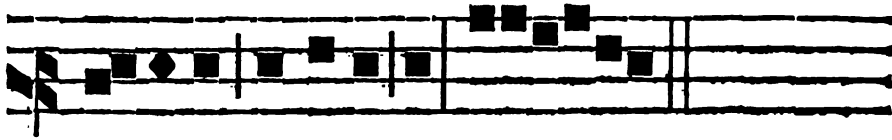
Heu mihi , quia incolatus meus prolongatus est , habitavi cum habitantibus Cedar : multùm incola fuit anima mea.

Cum his qui oderunt pacem , eram pacificus : cùm loquebar illis , impugnabant me gratis.

Requiem æternam dona eis Domine : & lux perpetua luceat eis.

Ant. Hei mihi qui a in cola tus meus pro lon ga tus est.

Ant. Dominus custo dit te. E v o v a e. 8. *Psal.* 120.

L Evavi oculos meos in montes : unde veniet auxi-
lium mihi.

Auxilium meum à Domino : qui fecit cœlum & terram.

Non det in commotionem pedem tuum : neque dormitet qui custodit te.

Ecce non dormitabit , neque dormiet : qui custodit Israël.

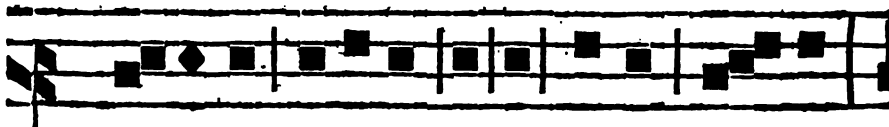
Dominus custodit te : Dominus protectio tua super manum dexteram tuam.

Per diem Sol non uret te : neque Luna per noctem.

Dominus custodit te ab omni malo : custodiat animam tuam Dominus.

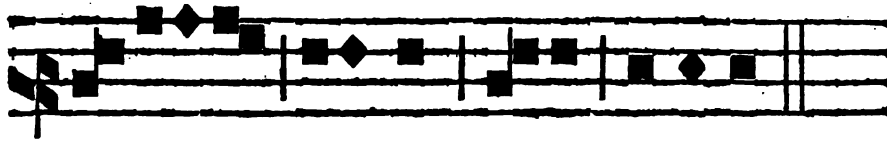
Dominus custodiat introitum tuum & exitum tuum : ex hoc nunc & usque in sæculum.

Requiem æternam , &c.

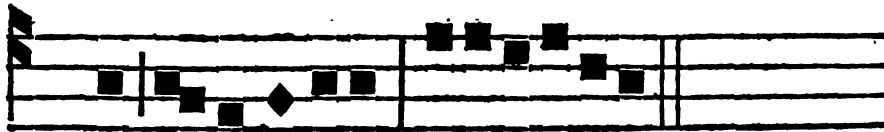

Ant. Dominus custo dit te ab om ni ma - lo :

custodiat

cuf to di at a ni mam tu am Do mi nus.

Ant. Si i - ni qui ta tes. E v o v a e. 8.

Pſalmus 129.

DE profundis clamavi ad te, Domine : Domine
exaudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendentes : in vocem deprecationis meæ.

Si iniquitates observaveris Domine : Domine quis sustinebit ?

Quia apud te propitiatio est : & propter legem tuam sustinui te Domine.

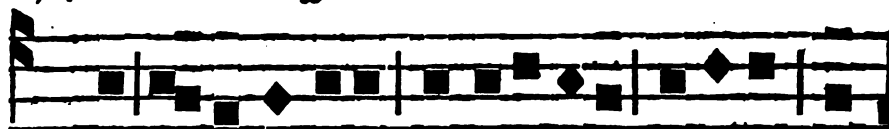
Sustinuit anima mea in verbo ejus : speravit anima mea in Domino.

A custodia matutina usque ad noctem : speret Israël in Domino.

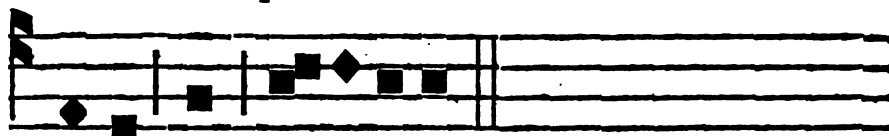
Quia apud Dominum misericordia : & copiosa apud eum redemptio.

Et ipse redimet Israël : ex omnibus iniquitatibus ejus.

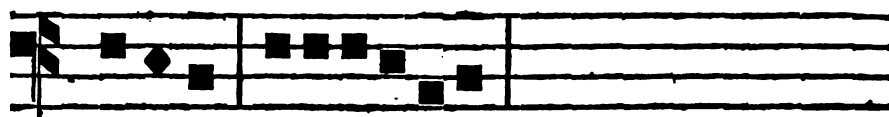
Requiem æternam dona eis Domine : & lux perpetua luceat eis.

Ant. Si i - ni qui ta tes ob ser va veris Domine: Do-

mi ne quis sus ti ne bit.

Ant. Opera. E v o v a e. 2. *Psalmus* 137.

Confitebor tibi Domine in toto corde meo: quoniam audisti verba oris mei.

In conspectu Angelorum psallam tibi: adorabo ad templum sanctum tuum, & confitebor nomini tuo.

Super misericordia tua, & veritate tua: quoniam magnificasti super omne, nomen sanctum tuum.

In quacumque die invocavero te, exaudi me: multiplicabis in anima mea virtutem.

Confiteantur tibi Domine omnes reges terræ: quia audierunt omnia verba oris tui.

Et cantent in viis Domini: quoniam magna est gloria Domini.

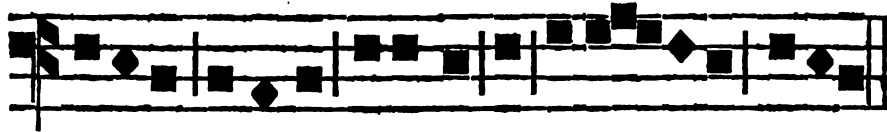
Quoniam excelsus Dominus, & humilia respicit: & alta à longè cognoscit.

Si ambulavero in medio tribulationis, vivificabis me: & super iram inimicorum meorum extendisti

manum tuam , & saluum me fecit dextera tua.

Dominus retribuet pro me : Domine misericordia tua in sæculum , opera manuum tuarum ne despicias.

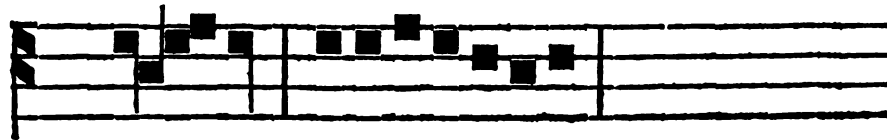
Requiem æternam , &c.

A. Opera manuum tuarum ne despicias Domine.

ꝛ. Audivi vocem de cœlo , dicentem mihi.

ꝛ. Beati mortui , qui in Domino moriuntur.

Ant. Om - ne . E - vo - va - e . 7.

Canticum B. Mariæ Virginis.

Magnificat : anima mea Dominum.

Et exultavit spiritus meus : in Deo salutari meo.

Quia respexit humilitatem ancillæ suæ : ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.

Quia fecit mihi magna , qui potens est : & sanctum nomen ejus.

Et misericordia ejus à progenie in progenies : timen-
tibus eum.

Fecit potentiam in brachio suo : dispersit superbos
mente cordis sui.

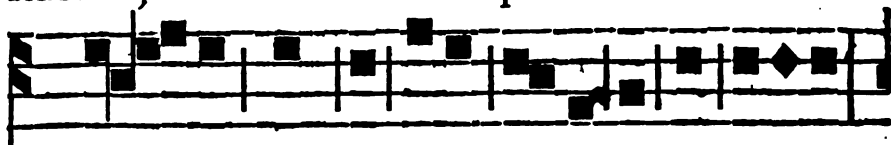
Deposuit potentes de sede : & exaltavit humiles.

Esurientes implevit bonis : & divites dimisit inanes.

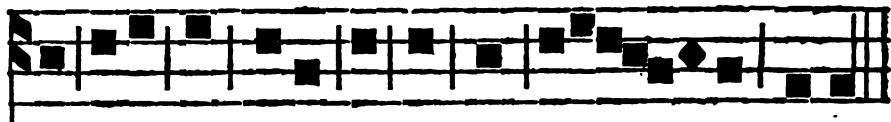
Suscepit Israël puerum suum : recordatus misericor-
diæ suæ.

M m ij

Sicut locutus est ad patres nostros : Abraham , & semini ejus in sæcula. Requiem æternam.

Ant. Om - ne quod dat mi hi Pa ter, ad me veni et :

& eum qui venit ad me, non e ji - ciam foras.

Preces infrascriptæ dicuntur flexis genibus , similiter & ad Laudes. Pater noster , secrètò. ✠. Et ne nos inducas in tentationem. ✠. Sed libera nos à malo.

Psalms 145.

Lauda anima mea Dominum , laudabo Dominum in vita mea : psallam Deo meo quamdiu fuero.

Nolite confidere in principibus : in filiis hominum , in quibus non est salus.

Exibit spiritus ejus , & revertetur in terram suam : in illa die peribunt omnes cogitationes eorum.

Beatus cujus Deus Jacob adjutor ejus , spes ejus in Domino Deo ipsius : qui fecit cœlum & terram , mare , & omnia quæ in eis sunt.

Qui custodit veritatem in sæculum , facit judicium injuriam patientibus : dat escam esurientibus.

Dominus solvit compeditos : Dominus illuminat cæcos.

Dominus erigit elisos : Dominus diligit justos.

Dominus custodit advenas , pupillum & viduam
suscipiet : & vias peccatorum disperdet.

Regnabit Dominus in sæcula , Deus tuus Sion : in
generationem & generationem.

Requiem æternam.

ʒ. Domine exaudi orationem meam. ʀ. Et cla-
mor meus ad te veniat. ʒ. Dominus vobiscum. ʀ. Et
cum spiritu tuo.

In die depositionis Defuncti , ORATIO.

Absolve , quæsumus Domine , animam famuli tui
N. [vel famulæ tuæ] ut defunctus [vel defuncta]
sæculo , tibi vivat : & quæ per fragilitatem carnis
humanâ conversatione commisit , tu veniâ misericor-
dissimæ pietatis absterge. Per Christum Dominum nos-
trum. ʀ. Amen. *Vel*

Deus , qui proprium est misereri semper , & par-
cere ; te supplices exoramus pro anima famuli
tui N. [famulæ tuæ] quam hodie de hoc sæculo mi-
grare iussisti : ut non tradas eam in manus inimici ,
neque obliviscaris in finem : sed jubeas eam à sanctis
Angelis suscipi , & ad patriam paradisi perducî : ut
quia in te speravit & credidit , non poenas inferni
sustineat , sed gaudia æterna possideat. Per Christum
Dominum , &c.

In die tertio , septimo & trigesimo depositionis Defuncti ,

ORATIO.

Quæsumus Domine , ut animæ famuli tui N. [vel
famulæ tuæ] cujus depositionis diem tertium [vel
septimum , vel trigesimum] commemoramus , Sancto-

rum, atque electorum tuorum largiri digneris consortium : & rorem misericordiæ tuæ perennem infundas. Per Christum, &c.

In Anniversario, ORATIO.

DEus indulgentiarum Domine ; da animæ famuli tui *N.* [*vel* famulæ tuæ, *vel* animabus famulorum famularumque tuarum] cujus [*vel* quorum] anniversarium depositionis diem commemoramus, refrigerii sedem, quietis beatitudinem, & luminis claritatem. Per Christum, &c.

Pro defuncto Episcopo, ORATIO.

DEus, qui inter Apostolicos Sacerdotes famulum tuum *N.* Pontificali fecisti dignitate vigere : præsta quæsumus ; ut eorum quoque perpetuo aggregetur consortio. Per Christum, &c.

Pro defuncto Sacerdote, ORATIO.

DEus, qui inter Apostolicos Sacerdotes, famulum tuum *N.* Sacerdotali fecisti dignitate vigere : præsta quæsumus ; ut eorum quoque perpetuo aggregetur consortio. Per Christum, &c. *Vel*

PRæsta, quæsumus Domine, ut anima famuli tui *N.* Sacerdotis, quem in hoc sæculo commorantem, sacris muneribus decorasti, in cœlesti sede gloriosa semper exaltet. Per Christum, &c.

Pro uno Defuncto. ORATIO.

INclina Domine aurem tuam ad preces nostras, quibus misericordiam tuam supplices deprecamur : ut animam famuli tui *N.* quam de hoc sæculo migrare

jussisti, in pacis ac lucis regione constituas; & Sanctorum tuorum jubeas esse consortem. Per Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

Pro una Defuncta, ORATIO.

QUæsumus Domine, pro tua pietate miserere animæ famulæ tuæ *N.* & à contagiis mortalitatis exutam, in æternæ Salvationis partem restitue. Per Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

Pro defunctis Fratribus, Propinquis & Benefactoribus.

DEus veniæ largitor, & humanæ salutis amator: quæsumus clementiam tuam, ut nostræ congregationis fratres, propinquos & benefactores, qui ex hoc sæculo transierunt; beatâ Mariâ semper Virgine intercedente cùm omnibus Sanctis tuis, ad perpetuæ beatitudinis consortium pervenire concedas. Per Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

Pro fidelibus Defunctis, generalis Oratio.

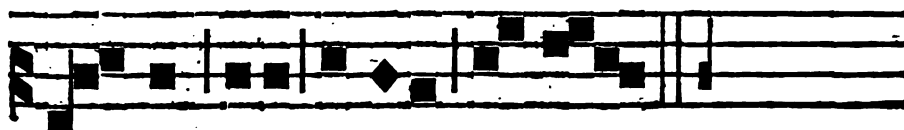
Fidelium Deus omnium Conditor & Redemptor, animabus famulorum famularumque tuarum, remissionem cunctorum tribue peccatorum; ut indulgentiam, quam semper optaverunt, piis supplicationibus consequantur. Qui vivis & regnas in sæcula sæculorum. *℟.* Amen.

☩. Requiem æternam dona eis Domine. *℟.* Et lux perpetua luceat eis. ☩. Requiescant in pace. *℟.* Amen.

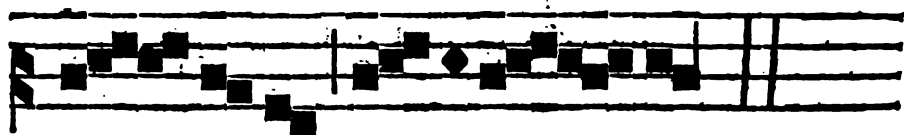
AD MATUTINUM.

INVITATORIUM.

Dicitur tantum præfente corpore, & in solemnibus exequiis, ac in die Commemorationis omnium fidelium Defunctorum.

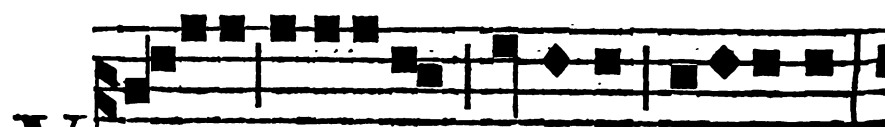

Re - gem cu i om ni a vi - vunt.

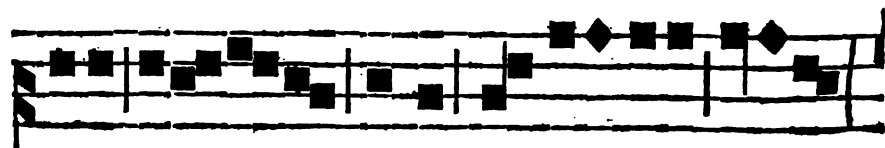

Ve - ni te a - do re - mus.

Chorus repetit : Regem, &c. Psalmus 94.

V E ni te, exul temus Do mi no, ju bi le mus

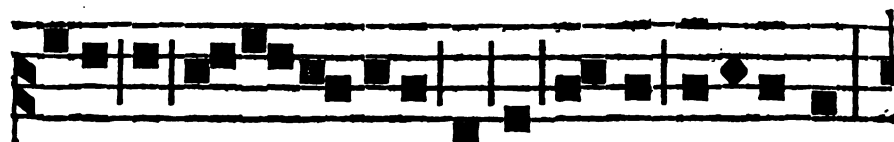

De o fa lu - ta - ri nostro : præoccupemus faciem

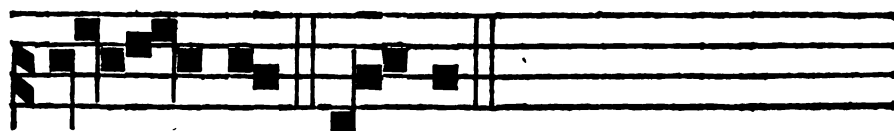
ejus

Officium Mortuorum.

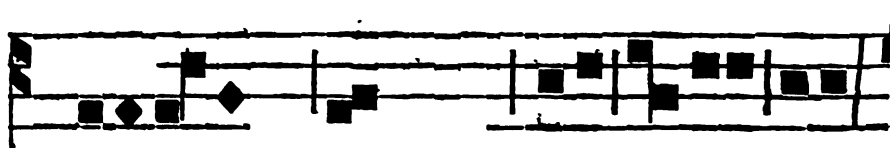
281

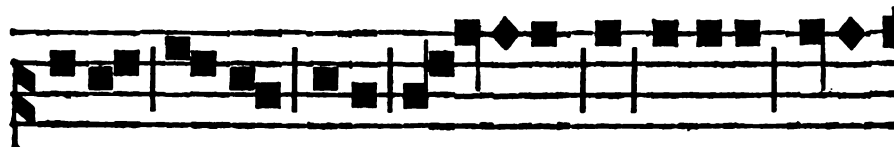
e jus in con fef si - one, & in pfal mis ju bi le mus

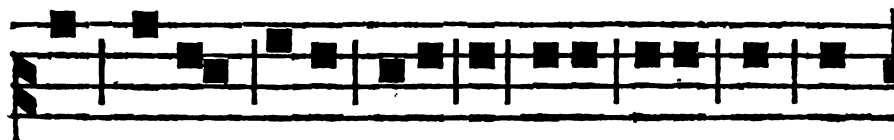
e - i. Re gem.

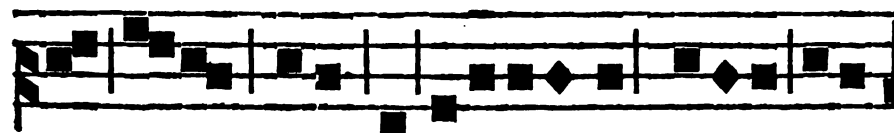
Quoniam Deus magnus Dominus, & Rex magnus,

fu per om nes deos : quo niam non repellet Domi-

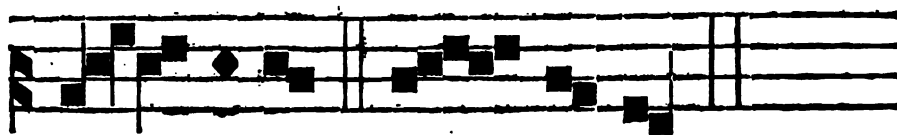

nus plebem suam, quia in manu ejus sunt om-

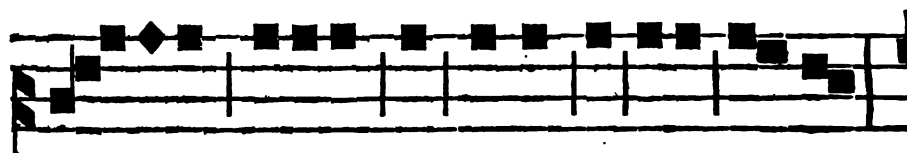

nes si nes ter ræ, & al ti tu dines montium ip se

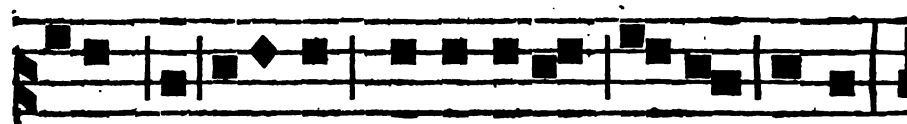
N n

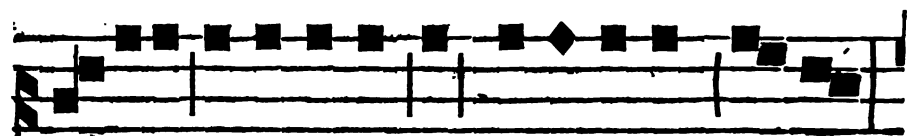
con - spi cit. Ve - ni te.

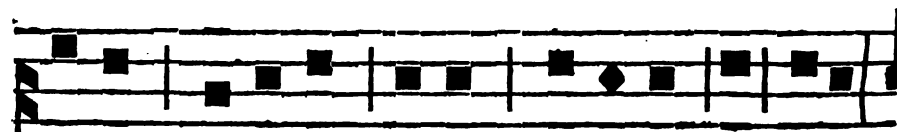
Quo ni am ip si us est ma re, & ip se fe cit

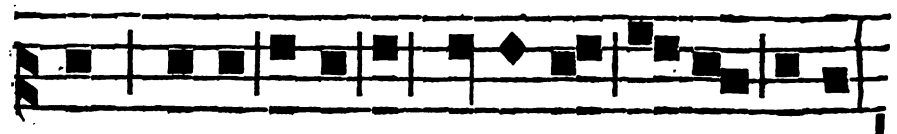
il lud, & a ri dam fun da ve runt ma nus e jus :

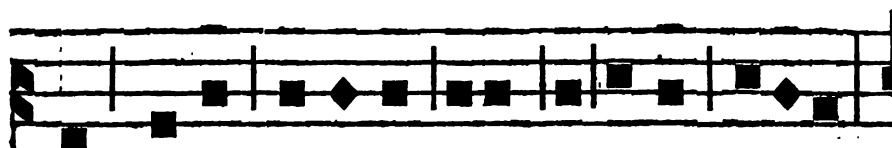
ve ni te a do re mus & pro ci da mus an te

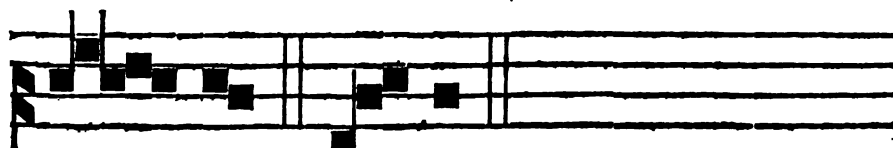
De um ; plo re mus co ram Do mi no qui fe cit

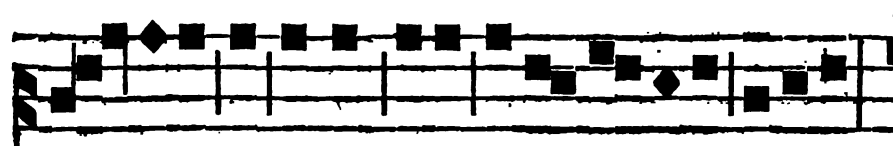
nos , qui a ip se est Do mi nus De us nos ter ;

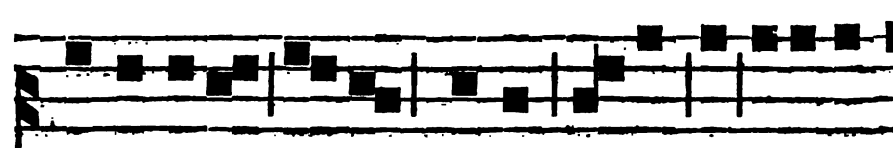
nos au tem po pulus e jus, & oves pas cu æ

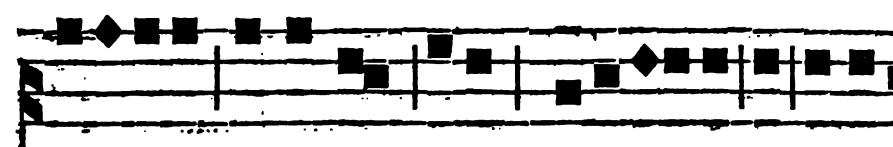
e - jus. Re - gem.

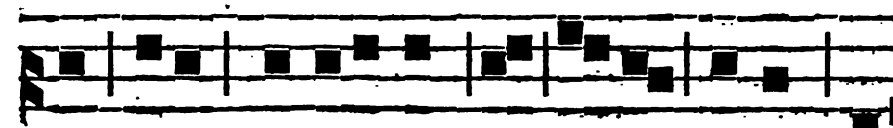
Ho - di e si vo cem ejus au di e - ri tis, no lite

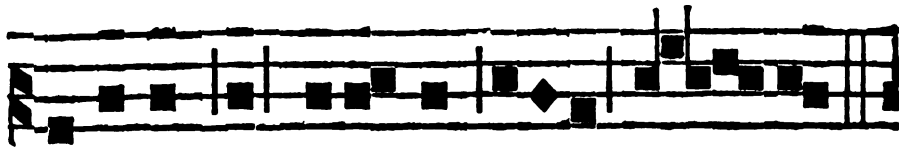
ob du ra re cor da ves tra, si cut in ex a cer

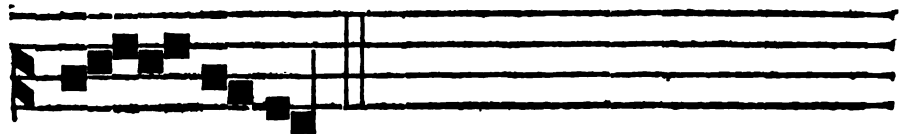
ba ti o ne se cun dum di em ten ta ti o nis in deser

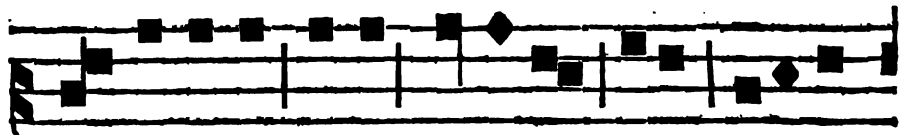
to : u bi ten ta ve runt me pa tres ves tri, pro

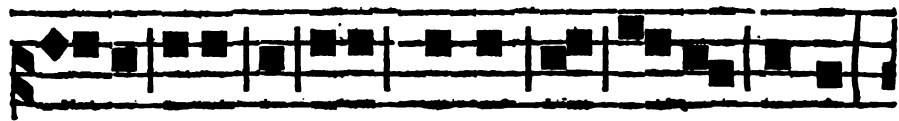
ba verunt & vi de runt o pe ra me - a.

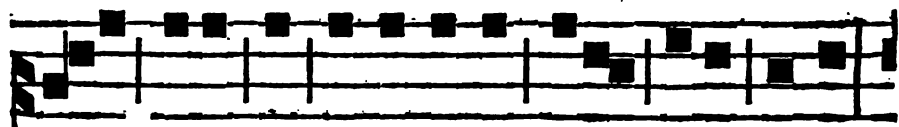
Ve - ni te.

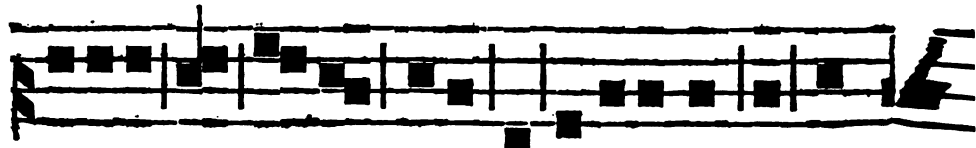
Qua dra gin ta an nis pro xi mus fu i ge ne ra-

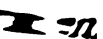

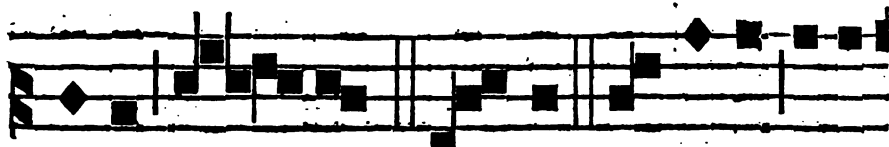
ti o ni hu ic, & dixi: Semper hi er rant cor de:

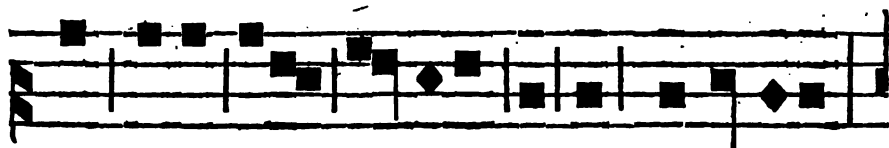
ip si ve rò non cogno verunt vi as meas, quibus

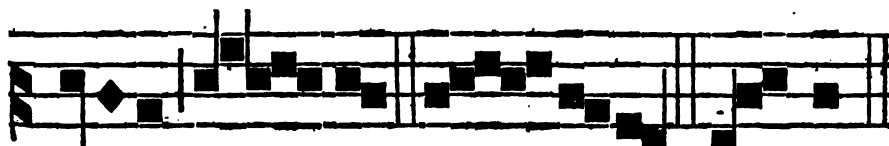
ju ravi in i - ra mea, si intro ìbunt in re-
quies

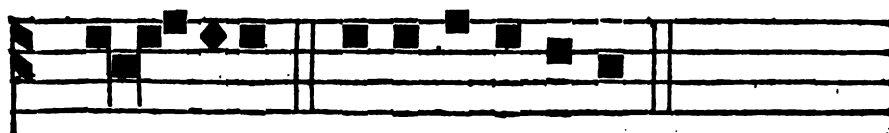
quiem me - am. Re gem. Requiem æter-

nam dona e is Do mi ne: & lux per pe tu a

luce at e - is. Ve - ni te. Re gem.

Ant. Di - ri ge. E v o v a e. 7.

Psalms 5.

Verba mea auribus percipe Domine: intellige clamorem meum.

Intende voci orationis meæ: Rex meus, & Deus meus.

Quoniam ad te orabo: Domine, manè exaudies vocem meam.

Manè astabo tibi, & videbo: quoniam non Deus volens iniquitatem tu es.

Neque habitabit juxta te malignus : neque permanent iniqui ante oculos tuos.

Odisti omnes, qui operantur iniquitatem : perdes omnes, qui loquuntur mendacium.

Virum sanguinum & dolosum abominabitur Dominus : ego autem in multitudine misericordiae tuae.

Introibo in domum tuam : adorabo ad templum sanctum tuum in timore tuo.

Domine deduc me in justitia tua : propter inimicos meos dirige in conspectu tuo viam meam.

Quoniam non est in ore eorum veritas : cor eorum vanum est.

Sepulchrum patens est guttur eorum, linguis suis dolose agebant : judica illos Deus.

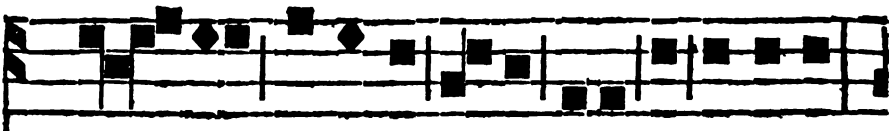
Decidant à cogitationibus suis, secundum multitudinem impietatum eorum expelle eos : quoniam irritaverunt te Domine.

Et latentur omnes, qui sperant in te : in æternum exultabunt, & habitabis in eis.

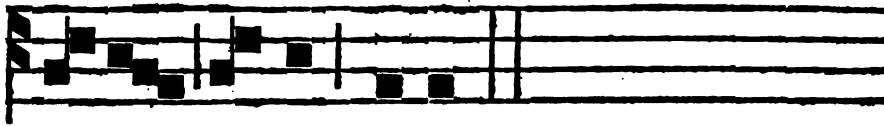
Et gloriabuntur in te omnes, qui diligunt nomen tuum : quoniam tu benedices justo.

Domine, ut scuto bonae voluntatis tuae : coronasti nos.

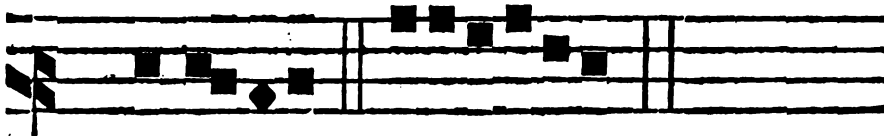
Requiem æternam dona eis Domine : & lux perpetua luceat eis.

Ant. Di - rige Domine Deus meus in conspectu

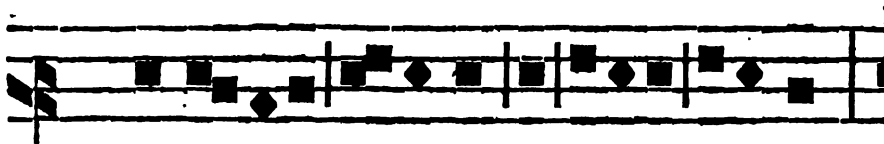
tu - o vi - am me am.

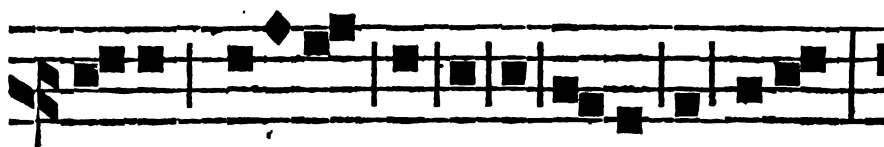
Ant. Con ver te re. E v o v a e. 8.

Psalmus 6.

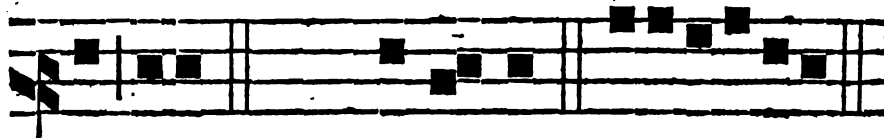
Domine, ne in furore tuo arguas me, &c. *ut
suprà, fol. 206.*

Ant. Con ver te re Domine, & e ri pe a ni mam

me am : quo ni am non est in mor te qui memor

fit tu i. *Ant.* Ne quan do. E v o v a e. 8.

Psalmus 7.

Domine Deus meus, in te speravi : saluum me fac
ex omnibus persequentibus me, & libera me.

Nequando rapiat ut leo animam meam : dum non
est qui redimat, neque qui saluum faciat.

Domine Deus meus, si feci istud : si est iniquitas in
manibus meis.

Si reddidi retribuentibus mihi mala : decidam meritò
ab inimicis meis inanis.

Persequatur inimicus animam meam, & compre-
hendat, & conculcet in terra vitam meam : & gloriam
meam in pulverem deducat.

Exurge Domine in ira tua : & exaltare in finibus
inimicorum meorum.

Et exurge Domine Deus meus in præcepto quod
mandasti : & synagoga populorum circumdabit te.

Et propter hanc in altum regredere : Dominus
judicat populos.

Judica me Domine secundum justitiam meam : &
secundum innocentiam meam super me.

Consumetur nequitia peccatorum, & diriges justum :
scrutans corda & renes Deus.

Justum adjutorium meum à Domino : qui salvos
facit rectos corde.

Deus judex justus, fortis & patiens : numquid
irascitur per singulos dies :

Nisi conversi fueritis, gladium suum vibrabit : arcum
suum tetendit, & paravit illum.

Et in eo paravit vasa mortis : sagittas suas arden-
tibus effecit.

Ecce

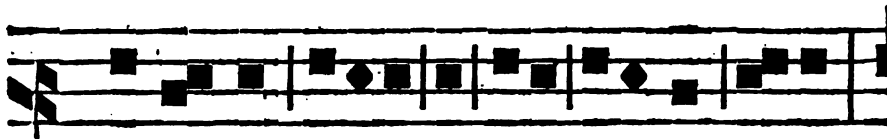
Ecce parturiit iniquitiam : concepit dolorem , & peperit iniquitatem.

Lacum aperuit , & effodit eum : & incidit in foveam quam fecit.

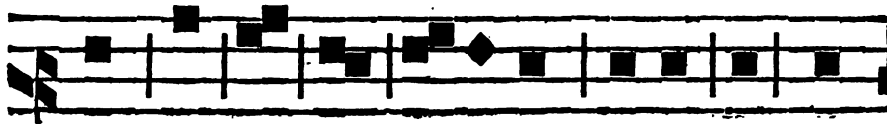
Convertetur dolor ejus in caput ejus : & in verticem ipsius iniquitas ejus descendet.

Confitebor Domino secundum justitiam ejus : & psallam nomini Domini altissimi.

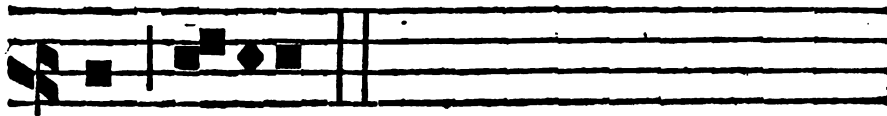
Requiem æternam , &c.

Ant. Nequando rapiat ut leo , animam meam ,

dum non est qui redimat , neque qui sal-

vum faciat.

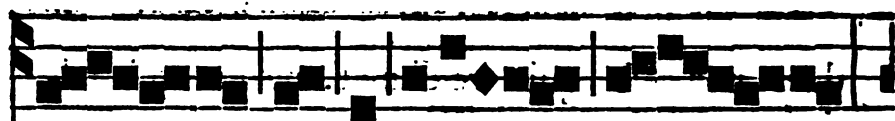
℣. A porta inferi. ℟. Erue Domine animas eorum.
Pater noster. *Totum secretò.*

*Lectiones sequentes sine titulo leguntur : non dicitur
Jube Domine , nec Tu autem in fine.*

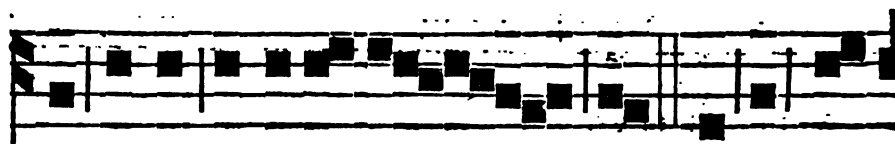
PArce mihi Domine : nihil enim sunt dies mei.
 Quid est homo, quia magnificas eum? Aut quid
 apponis erga eum cor tuum? Visitas eum diliculo,
 & subito probas illum. Usquequo non parcis mihi,
 nec dimittis me, ut glutiam salivam meam? Peccavi.
 Quid faciam tibi, ô custos hominum? Quare posuisti
 me contrarium tibi, & factus sum mihi metipso gravis?
 Cur non tollis peccatum meum, & quare non aufers
 iniquitatem meam? Ecce nunc in pulvere dormiam; &
 si mane me quæsieris, non subsistam.

Resp.

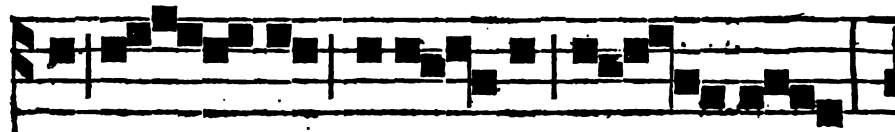
C Re do quod redemptor me us

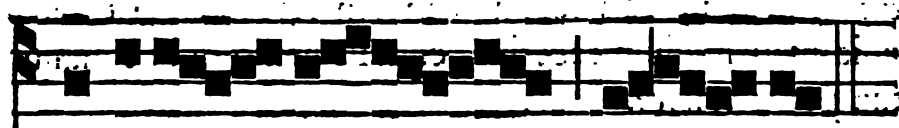
vi - vit, & in novissimo di - e

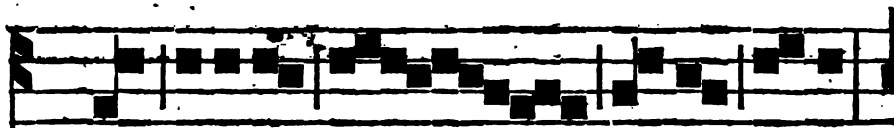
de ter ra sur rectu rus sum : Et in car-

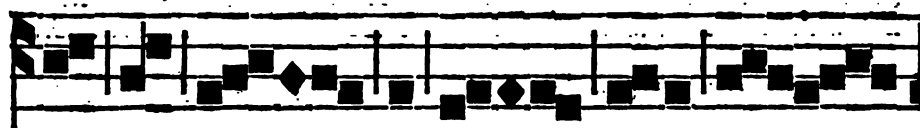
ne me - a vi de - bo De - um

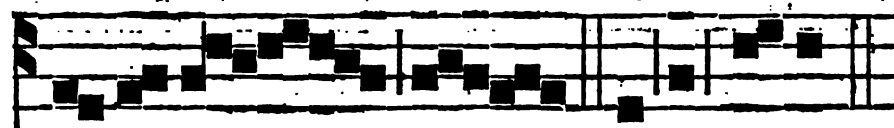
Sal va to - rem me - um.

⁊. Quem vi ſu rus ſum e - go ip ſe,

& non a - li us, & o cu li me i con-

ſpec tu ri ſunt. Et in car ne.

Lectio ij. Job. 10.

Tædet animam meam vitæ meæ: dimittam adver-
sum me eloquium meum. Loquar in amaritudine
animæ meæ, dicam Deo: Noli me condemnare. Indi-
ca mihi, cur me ita judices? Numquid bonum tibi
videtur, si calumnieris me, & opprimas me opus ma-
nuum tuarum, & consilium impiorum adjuves? Num-
quid oculi carnei tibi sunt; aut sicut videt homo, &
tu videbis? Numquid sicut dies hominis dies tui, &
anni tui sicut humana sunt tempora, ut quæras iniqui-

tatem meam, & peccatum meum scruteris? Et scias quia nihil impium fecerim, cum sit nemo qui de manu tua possit eruere.

Resp.

Q

Ui La za rum res sus ci tas - ti

à monu men - to foe - ti dum. Tu

e - is Do - mi ne do na re qui em

& lo cum in dul - gen ti æ.

Vers. Qui ven tu rus es ju di ca re

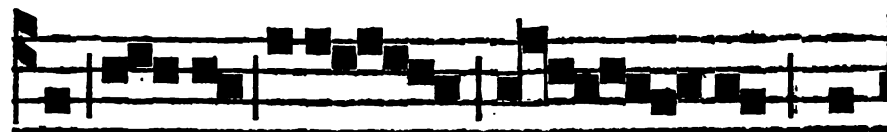
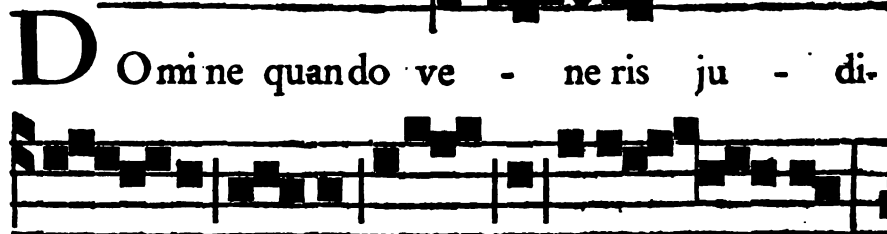
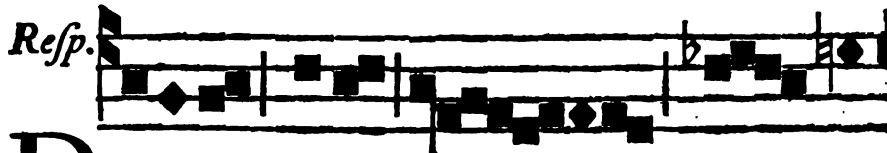
vi vos & mor tu os, & fæ - cu lum

per

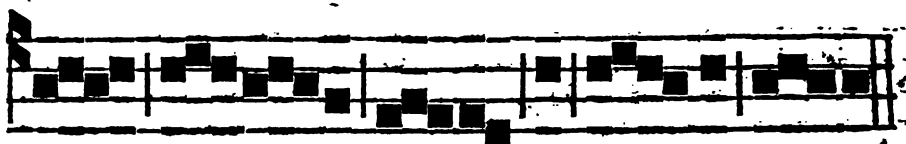

Lectio iij. Job. 10.

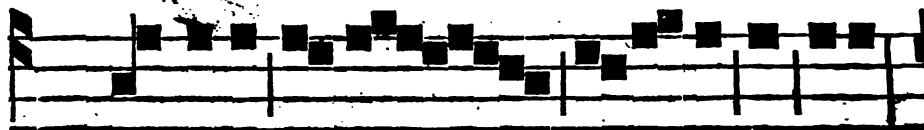
Manus tuæ Domine fecerunt me, & plasma-
verunt me totum in circuitu: & sic repente
præcipitas me? Memento quæso, quod sicut lutum
feceris me: & in pulverem reduces me. Nonne sicut
lac mulsisti me, & sicut caseum me coagulasti? Pelle
& carnibus vestisti me: ossibus & nervis compegisti
me. Vitam & misericordiam tribuisti mihi: & visita-
tio tua custodivit spiritum meum.

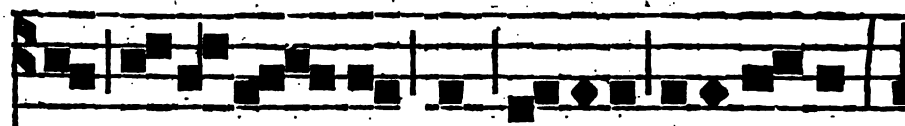
Q q

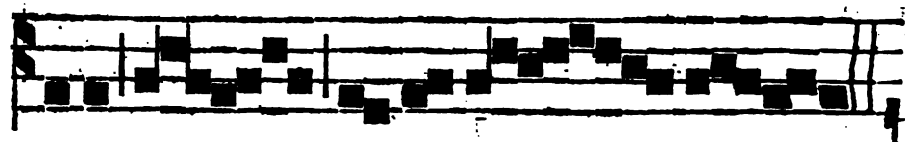
a pec - ca - vi ni - mis in vi - ta me a.

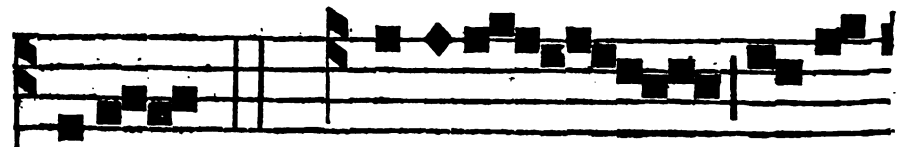
Vers. Commisſa me a pa veſ co & ante

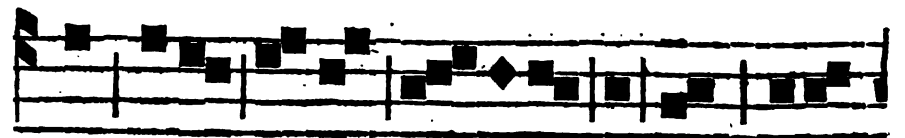
te e - ru - beſ - co : dum ve neriſ ju di ca re

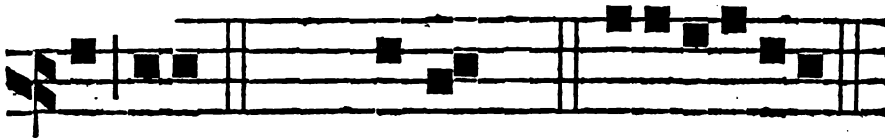
no li - me con dem na : re :

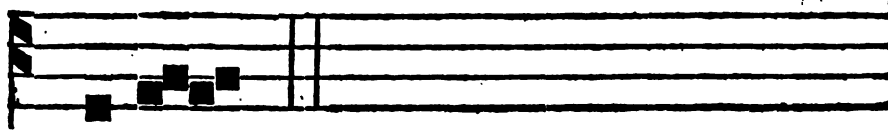
Qui a. *Vers.* Re qui em æ - ter -

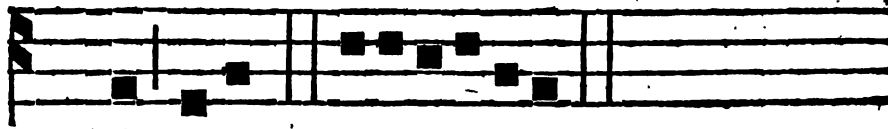
nam do na e - is Do mi ne, & lux per pe -

tu a lu - ce at e - is.

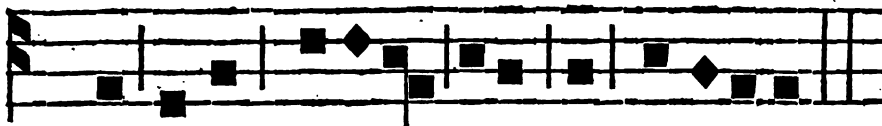
Qui a.

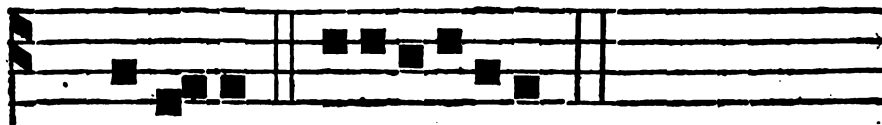
Ant. In lo co. E v o v a e. 8.

Psalms 22.

Dominus regit me, & nihil mihi deerit, &c. *ut
suprà, fol. 205.*

Ant. In lo co pas cu æ i bi me collo ca vit.

Ant. De lic ta. E v o v a e. 8.

Psalms 24.

AD te Domine levavi animam meam : Deus meus
in te confido, non erubescam.

Neque irrideant me inimici mei : etenim universi ;
qui te sustinent, non confundentur.

Confundantur omnes iniqua agentes : supervacue.

Vias tuas Domine demonstra mihi : & semitas tuas
edoce me.

Dirige me in veritate tua, & doce me : quia tu es
Deus salvator meus, & te sustinui tota die.

Reminiscere miserationum tuarum Domine : & mi-
sericordiarum tuarum, quæ à sæculo sunt.

Delicta juventutis meæ : & ignorantias meas ne
memineris.

Secundum misericordiam tuam memento mei tu :
propter bonitatem tuam Domine.

Dulcis & rectus Dominus : propter hoc legem
dabit delinquentibus in via.

Diriget mansuetos in iudicio : docebit mites vias
suas.

Universæ viæ Domini misericordia & veritas : re-
quirentibus testamentum ejus, & testimonia ejus.

Propter nomen tuum Domine, propitiaberis pecca-
to meo : multum est enim.

Quis est homo qui timet Dominum ? legem statuit
ei in via, quam elegit.

Anima ejus in bonis demorabitur : & semen ejus
hæreditabit terram.

Firmamentum est Dominus timentibus eum : &
testamentum

testamentum ipsius ut manifestetur illis.

Oculi mei semper ad Dominum : quoniam ipse
evellet de laqueo pedes meos.

Respice in me , & miserere mei : quia unicus &
pauper sum ego.

Tribulationes cordis mei multiplicatæ sunt : de
necessitatibus meis erue me.

Vide humilitatem meam & laborem meum : & di-
mitte universa delicta mea.

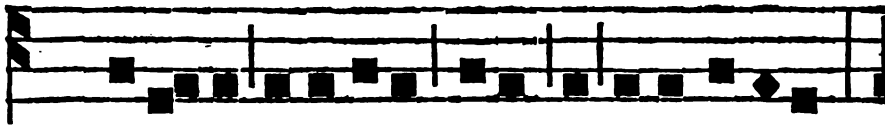
Respice inimicos meos, quoniam multiplicati sunt :
& odio iniquo oderunt me.

Custodi animam meam, & erue me : non erubescam ,
quoniam speravi in te.

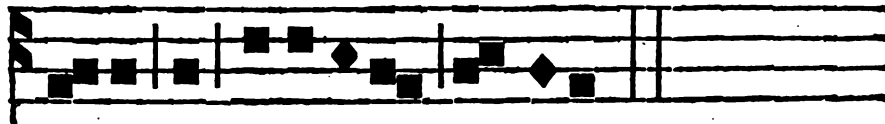
Innocentes & recti adhæserunt mihi : quia susti-
nui te.

Libera Deus Israël : ex omnibus tribulationibus suis.

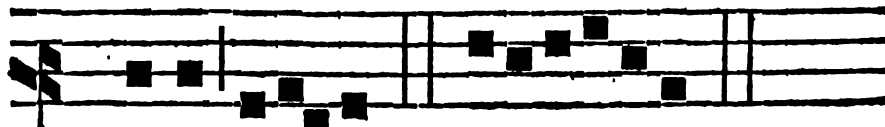
Requiem æternam, &c.

Ant. De lic ta ju ventutis me æ, & ig no ran ti as

me as ne me mi ne ris Do mi ne.

Ant. Cre do vi de re. E v o v a e.

R r

Psalmus 26.

Dominus illuminatio mea : & salus mea quem timebo ?

Dominus protector vitæ meæ : à quo trepidabo ?

Dum appropiant super me nocentes : ut edant carnes meas.

Qui tribulant me inimici mei : ipsi infirmati sunt, & ceciderunt.

Si consistant adversum me castra : non timebit cor meum.

Si exurgat adversum me prælium : in hoc ego sperabo.

Unam petii à Domino , hanc requiram : ut inhabitem in domo Domini omnibus diebus vitæ meæ.

Ut videam voluptatem Domini : & visitem templum ejus.

Quoniam abscondit me in tabernaculo suo : in die malorum protexit me in abscondito tabernaculi sui.

In petra exaltavit me : & nunc exaltavit caput meum super inimicos meos.

Circuivi, & immolavi in tabernaculo ejus hostiam vociferationis : cantabo & psalmum dicam Domino.

Exaudi , Domine , vocem meam , qua clamavi ad te : miserere mei , & exaudi me.

Tibi dixit cor meum , exquisivit te facies mea : faciem tuam Domine requiram.

Ne avertas faciem tuam à me : ne declines in ira à servo tuo.

Adjutor meus esto : ne derelinquas me , neque despicias me Deus salutaris meus.

Quoniam pater meus & mater mea dereliquerunt me : Dominus autem assumpsit me.

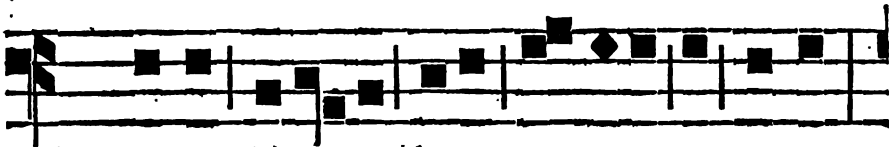
Legem pone mihi Domine in via tua : & dirige me in semitam rectam propter inimicos meos.

Ne tradideris me in animas tribulantium me : quoniam insurrexerunt in me testes iniqui, & mentita est iniquitas sibi.

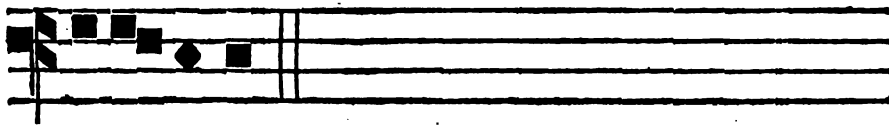
Credo videre bona Domini : in terra viventium.

Expecta Dominum, viriliter age : & confortetur cor tuum, & sustine Dominum.

Requiem æternam, &c.

Ant. Cre do vi de re bona Domini in ter ra

vi ven ti um.

℣. Collocet eos Dominus cum principibus. ℞. Cum principibus populi sui. Pater noster, *totum secretò.*

Lectio iv. Job. 13.

Responde mihi : Quantas habeo iniquitates & peccata, scelera mea & delicta ostende mihi ? Cur faciem tuam abscondis, & arbitraris me inimicum tuum ? Contra folium, quod vento rapitur, ostendis potentiam tuam, & stipulam siccam persequeris. Scribis

enim contra me amaritudines, & consumere me vis peccatis adolescentiæ meæ. Posuisti in nervo pedem meum, & observasti omnes semitas meas, & vestigia pedum meorum considerasti. Qui quasi putredo consumendus sum : & quasi vestimentum quod comeditur à tineâ.

Resp.

M Emento mei De - us, qui a ven-

tus est vi ta me - a : Nec

as pi - ci at me vi fus ho - minis.

Vers. De pro fun - dis cla ma vi ad te Do - mi-

ne , Do mi ne ex au di vo cem

me - am. Nec as pi - ci at.

Leſtio v. Job. 14.

Homo natus de muliere, brevi vivens tempore, repletur multis miseriis. Qui quasi flos egreditur & conteritur, & fugit velut umbra, & numquam in eodem statu permanet. Et dignum ducis super hujusmodi aperire oculos tuos, & adducere eum tecum in judicium? Quis potest facere mundum de immundo conceptum semine? Nonne tu qui solus es? Breves dies hominis sunt: numerus mensium ejus apud te est. Constituisti terminos ejus, qui præteriri non poterunt. Recede paululum ab eo, ut quiescat, donec optata veniat, sicut mercenarii dies ejus.

Resp.

H Ei mihi, Do - mi ne, quia pec ca-

vi ni - mis in vi - ta me - a : quid

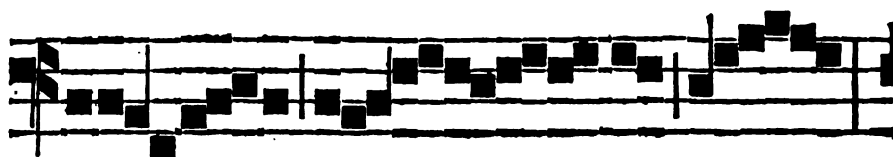

fa ci am mi ser, u - bi fu - giam, ni si

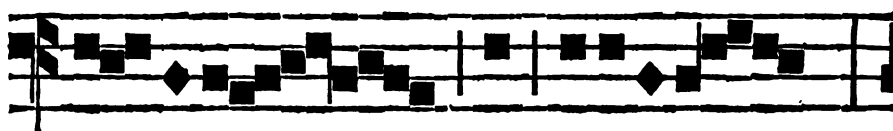

ad te De us me - us?

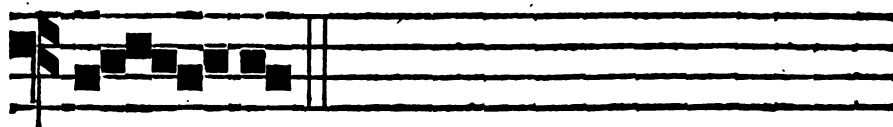
S s

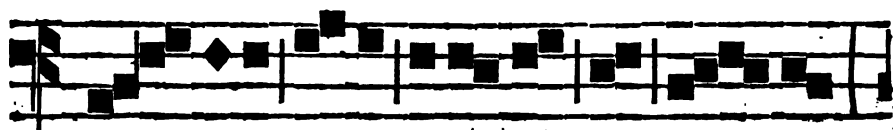
Mi fe - re - re me - i, Dum

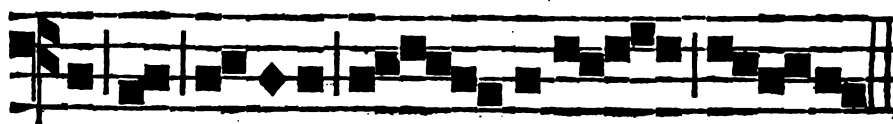
ve - ne ris in no vissi mo

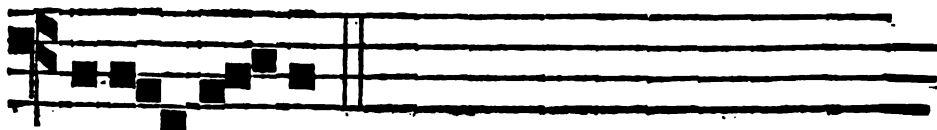
di - e.

Vers. A - nima mea turba ta est val - de,

sed tu Domine suc - cur re e - i.

Mi fe - re - re.

Leſtio vi. Job. 14.

Quis mihi hoc tribuat, ut in inferno protegas me,
& abscondas me, donec pertranſeat furor tuus;
& conſtituas mihi tempus, in quo recorderis mei?
Putasne mortuus homo rurfum vivat? Cunctis diebus,
quibus nunc milito, expecſto donec veniat immutatio
mea. Vocabis me, & ego respondebo tibi: operi ma-
nium tuarum porriges dexteram. Tu quidem grefſus
meos dinumerasſti: ſed parce peccatis meis.

Reſp.

NE recorde- ris peccata mea,

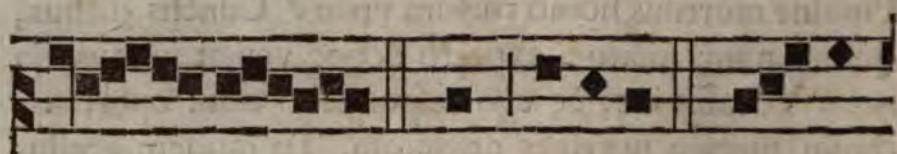
Do- mi-ne, Dum ve-ne-ris ju-di-ca-

re ſæ-culum per-ig-

nem. ⁊. Di-ri-ge Do-mi-ne De-us

me - us in conspectu tuo vi - am

me - am. Dum vene ris. ⁊. Re qui-

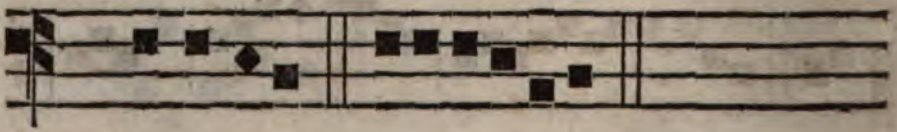
em æ ter - nam do na e - is Do-

mi ne : & lux per pe tu a lu - ce at e -

is. Dum vene ris.

Ant. Compla ceat. E v o v a e. 2.

Psalmus 39.

EXpectans expectavi Dominum : & intendit mihi.
Et exaudivit preces meas : & eduxit me de lacu
miseriæ , & de luto faciis.

Et statuit super petram pedes meos : & direxit
gressus meos.

Et immisit in os meum canticum novum : carmen
Deo nostro.

Videbunt multi , & timebunt : & sperabunt in
Domino.

Beatus vir , cujus est nomen Domini spes ejus : &
non respexit in vanitates , & insanias falsas.

Multa fecisti tu Domine Deus meus mirabilia tua :
& cogitationibus tuis non est qui similis sit tibi.

Annuntiavi & locutus sum : multiplicati sunt super
numerus.

Sacrificium & oblationem noluisti : aures autem
perfecisti mihi.

Holocaustum & pro peccato non postulasti : tunc
dixi : Ecce venio.

In capite libri scriptum est de me , ut facerem vo-
luntatem tuam : Deus meus volui , & legem tuam in
medio cordis mei.

Annuntiavi justitiam tuam in Ecclesia magna : ecce
labia mea non prohibebo , Domine tu scisti.

Justitiam tuam non abscondi in corde meo : veri-
tatem tuam , & salutare tuum dixi.

Non abscondi misericordiam tuam , & veritatem
tuam : à concilio multo.

Tu autem Domine ne longè facias miserationes tuas à me : misericordia tua , & veritas tua semper susceperunt me.

Quoniam circumdederunt me mala , quorum non est numerus : comprehenderunt me iniquitates meæ , & non potui ut viderem.

Multiplicatæ sunt super capillos capitis mei : & cor meum dereliquit me.

Complaceat tibi Domine ut eruas me : Domine ad adjuvandum me respice.

Confundantur & reveantur simul qui quærunt animam meam : ut auferant eam.

Convertantur retrorsum & reveantur : qui volunt mihi mala.

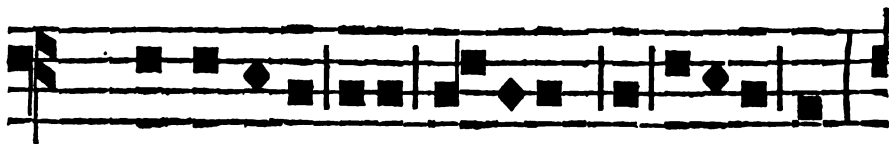
Ferant confestim confusionem suam : qui dicunt mihi , Euge , euge.

Exultent & lætentur super te omnes quærentes te : & dicant semper , Magnificetur Dominus , qui diligunt salutare tuum.

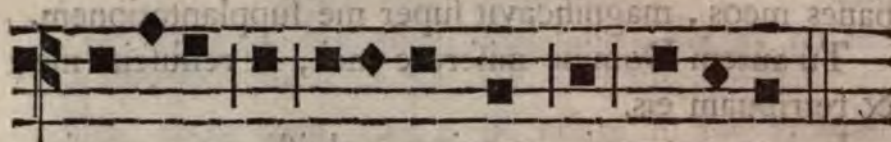
Ego autem mendicus sum , & pauper : Dominus sollicitus est mei.

Adjutor meus , & protector meus tu es : Deus meus ne tardaveris.

Requiem æternam dona eis Domine : & lux perpetua luceat eis.

Ant. Compla ce at ti bi Domine , ut e ruas me ; ..

Do mi ne ad ad ju van dum me res pi ce.

Ant. Sana Do mi ne. E v o v a e. 2.

Psalms 41.

BEatus qui intelligit super egenum & pauperem :
in die mala liberabit eum Dominus.

Dominus conservet eum, & vivificet eum, & bea-
tum faciat eum in terra : & non tradat eum in animam
inimicorum ejus.

Dominus opem ferat illi super lectum doloris ejus :
universum stratum ejus versasti in infirmitate ejus.

Ego dixi, Domine miserere mei : sana animam
meam, quia peccavi tibi.

Inimici mei dixerunt mala mihi : quando morietur,
& peribit nomen ejus ?

Et si ingrediebatur ut videret, vana loquebatur : cor
ejus congregavit iniquitatem sibi.

Egrediebatur foras : & loquebatur in idipsum.

Adversum me susurrabant omnes inimici mei : adver-
sum me cogitabant mala mihi.

Verbum iniquum constituerunt adversum me : num-
quid qui dormit, non adjiciet ut resurgat ?

Etenim homo pacis meæ, in quo speravi : qui edebat

panes meos, magnificavit super me supplantationem.

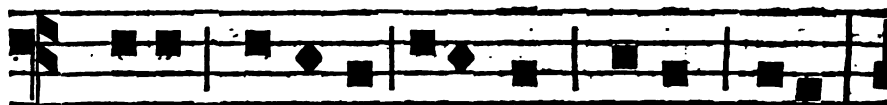
Tu autem Domine miserere mei, & resuscita me:
& retribuam eis.

In hoc cognovi, quoniam voluisti me: quoniam
non gaudebit inimicus meus super me.

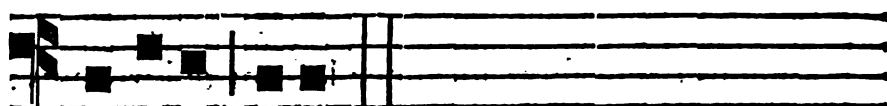
Me autem propter innocentiam suscepisti: & con-
firmasti me in conspectu tuo in æternum.

Benedictus Dominus Deus Israël à sæculo, & usque
in sæculum fiat, fiat.

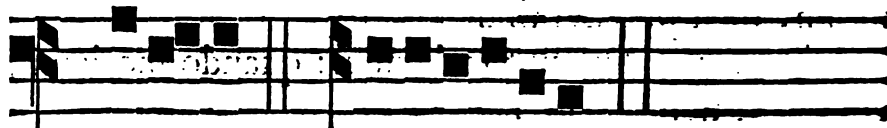
Requiem æternam, &c.

Ant. Sana Dō mi ne a ni mam me am, qui a

pec ca vi ti bi.

Ant. Si ti vit. E v o v a e. 8.

Psalmus 41.

Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum: ita desiderat anima mea ad te Deus.

Sitivit anima mea ad Deum fontem vivum: quando
veniam, & apparebo ante faciem Dei?

Fuerunt

Fuerunt mihi lacrymæ meæ panes die ac nocte :
dum dicitur mihi quotidie, Ubi est Deus tuus?

Hæc recordatus sum ; & effudi in me animam
meam : quoniam transibo in locum tabernaculi admi-
rabilis, usque ad domum Dei.

In voce exultationis & confessionis : sonus epulantis.

Quare tristis es anima mea : & quare conturbas me?

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi : salu-
tare vultus mei, & Deus meus.

Ad meipsum anima mea conturbata est : propterea
memor ero tui de terra Jordanis, & Hermonium à
monte modico.

Abyssus abyssum invocat : in voce cataractarum
tuarum.

Omnia excelsa tua, & fluctus tui : super me tran-
sierunt.

In die mandavit Dominus misericordiam suam :
& nocte canticum ejus.

Apud me oratio Deo vitæ meæ : dicam Deo, Sus-
ceptor meus es.

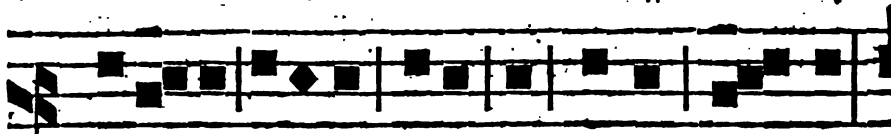
Quare oblitus es mei? & quare contristatus incedo,
dum affligit me inimicus?

Dum confringuntur ossa mea : exprobraverunt mihi
qui tribulant me inimici mei.

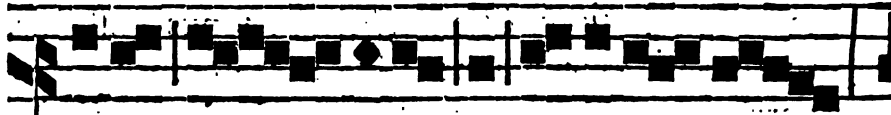
Dum dicunt mihi per singulos dies, ubi est Deus
tuus? quare tristis es anima mea, & quare contur-
bas me?

Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi : sa-
lutare vultus mei, & Deus meus.

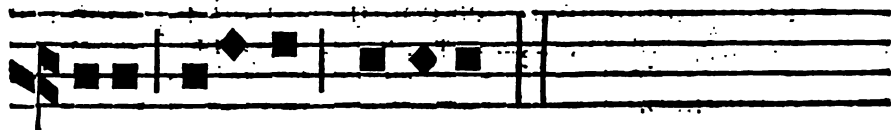
Requiem æternam, &c.

Ant. Si ti - vit a ni ma me a ad De um vi - vum

quan do ve - ni am, & ap pa re - bo

ante fa ci em Do mi ni.

℣. Ne tradaſ beſtiis animas conſitentes tibi. ℞. Et animas pauperum tuorum ne obliuiſcaris in finem. Pater noſter, *totum ſecretò.*

Leſſio vij. Job. 17.

Spiritus meus attenuabitur, dies mei breuiabuntur: & ſolum mihi ſupereſt ſepulchrum. Non peccavi; & in amaritudinibus moratur oculus meus. Libera me Domine, & pone me iuxta te; & cuiuſvis manus pugnet contra me. Dies mei tranſierunt; cogitationes meæ diſſipatae ſunt, torquentes cor meum. Noctem verterunt in diem; & rurfum poſt tenebras ſpero lucem. Si ſuſtiniſero, infernus domus mea eſt; & in tenebris ſtravi lectulum meum. Putredini dixi, Pater meus eſ: mater mea & ſoror mea, vermibus. Ubi eſt ergo nunc præſtolatio mea, & patientiam meam quis conſiderat?

Officium Mortuorum.

311

Resp.

P

Eccan tem me quo ti di e, & non me

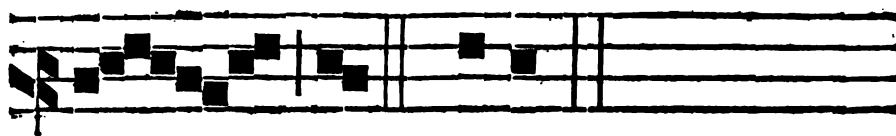
poe ni ten - tem, ti mor mortis conturbat me:

Qui a in in fer - no nul la est redempti o,

mi se re re me i De us, & fal va me.

Vers. De us in no mine tu o fal - vum

me fac, & in vir tu te tua li be-

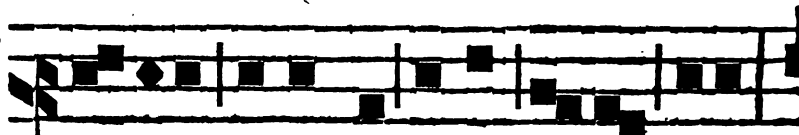

ra me. Qui a.

Lectio viij. Job. 19.

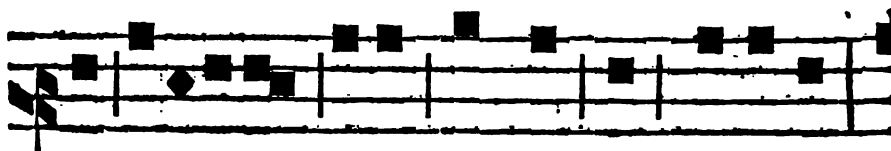
Pelli meæ, consumptis carnibus, adhæsit os meum;
 & derelicta sunt tantummodo labia circa dentes
 meos. Misere mini mei, misere mini mei, saltem vos
 amici mei, quia manus Domini tetigit me. Quare
 persequimini me sicut Deus, & carnibus meis satu-
 ramini? Quis mihi tribuat, ut scribantur sermones
 mei? Quis mihi det, ut exarentur in libro stylo ferreo,
 & plumbi lamina, vel celte sculpan- tur in filice? Scio
 enim quòd Redemptor meus vivit, & in novissimo die
 de terra surrecturus sum; & rursus circumdabor pelle
 mea, & in carne mea videbo Deum meum. Quem
 visurus sum ego ipse, & oculi mei conspècturi sunt,
 & non alius: reposita est hæc spes mea in sinu meo.

Resp.

D

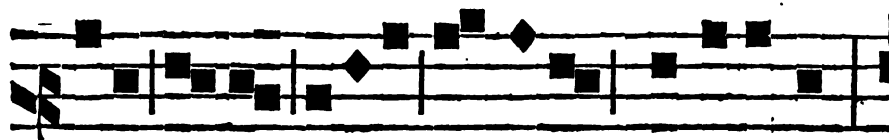
O mi ne, secundum actum me um no li

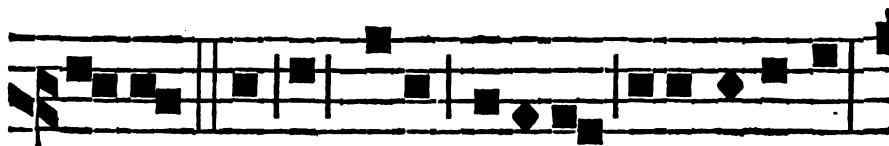
me ju di ca re : nihil dignum in conspectu

Officium Mortuorum.

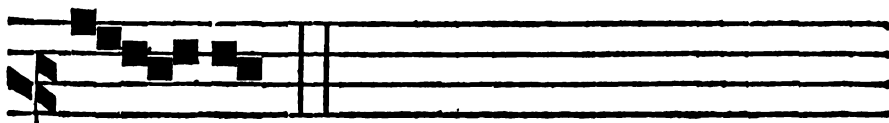
313

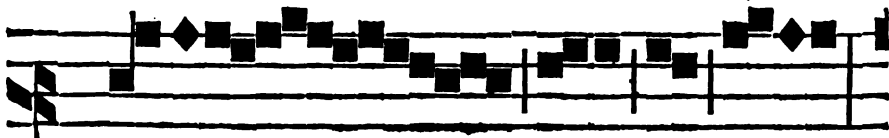
tu o e - gi : i de o de pre cor ma jef ta tem

tu am, Ut tu De us de le as i ni qui ta tem

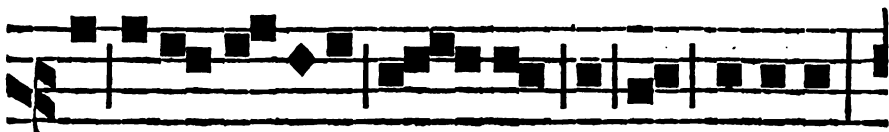

me - am.

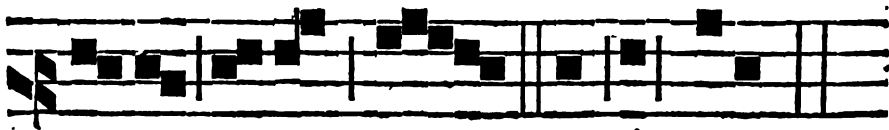

Vers. Amplius

la va me Domine

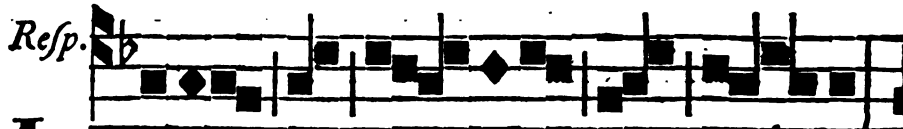
ab in juf - ti ti a me - a, & à de lic to

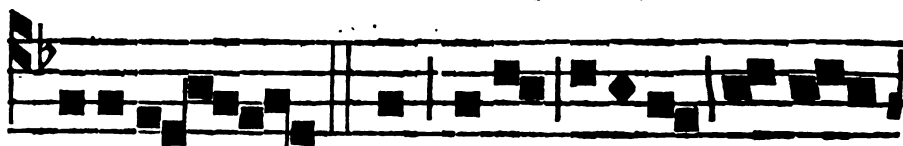
me o munda me. Ut tu Deus.

X x

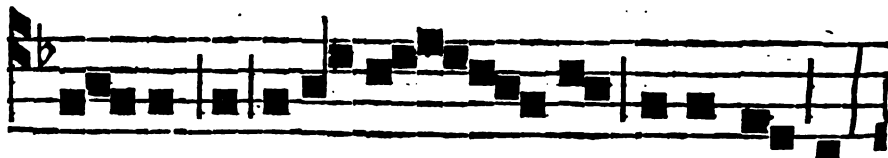
QUare de vulva eduxisti me? qui utinam consumptus essem ne oculus me videret. Fuissem quasi non essem, de utero translatus ad tumulum. Numquid non paucitas dierum meorum finietur brevi? dimitte ergo me, ut plangam paululum dolorem meum: Antequam vadam & non revertar, ad terram tenebrosam, & opertam mortis caligine: Terram miseriæ & tenebrarum, ubi umbra mortis, & nullus ordo, sed sempiternus horror inhabitat.

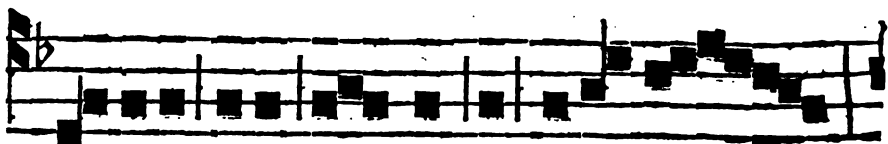
L I be ra me Do - mi ne de vi - is

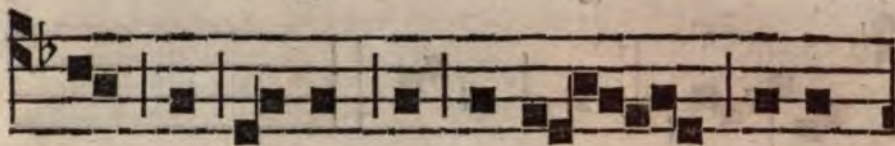
in fer ni; Qui por tas æ re as con fre-

gi - sti, & vi si - ta - sti infernum, &

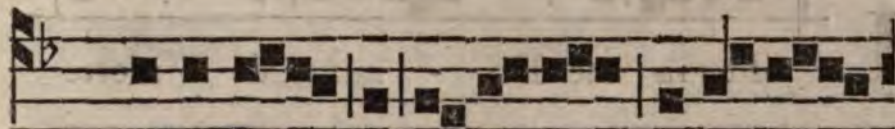
de di sti e is lu - men ut vi de rent

te qui e rant in pœ nis te ne-

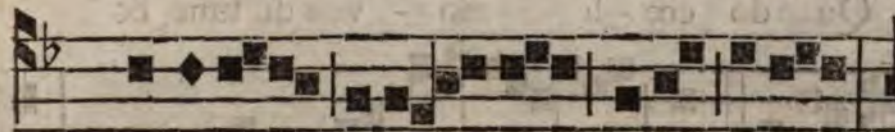
bra - rum.

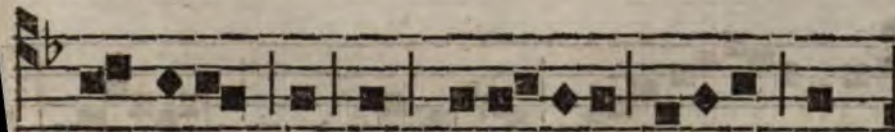
Vers. Claman tes , & di cen tes Ad ve ni -

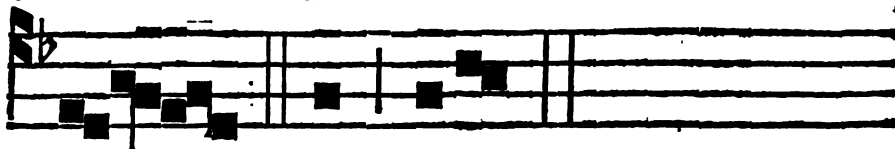
fi re demp tor nos ter. Qui por tas.

Vers. Re qui em æ ter - nam do na e is

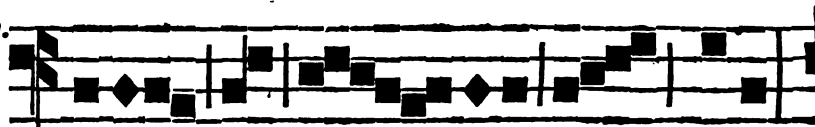
Do mi ne , & lux - per pe tu a lu ceat e -

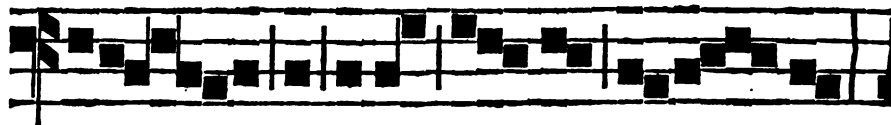
is. Qui portas.

Aliud Responsorium, quod dicitur in festo omnium defunctorum, & quando dicuntur novem Lectiones.

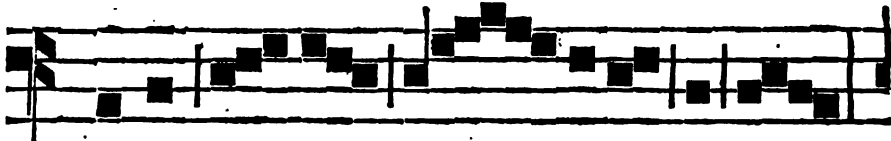
Resp.

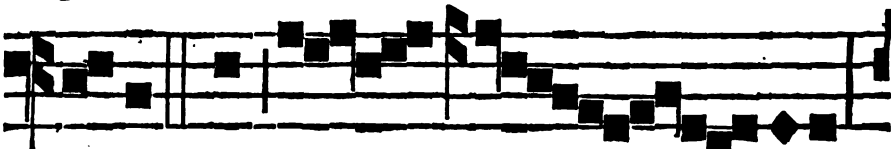
L I be ra me Do - mine de morte

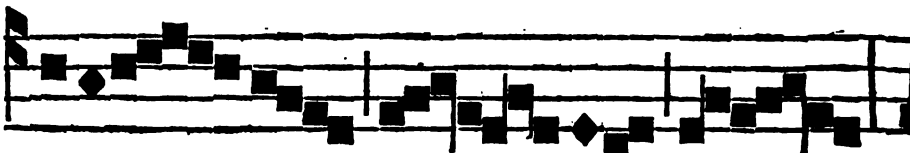
æ ter - na, in di e il - la tre men - da :

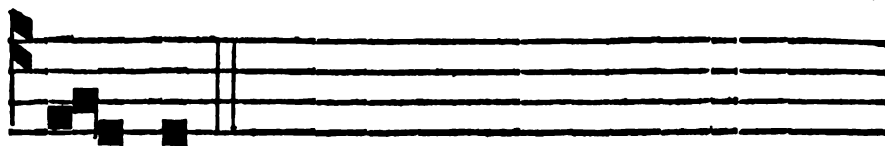
Quando cœ - li mo - ven di sunt &

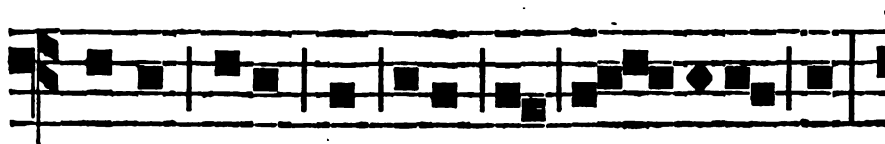
ter ra : Dum ve - ne ris

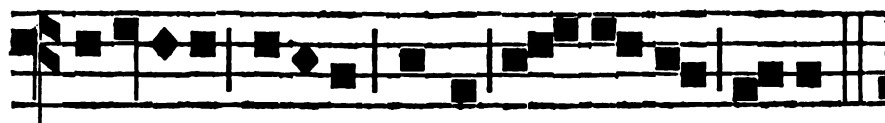
ju di ca : re sæ - culum per

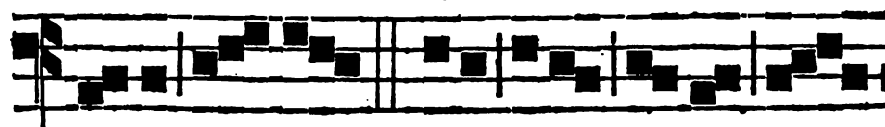
ig - nem.

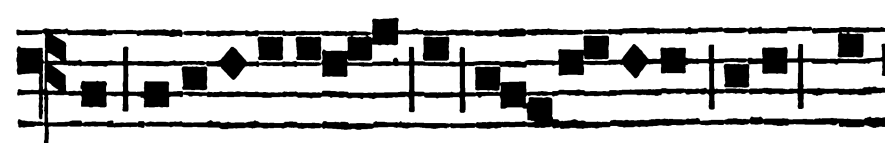
Tremens factus sum ego, & ti - me o, dum

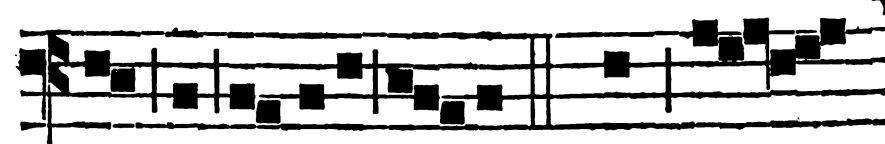
diffusi o venerit, atque ven - tu ra i ra.

Quando, coe - li. ✠. Dies il la di - es i -

ræ, cala mi ta tis & mi - se ri æ, dies mag-

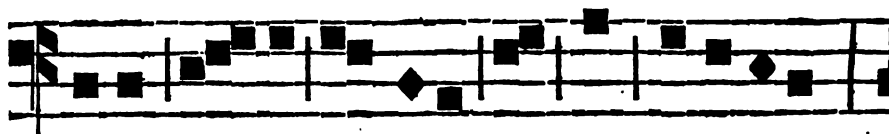

na, & a ma ra val de. Dum ve -

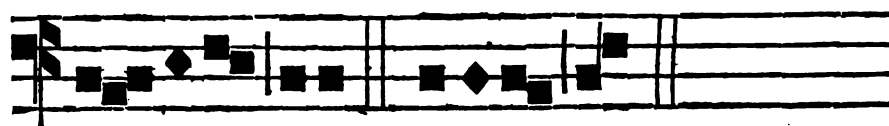
Y y

ne ris. ⁊. Requiem æternam

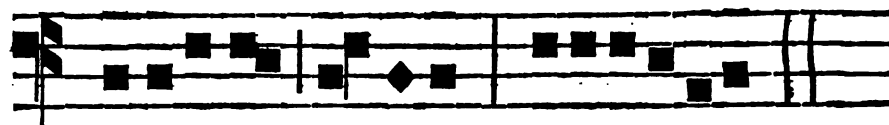

do na e - is Do mi ne, & lux per pe tu a

lu - ce at e is. Li be ra me.

A D L A U D E S.

Ant. Exultabunt Domino. E v o v a e. 2.

Psalms 50.

Miserere mei Deus : secundum magnam misericordiam tuam.

Et secundum multitudinem miserationum tuarum : dele iniquitatem meam.

Amplius lava me ab iniquitate mea : & à peccato meo munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco : & peccatum meum contra me est semper.

Tibi soli peccavi, & malum coram te feci: ut iustificeris in sermonibus, & vincas cum judicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: & in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti: incerta & occulta sapientiæ tuæ manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, & mundabor: lavabis me, & super nivem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium & lætitiā: & exultabunt ossa humiliata.

Averte faciem tuam à peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus: & spiritum rectum innova in visceribus meis.

Ne projicias me à facie tua: & Spiritum sanctum tuum ne auferas à me.

Redde mihi lætitiā salutaris tui: & spiritu principali confirma me.

Docebo iniquos vias tuas: & impii ad te convertentur.

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meæ: & exultabit lingua mea iustitiam tuam.

Domine labia mea aperies: & os meum annuntiabit laudem tuam.

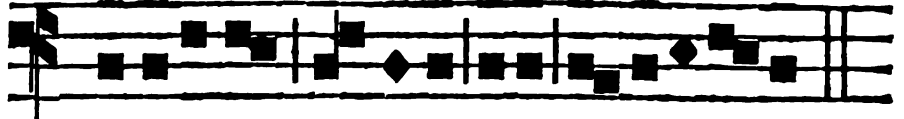
Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique: holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum & humiliatum Deus non despicies.

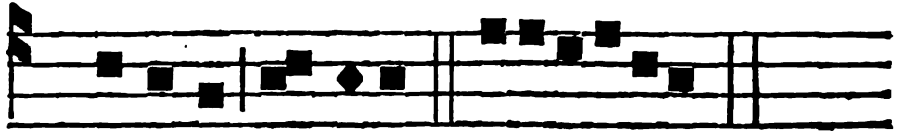
Benignè fac Domine in bona voluntate tua Sion: ut ædificentur muri Jerusalem.

Tunc acceptabis sacrificium iustitiæ, oblationes & holocausta : tunc imponent super altare tuum vitulos.

Requiem æternam, &c.

Ant. Exul ta bunt Do mi no ossa hu mi li a - ta.

Ant. Ex au di Do mi ne. E v o v a e. 8.

Psalms 64.

TE decet hymnus Deus in Sion : & tibi reddetur votum in Jerusalem.

Exaudi orationem meam : ad te omnis caro veniet.

Verba iniquorum prævaluerunt super nos : & impietatibus nostris tu propitiaberis.

Beatus quem elegisti, & assumpsisti : inhabitabit in atriis tuis.

Replebimur in bonis domus tuæ : sanctum est templum tuum, mirabile in æquitate.

Exaudi nos Deus salutaris noster : spes omnium finium terræ, & in mari longè.

Præparans montes in virtute tua, accinctus potentia : qui conturbas profundum maris, sonum fluctuum ejus.

Turbabuntur gentes, & timebunt qui habitant terminos à signis tuis, exitus matutini & vespere delectabis.

Visitasti

Officium Mortuorum.

321

Visitasti terram, & inebriasti eam : multiplicasti locupletare eam.

Flumen Dei repletum est aquis, parasti cibum illorum : quoniam ita est præparatio ejus.

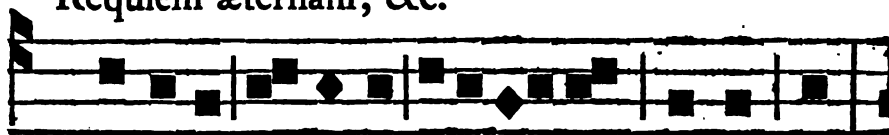
Rivos ejus inebria, multiplica genimina ejus : in stillicidiis ejus lætabitur germinans.

Benedices coronæ anni benignitatis tuæ : & campi tui replebuntur ubertate.

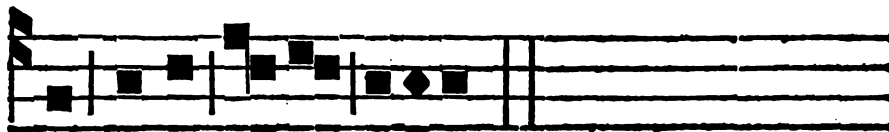
Pinguescent speciosa deserti : & exultatione colles accingentur.

Induti sunt arietes ovium, & valles abundabunt frumento : clamabunt, etenim hymnum dicent.

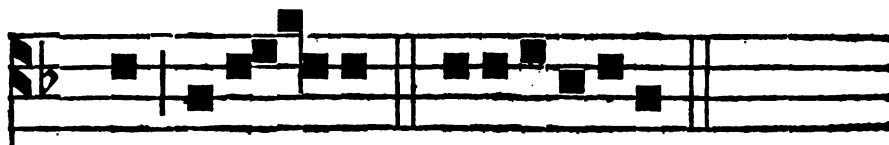
Requiem æternam, &c.

Ant. Exaudi Do mi ne ora ti o nem me am, ad

te om nis ca ro ve niet.

Ant. Me sus ce - pit. E v o v a e. 5.

Psalmus 62.

DEus, Deus meus : ad te de luce vigilo.

Sitivit in te anima mea : quàm multipliciter tibi caro mea.

Z z

In terra deferta, & invia, & inaquosa : sic in sancto apparui tibi, ut viderem virtutem tuam, & gloriam tuam.

Quoniam melior est misericordia tua super vitas : labia mea laudabunt te.

Sic benedicam te in vita mea : & in nomine tuo levabo manus meas.

Sicut adipe & pinguedine repleatur anima mea : & labiis exultationis laudabit os meum.

Si memor fui tui super stratum meum, in matutinis meditabor in te : quia fuisti adjutor meus.

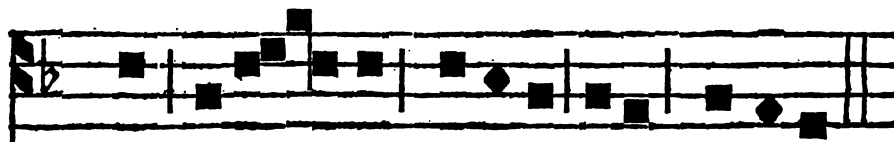
Et in velamento alarum tuarum exultabo, adhæsit anima mea post te : me suscepit dextera tua.

Ipsi vero in vanum quæsierunt animam meam, introibunt in inferiora terræ : tradentur in manus gladii, partes vulpium erunt.

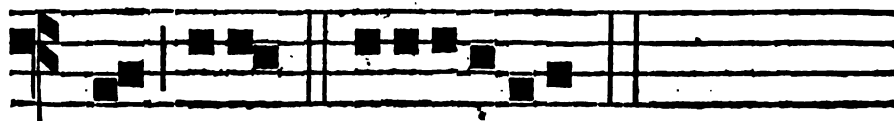
Rex vero lætabitur in Deo, laudabuntur omnes qui jurant in eo : quia obstructum est os loquentium iniqua.

Psalms 66.

Deus misereatur nostri, & benedicat nobis, &c. *ut supra, fol. 203.*

Ant. Me susce - pit dex te ra tu a Do mi ne.

Ant. A por ta. E v o v a e. 2.

Canticum Ezechiae. Isaïæ 38.

EGo dixi, In dimidio dierum meorum : vadam ad portas inferi.

Quæsiui residuum annorum meorum : dixi, non videbo Dominum Deum in terra viventium.

Non aspiciam hominem ultra : & habitatorem quietis.

Generatio mea ablata est : & convoluta est à me quasi tabernaculum pastorum.

Præcisa est velut à texente, vita mea ; dum adhuc ordiretur succidit me : de manè usque ad vesperam finies me.

Sperabam usque ad manè : quasi leo sic contrivit omnia ossa mea.

De manè usque ad vesperam finies me : sicut pullus hirundinis sic clamabo, meditabor ut columba.

Attenuati sunt oculi mei : suspicientes in excelsum.

Domine vim patior, responde pro me : quid dicam, aut quid respondebit mihi, cum ipse fecerit ?

Recogitabo tibi omnes annos meos : in amaritudine animæ meæ.

Domine, si sic vivitur, & in talibus vita spiritus mei, corripies me, & vivificabis me : ecce in pace amaritudo mea amarissima.

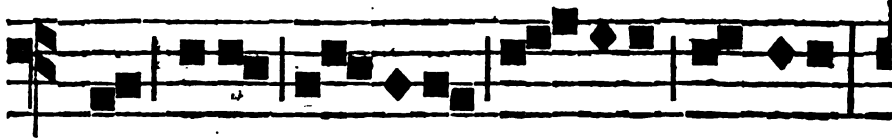
Tu autem eruisti animam meam ut non periret : projecisti post tergum tuum omnia peccata mea.

Quia non infernus confitebitur tibi, neque mors laudabit te : non expectabunt, qui descendunt in lacum, veritatem tuam.

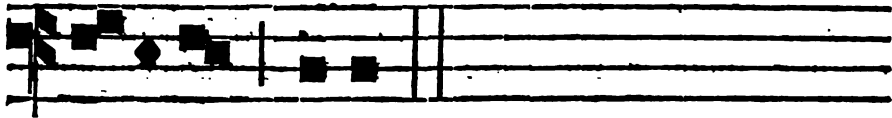
Vivens, vivens ipse confitebitur tibi, sicut & ego hodie : pater filiis notam faciet veritatem tuam.

Domine saluum me fac : & psalmos nostros cantabimus cunctis diebus vitæ nostræ in domo Domini.

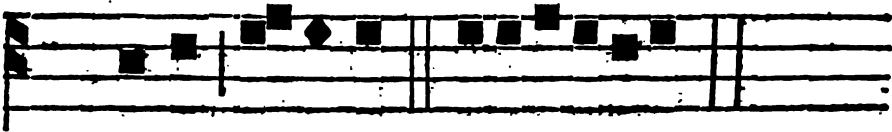
Requiem æternam, &c.

Ant. A porta in - fe ri, e - ru e Do mine

a ni mam me am.

Ant. Omnis spi ri tus. E v o v a e. 7.

Psalmus 148.

Laudate Dominum de coelis : laudate eum in excelsis.

Laudate eum omnes Angeli ejus : laudate eum omnes Virtutes ejus.

Laudate eum Sol & Luna : laudate eum omnes stellæ & lumen.

Laudate eum coeli coelorum : & aquæ omnes quæ super coelos sunt, laudent nomen Domini.

Quia ipse dixit, & facta sunt : ipse mandavit, & creata sunt.

Statuit ea in æternum, & in sæculum sæculi : præceptum posuit, & non præteribit.

Laudate Dominum de terra : dracones, & omnes abyssi.

Ignis, grando, nix, glacies, spiritus procellarum : quæ faciunt verbum ejus.

Montes & omnes colles : ligna fructifera, & omnes cedri.

Bestiæ & universa pecora : serpentes & volucres pennatæ.

Reges terræ, & omnes populi : principes, & omnes judices terræ.

Juvenes & virgines, senes cum junioribus, laudent nomen Domini : quia exaltatum est nomen ejus solius.

Confessio ejus super cœlum & terram : & exaltavit cornu populi sui.

Hymnus omnibus Sanctis ejus : filiis Israël, populo appropinquanti sibi.

Psalmus 149.

CAntate Domino canticum novum : laus ejus in Ecclesia Sanctorum.

Lætetur Israël in eo, qui fecit eum : & filii Sion exultent in Rege suo.

Laudent nomen ejus in choro : in tympano & psalterio psallant ei.

Quia beneplacitum est Domino in populo suo : & exaltabit mansuetos in salutem.

Exultabunt Sancti in gloria : lætabuntur in cubilibus suis.

Exaltationes Dei in gutture eorum : & gladii accipites in manibus eorum.

Ad faciendam vindictam in nationibus : increpationes in populis.

Ad alligandos Reges eorum in compedibus : & nobiles eorum in manicis ferreis.

Ut faciant in eis iudicium conscriptum : gloria hæc est omnibus Sanctis ejus.

Psalmus 150.

Laudate Dominum in Sanctis ejus : laudate eum in firmamento virtutis ejus.

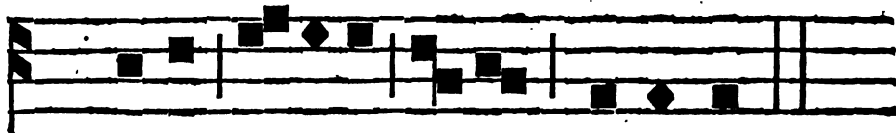
Laudate eum in virtutibus ejus : laudate eum secundum multitudinem magnitudinis ejus.

Laudate eum in sono tubæ : laudate eum in psalterio & cithara.

Laudate eum in tympano & choro : laudate eum in chordis & organo.

Laudate eum in cymbalis benesonantibus, laudate eum in cymbalis jubilationis : omnis spiritus laudet Dominum.

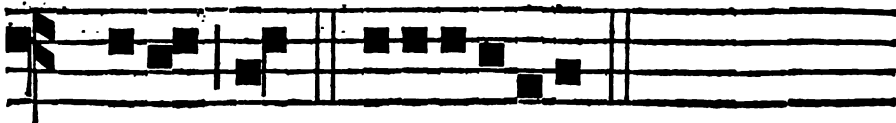
Requiem æternam dona eis Domine : & lux perpetua luceat eis.

Ant. Omnis spi ri tus lau det Do mi num.

γ. Audiui vocem de coelo dicentem mihi.

℞. Beati mortui qui in Domino moriuntur.

Ant. E go sum. E v o y a e. 2.

Canticum Zachariæ. Lucæ i.

Benedictus Dominus Deus Israël : quia visitavit & fecit redemptionem plebis suæ.

Et erexit cornu salutis nobis : in domo David pueri sui.

Sicut locutus est per os sanctorum : qui à sæculo sunt, Prophetarum ejus.

Salutem ex inimicis nostris : & de manu omnium, qui oderunt nos.

Ad faciendam misericordiam cum patribus nostris : & memorari testamenti sui sancti.

Jusjurandum quod juravit ad Abraham patrem nostrum : daturum se nobis.

Ut sine timore, de manu inimicorum nostrorum liberati : serviamus illi.

In sanctitate & justitia coram ipso : omnibus diebus nostris.

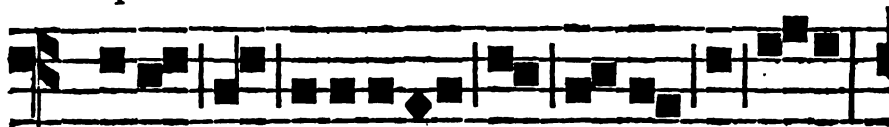
Et tu puer, Propheta Altissimi vocaberis : præibis enim ante faciem Domini, parare vias ejus.

Ad dandam scientiam salutis plebi ejus : in remissionem peccatorum eorum.

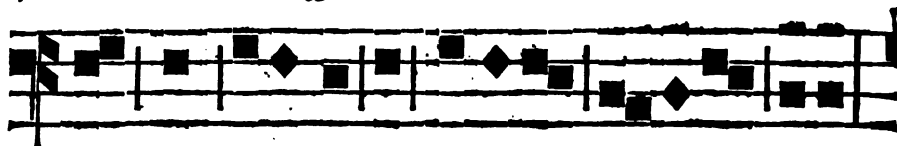
Per viscera misericordiæ Dei nostri : in quibus visitavit nos oriens ex alto.

Illuminare his qui in tenebris & in umbra mortis sedent : ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

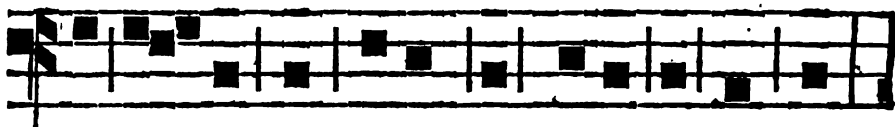
Requiem æternam, &c.

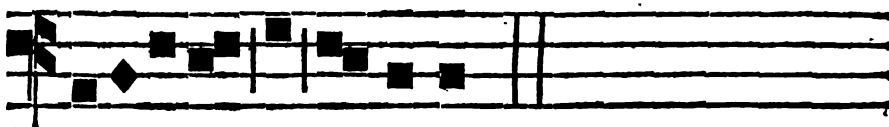
Ant. E go sum resurrectio, & vi - ta : qui credit

in me, e ti am si mortuus fu - e rit, vivet:

& om - nis qui vi vit, & credit in me, non

mo ri e tur in æ ter num.

Deinde Pater noster. Psalm. De profundis, fol. 273, cum Precibus & Orationibus Officio congruentibus, ut supra in Vesperis, fol. 277.

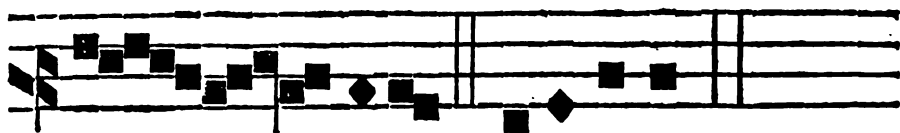
COMMENDATIONES ANIMÆ.

DEcantato post meridiem præcedentis diei, vel (si ita libet) manè ipsius diei Officio Vigiliarum; fiunt Commendationes, nisi ante eas dicantur duæ missæ; una de sancto Spiritu, & altera de sancta Maria prout sequitur.

Sacerdos indutus superpelliceo, vel albâ, & stolâ, absque manipulo, ac pluviali coloris nigri, procedit cum ministris ad pulpitem in medio Chori, vel in navi Ecclesiæ; statque illic constitutis hinc inde Diacono à dextris, Subdiacono

*Subdiacono à sinistris : interim inchoatur solemniter Ref-
ponforium sequens.*

S Ub ve ni te Sancti De i, oc cur-
rite Angeli Do mi ni, suf ci pientes
a ni mam ejus: Offerentes e am in conspec-
tu Al - tis si mi.
v. Cho rus An ge lo rum e - am
suf ci pi at, & in si nu Abrahæ e - am
A a a

col - lo cet. Of ferentes.

Finito Responso, Sacerdos dicit absolute, & sine Oremus, tono Orationum per horas diei.

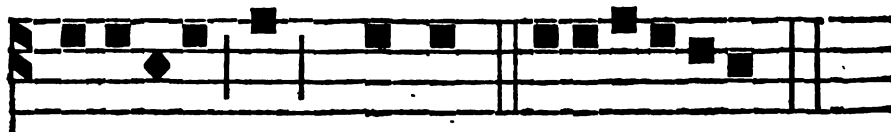
Tibi Domine commendamus animam famuli tui, [famulæ tuæ] & animas omnium fidelium, ut defuncti sæculo tibi vivant; & quæ per fragilitatem mundanæ conversationis peccata admiserunt, tu veniâ misericordissimæ pietatis absterge. Per Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

Immediatè post dicit: Oremus.

Misericordiam tuam Domine sancte, Pater omnipotens, æterne Deus, pietatis affectu pro aliis rogare cogimur, qui pro nostris supplicare peccatis nequaquam sufficimus: de tua tamen confisi gratuita pietate, & inolita benignitate, clementiam tuam deprecamur, ut animam famuli tui [famulæ tuæ] *N.* & animas omnium fidelium defunctorum, ad te revertentes cum pietate suscipias. Adsit eis Angelus testamenti tui Michaël, & per manus sanctorum Angelorum tuorum, inter Sanctos & electos tuos, in sinibus Abrahamæ, Isaac & Jacob, Patriarcharum tuorum, eas collocare digneris: quatenus liberatæ de principibus tenebrarum, & de locis poenarum, nullis jam primævæ nativitatibus, vel ignorantibus, aut propriæ iniquitatis &

fragilitatis confundantur erroribus : sed potius agnoscantur à tuis, & sanctæ beatitudinis requie perfruantur; ut cùm magni judicii dies advenerit, inter Sanctos & electos tuos resuscitati, gloria manifestæ contemplationis tuæ perpetuò satientur. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Deinde inchoatur sequens Antiphona ante Psalmum; post psalmum verò tota repetitur.

Sus ci pi at vos Chris tus. E v o v a e. 7.

Psalmus 113.

IN exitu Israël de Ægypto : domus Jacob de populo barbaro.

Facta est Judæa sanctificatio ejus : Israël potestas ejus.

Mare vidit & fugit : Jordanis conversus est retrorsum.

Montes exultaverunt ut arietes : & colles sicut agni ovium.

Quid est tibi, mare, quòd fugisti : & tu Jordanis, quia conversus es retrorsum ?

Montes exultastis sicut arietes : & colles sicut agni ovium.

A facie Domini mota est terra : à facie Dei Jacob.

Qui convertit petram in stagna aquarum : & rupem in fontes aquarum.

Non nobis Domine, non nobis : sed nomini tuo da gloriam.

A a a ij

Super misericordia tua, & veritate tua : nequando dicant gentes , Ubi est Deus eorum ?

Deus autem noster in cœlo : omnia quæcumque voluit fecit.

Simulacra gentium , argentum & aurum :: opera manuum hominum.

Os habent , & non loquentur : oculos habent , & non videbunt.

Aures habent , & non audient : nares habent , & non odorabunt.

Mânus habent , & non palpabunt ; pedes habent , & non ambulabunt : non clamabunt in gutture suo.

Similes illis fiant qui faciunt ea : & omnes qui confidunt in eis.

Domus Israël speravit in Domino : adjutor eorum & protector eorum est.

Domus Aaron speravit in Domino : adjutor eorum & protector eorum est.

Qui timent Dominum , speraverunt in Domino :: adjutor eorum & protector eorum est.

Dominus memor fuit nostri : & benedixit nobis.

Benedixit domui Israël : benedixit domui Aaron.

Benedixit omnibus qui timent Dominum : pusillis cum majoribus.

Adjiciat Dominus super vos : super vos & super filios vestros.

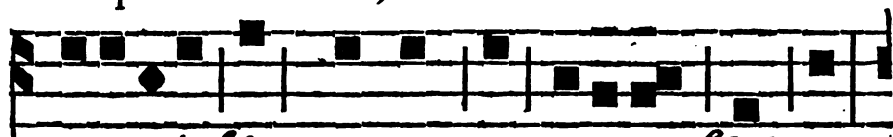
Benedicti vos à Domino : qui fecit cœlum & terram.

Cœlum Cœli Domino : terram autem dedit filiis hominum.

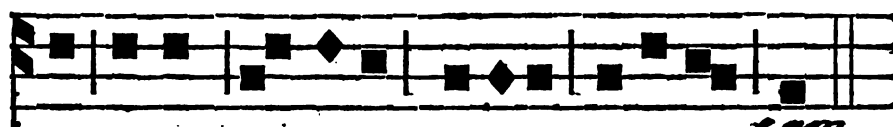
Non mortui laudabunt te Domine : neque omnes qui descendunt in infernum.

Sed nos qui vivimus, benedicimus Domino : ex hoc
nunc & usque in sæculum.

Requiem æternam, &c.

Suf ci pi at vos Christus, qui vo ca vit vos, &

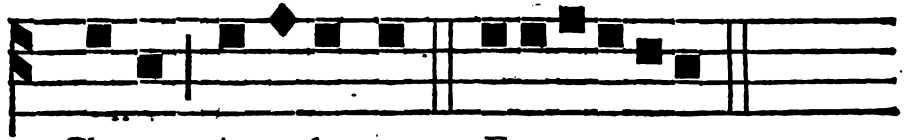
in si num A bra hæ Ange li de du cant vos.

Deinde Sacerdos dicat : Oremus.

Omnipotens æterne Deus, qui humano corpori, animam ad similitudinem tuam inspirare dignatus es; dum te iubente, pulvis in pulverem revertitur; tu imaginem tuam, cum Sanctis & electis tuis, æternis sedibus præcipias sociari, eamque ad te revertentem de Ægypti partibus, blandè, leniterque suscipias, & Angelos tuos sanctos ei obviam mittas, viamque ei justitiæ demonstres, & portas gloriæ tuæ aperias. Repelle, quæsumus Domine, ab ea omnes principes tenebrarum, & agnosce depositum fidele, quod tuum est. Suscipe Domine, creaturam tuam, non à diis alienis creatam, sed à te solo Deo vivo & vero : quia non est alius Deus præter te, Domine, & non est secundum opera tua. Lætifica clementissime Deus, animam famuli tui, [famulæ tuæ] & animas omnium fidelium defunctorum, & clarifica eas in multitudine misericordiæ tuæ. Ne memineris, quæsumus, iniquitatum

eorum antiquarum, & cupiditatum, quas suscitavit fervor mali desiderii: licet enim peccaverint, tamen Patrem, Filium & Spiritum sanctum non negaverunt, sed crediderunt, & zelum Dei in se habuerunt, & Deum, qui fecit omnia, fideliter adoraverunt. Qui vivis & regnas Deus, in sæcula sæculorum.. Amen.

Deinde dicitur Antiphona.

Chorus Angelorum. E v o v a e. 7.

Psalmus 114.

Dilexi, quoniam exaudiet Dominus: vocem orationis meæ.

Quia inclinavit aurem suam mihi: & in diebus meis invocabo.

Circumdederunt me dolores mortis: & pericula inferni invenerunt me.

Tribulationem & dolorem inveni: & nomen Domini invocavi.

O Domine libera animam meam: misericors Dominus & justus, & Deus noster miseretur.

Custodiens parvulos Dominus: humiliatus sum, & liberavit me.

Convertere anima mea in requiem tuam: quia Dominus benefecit tibi.

Quia eripuit animam meam de morte: oculos meos à lacrymis, pedes meos à lapsu.

Placebo Domino: in regione vivorum.

Psalms 115.

CRedidi, propter quod locutus sum : ego autem humiliatus sum nimis.

Ego dixi in excessu meo : Omnis homo mendax.

Quid retribuam Domino : pro omnibus quæ retribuit mihi ?

Calicem salutaris accipiam : & nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam coram omni populo ejus : pretiosa in conspectu Domini, mors Sanctorum ejus.

O Domine, quia ego servus tuus : ego servus tuus, & filius ancillæ tuæ.

Dirupisti vincula mea : tibi sacrificabo hostiam laudis, & nomen Domini invocabo.

Vota mea Domino reddam in conspectu omnis populi ejus : in atriis domus Domini, in medio tui Jerusalem.

Psalms 116.

LAudate Dominum omnes gentes : laudate eum omnes populi.

Quoniam confirmata est super nos misericordia ejus : & veritas Domini manet in æternum.

Psalms 117.

Chorus Angelorum

Confitemini Domino quoniam bonus : quoniam in sæculum misericordia ejus.

Dicat nunc Israël quoniam bonus : quoniam in sæculum misericordia ejus.

Dicat nunc domus Aaron : quoniam in sæculum misericordia ejus.

Dicant nunc qui timent Dominum : quoniam in sæculum misericordia ejus.

De tribulatione invocavi Dominum : & exaudivit me in latitudine Dominus.

Dominus mihi adjutor : non timebo quid faciat mihi homo.

Dominus mihi adjutor : & ego despiciam inimicos meos.

Bonum est confidere in Domino : quàm confidere in homine.

Bonum est sperare in Domino : quàm sperare in principibus.

Omnes gentes circuierunt me : & in nomine Domini, quia ultus sum in eos.

Circumdantes circumdederunt me : & in nomine Domini, quia ultus sum in eos.

Circumdederunt me sicut apes, & exarserunt sicut ignis in spinis : & in nomine Domini, quia ultus sum in eos.

Impulsus, everfus sum ut caderem : & Dominus suscepit me.

Fortitudo mea, & laus mea Dominus : & factus est mihi in salutem.

Vox exultationis & salutis : in tabernaculis justorum.

Dextera Domini fecit virtutem, dextera Domini exaltavit me : dextera Domini fecit virtutem.

Non moriar, sed vivam : & narrabo opera Domini.

Castigans castigavit me Dominus : & morti non tradidit me.

Aperite mihi portas justitiæ, ingressus in eas confitebor

bor Domino : hæc porta Domini, iusti intrabunt in eam.

Confitebor tibi quoniam exaudisti me : & factus es mihi in salutem.

Lapidem, quem reprobaverunt ædificantes : hic factus est in caput anguli.

A Domino factum est istud : & est mirabile in oculis nostris.

Hæc est dies quam fecit Dominus : exultemus & lætemur in ea.

O Domine saluum me fac, ô Domine bene prospere : benedictus qui venit in nomine Domini.

Benediximus vobis de domo Domini : Deus Dominus, & illuxit nobis.

Constituite diem solemnem in condensis : usque ad cornu altaris.

Deus meus es tu, & confitebor tibi : Deus meus es tu, & exaltabo te.

Confitebor tibi, quoniam exaudisti me : & factus es mihi in salutem.

Confitemini Domino, quoniam bonus : quoniam in sæculum misericordia ejus.

Psalms 118.

BEati immaculati in via : qui ambulant in lege Domini.

Beati qui scrutantur testimonia ejus : in toto corde exquirunt eum.

Non enim qui operantur iniquitatem : in viis ejus ambulaverunt.

Tu mandasti : mandata tua custodiri nimis.

B b b

Utinam dirigantur viæ meæ : ad custodiendas justificationes tuas.

Tunc non confundar : cùm perspexero in omnibus mandatis tuis.

Confitebor tibi in directione cordis : in eo quod didici judicia justitiæ tuæ.

Justificationes tuas custodiam : non me derelinquas usquequaque.

In quo corrigit adolescentior viam suam ? in custodiendo sermones tuos.

In toto corde meo exquisivi te : ne repellas me à mandatis tuis.

In corde meo abscondi eloquia tua : ut non peccem tibi.

Benedictus es Domine : doce me justificationes tuas.

In labiis meis : pronuntiavi omnia judicia oris tui.

In via testimoniorum tuorum delectatus sum : sicut in omnibus divitiis.

In mandatis tuis exercebor : & considerabo vias tuas.

In justificationibus tuis meditabor : non obliviscar sermones tuos.

R Etribue servo tuo, vivifica me : & custodiam sermones tuos.

Revela oculos meos : & considerabo mirabilia de lege tua.

Incola ego sum in terra : non abscondas à me mandata tua.

Concupivit anima mea desiderare justificationes tuas : in omni tempore.

Increpasti superbos : maledicti qui declinant à mandatis tuis.

Aufer à me opprobrium & contemptum : quia testimonia tua exquisivi.

Etenim federunt principes, & adversum me loquebantur : servus autem tuus exercebatur in justificationibus tuis.

Nam & testimonia tua meditatio mea est : & consilium meum justificationes tuæ.

Adhæsit pavimento anima mea : vivifica me secundum verbum tuum.

Vias meas enuntiavi, & exaudisti me : doce me justificationes tuas.

Viam justificationum tuarum instrue me : & exercebor in mirabilibus tuis.

Dormitavit anima mea præ tædio : confirma me in verbis tuis.

Viam iniquitatis amove à me : & lege tua miserere mei.

Viam veritatis elegi : judicia tua non sum oblitus.

Adhæsi testimoniis tuis Domine : noli me confundere.

Viam mandatorum tuorum cucurri : cum dilatasti cor meum.

LEgem pone mihi Domine viam justificationum tuarum : & exquiram eam semper.

Da mihi intellectum, & scrutabor legem tuam : & custodiam illam in toto corde meo.

Deduc me in semitam mandatorum tuorum : quia ipsam volui.

Inclina cor meum in testimonia tua : & non in avaritiam.

Averte oculos meos ne videant vanitatem : in via tua vivifica me.

Statue servo tuo eloquium tuum : in timore tuo.

Amputa opprobrium meum, quod suspicatus sum : quia judicia tua jucunda.

Ecce concupivi mandata tua : in æquitate tua vivifica me.

Et veniat super me misericordia tua Domine : salutare tuum secundum eloquium tuum.

Et respondebo exprobrantibus mihi verbum : quia speravi in sermonibus tuis.

Et ne auferas de ore meo verbum veritatis usquequaque : quia in judiciis tuis super speravi.

Et custodiam legem tuam semper : in sæculum, & in sæculum sæculi.

Et ambulabam in latitudine : quia mandata tua exquisivi.

Et loquebar de testimoniis tuis in conspectu regum : & non confundebar.

Et meditabar in mandatis tuis : quæ dilexi.

Et levavi manus meas ad mandata tua quæ dilexi : & exercebar in justificationibus tuis.

Memor esto verbi tui servo tuo : in quo mihi spem dedisti.

Hæc me consolata est in humilitate mea : quia eloquium tuum vivificavit me.

Superbi iniquè agebant usquequaque : à lege autem tua non declinavi.

Memor fui judiciorum tuorum à sæculo Domine : & consolatus sum.

Defectio tenuit me : pro peccatoribus derelinquentibus legem tuam.

Cantabiles mihi erant justificationes tuæ : in loco peregrinationis meæ.

Memor fui nocte nominis tui Domine : & custodi legem tuam.

Hæc facta est mihi : quia justificationes tuas exquisivi.

Portio mea Domine : dixi custodire legem tuam.

Deprecatus sum faciem tuam in toto corde meo : miserere mei secundum eloquium tuum.

Cogitavi vias meas : & converti pedes meos in testimonia tua.

Paratus sum , & non sum turbatus : ut custodiam mandata tua.

Funes peccatorum circumplexi sunt me : & legem tuam non sum oblitus.

Media nocte surgebam ad confitendum tibi : super judicia justificationis tuæ.

Particeps ego sum omnium timentium te : & custodientium mandata tua.

Misericordia tua Domine plena est terra : justificationes tuas doce me.

Bonitatem fecisti cum servo tuo Domine : secundum verbum tuum.

Bonitatem , & disciplinam , & scientiam doce me : quia mandatis tuis credidi.

Priusquam humiliarer ego deliqui : propterea eloquium tuum custodivi.

Bonus es tu : & in bonitate tua doce me justificationes tuas.

Multiplicata est super me iniquitas superborum : ego

autem in toto corde meo scrutabor mandata tua.

Coagulatum est sicut lac cor eorum : ego verò legem tuam meditatus sum.

Bonum mihi quia humiliasti me : ut discam justificationes tuas.

Bonum mihi lex oris tui : super millia auri & argenti.

Manus tuæ fecerunt me , & plasmaverunt me : da mihi intellectum , & discam mandata tua.

Qui timent te , videbunt me , & lætabuntur : quia in verba tua supersperavi.

Cognovi Domine , quia æquitas judicia tua : & in veritate tua humiliasti me.

Fiat misericordia tua ut consoletur me : secundum eloquium tuum servo tuo.

Veniant mihi miserationes tuæ , & vivam : quia lex tua meditatio mea est.

Confundantur superbi , quia injustè iniquitatem fecerunt in me : ego autem exercebor in mandatis tuis.

Convertantur mihi timentes te : & qui noverunt testimonia tua.

Fiat cor meum immaculatum in justificationibus tuis : ut non confundar.

Defecit in salutare tuum anima mea : & in verbum tuum supersperavi.

Defecerunt oculi mei in eloquium tuum : dicentes , quando consolaberis me ?

Quia factus sum sicut uter in pruina : justificationes tuas non sum oblitus.

Quot sunt dies servi tui : quando facies de persequentibus me iudicium ?

Narraverunt mihi iniqui fabulationes : sed non ut lex tua.

Omnia mandata tua veritas : iniquè persecuti sunt me, adjuva me.

Paulò minus consummaverunt me in terra : ego autem non dereliqui mandata tua.

Secundùm misericordiam tuam vivifica me : & custodiam testimonia oris tui.

In æternum Domine : verbum tuum permanet in coelo.

In generationem & generationem veritas tua : fundasti terram, & permanet.

Ordinatione tua perseverat dies : quoniam omnia serviunt tibi.

Nisi quòd lex tua meditatio mea est : tunc fortè periissem in humilitate mea.

In æternum non obliviscar justificationes tuas : quia in ipsis vivificasti me.

Tuus sum ego, salvum me fac : quoniam justificationes tuas exquisivi.

Me expectaverunt peccatores ut perderent me : testimonia tua intellexi.

Omnis consummationis vidi finem : latum mandatum tuum nimis.

Quomodo dilexi legem tuam Domine? tota die meditatio mea est.

Super inimicos meos prudentem me fecisti mandato tuo : quia in æternum mihi est.

Super omnes docentes me intellexi : quia testimonia tua meditatio mea est.

Super fenes intellexi : quia mandata tua quæfivi.

Ab omni via mala prohibui pedes meos : ut custodiam verba tua.

A judiciis tuis non declinavi : quia tu legem posuisti mihi.

Quàm dulcia faucibus meis eloquia tua : super mel ori meo !

A mandatis tuis intellexi : propterea odivi omnem viam iniquitatis.

Lucerna pedibus meis verbum tuum : & lumen semitis meis.

Juravi, & statui : custodire judicia justitiæ tuæ.

Humiliatus sum usquequaque Domine : vivifica me secundum verbum tuum.

Voluntaria oris mei beneplacita fac Domine : & judicia tua doce me.

Anima mea in manibus meis semper : & legem tuam non sum oblitus.

Posuerunt peccatores laqueum mihi : & de mandatis tuis non erravi.

Hæreditate acquisivi testimonia tua in æternum : quia exultatio cordis mei sunt.

Inclinavi cor meum ad faciendas justificationes tuas in æternum : propter retributionem.

Iniquos odio habui : & legem tuam dilexi.

Adjutor & susceptor meus es tu : & in verbum tuum supersperavi.

Declinate à me maligni : & scrutabor mandata Dei mei.

Suscipe me secundum eloquium tuum, & vivam :

&

& non confundas me ab expectatione mea.

Adjuva me, & salvus ero : & meditabor in justificationibus tuis semper.

Sprevisti omnes discedentes à judiciis tuis : quia injusta cogitatio eorum.

Prævaricantes reputavi omnes peccatores terræ : ideo dilexi testimonia tua.

Confige timore tuo carnes meas : à judiciis enim tuis timui.

Feci judicium & justitiam : non tradas me calumniantibus me.

Suscipe servum tuum in bonum : non calumnientur me superbi.

Oculi mei defecerunt in salutare tuum : & in eloquium justitiæ tuæ.

Fac cum servo tuo secundum misericordiam tuam : & justificationes tuas doce me.

Servus tuus sum ego : da mihi intellectum, ut sciam testimonia tua.

Tempus faciendi Domine : dissipaverunt legem tuam.

Ideò dilexi mandata tua : super aurum & topazion.

Propterea ad omnia mandata tua dirigebar : omnem viam iniquam odio habui.

Mirabilia testimonia tua : ideo scrutata est ea anima mea.

Declaratio sermonum tuorum illuminat : & intellectum dat parvulis.

Os meum aperui, & attraxi spiritum : quia mandata tua desiderabam.

Aspice in me, & miserere mei : secundum judicium diligentium nomen tuum.

Gressus meos dirige secundum eloquium tuum : & non dominetur mei omnis injustitia.

Redime me à calumniis hominum : ut custodiam mandata tua.

Faciem tuam illumina super servum tuum : & doce me justificationes tuas.

Exitus aquarum deduxerunt oculi mei : quia non custodierunt legem tuam.

Justus es Domine : & rectum judicium tuum.

Mandasti justitiam testimonia tua : & veritatem tuam nimis.

Tabescere me fecit zelus meus : quia obliti sunt verba tua inimici mei.

Ignitum eloquium tuum vehementer : & servus tuus dilexit illud.

Adolescentulus sum ego, & contemptus : justificationes tuas non sum oblitus.

Justitia tua, justitia in æternum : & lex tua veritas.

Tribulatio & angustia invenerunt me : mandata tuæ meditatio mea est.

Æquitas testimonia tua in æternum : intellectum da mihi, & vivam.

Clamavi in toto corde meo, exaudi me Domine : justificationes tuas requiram.

Clamavi ad te, saluum me fac : ut custodiam mandata tua.

Præveni in maturitate, & clamavi : quia in verba tua supersperavi.

Prævenērunt oculi mei ad te diluculo : ut meditarer eloquia tua.

Vocem meam audi secundum misericordiam tuam Domine : & secundum iudicium tuum vivifica me.

Appropinquaverunt persequentes me iniquitati : à lege autem tua longè facti sunt.

Prope es tu Domine : & omnes viæ tuæ veritas.

Initio cognovi de testimoniis tuis : quia in æternum fundasti ea.

Vide humilitatem meam, & eripe me : quia legem tuam non sum oblitus.

Judica iudicium meum, & redime me : propter eloquium tuum vivifica me.

Longè à peccatoribus salus : quia justificationes tuas non exquisierunt.

Misericordiæ tuæ multæ Domine : secundum iudicium tuum vivifica me.

Multi qui persequuntur me, & tribulant me : à testimoniis tuis non declinavi.

Vidi prævaricantes, & tabescebam : quia eloquia tua non custodierunt.

Vide quoniam mandata tua dilexi Domine : in misericordia tua vivifica me.

Principium verborum tuorum veritas : in æternum omnia iudicia iustitiæ tuæ.

P Rincipes persecuti sunt me gratis : & à verbis tuis formidavit cor meum.

Lætabor ego super eloquia tua : sicut qui invenit spolia multa.

Iniquitatem odio habui, & abominatus sum : legem autem tuam dilexi.

Septies in die laudem dixi tibi : super iudicia iustitiæ tuæ.

Pax multa diligentibus legem tuam : & non est illis scandalum.

Expectabam salutare tuum Domine : & mandata tua dilexi.

Custodivit anima mea testimonia tua : & dilexit ea vehementer.

Servavi mandata tua , & testimonia tua : quia omnes viæ meæ in conspectu tuo.

Appropinquet deprecatio mea in conspectu tuo Domine : juxta eloquium tuum da mihi intellectum.

Intret postulatio mea in conspectu tuo : secundum eloquium tuum eripe me.

Eruſtabunt labia mea hymnum : cùm docueris me justificationes tuas.

Pronuntiabit lingua mea eloquium tuum : quia omnia mandata tua æquitas.

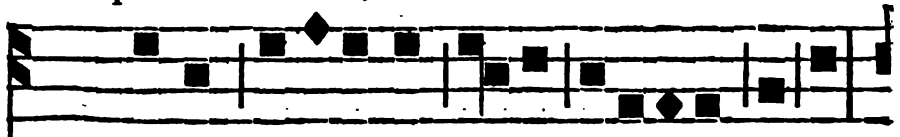
Fiat manus tua , ut salvet me : quoniam mandata tua elegi.

Concupivi salutare tuum Domine : & lex tua meditatio mea est.

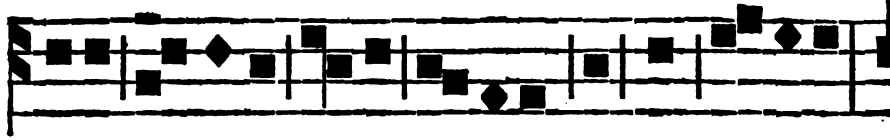
Vivet anima mea , & laudabit te : & iudicia tua adjuvabunt me.

Erravi sicut ovis quæ periit : quære servum tuum , quia mandata tua non sum oblitus.

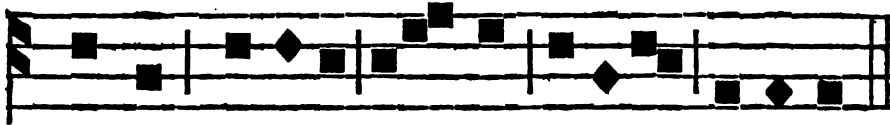
Requiem æternam , &c.

Ant. Chorus Angelorum e - as susci pi at, & in

si nu Abrahæ e - as collo cet, ut cum La zaro

quondam pau pere æter nam ha be ant re quem.

Deinde Sacerdos dicit : OREMUS.

DIri vulneris novitate perculsi, & quodammodo cordibus fauciati, misericordiam tuam, mundi Redemptor, flebilibus vocibus imploramus; ut chari nostri [charæ nostræ] *N.* & omnium fidelium defunctorum animas, ad tuam clementiam, (qui fons pietatis es) revertentes, blandè, leniterque suscipias; & quas illæ ex carnali commoratione contraxerunt maculas, tu Deus pro tua bonitate clementer deleas, piè indulgeas, oblivioni in perpetuum tradas; atque has, laudem tibi cum cæteris reddituras, & ad corpora quandoque reversuras, Sanctorum tuorum coetibus aggregari præcipias. Qui cum Deo Patre, & Spiritu sancto vivis & regnas Deus, per omnia sæcula sæculorum. *℟.* Amen.

Pater noster, *secretò.* *ψ.* Et ne nos inducas in tentationem. *℟.* Sed libera, &c. *ψ.* Oremus pro fidelibus defunctis. *℟.* Requiem æternam dona eis Domine, & lux perpetua, &c. *ψ.* A porta inferi. *℟.* Erue Domine animas eorum. *ψ.* Domine exaudi orationem meam. *℟.* Et clamor meus ad te veniat.

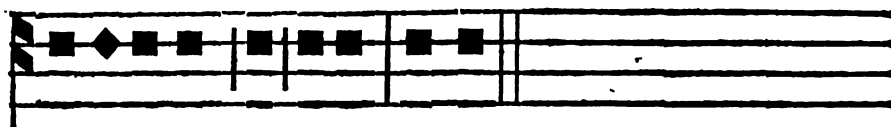
O R E M U S.

PArtem beatæ resurrectionis obtineant : vitamque æternam habere mereantur in coelis. Per Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

Deinde clara voce legitur Psalmus, Miserere mei, Deus; in fine Requiem æternam, &c.

Quo finito, statim Sacerdos resumpto tono præcedentium orationum, dicit: ψ. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo. O R E M U S.

DEus, cui soli competit medicinam præstare post mortem, præsta quæsumus, ut anima famuli tui, [famulæ tuæ] *N.* & animæ omnium fidelium defunctorum, terrenis exutæ contagiis, in tuæ redemptionis parte numerentur, per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum : qui tecum vivit & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. *℟.* Amen.

Requiescant in pace. Amen. *Tunc inchoatur Missa.*

ABSOLUTIO POST MISSAM PRO DEFUNCTIS.

Missa finita, Sacerdos deposito manipulo, assumit pluviale, & vadit ad caput feretri cum ministris portantibus aquam benedictam, & incensum : illic stans cum Diacono & Subdiacono, ut supra, & puero (si desit pulpitum) tenente ante eum librum apertum, incipit absolutè, & sine.

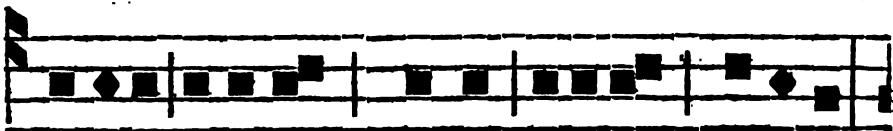
O R E M U S.

Non intres in iudicium cum servo tuo, [ancilla tua] Domine, quia nullus apud te justificabitur homo, nisi per te omnium peccatorum ei tribuatur remissio. Non ergo eum [eam] quæsumus tua judicialis sententia premat, quem [quam] tibi vera supplicatio fidei Christianæ commendat; sed gratia tua illi succurrente, mereatur evadere iudicium ultionis; qui [quæ] dum viveret insignitus [insignita] est signaculo sanctæ Trinitatis. Per Christum Dominum nostrum. *℟.* Amen.

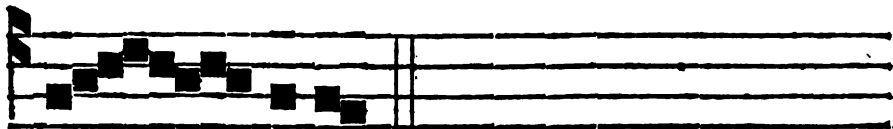
Aspergit aquâ benedictâ caput feretri: & deinde accepto thuribulo, incensat illud per circuitum, incipiendo à sinistris; Clero cantante interim sequens Responsorium. Sed tantisper expectet Sacerdos ad pedes feretri, dum percantatum fuerit Responsorium, usque ad versum, quem cum ibidem inchoaverit, cæteris prosequentibus, ad caput redit.

℟.

Sub ve ni te Sancti Dei, &c. *ut supra, fol. 329.*

Ky ri e e lei son. Chris te e lei son. Ky ri e

e - lei son.

Pater, secretò. ⁊. Et ne nos. ℟. Sed libera, &c.

O R E M U S.

DEus, cui omnia vivunt, & cui non pereunt moriendo corpora nostra, sed mutantur in melius: te supplices deprecamur, ut quidquid anima famuli tui, [famulæ tuæ] vitiorum, tuæque voluntati contrarium, fallente diabolo, & propria iniquitate atque fragilitate contraxit, tu pius & misericors abluas indulgendo, eamque suscipi jubeas, per manus sanctorum Angelorum tuorum deducendam in sinum Patriarcharum tuorum, Abrahæ scilicet amici tui, Isaac electi tui, atque Jacob dilecti tui, à quo aufugit dolor & tristitia, atque suspirium; fidelium quoque animæ foelici jucunditate lætantur: ut in novissimo magni judicii die, inter Sanctos & electos tuos, eum [eam] facias perpetuæ gloriæ percipere portionem: quam oculus non vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quam præparasti Deus diligentibus te. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Iterùm aspergit & incensat, ut suprà. Interim cantatur Responsum sequens, more præcedentis.

Q U i L a z a r u m r e s s u s c i t a - s t i

à m o n u m e n - t o f o e - t i d u m ;

Tu

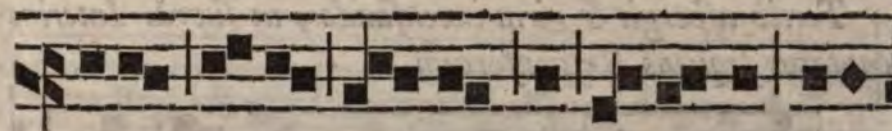
Tu e - is Do - mi ne do na re qui-

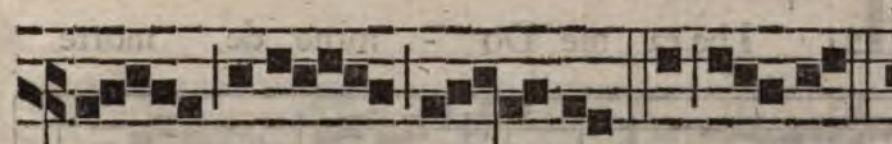
em & lo cum in dul - gen ti æ.

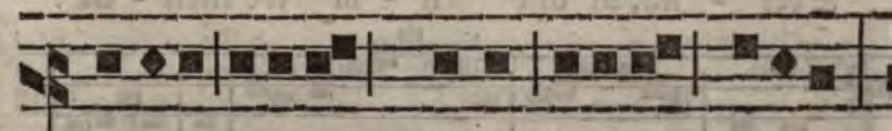
Vers. Qui sus ci ta sti pu el lam

a dhuc do mo clau sam, & e - la tum juve-

nem ex tra por - tam. Tu e - is.

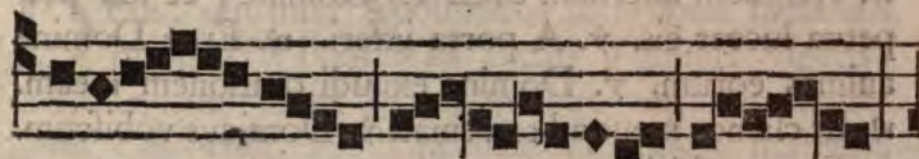
Ky ri e elei son. Chris te elei son. Ky ri e

D d d

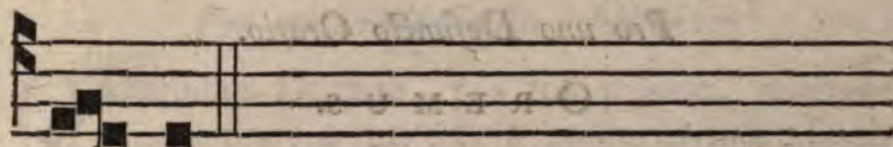

ter ra : Dum ve

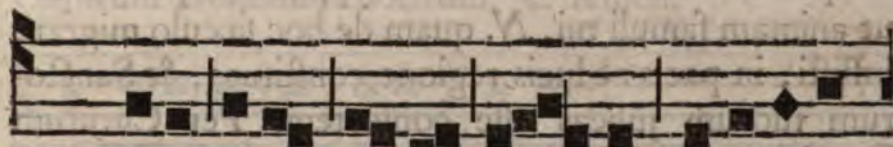
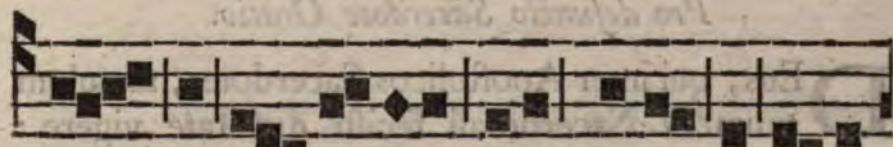
ne ris

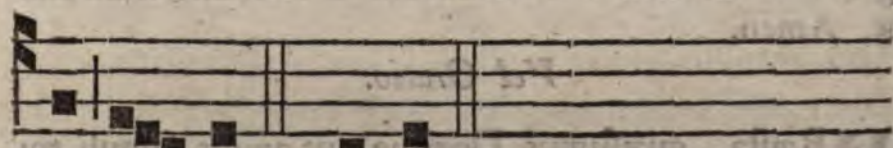
ju di ca - re sæ - culum per

ig - nem.

Verf. Di es il la , di - es i - ræ , ca la mi ta -

tis & mi - se ri æ , dies mag na & a ma -

ra val - dè. Quando.

Ddd ij

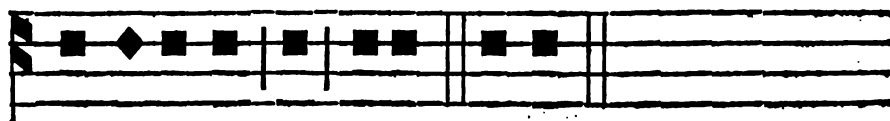
tem, sacris muneribus decorasti, in cœlesti sede gloriosè semper exultet. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Pro defuncto Episcopo Oratio.

DEus, qui inter Apostolicos sacerdotes famulum tuum *N.* Pontificali fecisti dignitate vigere: præsta quæsumus ut eorum quoque perpetuo aggregetur consortio. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Pro muliere defuncta, dicitur :

QUæsumus Domine, pro tua pietate, miserere animæ famulæ tuæ: & à contagiis mortalitatis exutam, in æternæ salvationis partem restitue. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

Requiescant in pace. Amen.

FINIS MANUALIS.

INDEX MATERIARUM

HUJUS MANUALIS.

T <i>Abula Temporaria Festorum mobilium.</i>	
<i>Kalendarium Romanum unà cum peculiaribus Festis</i>	
<i>Sanctorum Diœcesis Cameracensis.</i>	
<i>Festa majora & minora Civitatis & Diœcesis Camera-</i>	
<i>censis.</i>	
<i>Ordo ad faciendam Aquam benedictam,</i>	fol. 1
<i>Benedictio Fontis Baptismi extra Sabbatum Paschæ &</i>	
<i>Pentecostes cum aqua consecrata non habetur,</i>	5
<i>De Sacramentorum administratione monitiones,</i>	9
<i>De Sacramento Baptismi, & de materia ejusdem,</i>	11
<i>De forma Baptismi,</i>	12
<i>De Ministro Baptismi,</i>	ibid.
<i>De Patrinis,</i>	13
<i>De Baptismo Parvulorum,</i>	14
<i>De Oleis sacris, & aliis requisitis,</i>	16
<i>De Baptismo in necessitate,</i>	36
<i>De Baptismo plurium,</i>	37
<i>De Baptismo Adultorum,</i>	ibid.
<i>De Purificatione Mulieris post partum,</i>	39
<i>De Confirmatione,</i>	42
<i>De Sacramento Pœnitentiæ,</i>	45
<i>De absolutione ab excommunicatione in foro exteriori,</i>	58
<i>Ritus absolvendi excommunicatum mortuum,</i>	60
<i>De Sanctissimo Eucharistiæ Sacramento,</i>	61
<i>De curâ & visitatione Infirmorum,</i>	69

I N D E X.

<i>De Communionē Infirmorum ,</i>	73
<i>De Sacramento Extremæ-Uñtionis ,</i>	77
<i>Modus ministrandi Sacramentum Extremæ-Uñtionis ,</i>	82
<i>Ordo iuvandi Agonizantes ,</i>	108
<i>De Sacramento Ordinis admonitio ,</i>	117
<i>Denunciationes pro Ordinibus sacris ,</i>	ibid.
<i>Forma rescriptionis pro Ordinibus sacris ,</i>	ibid.
<i>De Sponsalibus ,</i>	118
<i>De Consanguinitate ,</i>	119
<i>Ordo celebrandi Sponsalia ,</i>	123
<i>De Matrimonio ,</i>	127
<i>Ordo celebrandi Matrimonium ,</i>	128
<i>Benedictio Sponsæ adhibenda tantum in primis ejus nuptiis ,</i>	133
<i>Benedictio Mulieris prægnantis quæ sibi vel proli me- ruit ,</i>	139
<i>Monitiones Dominicales ,</i>	142
<i>Catalogus Peccatorum graviorum ,</i>	148
<i>Benedictio signi seu Campanæ ,</i>	156
<i>Benedictio Domus ,</i>	175
<i>Benedictio Putei ,</i>	176
<i>Benedictio Villæ ,</i>	177
<i>Benedictio Agri ,</i>	178
<i>Benedictio Seminis ,</i>	ibid.
<i>Benedictio Frugum , Vinearum & Terrarum ,</i>	179
<i>Benedictio novorum Fructuum ,</i>	180
<i>Benedictio Panis ,</i>	ibid.
<i>Benedictio ad quodcumque comestibile ,</i>	181
<i>Benedictio Imaginum Jesu Christi Domini nostri , Beatæ Virginis Mariæ , & aliorum Sanctorum ,</i>	ibid.

I N D E X

<i>Benedictio Medallarum,</i>	182
<i>Benedictio Rosariorum B. V. Mariæ,</i>	183
<i>Benedictio indumentorum candidorum à pueris in honorem B. V. Mariæ gestandorum,</i>	184
<i>Benedictio vestimentorum in honorem peculiaris sancti gestandorum,</i>	ibid.
<i>Benedictio Sacerdotalium indumentorum in genere,</i>	185
<i>Benedictio Mapparum, sive Lintheaminum Altaris,</i>	187
<i>Benedictio Corporalium,</i>	ibid.
<i>Benedictio Tabernaculi, seu Vasculi pro sacro-sancta Eucharistia conservanda,</i>	188
<i>Benedictio novæ Crucis,</i>	189
<i>Ritus benedicendi novam Ecclesiam, sive Oratorium publicum, &c.</i>	190
<i>Ritus benedicendi novum Cœmeterium,</i>	194
<i>Ordo reconciliandi Cœmeterium violatum,</i>	197
<i>Modus servandus in receptione Episcopi,</i>	198
<i>Processio ad petendam pluviam,</i>	201
<i>Processio ad postulandam serenitatem,</i>	203
<i>Preces dicendæ tempore penuriæ & famis,</i>	204
<i>Processio tempore mortalitatis & pestis,</i>	206
<i>Preces dicendæ in Litaniis tempore belli,</i>	208
<i>Processio in quacumque tribulatione,</i>	211
<i>Processio pro gratiarum actione,</i>	213
<i>In translatione sacrarum Reliquiarum insignium,</i>	214
<i>De exorcizandis obsessis à dæmone,</i>	215
<i>Exorcismus Domus sortilegiis, maleficiis, vel à dæmo- nio vexatæ,</i>	234
<i>Exorcismus contra domorum infestationem,</i>	237
<i>Exorcismus pro impeditis in matrimonio, per ligaturas,</i>	&

I N D E X.

<i>& alia maleficia dæmonum,</i>	240
<i>Benedictio eorum qui terroribus nocturnis vexantur,</i>	246
<i>Preces contra pestem, & afflictionem animalium,</i>	248
<i>Preces contra aves, vermes, mures, locustas, & alia animalia ex maleficio terram vel fructus, aut aquas corrumpentia,</i>	249
<i>Preces contra imminentem tempestatem,</i>	250
<i>De Sepultura Mortuorum,</i>	253
<i>Modus sepulturæ faciendæ,</i>	255
<i>De sepultura parvulorum baptizatorum,</i>	261
<i>De sepultura non baptizatorum,</i>	269
<i>Officium Mortuorum,</i>	270
<i>Commendationes Animæ,</i>	328
<i>Absolutio post Missam pro defunctis,</i>	350

F I N I S.

